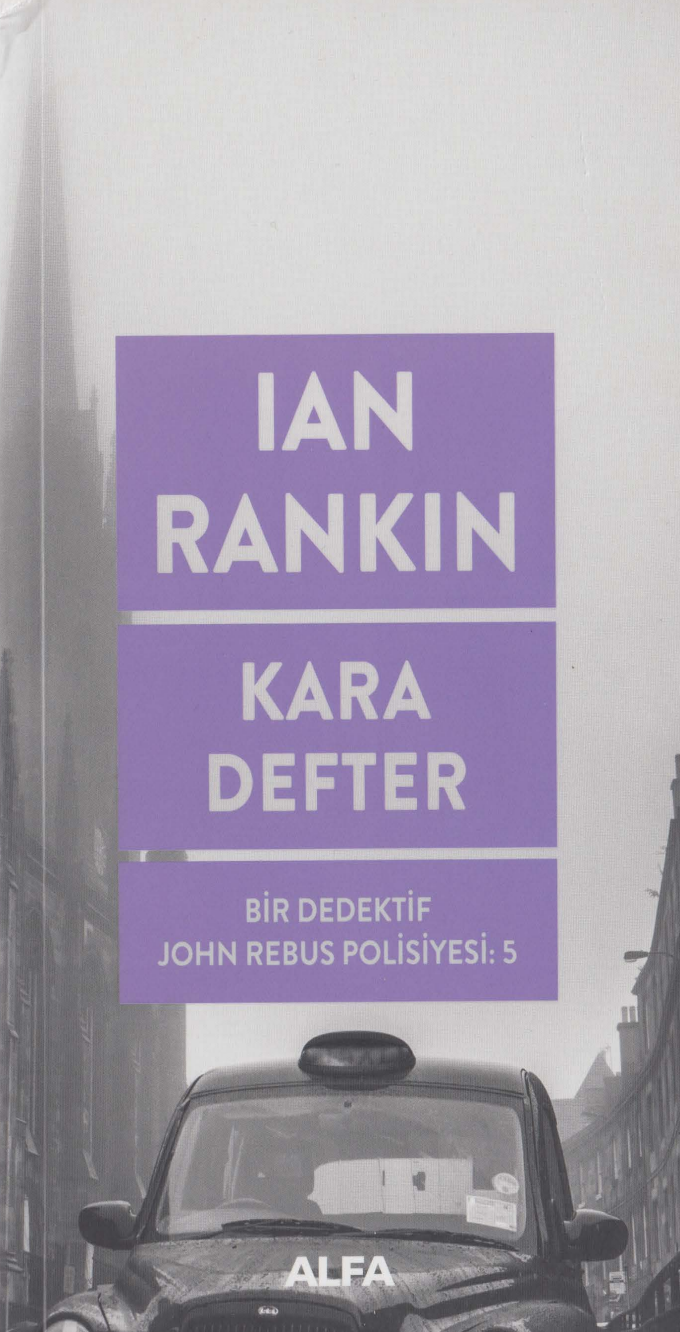
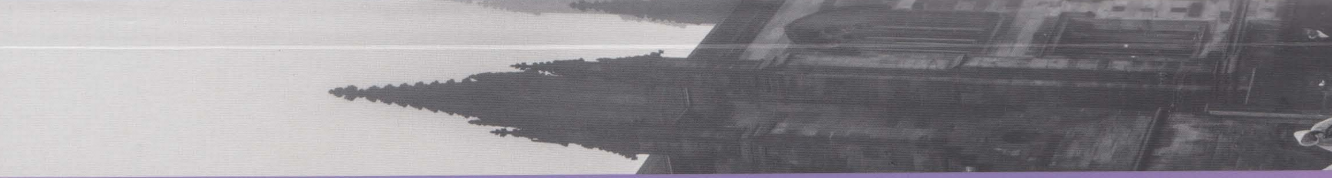

IAN RANKIN

KARA DEFTER

BİR DEDEKTİF
JOHN REBUS POLİSİYESİ: 5

ALFA

Beş yıl önce Edinburgh'un merkezinde bir otel aniden çıkan bir yangınla yanıp kül olur. Kalıntıların arasından çıkarılan kömürleşmiş bir ceset, gizlenmeye çalışılan bir cinayet şüphesini ortaya atsa da hiçbir delil elde edilemez. Rebus, kısa süre önce acımasız bir saldırıya uğrayan polis arkadaşının gizli defterinde bulduğu şifreli bilgilerle bu gizemli yangını yeniden soruşturmaya başlar. Polis teşkilatı tarafından önüne dizilen tüm engellere rağmen Rebus, sırlarla ve yalanlarla kat kat örtülmüş bir gerçeği ortaya çıkarmak için her bir katı tek tek kaldırmaya kararlıdır. Fakat Rebus'un unutmaması gereken bir şey vardır: Büyük para babalarının, gözü dönmüş fabrikatörlerin, sabıkalı kaçıkların ve yozlaşmış memurların kol gezdiği bir şehirde adaleti sağlamak asla bedelsiz değildir...

"Katı gerçekçilikle işlenmiş birinci sınıf bir polisiye roman."
–Sunday Telegraph

KARA DEFTER

IAN RANKIN (28 Nisan 1960)

Fife, İskoçya'da doğdu. 1982 yılında Edinburgh Üniversitesinden mezun oldu. "Rebus" serisiyle edindiği başarısından önce, üzüm toplayıcısı, çoban, vergi memuru olarak çalıştı. 1986 yılında evlendikten sonra, kısa bir süre Londra'da ve Fransa'da yaşayıp tekrar Edinburgh'a döndü.Yazdığı ilk kitabı *Summer Rites* basılmasa da ikinci kitabı *The Flood* 1986'da basıldı. "Rebus" serisinin ilk kitabı *Düğümler ve Haçlar* ise ilk kez 1987 yılında yayımlandı. Kısa sürede büyük başarıya ulaşan "Rebus" serisi o günden bu yana yirmi iki dile çevrildi ve birçok ülkede çok satanlar listesinde yer aldı. Yayımlanan daha pek çok kitabının yanı sıra, "Jack Harvey" takma adıyla yazdığı romanları da vardır. *Black and Blue* romanıyla, 1997'de edebiyat dalında CWA Macallan Altın Kama'sının sahibi oldu. Ayrıca Edgar ve Anthony ödüllerinde adaylar arasına girerek finale kaldı. Edinburgh Üniversitesinden Yılın Mezunu ödülünü alan Ian Rankin, 1999, 2001 ve 2003 yıllarında Abertay Dundee Üniversitesi, St. Andrews Üniversitesi ve Edinburgh Üniversitesinden üç fahri doktorluk unvanı aldı. Ian Rankin eşi ve iki oğluyla birlikte Edinburgh'da yaşıyor.

Alfa'da Ian Rankin: *Düğümler ve Haçlar*, *Saklambaç*, *Diş İzleri*, *Masadaki Düşman*.

ÖZGE KAYAKUTLU (1958)

TED Ankara Koleji ve ODTÜ İşletme Bölümünden mezun oldu. 1975 yılından bu yana TRT için sinema filmi ve belgesel çevirileri, çeşitli kurum ve kuruluşlar için çeviriler yaptı. Halen senaryo, film, oyun, kitap çevirileri yapmaktadır.

Kara Defter
© 2016, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

The Black Book
© John Rebus Limited 1993

Bu yapıtın çeviri yayım hakkı Özge Kayakutlu'nun temsilcisi Telif Hakları ONK Ajans Ltd. Şti'den devralınmıştır

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Çeviren Özge Kayakutlu
Kitap Editörü Ebru Koç
Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Zuhal Turan

ISBN 978-605-038-002-6
1. Basım: Haziran 2019

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 43949

IAN RANKIN

KARA DEFTER

BİR DEDEKTİF
JOHN REBUS POLİSİYESİ: 5

Çeviren
ÖZGE KAYAKUTLU

ALFA

"Kötü olanlar için her şey kötüdür;
adil olanlar içinse her şey adil ve doğrudur."

James Hogg,
Bağışlanmış Bir Günahkârın
Özel Anıları ve İtirafları

TEŞEKKÜR

Yazar, bu kitabın yazılmasına katkıda bulunan Chandler-Fulbright Ödülü için teşekkür eder.

ÖNDEYİŞ

O sabah minibüsün içinde iki kişiydiler; Kuzey Denizinden gelen nemli sisin içinde ilerleyebilmek için farları yakmışlardı. Sis yoğun ve duman gibi beyazdı. Aldıkları kesin talimat uyarınca büyük bir dikkatle gidiyorlardı.

Esnemesini bastırmaya çalışan sürücü, "Niye bize düştü bu iş?" diye sordu. "Öbür ikisinin nesi var?"

Yolcu, arkadaşından çok daha iriydi. Kırklı yaşlarında olmasına rağmen saçını uzatmış, Alman askerlerinin miğferine benzer bir şekil vermişti. Başının sol tarafındaki saçları çekiştirip duruyor, düzeltmeye çalışıyordu. Ancak o anda elleriyle koltuğuna sımsıkı tutundu. Sürücünün giderek sıklaşan esnemeleri sırasında gözlerini kapaması hoşuna gitmemişti. Yolcu hoşsohbet biri değildi, ama konuşmak sürücüyü uyanık tutabilirdi.

"Geçici bir durum," dedi. "Hem nasıl olsa her gün yapacağımız bir iş değil."

"Şükürler olsun." Sürücü yine gözlerini kapatıp esnedi. Minibüs, çimenlik bankete doğru kaydı.

"Benim kullanmamı ister misin?" diye sordu yolcu. Sonra gülümsedi. "İstersen arkaya kıvrılıp biraz kestir."

"Aman ne komik. Bilmiyormuş gibi konuşma Jimmy, *kokuyor!*"

"Et bir süre sonra kokmaya başlar."

"Her lafa verecek bir cevabın var, değil mi?"

"Evet."

"Yaklaştık mı bari?"

"Yolu bildiğini sanıyordum."

"Anayolları biliyorum, ama sis çok yoğun."

"Kıyıya yaklaştığımıza göre fazla uzakta olamaz." Yolcu bir yandan düşünüyordu: Kıyıya bu kadar yaklaştıklarına göre, arabanın iki tekeri çimenlik bankete değdi mi uçurumdan aşağı yuvarlanacaklardı. Sinirini bozan sadece bu da değildi. Doğu kıyısını daha önce hiç kullanmamışlardı, ama o sıralar dikkatler batı kıyısında yoğunlaşmıştı. Denenmemiş bir yoldaydılar, asıl canını sıkan buydu.

"Şurada bir tabela var." Sisin içinde görebilmek için fren yaptılar. "İlk sağ." Sürücü minibüsü sarsarak kaldırdı. İşaret verdi ve asma kilidi açık bırakılmış alçak demir kapıdan içeri girdi. "Ya kilitli olsaydı?" diye sordu.

"Arkaya bir tel makası atmıştım."

"Her lafa verecek bir cevabın var."

Çakıl döşeli küçük otoparka girdiler. Onlar göremiyordu, ama bir kenarda, pazar günleri pikniğe gelen ailelerin oturduğu ve sineklerle savaştığı tahta masalarla banklar vardı. Manzara-

sıyla ünlü bir yerdi, gökle deniz göz alabildiğine uzanıyordu. Kapıları açınca denizin kokusunu ve sesini duydular. Martılar çoktan tepelerinde çığlıklar atmaya başlamıştı.

"Kuşlar çıktığına göre tahmin ettiğimizden daha geç geldik demektir." Minibüsün arkasını açmak için kendilerini hazırladılar, sonra açtılar. Koku gerçekten berbattı. O ana kadar metanetini koruyan yolcu bile yüzünü buruşturup ağzından nefes almaya çalıştı.

"Ne kadar çabuk halledersek o kadar iyi olur," dedi telaşla. Ceset iki kalın, gübre torbasına konmuş; biri ayaklarına, diğeri başına geçirilmiş, ortada üst üste getirilmişti. İki torbayı birleştirmek için bant ve ip kullanılmıştı. Yükü ağırlaştırmak için torbaların içine konan birkaç cüruf briketi de işi iyice zorlaştırıyordu. Tuhaf yüklerini fazla kaldırmadan, ıslak otların üstünden sürüyerek taşıdılar. Biraz ilerideki uçurum için konan uyarı levhasına geldiklerinde ayakkabıları vıcık vıcık olmuştu. Her an yıkılacakmış gibi duran çitin üstünden geçmekse daha da zordu.

"Çocuklar bunu kolayca geçer," diye yorum yaptı sürücü. Ağzından nefes alıyordu, tükürüğü ağzında tutkala dönmüştü.

"Ağır ol," dedi yolcu. Uçurumun kenarına geldiklerini açıkça görünceye kadar her adımda birkaç santim ilerlediler. Ondan sonra toprak bitti, gerisi çalkantılı denize inen düz bir uçurumdu. "Tamam," dedi. Ellerindeki kütleyi öylece boşluğu savurdular, ikisi de kurtuldukları için sevinçliydi. "Gidelim."

"Vay be, hava amma güzel kokuyormuş." Sürücü elini cebine atıp çeyreklik bir viski şişesi çıkardı. Minibüsün yolunu yarılamışlardı ki yolda bir araba sesi ve lastiklerinin çakıl zemin üzerindeki çıtırtısını duydular.

"Allah kahretsin."

Minibüse ulaştıklarında arabanın farlarına yakalandılar.

Sürücü nefes nefese, "Kahrolası polis," diye söylendi.

"Eğ başını," diye uyardı yolcu. Sesi sakindi, ama gözlerinden ateş çıkıyordu. El freninin çekildiğini duydular, sonra arabanın kapısı açıldı. Üniformalı bir polis memuru göründü. Elinde bir fener vardı. Farlarını açık, motorunu çalışır durumda bırakmıştı. Arabada başka kimse yoktu.

Yolcu yadırgamadı, baskın filan olmadığını anlamıştı. Aynasız muhtemelen gece nöbetinin sonuna yakın buraya gelmişti. Arabasında bir termos veya bir battaniye olmalıydı. İşgününü bir bardak kahve içerek veya biraz kestirerek tamamlayacaktı.

"Günaydın," dedi üniforma. Genç değildi, ama belaya da alışık değildi. Belki bir cumartesi gecesi kavgasına veya komşu çiftçilerin tartışmasına karışıp birkaç yumruk yemişti. Yine uzun ve sıkıcı bir gece geçirmişti, onu emekliliğine yaklaştıran bir başka gece...

"Günaydın," dedi yolcu da. Eğer sürücü telaş yapmazsa bir şey çaktırmazlardı. Ama sonra asıl dikkat çekenin kendisi olduğunu fark etti.

"Sis berbat, değil mi?" dedi polis memuru.

Yolcu başıyla onayladı.

"Onun için durduk," diye açıkladı sürücü. "Dağılıncaya kadar bekleyelim dedik."

"Gayet makul."

Yolcu minibüse dönüp sürücü tarafındaki arka lastiğe bakarken sürücü seyretti. Adam lastiğe bir tekme attı, sonra yolcu tarafına dolaştı ve aynı şeyi orada da yaptı. Ardından dizlerinin üstüne çöküp aracın altına baktı. Polis memuru da gösteriyi seyrediyordu.

"Arabada sorun mu var?"

Sürücü endişeli bir sesle, "Pek yok," dedi. "Yine de tedbirli olmakta fayda var."

"Uzun yoldan gelmişsiniz."

Sürücü başıyla onayladı. "Güneyden geldik, Dundee'ye gidiyoruz."

Polis memuru kaşlarını çattı. "Edinburgh üzerinden mi? Neden otoyola veya A914'e çıkmadınız?"

Sürücü çabucak düşündü. "Önce Tayport'a mal bırakacağız."

Polis memuru, "Yine de," diye başladı. Sürücü kontrolü tamamlayan yolcuya bakıyordu. Şimdi ayağa kalkmış, polis memurunun arkasına geçmişti. Elinde koca bir taş vardı. Taş yükselip hızla aşağı inerken, sürücü gözlerini polis memurunun gözlerinden ayırmadı. Vücudu yere yığılırken polisin başladığı cümle yarım kalmıştı.

"Bu çok iyi oldu işte."

"Başka ne yapacaktık?" Yolcu çoktan arabanın kapısına yönelmişti. "Yürü, tüyelim!"

"Tabii," dedi sürücü, "biraz daha konuşsaydık senin... Aa..."

Yolcu ters ters baktı. "Biraz daha konuşsaydın nefesinin leş gibi alkol koktuğunu anlayacaktı demek istiyorsun herhalde." Sürücünün ona hak verip omuz silkmesini beklerken hâlâ ters ters bakıyordu.

Minibüsü çevirip otoparktan çıktılar. Uzakta martıların gürültüsü duyuluyordu. Polis memurunun arabası hâlâ çalışıyor, açık kalan farları yerde yüzükoyun yatan bilinçsiz gölgeyi aydınlatıyordu. Polis düşerken feneri kırılmıştı.

1

Olanlar oldu, çünkü John Rebus en sevdiği masaj salonunda İncil okuyordu.

Olanlar oldu, çünkü bir adam, bira fabrikasıyla beş altı iyi barın bu kadar yakınında bulunan bir masaj salonunun muhtemelen cuma günü haftalığını alıp cebini dolduranlara veya günün her saatinde sarhoş olanlara hizmet verdiği, bu yüzden de her yola gelebileceği yanılgısıyla kapıdan içeri girdi.

Oysa mekânın dini bütün kiracısı Kas Gevşetici, yorgun kasların yoğrulup gevşetildiği temiz bir salon işletiyordu. Rebus yorgundu: Patience Aitken'la tartışmaktan yorgundu, ağzına kadar öğrencilerle dolu dairesine sığınma umuduyla çıkıp gelen kardeşinden yorgundu, en çok da işinden yorgundu.

Öyle bir hafta geçirmişti.

Pazartesi sabahı Arden Caddesindeki dairesinden telefon gelmişti. Evi kiralayan öğrencilerde Patience'ın numarası vardı. Rebus'u orada bulabileceklerini biliyorlardı, ama ilk kez aramaları gerekmişti. Sebep Michael Rebus'tu.

"Merhaba John."

Rebus sesi duyar duymaz tanıdı. "Mickey?"

"Nasılsın John?"

"Vay be, Mickey! Neredesin? Hayır, geri aldım, nerede olduğunu biliyorum. Yani..." Michael hafiften gülüyordu. "Bir ara güneye gittiğini duymuştum."

"Düşündüğüm gibi olmadı." Sesi düştü. "Baksana John, konuşabilir miyiz? Bu noktaya gelmeyi hiç istemiyordum, ama seninle gerçekten konuşmam lazım."

"Olur."

"Oraya geleyim mi?"

Rebus çabucak düşündü. Patience, ziyarete gelen iki yeğenini karşılamak için Waverley İstasyonuna gitmişti, ama yine de... "Hayır, olduğun yerde kal. Ben gelirim. Öğrenci çocuklar iyidir, belki beklerken sana bir fincan çay doldurur veya bir cigaralık sararlar."

Bir an sessizlik oldu, sonra Michael'ın sesi duyuldu: "Buna hiç gerek yoktu." Hat kesildi.

Michael Rebus, uyuşturucu satıcılığından beş yıl hüküm giyip üç yıl yatmıştı. Bu süre içinde John Rebus kardeşini en fazla beş kere ziyaret etmişti. Michael hapisten çıkar çıkmaz otobüse atlayıp Londra'ya gidince de büyük bir rahatlık duymuştu. İki yıl önce olmuştu bu. İki kardeş o günden beri tek kelime konuşmamıştı. Oysa şimdi Michael dönmüş, John Rebus'un hayatının hatırlamak istemediği bir dönemine ait kötü anıları da beraberinde getirmişti.

Geldiğinde Arden Caddesindeki daireyi kuşku

uyandıracak kadar derli toplu buldu. Evde öğrenci çocuklardan sadece ikisi, eskiden Rebus'un yatak odası olan odada kalan çift vardı. Onlarla antrede konuştu. Çocuklar bara gitmek üzereydi, ama çıkarken vergi dairesinden gelen mektubu vermeyi ihmal etmediler. Aslında Rebus kalmalarını tercih ederdi. Çocuklar çıkınca ev sessizliğe gömüldü. Rebus, Michael'ı salonda, müzik setinin önüne çömelmiş, yerde dizili plaklara bakarken bulacağını adı gibi biliyordu.

Michael, arkası hâlâ Rebus'a dönük, "Şunlara bak," dedi. "Beatles ve Stones albümleri. Senin dinlediğin türden plaklar. Babamı nasıl deli ettiğini hatırlıyor musun? Pikabının markası neydi?"

"Dansette."

"Evet. Babam sigara kuponları biriktirip almıştı." Michael ayağa kalktı, ağabeyine döndü. "Merhaba John."

"Merhaba Michael."

Ne sarıldılar ne el sıkıştılar. Öylece oturdular. Rebus sandalyeyi, Michael kanepeyi seçti.

"Burası çok değişmiş," dedi Michael.

"Kiraya verebilmek için birkaç parça mobilya almam gerekiyordu." Rebus şimdiden bir iki ayrıntıyı fark etmişti: Halıda sigara yanıkları, duvar kâğıdına (kesin talimatının aksine) bantlanmış posterler. Vergi dairesinden gelen mektubu açtı.

"Senin uğrayacağını söyleyince ortalığı nasıl topladıklarını görmen lazımdı. Halıyı süpürdü-

ler, bulaşıkları yıkadılar. Kim demiş öğrenciler tembel olur diye?"

"İyi çocuklar."

"Ne zaman oldu bunlar?"

"Birkaç ay önce."

"Bir doktorla yaşadığını söylediler."

"Adı Patience."

Michael başını salladı. Solgun, hasta görünüyordu. Rebus ilgilenmemeye çalıştı, ama merak etmişti. Vergi dairesinin mektubu, evi kiraya verdiğinden haberdar olduklarını ima ediyor, geliri beyan edip etmeyeceğini soruyordu. Başının arkası karıncalanmaya başlamıştı. Yangında yaralandığından beri, aksilendiği zaman böyle oluyordu. Doktorlar Rebus'un veya tıbbın yapabileceği bir şey olmadığını söylemişti.

Tabii aksilenmemek bir çözüm olabilirdi.

Mektubu cebine tıktı. "Ne istiyorsun Mickey?"

"Kısacası John, kalacak bir yere ihtiyacım var. Sadece bir iki hafta, kendimi toparlayıncaya kadar." Michael anlatırken Rebus duygusuz bir yüzle duvardaki afişlere bakıyordu. İş bulmak istiyormuş, eli dardaymış, ne iş olsa yaparmış, bir fırsata ihtiyacı varmış.

"Hepsi bu John, küçük bir fırsat..."

Rebus düşünüyordu. Patience'ın dairesinde boş bir oda vardı elbet. Yeğenleri oradayken bile Michael'a bir yer bulunurdu, ama Rebus kardeşini hiçbir şekilde Oxford Terrace'a götüremezdi. Zaten işler pek iyi gitmiyordu. Rebus da Patience da geç saatlere kadar çalışıyordu; ikisi de bitkin

oluyordu, ikisi de işine düşkündü. Rebus, Michael'ın bu duruma katkıda bulunamayacağını biliyordu. Ben kardeşimin bakıcısı değilim diye düşündü. Ama yine de...

"Belki seni sandık odasına sıkıştırabiliriz. Tabii önce öğrencilerle konuşmam lazım." Hayır diyeceklerini zannetmiyordu, ama nezaket gereği soracaktı. Hem *nasıl* hayır diyebilirlerdi? Evin sahibi kendisiydi, kiralık daire bulmak da hiç kolay değildi. Özellikle Marchmont'ta, özellikle böyle iyi bir daire...

"Bence mükemmel olur." Michael rahatlamıştı. Kanepeden kalktı, sandık odasının kapısına doğru yürüdü. Oda dedikleri aslında salona açılan, geniş, havadar bir dolaptı. Bütün kutularla döküntüler çıkarıldığı zaman tek kişilik bir yatakla bir komodin sığdırılabilirdi.

Kardeşinin hemen arkasında duran Rebus, "İçerideki eşyayı bodruma indiririz," dedi.

"John," dedi Michael, "ben bodrumda kalmaya bile razıyım." Ağabeyine döndüğünde Michael Rebus'un gözlerinde yaş vardı.

Çarşamba günü Rebus hayatının aslında kara mizahtan ibaret olduğunu fark etmeye başladı.

Michael gürültüsüz patırtısız Arden Caddesindeki daireye yerleşmişti. Rebus Patience'a kardeşinin döndüğünü bildirmiş, ama başka bir şey söylememişti. Zaten kadın zamanının çoğunu kız kardeşinin kızlarıyla geçiriyordu. Onlara Edinburgh'u göstermek için işinden de birkaç

gün izin almıştı. Ziyaretleri pek iyi geçmiyor gibiydi. On beş yaşındaki Susan, sekiz yaşındaki Jenny'nin istemediği veya yapamadığı her şeyi yapmak istiyordu. Rebus, bu üçlü dişi iktidarında kendini bütünüyle dışlanmış hissediyor, yine de uyuyan çocuk masumiyetine ve sihrine yeniden tanık olmanın keyfiyle geceleri gizlice Jenny'nin odasına giriyordu. Kadınla erkek arasındaki farkları iyice öğrenmiş olan Susan'dan uzak durmak için de bir hayli çaba harcıyordu.

Zaten işi başından aşkındı, Michael'ı günde beş on defadan fazla düşünecek vakti yoktu. Ah, iş... O da bir başka meseleydi. Great London Road Polis Karakolu yanınca, Merkez Bölge Müdürlüğünün bulunduğu St. Leonard Caddesine taşınmak zorunda kalmıştı.

Dedektif Çavuş Brian Holmes da onunla birlikte gelmiş, yetmiyormuş gibi Emniyet Amiri "Çiftçi" Watson'la Başmüfettiş "Osuruk" Lauderdale de peşlerine takılmıştı. İyi tarafları da vardı: Daha yeni bürolar ve mobilyalar, daha iyi malzemeler ve cihazlar... Ama yeterli değildi. Rebus hâlâ yeni işyerine alışmaya çalışıyordu. Her şey o kadar düzenliydi ki aradığı hiçbir şeyi bulamıyor, sonuç olarak her an kendini bürodan dışarı atıp sokaklarda dolaşmaya can atar hale geliyordu.

Yine aynı nedenle, şu anda Güney Clerk Caddesindeki kasap dükkânında, bıçaklanmış olarak yerde yatan adama bakıyordu.

Adam sendeleyerek dükkândan içeri girdiğinde pirzola ve jambon almak için sırada bekleyen

mahalle doktoru yarasına bakmıştı. Yara, temiz bir kasap önlüğüyle sarılmıştı, şimdi herkes kapının önündeki ambulanstan indirilecek sedyeyi bekliyordu.

Bir polis memuru Rebus'a bilgi veriyordu.

"Ben yolun biraz ilerisindeydim. Yani buraya gelişinden en fazla beş dakika sonra bana haber verdiler, ben de hemen geldim. O arada telsizle merkeze bildirdim."

Rebus, polis memurunun telsiz mesajını arabasındayken duymuş, uğramaya karar vermişti. Şimdi duymamış olmayı tercih ediyordu. Zeminin her yanı kana bulanmış, yerdeki talaş kızıla boyanmıştı. Bazı kasapların neden hâlâ yere talaş attığını bilmiyordu. Beyaz fayans kaplı duvarda el ayası şeklinde bir kan lekesi, onun altında da ne olduğu belirsiz bir başka leke vardı.

Yaralı adam dışarıda da pırıltılı kan izleri bırakmış, cadde boyunca ilerleyerek Lutton Meydanı yolunu yarılamıştı (St. Leonard'a hakaret sayılacak kadar yaklaşmıştı). Ancak burada, izler aniden kesiliyordu.

Adamın adı Rory Kintoul'du ve tam karnından bıçaklanmıştı. Bu kadarını biliyorlardı. Daha fazlasını öğrenememişlerdi, çünkü Rory Kintoul olay hakkında konuşmayı reddediyordu. Fakat olay sırasında kasapta bulunanlar onunla aynı tutumda değildi. Müşteriler şimdi dışarıda, vitrinden içeri bakmak için biriken meraklı kalabalığa gördüklerini heyecanla anlatıyordu. Manzara Rebus'a, cumartesi ikindileri St. James

Merkezi'nde televizyon satan mağazaların önüne toplanıp maç sonuçlarını bekleyen küçük erkek topluluklarını hatırlattı.

Rebus, Kintoul'un tepesine, biraz da gözdağı verir gibi çömeldi.

"Nerede oturuyorsunuz Mr. Kintoul?"

Adamın cevap vermeye niyeti yoktu. Camlı dolabın arka tarafından bir ses duyuldu.

"Duncton Terrace." Konuşanın üstünde kan lekeli bir kasap önlüğü vardı ve elindeki ağır bıçağı bir havluyla temizliyordu. "Dalkeith'te yani."

Rebus kasaba baktı. "Siz kimsiniz?"

"Jim Bone. Dükkân benim."

"Mr. Kintoul'u tanıyor musunuz?"

Kintoul zorla başını çevirmiş, cevabını kontrol etmeye çalışır gibi kasapla göz göze gelmeye çalışıyordu. Ancak yığıldığı yerde sırtını camlı dolaba verip oturduğundan, o hareketi yapabilmek için şeytani güçlere sahip olması gerekirdi.

"Tanımaz olur muyum?" dedi kasap. "Kuzenim."

Rebus bir şey söyleyecekti, ama tam o sırada sedyeyi iterek dükkâna giren iki ambulans görevlisinden biri ıslak zeminde kaydı. Sedyeyi Kintoul'un önüne bıraktıklarında Rebus'un gözüne çarpan bir şey aklında yer edecekti. Camlı dolabın içinde iki etiket vardı. Biri tuzlanmış nuarın yanına, diğeri kırmızı bir fileto diliminin üstüne saplanmıştı.

Birinde Dilimlenmiş Söğüşlük Nuar, diğerinde kısaca Taze Et yazıyordu. Kasabın kuzenini

kaldırdıklarında zeminde genişçe bir kan lekesi kaldı. Dilimlenmiş Söğüşlük Nuar ve Taze Et. Tüyleri diken diken olan Rebus kapıya yöneldi.

Cuma günü iş çıkışı Rebus masaj yaptırmaya karar verdi. Patience'a saat sekizde evde olacağına söz vermişti, şimdi saat daha altıydı. Hem cuma akşamı masörün ellerinde iyice hırpalanmak onu hafta sonu için hazırlıyordu.

Önce Broadsword'e uğrayıp komşu fabrikanın birasının tadına baktı. Yoğun, sert bir tür olan siyah Gibson birası sadece altı yüz metre ilerideki Gibson Bira Fabrikasında üretiliyordu. Bir bira fabrikası, bir bar ve bir masaj salonu: Rebus, sokağın köşesine bir Hint lokantasıyla bir bakkal açsalar burada ömrümün sonuna kadar mutlu yaşayabilirim, diye düşündü.

Patience'ın Oxford Terrace'ta, bahçe katındaki dairesinde yaşamaktan hoşlanmadığından değildi, ama orası bir bakıma öteki dünyayı temsil ediyordu. Edinburgh'un benzer birçok köşesi gibi adı çıkmış bu köşe oradan dünyalar kadar uzak gibiydi. Rebus onu buralara çekenin ne olduğunu merak ediyordu.

Sokağın havası, bira üretilen yerlere özgü o maya kokusuyla doluydu, şehrin asıl büyük bira fabrikalarından yayılan daha güçlü aromalarla yarışacak durumdaydı. Broadsword sevilen bir bardı ve Edinburgh'un sevilen çoğu barı gibi karışık bir müşteri grubu vardı: öğrenciler, serseriler ve tek tük işadamları. Barın övünülecek

pek fazla özelliği yoktu; en dikkate değer iki özelliği iyi birası ve zengin şarap mahzeniydi. Hafta sonu çoktan başlamıştı; Rebus tezgâhta, Alsace cinsi dev köpeği taburelerin gerisinde uyuyan bir adamın yanına sıkışmıştı. Köpek en az iki yetişkin adamın duracağı kadar yer kaplıyor, ama kimse kenara çekilmesi için bir talepte bulunmuyordu. Tezgâhın ilerisinde bir adam bir eliyle birasını içiyor, diğeriyle de yanında duran palto askısını tutuyordu; Rebus adamın özenle sahiplendiği askının yakınlardaki kullanılmış eşya satan dükkânların birinden alındığını tahmin etti. Bardaki herkes aynı esmer birayı içiyordu.

Yakın çevrede buna benzer en az beş altı bar olmasına rağmen, diğer barlar büyük bira fabrikalarına bağlı olduğu için sadece Broadsword, Gibson'ın fıçı birasını satıyordu. Bira boğazından aşağı akarken Rebus, Kas Gevşetici işe koyulduktan sonra metabolizmasını nasıl etkileyeceğini merak etmeye başlamıştı. İkinci bardağı içmemeye karar verdi, onun yerine Kas Gevşetici'nin Oh-Be adını verdiği salonun yolunu tuttu. Rebus bu adı seviyordu, çünkü Kas Gevşetici kendini işine kaptırınca müşterilerin çıkardığı sesi hatırlatıyordu: Oh be! Tabii herkes bunu yüksek sesle söylememeye dikkat ediyordu. Kas Gevşetici masaj masasında yatanların kaba saba konuşmasından hoşlanmazdı. Sinirleri bozulurdu, müşteriler de sinirleri bozulmuş bir Kas Gevşetici'nin elinin altında ol-

mak istemezdi. Kimse maymuna dönmeyi göze alamazdı.

İşte, Rebus da kucağında İncil'le oturmuş altı buçuktaki randevusunu bekliyordu. Salonda İncil'den başka okuyacak şey yoktu, İncil'i ortaya bırakan da Kas Gevşetici'ydi. Rebus İncil'i daha önce okumuştu, ama bir kere daha okumakta sakınca görmüyordu.

Sonra salonun kapısı gürültüyle açıldı.

"Kızlar nerede, ha?" Yeni müşteri yanlış bilgi almakla kalmamıştı, fitil gibi sarhoştu. Kas Gevşetici sarhoşlara hiçbir şekilde hizmet vermezdi.

"Yanlış gelmişsin ahbap." Rebus tam yakın çevrede bulunan, istenen hizmetin yanı sıra Tayland saunası ve masajı uygulayan birkaç masaj salonunun adını verecekti ki adam kalın parmağını burnuna tutarak onu susturdu.

"Vay, John Rebus, seni götü boklu hergele!"

Rebus yüze bir isim yakıştırmaya çalışırken kaşlarını çattı. Gözünün önünden yirmi yıldır gördüğü bütün vesikalık fotoğrafları geçirdi. Adam Rebus'un yüzündeki soru işaretlerini görünce ellerini iki yana açtı. "Deek Torrance, hatırlamadın mı?"

Rebus başını salladı. Torrance kararlı adımlarla ona doğru ilerliyordu. Rebus her ihtimale karşı yumruklarını sıktı.

"Paraşüt eğitiminde beraberdik," dedi Torrance. "Yapma, hatırlarsın mutlaka!"

Rebus birden hatırladı. Her şeyi, geçmişini oluşturan kara mizahın tamamını hatırlıyordu.

Broadsword'de kafa çekip anılarını yâd ettiler. Deek Paraşüt Alayı'nda fazla kalmamıştı. Bir yılın sonunda canına tak etmiş, ondan kısa süre sonra da orduyla ilişkisini tümden kesmişti.

"Vesvese John, benim sorunum vesveseli olmaktı. Seninki neydi?"

Rebus başını salladı ve biraz daha bira içti. "Benim sorunum mu, Deek? Adını koymak zor." Aslında, önce Mickey'nin, şimdi de Deek Torrance'ın aniden ortaya çıkışıyla bir isim konmuştu. İkisi de geçmişinden gelen hayaletlerdi, ama Rebus ikisini de dadandırmak istemiyordu. Birer bira daha ısmarladı.

"Hep SAS komandolarına katılmayı deneyeceğini söylerdin," dedi Torrance.

Rebus omuz silkti. "Düşündüğüm gibi olmadı."

Bar her zamankinden kalabalıktı. Bir ara, itiş kakış arasında elindeki kontrbasla dönmeye çalışan genç bir adam Torrance'a çarptı.

"Onu dışarıda bıraksan olmaz mıydı?"

"Bu mahallede olmaz."

Torrance yeniden Rebus'a döndü. "Gördün mü şunu?"

Rebus sadece gülümsedi. Masajdan sonra kendini iyi hissediyordu. "Buralarda kimse bara giderken yanına küçük bir şey almaz." Deek Torrance'ın homurdanışını seyretti. Evet, şimdi onu gayet iyi hatırlıyordu. Şişmanlamış, kelleşmişti; yüzü kabalaşmış, eskiye oranla bir hayli tombullaşmıştı. Sesi bile tam olarak aynı değildi, ama bir özelliği değişmemişti: Torrance homurtusu.

Az konuşan bir adamdı Torrance. Ama şimdi öyle değildi, şimdi söyleyecek lafı çoktu.

"Ne iş yapıyorsun Deek?"

Torrance sırıttı. "Polis olduğunu düşünürsek, söylemesem daha iyi olur." Rebus sabırlıydı. Torrance çenesini tutamayacak kadar sarhoştu, elbette devam edecekti. "Alım satım işleri yapıyorum, daha çok satıyorum."

"Peki ne satıyorsun?"

Torrance iyice yaklaştı. "Polisle mi konuşuyorum, eski arkadaşımla mı?"

"Arkadaşınla," dedi Rebus. "Görev başında değilim. Ee, ne satıyorsun?"

Torrance homurdandı. "Ne istersen, John. Hipermarket gibiyim, ama benim sattıklarımı oralarda bulamazsın."

"Ne gibi?" Rebus tezgâhın üstündeki saate baktı. O kadar geç olamazdı. Burada saati hep beş on dakika ileriye ayarlarlardı, ama yine de...

"Ne olursa," dedi Torrance. "Kadından silaha kadar her şey. Aklına ne gelirse."

"Saat var mı?" Rebus kendi saatini kurmaya başladı. "Benimki birkaç saat çalıştıktan sonra duruyor."

Torrance saate baktı. Doğru şekilde telaffuz ederek, "Longines," dedi. "Bu gözden çıkarılacak saat değil. Temizlet, düzelir. Ama farkını ödersen, bir Rolex'le değiştirebilirim."

"Demek taklit saat satıyorsun."

"Ben öyle mi dedim? Öyle bir şey söylediğimi hatırlamıyorum. *Her şey* dedim John. Müşteri

ne isterse bulup götürüyorum." Torrance göz kırptı.

"Baksana, saat kaç oldu dersin?"

Torrance omuz silkip ceketinin kollarını çekti. Saat takmamıştı. Rebus düşünüyordu. Kas Gevşetici'yle randevusuna zamanında gitmişti, Deek itiraz etmeden bekleme odasında beklemişti. Dahası eve gitmeden önce bir iki bardak bira içecek kadar vakti kalmıştı. Şu ana kadar ikişer bira içmişlerdi. Hayır, üçer. Biraz gecikmiş olabilirdi. Barmenin dikkatini çekmeyi başardı ve parmağıyla bileğine vurdu.

"Sekizi yirmi geçiyor," diye seslendi barmen.

"Patience'ı arasam iyi olur," dedi Rebus.

Ancak biri ankesörlü telefona yapışmış sevgi sözcükleri mırıldanıyordu. Üstelik barın gürültüsü konuşmasına engel olmasın diye elinde ahizeyle kadınlar tuvaletine girmişti. Telefonun kablosu iyice gerilmiş, tuvalete girmeye kalkan olursa boğmaya hazırdı. Rebus biraz oyalandı, sonra duvara monte edilmiş telefonun kapatma düğmesine bakmaya başladı. Eh ama! Parmağıyla düğmeye bastı, bıraktı, sonra bar kalabalığının arasına döndü. Kadınlar tuvaletinin kapısında genç bir erkek belirdi ve ahizeyi öfkeyle yerine çarptı. Ceplerinde bozukluk aradı, bulamadı, dönüp tezgâha doğru yürüdü.

Rebus telefonun yanına geldi. Ahizeyi aldı, ama çevir sesini duyamadı. Tekrar denedi, sonra numarayı çevirmeyi denedi. Ses yoktu. Belli ki adam ahizeyi çarptığında bir şeyler kırılmıştı.

Bir bu eksikti. Saat artık sekiz buçuğa geliyordu, Oxford Terrace'a dönmesi en az on beş dakika sürecekti. Gecikmesinin bedeli çok ağır olacaktı.

Rebus tezgâha döndüğünde Deek Torrance, "Senin bir içkiye ihtiyacın var galiba," dedi.

"Sana bir şey söyleyeyim mi Deek?" dedi Rebus. "Benim bütün hayatım kara mizah."

"Eh, neyse, trajediden iyidir herhalde."

Rebus aralarında nasıl bir fark olduğunu düşünmeye başlamıştı.

Eve döndüğünde dokuzu yirmi geçiyordu. Muhtemelen Patience dördü için yemek pişirmişti. Muhtemelen on beş dakika kadar bekleyip yemişlerdi. Rebus için hazırladığı tabağı on beş dakika kadar sıcak tutmuş, sonra da dökmüş olmalıydı. Balık pişirmişse kedi yemiştir. Balık değilse, tabağın akıbeti bahçedeki gübre yığını olmuştur, diye düşündü. Daha önce de olmuştu, hem de çok fazla kez. Yine de hâlâ oluyordu işte. Rebus eski bir arkadaş veya bozuk saat gibi gerekçelerin işe yarayacağından emin değildi.

Bahçe katına inen basamaklar yıpranmıştı ve kaygandı. Rebus dikkatle indi, o yüzden de kapının önündeki paspasın üstünde, sokak lambalarının turuncu ışığında duran büyük spor çantasını fark etmesi uzun sürdü. Kendi çantasıydı. Fermuarını açıp içine baktı. Bazı giyeceklerle bir çift ayakkabının üstünde bir not vardı. İki kere baştan sona okudu.

Kapıyı boş yere zorlama, sürgüledim. Kapı zilinin kablosunu da söktüm. Telefonun fişi hafta sonu boyunca takılı olmayacak. Pazartesi sabahı kapıya bir çanta giysi daha bırakacağım.

Notun imzaya ihtiyacı yoktu. Rebus bir ıslıkla derin bir nefes verdi, sonra anahtarını kilide soktu. Kapı kımıldamadı. Zile bastı. Ses çıkmadı. Son çare olarak çömelip posta kutusunun deliğinden içeri baktı. Koridor karanlıktı, odalardan da ışık vurmuyordu.

"Bir şey oldu," diye seslendi. Cevap gelmedi. "Aramaya çalıştım ama sana ulaşamadım." Yine gelmedi. Birkaç dakika daha bekledi, en azından Jenny'nin sessizliği bozacağını umuyordu. Veya Susan'ın. Sorun çıkarmaya bayılıyordu. Görünüşüne bakılırsa çok da can yakacaktı. "Hoşça kal Patience," diye seslendi. "Hoşça kal Susan, hoşça kal Jenny." Hâlâ cevap yoktu. "Üzgünüm."

Gerçekten öyleydi.

Çantasını alırken, kendi kendine, "Yine o haftalardan biri," diye söylendi.

Pazar sabahı, Andrew McPhail solgun günışığı ve keskin rüzgârla Edinburgh'a vardı. Uzun zamandır uzaktaydı, şehir değişmişti. Her yer, her şey değişmişti. Birkaç gün önce yaptığı uçak yolculuğunun sersemliğini hâlâ üzerinden atamamıştı, üstelik Londra'nın şişirilmiş fiyatları yüzünden parası da azalmıştı. Otobüs ter-

minalinden şehrin Broughton bölgesine, Leith Yoluna kadar yürüdü. Yol uzun değildi, çantaları da hafifti, ama attığı her adım daha zor geliyordu. Otobüste doğru dürüst uyuyamamıştı, ama ona da alışıktı: En son ne zaman rahat, rüya görmeden derin bir uyku çektiğini artık hatırlamıyordu.

Güneş her an kaybolacakmış gibi görünüyordu. Yoğun bir bulut tabakası Leith üzerine ilerliyordu. McPhail daha hızlı yürümeye çalıştı. Cebinde bir adres vardı, bir pansiyonun adresiydi. Dün gece telefon etmişti, pansiyoncu kadın onu bekliyordu. Telefondaki sesi tatlıydı, ama yine de belli olmazdı. Aslında, sesini çıkarmadığı sürece nasıl bir kadın olduğu umurunda değildi. Kanada'dan ayrılışının Kanada gazetelerine, hatta Amerika'da bazı gazetelere haber olduğunu biliyor, buradaki gazetecilerin de haber yapmak için peşine düşeceklerini tahmin ediyordu. Heathrow'dan sessiz sedasız geçişi onu şaşırtmıştı. Kim olduğunu kimse bilmiyor gibiydi, bu da iyiydi.

Tek istediği sessiz, sakin bir hayattı; ama son birkaç yıl kadar sessiz olmasa da olurdu.

Londra'dan kız kardeşini aramış, telefon rehberinde Bellevue bölgesinde yaşayan bir Mrs. MacKenzie olup olmadığına bakmasını istemişti. (Londra telefon rehberi her zamanki gibi hiçbir işe yaramamıştı.) İlk tanıştıklarında Melanie ve annesi, Mrs. MacKenzie'nin yanında pansiyoner olarak kalıyordu, sonra birlikte oturmaya baş-

lamışlardı. Alexis çocuğuna tek başına bakıyor, işsizlik sigortasıyla geçiniyordu. Mrs. MacKenzie çoğundan daha hoşgörülü bir pansiyoncuydu. McPhail yine de Melanie'yle annesini ziyaret etmek için pansiyona hiç gitmemişti. Mrs. MacKenzie bundan hoşlanmazdı.

Son zamanlarda pek fazla pansiyoner almıyordu, ama o iyi yürekli bir kadındı, McPhail de ikna edici konuşmuştu.

Evin önünde bir süre durdu. İki katlı, sade bir binaydı; gri çakıllı sıvayla sıvanmış, çirkin çift camlar takılmıştı. Yolun iki tarafında dizili diğer evlere benziyordu. Mrs. MacKenzie, sanki bir süredir arkasında bekliyormuş gibi kapıyı hemen açtı. Salonla mutfağı gösterirken telaşlıydı; sonra üst kata çıkardı, önce banyoyu, ardından da kalacağı odayı gösterdi. Hapishane hücresinden pek büyük değildi, ama eşyalar hoştu (60'ların ortalarından kalma, diye tahmin etti). Güzeldi, memnun olmuştu.

Mrs. MacKenzie'ye, "Çok güzel," dedi. Kadın elbette güzel, der gibi omuz silkti.

"Çaydanlıkta çay var," dedi kadın. "Birer fincan içeriz." Sonra aklına bir şey geldi. "Yalnız odada yemek pişirmek yok."

Andrew McPhail başını salladı. "Ben yemek yapmam," dedi. Kadının aklına bir şey daha geldi, odayı geçip pencereye yürüdü. Tül perde hâlâ kapalıydı.

"Perdeyi açıvereyim. Temiz hava almak isterseniz pencereyi de açabilirsiniz."

"Temiz hava iyi olur," diye onayladı McPhail. Birlikte pencereden, aşağıdaki sokağa baktılar.

"Sessizdir," dedi kadın. "Pek araba geçmez. Tabii gündüzleri hafif bir gürültü oluyor."

McPhail neden bahsettiğini anlıyordu: Sokağın karşısında, siyah, demir çitle çevrili eski bir okul binası vardı. Büyük bir bina değildi, muhtemelen ilkokuldu. McPhail'in penceresi, ana binanın hemen sağındaki giriş kapısına bakıyordu. Kapının ardında şimdi terk edilmiş gibi duran oyun alanı vardı.

"Ben çaya bakayım," dedi Mrs. MacKenzie. Kadın çıkınca McPhail çantalarını tek kişilik yaylı yatağın üzerine bıraktı. Yatağın yanında küçük bir yazı masasıyla sandalye vardı. Sandalyeyi kaldırdı, pencerenin önüne getirdi, sonra oturdu. Pencere içinde duran, camdan yapılmış küçük soytarı biblosunu kenara çekti ve boşalan yere çenesini dayadı. Görüşünü engelleyen hiçbir şey yoktu. Orada, rüyada gibi oyun alanına bakarak oturdu, sonra Mrs. MacKenzie seslenip çayı salonda içeceklerini haber verdi. "Kek de var." Andrew McPhail içini çekerek ayağa kalktı. Aslında şu anda çay içmek istemiyordu, ama biraz oturduktan sonra fincanını alıp yukarı çıkabilir, içmeden odasına bir yere bırakabilirdi. Yorgundu, kemikleri sızlıyordu; ama artık yuvasındaydı ve içinden bir ses bu gece ölü gibi uyuyacağını söylüyordu.

Gözünü zorla okuldan ayırırken, "Geliyorum Mrs. MacKenzie," diye seslendi.

2

Pazartesi sabahı, Müfettiş John Rebus'ın kafasının her zamankinden daha bozuk olduğu haberi St. Leonard karakolunda hızla yayıldı. Bazıları inanmakta güçlük çekti, neredeyse işin aslını öğrenmek için Rebus'a biraz daha yaklaşmayı bile göze alacaklardı. Neredeyse...

Diğerlerinin başka çaresi yoktu.

Dedektif Çavuş Brian Holmes ve Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke, Kriminal Soruşturma Şubesi CID'nin kendileri için bölünmüş köşesinde, Rebus'un karşısında oturuyordu. İkisinin de yüzünde çiğ yumurtaya oturmuş insanların ifadesi vardı.

"Ee," diyordu Rebus, "Rory Kintoul'dan ne haber?"

"Hastaneden çıktı efendim," dedi Siobhan Clarke.

Rebus sabırsızlıkla başını salladı. Kızın hatalı bir adım atmasını bekliyordu. İngiliz olduğundan, üniversite mezunu olduğundan veya ona Yeni Şehir'de bir apartman dairesi alan zengin bir ailenin kızı olduğundan değildi. Kadın olduğu için de değildi. Rebus bütün genç memurlara öyle davranırdı.

"Ve hâlâ konuşmuyor," dedi Holmes. "Nasıl bıçaklandığını anlatmıyor, şikâyetçi de olmuyor."

Brian Holmes yorgun görünüyordu. Rebus göz ucuyla baktığında fark etmişti. Holmes'la göz göze gelmek ve Holmes'un şimdi aynı durumda olduklarını anlamasını istemiyordu.

İkisi de hanım arkadaşları tarafından evden atılmıştı.

Holmes'un kovuluşunun üstünden bir ay kadar geçmişti. Daha sonra, Barnton'da oturan teyzesinin yanına taşındıktan sonra anlattığına göre mesele çocuktu. Nell'in bir çocuk sahibi olmayı ne kadar istediğini anlayamamış, onunla dalga geçmeye başlamıştı. Sonunda, bir gün Nell patlamıştı. Edinburgh'un güneyindeki madenci köyünde, kadın komşularının da izlediği müthiş bir kavga çıkmış, Holmes telaşla uzaklaşırken kadın komşular Nell'i alkışlamıştı.

Şimdi eskisinden de çok çalışıyordu. (Bu da çiftin sorunlarından biriydi: Nell'in düzenli bir işi vardı, Holmes'unki tam tersiydi.) Rebus'a eprimiş, solmuş, ömrünün son demlerini yaşayan bir kot pantolonu hatırlatıyordu.

"Ne diyorsun?" diye sordu Rebus.

"Saygısızlık etmek istemem, ama bence peşini bırakalım diyorum efendim."

"Demek saygısızlık etmek istemezsin Brian? İnsan 'sen kuş beyinlinin tekisin' demek istediği zaman öyle söyler." Rebus hâlâ Holmes'a bakmıyordu, ama genç erkeğin kızarmaya başladığını

hissediyordu. Clarke başını eğmiş kucağına bakıyordu.

"Bakın," dedi Rebus, "o adam karnında beş santimlik bir kesikle iki yüz metre yürümüş. Neden?" Kimse cevap vermiyordu. Rebus, "Neden?" diye ısrar etti. "Neden on küsur dükkânın önünden geçip kuzeninin dükkânına geldi?"

"Belki bir doktor arıyordu, orada durmak zorunda kaldı," diye önerdi Clarke.

Rebus başından savar gibi, "Belki," dedi. "Yine de kuzeninin dükkânına kadar gelmesi tuhaf değil mi?"

"Kuzeniyle ilgili bir şey olduğunu mu düşünüyorsunuz efendim?"

"Size başka bir şey sorayım." Rebus ayağa kalktı, bir iki adım attı, sonra tekrar geri döndü. O arada Holmes'la Clarke'ın bakıştığını gördü. Bir an merak etti. Başlangıçta aralarında kıvılcımlar uçuşmuştu. Düşmanca kıvılcımlar... Şimdi birlikte iyi iş çıkarıyorlardı. Rebus ilişkilerinin bundan ileri gitmeyeceğini umuyordu. "Size başka bir şey sorayım," diye tekrar etti. "Yaralı hakkında ne biliyoruz?"

"Pek fazla bir şey bilmiyoruz," dedi Holmes.

"Dalkeith'te oturuyor," diye hatırlattı Clarke. "Hastanede laboratuvar teknisyeni olarak çalışıyor. Evli, bir oğlu var." Omuz silkti.

"Hepsi bu mu?" diye sordu Rebus.

"Hepsi bu efendim."

"Çok doğru," dedi Rebus. "Adam hiç kimse değil, bir hiç. Konuştuğumuz insanların bir teki

bile onun hakkında kötü bir şey söylemedi. O halde cevap verin: Nasıl oldu da bıçaklandı? Üstelik de bir çarşamba sabahı... Bıçaklayan bir kapkaççı falan olsaydı bize söylerdi. Oysa adamın ağzı bir İskoç'un cüzdanı gibi sımsıkı kapandı. Gizlemek istediği bir şey var. Ne olduğunu Tanrı bilir, ama bence işin içinde bir otomobil var."

"Onu nereden çıkardınız efendim?"

"Kan izleri kaldırımın hemen kenarından başlıyor Holmes. Bana kalırsa bir otomobilden indi ve indiğinde yaralıydı."

"Sürücü belgesi var, ama halihazırda arabası yok efendim."

"Akıllı kızsın Clarke." Clarke "kız" sözüyle irkildi, ama Rebus aldırmadan konuşmaya devam etti. "Üstelik karısına haber vermeden işinden yarım gün izin almış." Tekrar oturdu. "Neden, neden, neden? Adamla bir kere daha konuşmayı deneyin. Bize hiçbir şey anlatmadığı için rahatsız olduğumuzu söyleyin. Anlatmamakta inat ederse, anlatıncaya kadar sıkıştırırız. Ciddi olduğumuzu belli edin." Rebus durakladı. "Ondan sonra da kasabı araştırın."

"Derhal efendim," dedi Holmes. Çalan telefon onu kurtardı. Rebus ahizeyi eline aldı. Patience olabilirdi.

"Dedektif Müfettiş Rebus."

"John, büroma uğrayabilir misin?"

Patience değildi, Emniyet Amiriydi. Rebus, "İki dakika sonra oradayım efendim," deyip te-

lefonu bıraktı. Sonra Holmes'la Clarke'a dönüp, "İş başına," dedi.

"Baş üstüne efendim."

"Bu konuyu abarttığımı mı düşünüyorsun Brian?"

"Evet efendim."

"Evet, abartıyor olabilirim, ama esrarengiz olayları sevmem. Ne kadar küçük olursa olsun... Şimdi toz ol ve merakımı dindirecek bir şeyler bul."

Kalkarlarken Holmes başıyla Rebus'un güya görünmesin diye masanın arkasına bıraktığı spor çantasını işaret etti. "Bilmem gereken bir şey var mı?"

"Evet," dedi Rebus. "Aldığım rüşvetleri orada biriktiriyorum. Seninkiler muhtemelen arka cebini dolduracak kadar bile olmamıştır." Clarke çoktan kendi masasına ulaşmıştı, ama Holmes geri adım atacak gibi görünmüyordu. Rebus içini çekip sesini alçalttı. "Ben de evden kovulanlar sınıfına katıldım." Holmes'un yüzü bir an canlandı. "Tek kelime etmek yok. Aramızda kalacak."

"Anlaşıldı." Holmes bir şey düşündü. "Biliyor musunuz, hemen her akşam Heartbreak[1] Kafe'de yemek yiyorum."

"Öyleyse Elvis'in eski şarkılarını dinlemek istersem seni nerede bulacağımı biliyorum."

Holmes başıyla onayladı. "Vegas dönemi şar-

---

[1] Elvis Presley'in "Heartbreak Hotel" şarkısına bir gönderme –çn.

kıları da var. Yani, yapabileceğim bir şey olursa demek istedim."

"Benim kılığıma girip Çiftçi Watson'un ne istediğini sormaya gidebilirsin."

Holmes başını salladı. "Makul sınırlar içinde bir şey..."

Makul sınırlar içinde... Rebus, kardeşi sandık odasına yerleşmişken öğrenci çocuklardan salondaki kanepede yatmak için izin istemesi makul sınırlar içinde sayılır mı acaba diye düşündü. Belki kirada indirim yapmayı teklif edebilirdi. Cuma akşamı haber vermeden eve gittiğinde öğrencilerden üçüyle Michael'ı yere bağdaş kurmuş, bir yandan Rolling Stones'un eski parçalarını dinlerken bir yandan da esrar sararken bulmuştu. Michael'ın elindeki sigara kâğıtlarına dehşet içinde bakmıştı.

"İş mi şu yaptığın Mickey!" Michael Rebus sonunda ağabeyinden bir tepki almayı başarmıştı. Öğrenciler en azından ses çıkarmadan, suçlu suçlu oturuyordu. "Şansınız var," dedi Rebus, "çünkü şu anda hiçbir şey umurumda değil."

Yarıya kadar içilmiş bir sigarayı uzatan Michael, "Hadi John," dedi. "Bir zararı olmaz."

"Ben de öyle diyecektim." Rebus elindeki spor çantasından bir şişe viski çıkardı. "Bunun olur ama."

Akşamın son saatlerini kanepeye yayılıp viski içerek ve pikaba koyulan eski plaklarla birlikte şarkı söyleyerek geçirdi. Aslında hafta sonunun

büyük bölümünü aynı şekilde geçirdi. Uyuşturucuları ortadan kaldırmalarını istediği halde öğrenciler aldırmıyormuş gibi görünüyordu. O otururken evi toparlamışlardı, Michael da yardım etmişti. Cumartesi gecesi hep birlikte bara gidip Rebus'u televizyon ve birkaç kutu birayla baş başa bırakmışlardı. Michael öğrencilere hapiste geçirdiği süreden bahsetmemiş gibi görünüyordu. Rebus bundan sonra da söylemeyeceğini umuyordu. Michael evden taşınmayı veya sandık odasını ağabeyine bırakmayı önermişti, ama Rebus reddetti. Neden reddettiğini kendisi de bilmiyordu.

Pazar günü Oxford Terrace'a gitti, ama hâlâ evde kimse yok gibiydi, anahtarı da hâlâ kapıyı açmıyordu. Yani Patience ya kilidi değiştirtmişti ya da içeride bir yerde saklanıyor veya kızların eşliğinde küslüğün tadını çıkarıyordu.

Şimdi Çiftçi Watson'un kapısında durmuş kılığına bakıyordu. Sabah Oxford Terrace'a gittiğinde, Patience'ın paspasın üstüne bıraktığı giyecek dolu bavulu bulmuştu. Not yoktu, sadece bavul vardı. Karakolun tuvaletinde temiz takım elbiseyi giydi. Biraz buruşmuştu, ama her zaman giydiklerinden daha buruşuk değildi. Ancak takımına uygun bir kravatı yoktu: Patience bavula lacivert takım elbiseyle birlikte birbirinden çirkin kahverengi iki kravat koymuştu. (Bunlar *onun* muydu gerçekten?) Kahverengi kravat uymuyordu. Kapıyı açmadan önce tıklattı.

"İçeri gel John, içeri gel." Görünüşe göre Çiftçi de St. Leonard'ı kendine uydurmakta güçlük çekiyordu. Kendini rahat hissetmiyordu. "Otursana." Rebus bir sandalye bulmak için etrafına bakındı. Duvar kenarında bir tane vardı, ama üstü tepeleme dosya doluydu. Dosyaları kaldırıp yerde uygun bir boşluk aradı. Doğrusu, Emniyet Amirinin odasında, Rebus'un kendi odasından daha az yer vardı. "Hâlâ dosya dolaplarının gelmesini bekliyorum," diye açıkladı. Rebus sandalyeyi masanın önüne koyup oturdu.

"Mesele nedir efendim?"

"İşler nasıl?"

"İşler mi?"

"Evet."

"İşler gayet iyi efendim." Rebus Çiftçi'nin Patience'tan haberi olup olmadığını düşündü. Elbette yoktu.

"Detektif Polis Memuru Clarke'la aranız iyi, değil mi?"

"Bir şikâyetim yok efendim."

"İyi. Önümüzde büyük bir iş var. Mali Polis'le ortak bir operasyon yapacağız."

"Ya?"

"Ayrıntıları Başmüfettiş Lauderdale anlatacak, ama ondan önce seninle konuşmak, işlerin nasıl gittiğini öğrenmek istedim."

"Ortak operasyonun konusu ne?"

"Tefecilik," dedi Watson. "Sormayı unuttum, kahve ister misin?" Rebus başını salladı ve Watson'ın oturduğu yerden yere eğilişini izledi. Oda-

sında o kadar az yer vardı ki kahve makinesini masanın arkasında yere koymuş ve Rebus'un bildiği kadarıyla şimdiden fincanını yeni bej halının üstüne iki kere devirmişti. Watson tekrar doğrulduğunda etli parmaklarının arasındaki fincanda şeytanın ağzına layık bir içecek vardı. Emniyet Amirinin kahvesi çoktan Edinburgh'un efsaneleri arasına girmişti.

"Tefeciliğin yanı sıra bazı koruma işleri," diye devam etti Watson. "Ama asıl iş tefecilik."

Başka bir deyişle o eski, acıklı hikâyeydi. Herhangi bir bankadan kredi almak gibi bir şansı, rehin verecek eşyası olmayan insanlar, riski ne kadar yüksek olursa olsun yine de borç para alabiliyordu. Tek sorun faizin yüzde yüz küsur olması ve duruma göre artarak, geri ödemesi imkânsız bir hale gelmesiydi. Aslında en kötü kısır döngü buydu, çünkü sonunda hakaret, dayak, hatta daha kötü şeyler vardı.

Rebus birden Emniyet Amirinin neden kendisiyle konuşmak istediğini anladı. "İşin içinde Koca Ger olamaz, değil mi?" diye sordu.

Watson başını sallayıp, "Bir bakıma var," dedi.

Rebus ayağı fırladı. "Son birkaç yılda dördüncü olacak! Her seferinde paçayı kurtarıyor. Siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum!" Normal şartlarda bu sözleri yürüyüş halinde söylerdi, ama odada adım atacak yer yoktu. Bu yüzden pazar ayinindeki vaiz gibi öylece dikiliyordu. "Koca Ger'i tefecilikten içeri atmaya çalışmak zaman kaybı olur. Daha önce de defalarca denedik, so-

nunda başka bir açığını yakalayıncaya kadar peşini bırakmaya karar verdik."

"Biliyorum John, biliyorum; ama Mali Polis son derece endişeli. Göründüğünden daha büyük bir sorun olduğunu düşünüyorlar."

"Kahrolası Mali Polis."

"Yapma John..."

"Ama..." Rebus durakladı. "Saygısızlık etmek istemem efendim, ama böyle bir operasyon zaman ve işgücü kaybından başka bir işe yaramaz. Önce izlemeye alacağız, fotoğraflar çekeceğiz, ayak işleri yapan bir iki zavallı serseriyi tutuklayacağız ve hiçbiri ifade vermeyecek. Savcılık Koca Ger'i mıhlamak istiyorsa, geniş kapsamlı bir operasyon için bize kaynak sağlamalı."

Asıl mesele, hiç kimsenin Koca Ger adıyla bilinen Morris Gerald Cafferty'i yakalamayı John Rebus kadar çok istememesiydi. Rebus tam anlamıyla işini bitirmek istiyordu. Mızrak kendi elinde olsun, serserinin öldüğünden emin olmak için son darbeyi kendisi vursun istiyordu. Cafferty pislikti, ama kurnaz bir pislikti. Etrafında mutlaka onun yerine hapse girmeye hazır dalkavuklar bulunurdu. Rebus defalarca uğraştığı halde onu hapse tıkmayı becerememiş, sonunda adamı tamamen aklından çıkarmaya karar vermişti. Oysa şimdi, Çiftçi karşısına geçmiş bir "operasyon"dan bahsediyordu. Operasyon demek günlerce, gecelerce izlemek, yığınla rapor ve evrak takibi, hepsinin sonunda da birkaç sivilceli goril çırağı tutuklamak demekti.

Watson karakter tahlili becerisini hatırlayarak, "John," dedi, "bu konuda hissettiklerini anlıyorum, ama bir kere daha deneyelim, olur mu?"

"Elime bir fırsat geçse Cafferty üzerinde nasıl bir deneme yapacağımı ben gayet iyi biliyorum." Rebus yumruğunu bir tabancaya dönüştürüp tetiği çekiyormuş gibi yaptı.

Watson gülümsedi. "Öyleyse operasyonda ateşli silah kullanmama kararı almakla iyi etmişiz, değil mi?"

Bir an sonra Rebus da gülümsedi. Tekrar oturdu. "Öyleyse devam edin efendim, dinliyorum."

O akşam saat on birde Rebus evde televizyon izliyordu. Her zamanki gibi etrafta kimse yoktu. Ya hâlâ üniversite kütüphanesinde ders çalışıyorlardı ya da aşağıdaki bardaydılar. Michael da ortalıkta olmadığı için bar daha güçlü bir ihtimal gibi görünüyordu. Öğrencilerin endişeli olduğunu biliyordu, eninde sonunda birini sokağa atıp odasına el koyacağını düşünüyorlardı. Ne de olsa evin içinde ayaklı tahliye emri gibi dolaşıyordu.

Patience'a üç kere telefon etmiş, üçünde de telesekreterle konuşmuş, orada olduğunu bildiğini söyleyip telefonu neden açmadığını sormuştu.

Sonuç olarak, telefonu kanepenin yanına yere koymuştu, çaldığında kolunu uzattı, ahizeyi aldı ve kulağına tuttu.

"Alo?"

"John?"

Rebus hemen doğrulup oturdu. "Patience, Tanrı'ya şükürler olsun..."

"Dinle, önemli bir konu."

"Önemli olduğunu biliyorum. Aptallık ettiğimi de biliyorum, ama inan bana..."

"Dinler misin lütfen!" Rebus sesini kesip dinledi. Patience ne derse yapacaktı, tartışmayacaktı. "Burada olacağını düşünmüşler, az önce karakoldan biri aradı. Mesele Brian Holmes."

"Ne istiyormuş?"

"Hayır, bir başkası onun adına aradı."

"O ne istiyormuş?"

"Başına bir şey gelmiş galiba. Bilmiyorum. Her neyse, yaralıymış."

Rebus elinde telefonla ayağa kalktı, aletin yerde kalan parçalarını peşinden sürükleyerek bir iki adım attı. "Neredeymiş?"

"Haymarket'ta bir yerde, bir bar..."

"Heartbreak Kafe mi?"

"Evet, orası. Dinliyor musun John?"

"Evet?"

"Konuşacağız, ama daha değil. Bana biraz zaman tanı."

"Nasıl istersen Patience. Hoşça kal." Rebus telefonu elinden bırakıp ceketini kaptı.

Sadece yedi dakika sonra, Rebus Heartbreak Kafe'nin önüne park ediyordu. Trafik lambalarından kaçabilirseniz Edinburgh'un en güzel tarafı buydu. Heartbreak Kafe bir yıl kadar önce, Elvis Presley hayranı olan usta bir aşçı

tarafından açılmıştı. Adam biriktirdiği hatıra eşyasını restoranı süslemek, aşçılık becerisini de Rebus gibi Elvis'i sevmeyenlerin bile tatmaya değer bulduğu bir menü geliştirmek için kullanmıştı. Holmes açıldığı günden beri restorana bayılıyor, Blue Suede[1] Şokola adlı tatlısını anlata anlata bitiremiyordu. Restoran aynı zamanda, cafcaflı kokteyller, 1950'lerin müziği ve fiyatları Broadsword'de geniş çaplı bir isyana yol açacak şişelenmiş Amerikan biralarıyla bar hizmeti de veriyordu. Rebus Holmes'un, restoranın sahibiyle arkadaş olduğuna inanıyordu; ne de olsa Nell'den ayrıldığından beri burada epey vakit geçirir olmuş, hatta bu yüzden biraz da kilo almıştı.

Dışarıdan bakınca binanın hiçbir özelliği yoktu. Çimento sıvalı ön duvarın ortasında, büyük bölümü neon bira reklamlarıyla kaplı dar, dikdörtgen şeklinde bir pencere; onun da üstünde restoranın adının yanıp söndüğü daha büyük bir neon tabela vardı. Ancak olay burada meydana gelmemişti. Holmes binanın arka tarafında saldırıya uğramıştı. Ancak bir Ford Cortina'nın geçebileceği genişlikteki dar arka sokak müşterilere ayrılmış olan otoparka çıkıyordu. Bir restoran için küçük bir otoparktı, dahası her yanından yemek artıkları sarkan çöp bidonları da burada tutuluyordu. Rebus çoğu müşterinin arabasını ön tarafa, cadde kenarına bıraktığını tahmin etti.

---

1 Elvis Presley'in "Blue Suede Shoes" şarkısına bir gönderme –çn.

Holmes barda uzunca kaldığından ve ön tarafa bıraktığı bir sefer boyası çizildiğinden arabasını arkaya bırakıyordu.

Otoparkta iki araba vardı. Biri Holmes'a, diğeri hiç kuşkusuz Heartbreak Kafe'nin sahibine aitti. Kaputunda Elvis'in resmi bulunan eski bir Ford Capri'ydi bu. Brian Holmes iki arabanın arasında yatıyordu. Şu ana kadar kimse yerinden kıpırdatmamıştı, ama doktor muayenesini tamamladıktan sonra kaldırılacaktı. Olay yerinde bulunan memurlardan biri Rebus'u tanıyıp yanına geldi.

"Arkadan başına çok sert bir darbe almış. En az yirmi dakikadır baygın yatıyor. Daha doğrusu yirmi dakika önce bulunduğunda baygınmış. Onu restoranın sahibi bulmuş, tanımış ve polisi aramış. Kafatasında çatlak olabilir."

Rebus hiçbir şey söylemeden başını salladı, gözü yüzükoyun yatan meslektaşının üstündeydi. Diğer dedektif hâlâ konuşuyor, Holmes'un nefesinin düzenli, genel durumunun iyi olduğundan bahsediyordu. Rebus yerde yatan bedene doğru yürüdü, başında diz çökmüş olan doktorun yanında durdu. Doktor başını kaldırıp bakmadı ama Brian Holmes'a fener tutan üniformalı polis memuruna biraz sola kaymasını söyledi. Sonra Holmes'un başının aydınlanan bölümünü incelemeye başladı.

Rebus hiç kan görmüyordu, ama bu pek bir şey ifade etmezdi. Hiç kan kaybetmeden ölen bir sürü insan oluyordu. Brian'ın yüzü huzurluydu.

Rebus kendini tabutunda yatan bir ölüye bakar gibi hissetti. Diğer dedektife döndü.

"Restoranın sahibinin adı neydi?"

"Eddie Ringan."

"İçeride mi?"

Dedektif başıyla onayladı. "Barı temizliyor."

Rebus hiç şaşırmadı. "Ben gidip bir konuşayım," dedi.

Eddie Ringan birkaç yıldır, Heartbreak Kafe'yi açmadan önce başlayan ve nezaketen "alkol sorunu" denen sorununun üstesinden gelmeye çalışıyordu. Bu yüzden onu tanıyanlar, daha önceki girişimleri gibi bu girişimin de başarısızlığa uğrayacağına inanıyordu. Oysa yanılmışlardı, çünkü Eddie iyi bir yönetici bulmayı başarmıştı. Yöneticisi yalnız bir finans sihirbazı değil, aynı zamanda son derece dürüst ve güçlü bir adamdı. Eddie'ye kazık atmıyor, çalışma saatlerinde Eddie'yi ait olduğu yerde, mutfakta tutuyordu.

Eddie hâlâ içiyordu, ama sarhoşken yemek yapabiliyordu. Sorun yoktu. Özellikle de şaşı bakmayan gözler ve titremeyen eller gerektiren işlerde kendisine yardım eden bir iki aşçı yamağı bulunduğu sürece hiç sorun yoktu. Brian Holmes'un anlattığına göre bu sayede Heartbreak Kafe'nin işleri tıkırındaydı. Ama henüz Rebus'u Güveçte Kral Karidesi veya Love Me Tender[1] Filetosu yemeye ikna edememişti. Aslında Rebus kapı-

[1] Elvis Presley'in "Love Me Tender" şarkısına bir gönderme –çn.

dan içeri girmeye bile ikna olmamıştı. Bu geceye kadar...

Işıklar söndürülmemişti. İçerisi, bir ergenin en sevdiği popçu için düzenlediği bir mabet gibiydi. Duvarlarda Elvis posterleri, Elvis plaklarının kapları, şarkıcının gerçek boyutlarda bir maketi, hatta Kral'ın kollarının akrep ve yelkovan gibi kullanıldığı bir Elvis saati vardı. Televizyon açıktı; gece yarısı bülteninde bir haber geçiyor, Gibson Bira Fabrikasının önünde birine dev boyutlarda bir bağış çeki veriliyordu.

İçeride, bir bar taburesine yığılmış gibi oturan Eddie Ringan'la tezgâhın arkasında iki kadehe Jim Beam dolduran adamdan başka kimse yoktu. Rebus kendini tanıttı ve davet üzerine bir tabureye oturdu. Barmen kendini Pat Calder diye tanıttı.

"Mr. Ringan'ın ortağıyım." Rebus, bunu söyleyiş tarzına bakarak, iki genç erkek arasında iş ortaklığından öte bir ilişki olup olmadığını merak etti. Holmes Eddie'nin eşcinsel olduğundan bahsetmemişti. Dikkatini aşçıbaşı üzerinde yoğunlaştırdı.

Eddie Ringan muhtemelen yirmili yaşlarının sonundaydı, ama on yaş yaşlı görünüyordu. Seyrelmeye başlamış düz saçlarla kaplı büyük, yumurta biçimindeki başı, daha da büyük bir yumurtayı andıran gövdesinin üstünde her an devrilebilirmiş gibi duruyordu. Rebus şişman aşçılar da görmüştü, daha şişman aşçılar da. Ringan da kendi yaptığı yemeklerin ayaklı rek-

lam tabelası gibiydi. Dolgun yüzünde alkolün yarattığı yıpranmanın izleri kendini göstermeye başlamıştı. Sadece bu gece değil; haftalardır, aylardır düzenli ve ağır alkol tüketiminin etkileriydi bunlar.

"Bir tane daha ver."

Ama Pat Calder başını salladı. "Araba kullanacaksan vermem." Sonra açık, kolay anlaşılır bir tonda konuştu. "Bu bey bir polis memuru Eddie. Brian hakkında konuşmaya gelmiş."

Eddie Ringan başını salladı. "Düşüp başını vurdu."

"Öyle mi düşünüyorsunuz?" diye sordu Rebus.

"Pek değil." Ringan ilk defa tezgâhın üzerinden başını kaldırıp Rebus'un gözlerinin içine baktı. "Belki bir kapkaççıydı, belki de bir uyarıydı."

"Nasıl bir uyarı?"

"Eddie bu akşam biraz fazla kaçırdı Müfettiş," dedi Pat Calder. "Böyle zamanlarda uydurmaya..."

"Uydurmuyorum!" Sözlerini vurgulamak için elini tezgâha vurdu. Hâlâ Rebus'a bakıyordu. "Siz benden daha iyi bilirsiniz. Mesele ya haraçtır –onlar koruma parası veya sigorta demeyi tercih ediyor– ya da siz iş yapıyorsunuz, onlar yapmıyor diye diğer restoranlar bir olup aleyhinize çalışmaya başlar. Bu meslekte düşman kazanmak kolaydır."

Rebus başıyla onaylıyordu. "Aklınıza gelen biri var mı Eddie? Belirli bir isim mesela?"

Ringan ağır ağır başını salladı. "Var diyemem. Hayır, yok aslında."

"Ama belki de asıl hedefin *siz* olduğunuzu düşünüyorsunuz?"

Ringan eliyle bir içki daha doldurması için işaret etti, Calder da doldurdu. Cevap vermeden önce içti. "Belki. Bilmiyorum. Müşterileri korkutup kaçırmak istiyor olabilirler. Hayat zor."

Rebus, yüzünde belirgin bir tiksintiyle Eddie Ringan'a bakan Calder'a döndü. "Ya siz Mr. Calder, bir fikriniz var mı?"

"Bence sıradan bir hırsızlık olayıydı."

"Herhangi bir şey alınmış gibi görünmüyor."

"Belki işini bitirmeden kaçmak zorunda kalmışlardır."

"Sokağa giren birisi yüzünden mi? Nasıl kaçtılar o zaman? Otoparkın çıkışı yok."

"Bilmiyorum." Rebus Pat Calder'ı izlemeyi sürdürdü. Ringan'dan birkaç yaş büyüktü, ama daha genç görünüyordu. Koyu renk saçlarını arkada, Rebus'un modaya uygun olduğunu tahmin ettiği bir şekilde atkuyruğu yapmıştı. Uzun, düz favorileri kulak seviyesinin altına iniyordu. Uzun boylu ve zayıftı. Aslında iyi bir yemeğe ihtiyacı varmış gibi görünüyordu. Rebus bir kasabın kaleminde bile daha fazla et görmüştü. "Belki..." diyordu Calder, "Belki gerçekten düşmüştür. Arka taraf bir hayli karanlık. Hemen birkaç lamba taktıracağız."

"Çok düşüncelisiniz bayım." Rebus rahatsız tabureden kalktı. "Bu arada, aklınıza bir şey ge-

lirse, özellikle de herhangi bir *isim* gelirse bizi arayabilirsiniz."

"Evet, elbette."

Rebus kapıdan çıkarken durdu. "Ha, Mr. Calder?"

"Evet?"

"Bu gece Mr. Ringan'ın araba kullanmasına izin verirseniz, daha Haymarket'a gelmeden yoluna çıkıp arabasını çektiririm. Siz evine bırakamaz mısınız?"

"Ben araba kullanmıyorum."

"O halde taksi parasını kasadan almanızı öneririm. Aksi halde Mr. Ringan, yapacağı ilk yeni yemeğin adını Jailhouse Rokforu[1] koymak zorunda kalacak."

Rebus restorandan çıkarken Eddie Ringan'ın gülmeye başladığını duydu.

Uzun süre gülmedi. İçki ilgi bekliyordu. "Bir tane daha doldur," diye buyurdu. Pat Calder ses çıkarmadan bardağa bir tek doldurdu. Bardakları Miami'ye gezmeye gittiklerinde, diğer bir sürü ıvır zıvırla beraber almışlardı. Paranın çoğu Pat Calder'la ailesinin cebinden çıkmıştı. Bardağı Ringan'ın önünde tuttu, hafifçe kaldırdıktan sonra içindekini bir dikişte içti. Ringan söylenmeye başlayınca Calder suratına bir tokat attı.

Ringan ne şaşırmış ne de kırılmış görünüyordu. Calder bir tokat daha attı.

---

[1] Elvis Presley'in "Jailhouse Rock" şarkısına bir gönderme –çn.

"Seni budala herif!" diye tısladı. "Seni budala, budala herif!"

Ringan, boş bardağını uzatarak, "Elimde değil," dedi. "Çok sarsıldım. Şimdi gerçekten aptalca bir şey yapmamı istemiyorsan doldur şunu."

Pat Calder bir an düşündü. Sonra Eddie Ringan'ın bardağını doldurdu.

Ambulans Brian Holmes'u Kraliyet Hastanesine götürdü. Rebus bu hastaneye pek güvenmezdi. İyi niyetli ama az sayıdaki personeliyle hizmet vermeye çalışan bir yerdi. Bu yüzden Brian Holmes'un yatağına yakın bir yerde, yaklaşmasına izin verdikleri kadar yakın bir yerde duruyordu. Gece ilerlediği halde gözünü bile kırpmıyordu; sadece duvarın dibine kaymıştı. Tepesinde birinin dikildiğini hissettiğinde yerde oturmuş, başını dizlerine, ellerini soğuk zemine dayamıştı. Gelen Nell Stapleton'dı. Rebus kadının yaşlarla lekelenmiş yüzünü görmeden, boyundan tanımıştı.

"Merhaba Nell."

"Tanrım, John." Yaşlar yine dökülmeye başladı. Rebus doğrulup kalktı, hemen kadına sarıldı. Nefes almadan kulağına fısıldıyordu. "Daha bu akşam konuştuk. Ona çok kötü davrandım. Şimdi başına gelene bak..."

"Sus Nell. Senin suçun yok. Her an herkesin başına gelebilir."

"Evet, ama yine de hatırlamadan edemiyorum. Son konuşmamız kavgayla bitti. Tartışmasaydık belki de..."

"Sus tatlım. Toparla kendini." Ona sımsıkı sarıldı. Sarılmak hoşuna gitti. Ne kadar hoşuna gittiğini düşünmek bile istemiyordu, ama yine de hoşuna gidiyordu. Parfümü, vücudunun hatları, kollarının arasına sokuluşu...

"Tartıştık, o da çekip bara gitti, sonra..."

"Şşş Nell. Senin suçun yok."

Söylediğine inanıyordu da, kimin suçu olduğunu tam olarak kestiremiyordu. Haraç mafyası mı? Kıskanç restoran sahipleri mi? Sıradan bir kapkaççı mı? Tahmin etmesi zordu.

"Onu görebilir miyim?"

"Elbette." Rebus koluyla kadını Holmes'un yatağına yönlendirdi. Nell Stapleton yatağa yaklaşırken arkasını dönüp onları baş başa bıraktı. Gerçi bu anlamsız bir jestti. Holmes hâlâ kendinde değildi. Bir monitöre bağlanmıştı, başı da sargılıydı. Ama Nell'in bir süredir ayrı yaşadığı sevgilisiyle konuşurken kullandığı kelimeleri tahmin edebiliyordu. Sesinin tonu ona Doktor Patience Aitken'ı hatırlatıyor, keşke yatakta baygın yatan *ben* olsaydım, dedirtiyordu. Başkalarının insanın kendisi hakkında iyi şeyler söylediğini duymak hoş bir şeydi.

Kadın beş dakika sonra yorgun bir yüzle döndü. Rebus, "Çok mu çalışıyorsun?" diye sordu.

Nell Stapleton başıyla onayladı. Sessizce, "Biliyor musun," dedi, "ben galiba bu saldırının sebebini biliyorum."

"Sahi mi?"

Kadın fısıltıya yakın bir sesle konuşuyordu, oysa koğuş sessizdi, kendilerinden başka kimse

ayakta değildi. Kadın derin bir iç çekti. Rebus Nell'in hiç oyunculuk dersi alıp almadığını merak etti.

"Kara defter," dedi Nell. Rebus önce anlıyormuş gibi başıyla onayladı, sonra kaşlarını çattı.

"Hangi kara defter?" diye sordu.

"Belki de sana söylememem gerekirdi, ama sen sıradan bir iş arkadaşı değilsin, değil mi? Sen dostusun." Yine ıslık çalar gibi içini çekti. "Brian'ın defteri. Resmi bir şey değil. Kendi başına takip ettiği bazı olaylarla ilgili notlar alıyordu."

Kimseyi uyandırmak istemeyen Rebus, kadını koğuştan dışarı çıkardı. "Günlük gibi bir şey mi?" diye sordu.

"Pek değil. Ara sıra bazı söylentiler, bar dedikoduları duyardı. Onları oraya yazardı. Sonra bazen bir adım ileri gidip yazdıklarını araştırırdı. Brian için bir tür hobiydi, ama belki erken terfi etmek için bir araç olarak da görüyordu. Bilmiyorum. O defter yüzünden de tartışırdık. O kadar meşguldü ki onu doğru dürüst göremiyordum."

Rebus koridorun duvarına bakıyordu. Tepedeki ışıklar gözlerini yakıyordu. Brian'ın herhangi bir defterden bahsettiğini hiç duymamıştı.

"Ne oldu o deftere?"

Nell başını sallıyordu. "Şeyden önce söylediği bir şey aklıma takıldı." Ağlayacakmış gibi elini ağzına götürdü. "Ayrılmadan önce..."

"Ne söyledi Nell?"

"Emin değilim." Gözleri Rebus'unkilerle birleşti. "Tek bildiğim Brian'ın korktuğu, daha önce korktuğunu hiç görmemiştim."

"Neden korkuyordu?"

Kadın omuz silkti. "Defterde yazılı bir şeyden." Sonra tekrar başını salladı. "Ne olduğunu bilmiyorum, ama içimden bir ses benim... benim sorumlu olduğumu söylüyor. Onu öyle..." Rebus kadını tekrar kendine çekti. "Ağlama tatlım, senin suçun yok."

"*Var*! Suç *bende*!

"Hayır, değil." Rebus bu sefer daha kararlı bir sesle konuşmuştu. "Söyle bakalım, Brian o kara defteri nerede tutuyordu?"

Cevap "üstünde"ydi. Ambulans Brian Holmes'u hastaneye teslim ettiğinde giysileri ve özel eşyası alınmıştı. Rebus'un kimliği, gecenin bu geç saatinde bile hastanenin emanet bölümüne kolaylıkla girmesini sağlamıştı. Özel eşyasının konulduğu A4 zarfın içindeki defteri çıkarıp alırken diğer parçalara da baktı. Cüzdan, ajanda, kimlik. Saat, anahtarlar, bozuk para. Sahiplerinden ayrılınca kimliksiz kalmış nesneler, Rebus'un saldırının sıradan bir kapkaç veya gasp olayı olmadığı yolundaki inancını güçlendiriyordu.

Nell yine gözyaşları içinde evine dönmüş, Brian'a iletilmek üzere herhangi bir mesaj bırakmamıştı. Rebus'un tek bildiği, kadının saldırının defterle ilgili bir şey yüzünden meydana geldiği-

ne inandığıydı. Holmes'un koğuşunun önündeki koridora oturdu, bir yandan yudum yudum su içerken bir yandan da ucuz, suni deri kaplı defteri karıştırmaya başladı. Holmes notlarını kendine özgü bir şifreyle almıştı, ama başka bir polis için çözülemeyecek kadar karmaşık bir şifre değildi. Yazılı bilginin çoğu belirli bir gece ve belirli bir olay hakkındaydı. O gece, hayvan hakları savunucusu bir grup Fettes'teki emniyet müdürlüğü binasının arşiv odasına girmişti. Başka şeyler de vardı, ama en önemlisi, Edinburgh'un saygın sakinlerinden birinin, çocuk yaşta bir erkek fahişeyle yaşadığı skandalın delillerini ortaya çıkarmışlardı. Bu Rebus için yeni bir şey değildi, oysa diğer bazı bilgiler, özellikle de Central Otel yangınıyla ilgili notlar şaşırtıcıydı.

Central Otel beş yıl öncesine, yanıp yerle bir olduğu güne kadar Edinburgh'un yerleşik kurumlarından biriydi. Sigorta dolandırıcılığıyla ilgili bir söylenti çıkmış, oteli sigortalayan şirket sahtekârlık yapıldığına dair kanıt sunana 5000 sterlinlik ödül vaat etmiş, ancak ödülü kimse alamamıştı.

Otel bir zamanlar gezginler cennetiydi. Princes Caddesi üzerinde, Waverley İstasyonundan pek uzak olmayan bir noktadaydı. Bu yüzden de sık seyahat eden işadamlarının "evden uzaktaki evi" haline gelmişti. Ancak son yıllarında Central'ın işleri bozuldu. Gerçek müşterileri çekilince, kalan boşluğu serseriler doldurdu. Artık Central'ın havasız odalarının saatliğine veya

yarım günlüğüne tutulabildiği sır değildi. Oda servisi bir şişe şampanyayla müşterinin istediği kadar kullanabileceği talk pudrasını ücretsiz olarak gönderiyordu.

Başka bir deyişle, Central bir vuruşma yerine dönmüştü. Dahası her türlü incelikten uzaktı ve şehrin her cins ve biçimden en karanlık unsurlarına yataklık ediyordu. Bir süre kentin namlı serserilerinin düğünleri ve bekârlığa veda geceleri orada yapılıyor, namuslu hiçbir polisin kapıdan içeri girmeyeceği bilgisiyle kendini güvende hisseden reşit olmamış gençler barda saatlerce oturabiliyordu. Bu teklifsizlik zamanla kaliteyi daha da düşürdü ve otel lobisinin uyuşturucu satışları için kullanılmasına yol açtı. Böylece Central Otel sıradan bir randevuevi olmaktan çıktı, tam bir bataklığa dönüştü.

Tepesinde tahliye emri sallanan bir bataklık...

Halktan gelen şikâyetler her ay katlanarak arttıkça, polis orada olanlara daha fazla göz yumacak değildi. Üstelik Central'a giren süprüntü çoğaldıkça daha fazla süprüntü üretiyordu. Artık gerçekten içki düşkünü olanlar bile barına uğramıyordu. Central'a giriyorsanız kadın, ucuz uyuşturucu veya kavga arıyorsunuz demekti. Başka bir şey arıyorsanız sizi ancak Tanrı kurtarabilirdi.

Sonra, bir gece, sanki başka kurtuluşu yokmuş gibi Central yanıp kül oldu. Yangın kimseyi şaşırtmadı, o kadar olağan karşılandı ki yerel gazete muhabirleri zahmet edip bir fotoğrafını bile

çekmedi. Polis elbette memnun olmuştu. Yangın sayesinde baskın yapmaktan kurtuldular.

Ancak ertesi sabah bambaşka bir sürprizle karşılaştılar: Otelin bütün personeli ve müşterileri yangından kurtarıldığı halde, kömürleşen çatı kirişleri arasında bir ceset bulundu. Ceset de kömürleşerek tanınmaz hale gelmişti.

Ceset, yangın başlamadan önce ölmüş birine aitti.

Bunlar Rebus'un bildiği sınırlı ayrıntılardı. *Bilmeseydi* Edinburgh polisinin dedektifiyim demeye utanırdı. Oysa şimdi, Holmes'un kara defterinden kendisini baştan çıkaran ipuçları okuyordu. Veya baştan çıkaracakmış gibi görünen ipuçları... Rebus ilgili bölümü bir kere daha okudu.

> Central yangını. El oradaydı! 1. katta poker oynanıyordu. R. Kardeşler işin içinde (Mork da olabilir mi?). Bulmaya çalış.

Holmes'un el yazısını inceleyerek El mi yoksa E1 mi yazdığını anlamaya çalıştı. L harfi miydi, yoksa 1 rakamı mıydı? L harfiyse El mi demek istemişti, yokta L harfinin okunuşunu mu yazmıştı? Hem neden ünlem koymuştu? Anlaşılan El'in (veya L'nin veya E-Bir'in) orada bulunması Brian Holmes için beklenmedik bir keşif olmuştu. Peki R. Kardeşler neyin nesiydi? Rebus'in aklına ilk gelen kendisiyle Michael, yani Rebus Kardeşler olmuştu, ama bu fikri hemen aklından çıkardı.

Mork'a gelince, aklına o berbat televizyon dizisinden başka bir şey gelmiyordu.

Hayır, bu notlardan bir şey çıkaramayacak kadar yorgundu. Yarın yeterince vakti olacaktı. Belki yarına kadar Brian da uyanıp konuşurdu. Rebus uyumadan önce arkadaşı için dua etmeye karar verdi.

3

Duası kabul görmedi. Rebus ertesi sabah saat yedide hastaneye telefon ettiğinde Brian Holmes hâlâ kendine gelmemişti.

"Komada falan mı?"

Telefonun öbür ucundaki ses soğuk ve ciddiydi. "Bugün bazı testler yapacağız."

"Ne tür testler?"

"Mr. Holmes'un ailesinden misiniz?"

"Hayır, ailesinden değilim. Ben..." Polis memuruyum mu diyecekti? Patronuyum mu, arkadaşıyım mı? "Önemli değil." Telefonu yerine bıraktı. Öğrencilerden biri başını salonun kapısından uzattı.

"Bitki çayı ister misiniz?"

"Hayır, sağ ol."

"Biraz yulaf ezmesi?"

Rebus başını salladı. Kız gülümseyip kayboldu. Bitki çayı ve yulaf ezmesi, olur şey değildi. Güne bitki çayı ve yulaf ezmesiyle başlanır mıydı? O sırada sandık odasının kapısı içeriden açıldı ve Rebus büyük bir şaşkınlıkla, üstünde sadece bir erkek gömleği olan genç bir kızın gözlerini ovuşturarak günışığına çıktığını gördü. Salon-

dan geçerken Rebus'a gülümsedi. Muşamba kaplı soğuk zemine basmamak için parmak ucunda yürüyordu.

Rebus on saniye kadar odanın kapısına bakakaldı, sonra kalkıp sandık odasına yürüdü. Michael dar, tek kişilik yatakta, Rebus'un hafta sonu eskiciden aldığı yatakta çıplak yatıyordu. Bir eliyle göğsünü ovuşturarak tavana bakıyordu. Odada ağır bir koku vardı.

"Sen ne yaptığını sanıyorsun?" diye sordu Rebus.

"On sekiz yaşında John."

"Ondan bahsetmiyorum."

"Ya? Neden bahsediyorsun?"

Ancak Rebus artık emin değildi. Kendisi bir buçuk metre ötede kanepede uyurken kardeşinin sandık odasındaki yatağını öğrenci bir kızla paylaşmasında hoş olmayan bir şeyler vardı. Her şey çirkindi aslında. Michael'ın gitmesi gerekiyordu. Rebus da bir otele falan taşınmalıydı. Böyle devam edemezlerdi. Öğrenci çocuklara haksızlık ediyorlardı.

"Bara daha sık uğramalısın," dedi Michael. "Senin asıl problemin bu."

"Ne?"

"Herkesin nasıl yaşadığını görmüyorsun John. Bence sen de artık yaşamayı dene."

Ağabeyi kapıyı çarpıp çıktığında Michael hâlâ gülümsüyordu.

"Brian'ın başına gelenleri yeni duydum."

Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke üzgün görünüyordu. Yanaklarındaki iki kırmızı benek ve dudaklarının solgun pembeliği dışında yüzünün bütün rengi kaçmış gibiydi. Rebus oturması için başıyla yer gösterdi. Kadın masasının yanına bir sandalye çekti.

"Ne oldu?"

"Biri arkadan başına vurmuş."

"Neyle?"

İşte *bu* iyi bir soruydu, her dedektifin sorması gereken bir soru. Aynı zamanda Rebus'un dün gece sormayı unuttuğu bir soru. "Bilmiyoruz," dedi. "Henüz gerekçesini de öğrenebilmiş değiliz."

"Heartbreak Kafe'nin önünde mi olmuş?"

Rebus başını salladı. "Arka tarafındaki otoparkta."

"Beni oraya yemeğe götüreceğini söyleyip duruyordu."

"Brian verdiği sözü tutar. Merak etme Siobhan, iyileşecek."

Kadın bu söze inanmaya çalışıyormuş gibi başıyla onayladı. "Bir ara ziyarete gideceğim."

"Madem istiyorsun," dedi Rebus, ama ses tonunun ne ifade ettiğini kendi de bilmiyordu. Kadın tekrar ona baktı.

"İstiyorum."

Clarke çıktıktan sonra Rebus Başmüfettiş Lauderdale'den gelen mesajı baştan sona okudu. Tefeciler operasyonu için yapılacak ön izleme planının ayrıntılarından bahsediyordu.

Rebus'tan sorular ve "işe yarar yorumlar" bekleniyordu. Bu cümleyi okuyunca gülümsedi; Lauderdale'in bunu, önüne konan her şeyi eleştiren Rebus'u farklı bir tutuma yönlendirme umuduyla yazdığını biliyordu. Sonra biri büyük bir paket getirdi, Rebus'un beklediği paketti. Mukavva kutunun kapağını açtı ve kalın dosyaları çıkarmaya başladı. Dosyalar Central Otel'le ilgili notlar, tarihçesini ve acıklı sonunu anlatan belgelerdi. Öğleye kadar dosyalardan başını kaldıramayacağını biliyordu. Onun için Lauderdale'in mektubunu buldu, üstüne kocaman bir TAMAM yazdı, altına imzasını karaladı ve masasındaki giden evrak kutusuna attı. Lauderdale inanamayacaktı, Rebus'un hiç söylenmeden izleme planını kabul ettiğine inanamayacaktı. Başmüfettişi şaşırtacağı kesindi.

Yeni bir iş gününe iyi bir başlangıç yapmıştı.

Rebus kutudan çıkan ilk dosyayı alıp oturdu ve okumaya başladı.

Telefon çaldığında, aldığı notlarla ikinci sayfayı doldurmak üzereydi. Arayan Nell Stapleton'du.

"Nell, neredesin?" Rebus yazmayı sürdürerek cümlesini tamamladı.

"İşteyim. Bir şey bulup bulmadığını merak ettiğim için aradım."

Cümlesini bitirdi. "Ne gibi?"

"Brian'ın başına gelen şey gibi."

"Henüz emin değilim. Belki uyanınca kendisi anlatır. Sen hastaneyi aradın mı?"

"Gözümü açar açmaz."

"Ben de." Rebus yeniden yazmaya başladı. Hattın öbür ucunda gergin bir sessizlik vardı.

"Kara deftere ne oldu?"

"Ha, o mu? Evet, biraz karıştırdım."

"Brian'ın neden korktuğunu anlayabildin mi?"

"Ondan da pek emin değilim. Merak etme Nell, araştırıyorum."

"İyi." Sesindeki rahatlama gerçekti. "Yalnız Brian uyandığında benden duyduğunu söyleme, olur mu?"

"Neden? Bence... Bu onu önemsediğini gösterir."

"Elbette önemsiyorum."

"Yine de onu sokağa attın ama." Son sözü söylememiş olmayı isterdi, ama söylemişti. Kadının acısını duyabiliyordu, üniversite kütüphanesindeki iş arkadaşlarından yüzünü nasıl sakladığını görür gibi oldu.

Sonunda, "John," dedi, "meselenin tamamını bilmiyorsun. Sadece Brian'ın anlattığı kadarını biliyorsun."

"Haklısın. Sen de anlatmak ister misin?"

Nell bir an düşündü. "Böyle değil, telefonda olmaz. Belki başka bir zaman."

"Ne zaman istersen Nell."

"İşe dönsem iyi olur. Bugün Brian'ı görecek misin?"

"Belki akşam. Öğleye kadar bazı testler yapacaklarmış. Sen gidecek misin?"

"Evet, uğrarım. Zaten iki dakikalık yol."

Doğruydu. Rebus Siobhan Clarke'ı düşündü. Nedense iki kadının Brian'ın başucunda karşılaşmasını istemedi. "Kaçta gitmeyi düşünüyorsun?"

"Öğle tatilinde giderim herhalde."

"Bir şey daha var Nell."

"Evet?"

"Brian'ın hiç düşmanı var mı?"

Cevap vermesi biraz uzun sürdü. "Yok."

Rebus eklemek isteyeceği bir şey olabilir düşüncesiyle biraz bekledi. "Neyse, kendine dikkat et Nell."

"Sen de John. Hoşça kal."

Rebus telefonu kapadıktan sonra not almaya devam etti, ama yazdığı cümlenin yarısında durdu ve kalemini dudağına vurmaya başladı. Uzunca bir süre öylece kaldı, sonra muhbirlerinden (gammaz lafından hoşlanmıyordu) bazılarıyla bir iki telefon görüşmesi yaptı ve Heartbreak Kafe'nin arkasında meydana gelen saldırı olayı için kulaklarını dört açmalarını söyledi.

"Bir meslektaşımdı, onun için iş ciddi, tamam mı?"

Sonunda "meslektaşım" demişti, ama aslında "arkadaşım" demek istemişti.

Öğle tatilinde üniversiteye gidip Patoloji Bölümünü ziyaret etti. Önceden aradığı için Doktor Curt bürosunda hazır bekliyordu. Üstünde krem rengi bir pardösü vardı ve hatırladığı halde adını

koyamadığı için Rebus'un sinirini bozan klasik bir melodiyi mırıldanıyordu.

"Ah, Müfettiş, ne hoş bir sürpriz."

Rebus göz kırptı. "Sahi mi?"

"Elbette. Genellikle beni yeni ve bir an önce tamamlanması gereken bir soruşturma için sıkıştırırsınız, ama bugün..." Curt kollarını iki yana açtı. "Soruşturma yok! Yine de telefon edip beni yemeğe davet ettiniz. St. Leonard'da işler pek sıkışık değil galiba."

Aksine, işler sıkışıktı, ama kendi yükünü emin ellere teslim etmişti. Çıkmadan önce Siobhan Clarke'ın önüne öyle çok iş yığmıştı ki öğle tatiline çıkmaya vakit bulamayacak, ancak kafeteryadan bir sandviçle içecek alabilecekti. Kadın şikâyet edince öğleden sonra birkaç saatliğine çıkıp Brian'ı ziyaret edebileceğini söylemişti.

"Bu arada, St. Leonard'a nasıl sığdığınızı merak ediyorum."

Rebus omuz silkti. "Beni nereye koyarlarsa koysunlar fark etmez. Nerede yemek istersiniz?"

"Hoşlanacağınızı düşünerek Öğretim Üyeleri Kulübünde yer ayırttım."

"Ne kulübü, kantin gibi bir yer mi?"

Curt başını sallayarak güldü. Rebus'u bürosundan çıkarmış, şimdi de kapısını kilitliyordu. "Hayır," dedi. "Bir kantin var elbette, ama madem siz ısmarlayacaksınız, daha rafine bir yer uygun olur diye düşündüm."

"Öyleyse rafinerinin yolunu gösterin."

Yemek salonu Chambers Caddesindeki Öğretim Üyeleri Kulübünün zemin katında, ana girişin hemen yanındaydı. Trafik gürültüsünün arasında birbirlerinin sesini duyabildikleri zaman havadan sudan konuşarak kısa bir yürüyüş yapmışlardı. Curt her zaman önemli bir randevuya geç kalmış gibi yürürdü. Ne de olsa meşgul bir adamdı: Tam zamanlı bir öğretim üyesi olmasının yanı sıra İskoçya'da bulunan hemen her emniyet teşkilatının, özellikle de Edinburgh Emniyet Müdürlüğünün kucağına yığdığı fazladan işlerle uğraşıyordu.

Yemek salonu küçüktü, ama masaların arasında geniş boşluklar vardı. Rebus fiyatların makul olduğunu görünce sevinmişti, oysa Curt'ün ısmarladığı bir şişe şarap yüzünden hesap epeyce kabaracaktı.

"Bu benden," dedi ama Rebus başını salladı.

"Hepsi Başmüfettişten," diye düzeltti. Nasıl olsa hesabı soruşturma gideri olarak kaydedip parasını alacaktı. Şarap çorbadan önce geldi. Kadın garson kadehlerini doldururken Rebus *asıl* konuya girmenin zamanı geldi mi, gelmedi mi diye düşünüyordu.

Curt kadehini kaldırarak, "*Slainte*!" dedi. Sonra, "Ee, mesele nedir? Siz ancak bir beklentisi olduğunda ve bunu dumanlı bir barda bir bardak birayla elde edemeyeceğini bildiği sürece dostlarıyla öğle yemeğine çıkan insanlardansınız."

Rebus bu söze gülümsedi. "Central Otel'i hatırlıyor musunuz?"

"Princes Caddesindeki batakhane mi? Altı yedi yıl önce yanmıştı."

"Aslında tam beş yıl önceydi."

Curt şarabından bir yudum daha aldı. "Hatırladığım kadarıyla kömür olmuş bir ceset vardı. Biz öylelerine 'iyi kızarmış' deriz."

"Cesedi incelediğinizde yangından önce öldüğünü tespit etmiştiniz, değil mi?"

"Yeni deliller mi buldunuz?"

"Pek sayılmaz. Sadece soruşturmayla ilgili ne hatırladığınızı merak ettim."

"Pekâlâ, bir düşünelim." Çorba gelince Curt sustu. Üç dört kaşık içti, sonra peçetesiyle dudaklarının çevresini sildi. "Cesedin kimliği tespit edilemedi. Diş kayıtlarını araştırdığımızı hatırlıyorum, ama ondan da sonuç alamamıştık. Dışarıdan bakınca işe yarayacak bir şey yoktu tabii, nedense herkes yanmış bir cesedin kendini ele vermeyeceğine inanır. Ben maktulün içini açıp baktım ve tam tahmin ettiğim gibi iç organlarının gayet iyi durumda olduğunu gördüm. İyi bir Fransız bonfilesi gibi dışı kızarmış, içi çiğdi."

Yandaki masada oturan çift ses çıkarmadan yemeklerini yiyor, gözlerini masalarından ayırmıyorlardı. Curt ya fark etmemişti ya da aldırmıyor gibi görünüyordu.

"DNA'dan parmak izi tespiti yapmaya başlayalı en az dört yıl olmuştu, kalbinden biraz kan aldık fakat DNA'sını karşılaştıracak veri tabanına ulaşamadık. Zaten herkesin ilgisi kalbine yoğunlaşmıştı."

"Kurşun yarası yüzünden, değil mi?"

"İki yara vardı Müfettiş, giriş ve çıkış yaraları. Bunu duyunca hepiniz tekrar olay yerine koştunuz."

Rebus başıyla onayladı. Önce cesedin bulunduğu yeri aramışlar, sonra alanı genişletmişler ve nihayet acemi bir memur boş kovanı bulmuştu. Sekiz milimetrelik bir kurşundu. Kalpteki yaraya uyuyordu, ama başka hiçbir ipucu vermemişti.

"Otopsi sırasında, maktulün önceki yıllarda kolunu kırdığını da tespit etmiştiniz," dedi Rebus.

"Sahi mi?"

"Ama o bilginin de soruşturmaya pek katkısı olmadı."

Çorba kâsesini ekmeğiyle sıyıran Curt, "Özellikle de Central'ın şöhretini bildiğiniz için," dedi. "Oraya girip çıkan her iki kişiden biri bir kavgaya karışmış ve bir tarafını kırmıştır."

Rebus başıyla onaylıyordu. "Haklısınız, sonuçta maktulün kimliği tespit edilemedi. Düzenli müşterilerden veya personelden biri olsaydı er geç ortaya çıkardı. Ama çıkmadı."

"Üstünden uzun zaman geçti. Şimdi de hayaletlerle mi uğraşmaya başlıyorsunuz?"

"Brian Holmes'un kafasını kıran bir hayalet değildi."

"Dedektif Çavuş Holmes mu? Ne oldu?"

Rebus öğleden sonranın en azından bir bölümünü soruşturma notlarını okuyarak geçirmeyi umuyordu. Yarım gün sürer diye hesaplamıştı,

ama fazla iyimser olduğunu daha en başından anladı. Şimdi, geceleri evde de okumaya devam ederse haftanın ortasına doğru bitirebileceğini düşünüyordu. Yığınla belge vardı. İtfaiye müdürlüğüyle belediyenin inşaat dairesinden gelen uzun raporlar, gazete kupürleri, polis raporları, röportajlar, beyanatlar...

Oysa St. Leonard'a döndüğünde Lauderdale onu bekliyordu. Rebus'un tefeciler operasyonu için aceleyle karaladığı onayı almış, hemen işe koyulmak istiyordu. Bu da Rebus'un bir saati baş başa konuşmayla geçecek en az iki saat boyunca Başmüfettişin odasına kısılıp kalacağı anlamına geliyordu. Birinci saatin sonunda, 1989 Eylülünde açıldığından beri St. Leonard'ın dışında çalışan ve açılışta el sıkıştığı onur konuğunun kendisi gibi Mason olduğunu, ancak kendisinin daha köklü bir locaya bağlı bulunduğunu söyleyerek her fırsatta övünen Dedektif Müfettiş Alister Flower da onlara katılacaktı.

Flower, Great London Road Karakolundan gelenlere sinir oluyordu. Karakolda herhangi bir sürtüşme veya hizipleşme olsa, arkasında bir yerde Flower'ın bulunduğundan emin olabilirdiniz. Lauderdale'le Rebus'u birbirine bağlayan en önemli şey Flower'dan hoşlanmamalarıydı, ancak Lauderdale ağır ağır Flower kampına doğru sürükleniyordu.

Oysa Rebus, adamın adını söyleyişindeki gülünç vurgudan bile nefret ediyordu. Ondan "Otçuk" diye bahsediyor, vergi dairesinin ani il-

gisinin arkasında bile Flower'ın olabileceğinden kuşkulanıyordu.

Tefeciler operasyonuyla ilgili izleme çalışmasında ikinci ekibin başında Flower olacaktı. Lauderdale her zamanki gibi adamın çenesini kapamak için izleme yapacağı yeri seçmesine izin verdi. İzlenecek yerlerden biri, söylentiye göre tefecilerin takıldığı ve ödemeleri kabul ettiği bir bardı. Diğeriyse, Gorgie Yolunda, çetenin karargâhı olduğu tahmin edilen bir taksi şirketiyle bağlantılı bir taksi durağıydı.

Masasında otururken gayet becerikli görünen Lauderdale, "Gorgie'de yapılacak izleme için Batı Bölgesi merkezinden onay aldım," dedi. Rebus Başmüfettişin sokağa çıktığında, ancak acılı yahniye ekilmiş karabiber kadar etkili olacağını gayet iyi biliyordu.

"Madem öyle, Müfettiş Rebus için sakıncası yoksa ben barı izleyen ekibi alacağım," dedi Flower. "Evime daha yakın." Sonra gülümsedi.

Kollarını kavuşturmuş, bacaklarını uzatmış olarak oturan Rebus, "İlginç bir seçim," dedi.

Gözleri iki adam arasında gidip gelen Lauderdale başıyla onaylıyordu. "Pekâlâ, karar verdik öyleyse. Şimdi ayrıntıları konuşalım."

Aslında sözünü ettiği, Flower gelmeden önceki bir saat boyunca Rebus'la gözden geçirdikleri ayrıntılardı. Rebus aklını vermeye çalıştı, fakat beceremedi. Bir an önce Central Otel yangınıyla ilgili kayıtlara dönmek için sabırsızlanıyordu. Oysa sabırsızlığı arttıkça işler daha yavaş ilerliyordu.

Plan gayet basitti. Tefeciler Tollcross'taki Firth Bar'da iş görüyordu. Müşterilerini orada kabul ediyor, haftalık ödemelerini yapmaya gelen borçluları orada bekliyorlardı. Toplanan para, belirli bir aşamada Gorgie'deki durağa götürülüyordu. Durak aynı zamanda borçlular için bir ödeme noktası görevi görüyordu ve perde önünde lider rolü oynayan kişi burada ele geçirilebilirdi.

Firth dışında çalışan adamlar yedek parçalardı. Adresten tahsilat yapmaya gidiyor, hatta bazen ödemesi gecikenleri ikna etmek için sözlü uyarı yöntemlerini uyguluyorlardı. Öte yandan çetrefilli işlerde herkes borcunu Davey Dougary'e ödüyordu. Davey, her işadamı gibi sabahları tam saatinde durağa geliyor, 635CSi model BMW'sini hurdası çıkmış taksilerin yanına park ediyordu. Hava sıcaksa, arabasından inip durağa doğru yürürken ceketini çıkarıp gömleğinin kollarını sıvıyordu. Evet, Mali Polis Davey'i bir süredir izliyordu.

İki izleme ekibinde de Mali Polis'ten dedektifler olacaktı. Kriminal Soruşturma Birimi sadece destek olmak için katılıyordu, operasyon Mali Polis'in operasyonuydu. Seçtikleri isim Para Babası'ydı. Rebus yine ilginç bir isim bulmuşlar diye düşündü, daha önce kullanılmamıştı. Barda izleme yapmak demek bir köşeye oturup gazete okumak, bahis sayfasındaki at isimlerinin altını çizmek, bilardo veya domino oynayıp otomatik pikaptan müzik seçmek demekti. Ha tabii, bira

içmek de vardı. Ne de olsa kalabalığın arasında göze batmak istemezlerdi.

Durakta izleme yapmak, sokağın karşısındaki harap apartmanın, kullanılmayan birinci kat dairelerinden birinin penceresinde oturmak demekti. Dairenin hiçbir çekiciliği, tuvaleti veya kaloriferi yoktu. (Birkaç ay önce meydana gelen bir soygunda, klozet de dahil olmak üzere banyo tesisatının bütün parçaları çalınmıştı.) İzleme görevinin büyük bölümünü üstlenecek olan Holmes ve Clarke için unutulmaz bir operasyon olacaktı. Tabii Holmes'un zamanında iyileşeceği varsayıldığında. İki genç yardımcısının iki kişilik uyku tulumuna girip ısınmak için birbirlerine nasıl sokulacaklarını düşündü. Rezalet. Şükürler olsun ki Dougary geceleri çalışmıyordu. Ve şükürler olsun ki yanlarında Mali Polis'ten birileri bulunacaktı.

Yine de Davey Dougary'i tutuklama fikri Rebus'un içini ısıtıyordu. Dougary tam bir çürük elmaydı. Yüzeyi lekesizdi, ama içindeki bozulmanın geri dönüşü yoktu. Davey Dougary elbette Koca Ger Cafferty'nin "teğmenler"inden biriydi. Üstelik Cafferty bir keresinde durağa uğramış, bu da kamerayla tespit edilmişti. Ancak pek işe yaramayacaktı, oraya gitmesinin geçerli binlerce sebebi olabilirdi. Mahkemede sıkıştırmaya yetmezdi. Dougary'i mahkûm ettirebilirdi, ama Cafferty'e ulaşmak için daha çok yol almaları gerekiyordu. O kadar ilerideydi ki polis arabasını iterek çalıştırmaya uğraşırken Cafferty beşinci vitese takmış uçuyor gibiydi.

"O halde operasyona gelecek pazartesi sabahı itibarıyla başlayabiliriz, değil mi?" diyordu Lauderdale.

Rebus gördüğü rüyadan uyandı. Belli ki o dalıp gitmişken çok şey konuşulmuştu. Herhangi birini kabul edip etmediğini merak etti. (Sessiz kalışı, tartışmadan rıza gösteriyormuş gibi algılanmıştı.)

"Bence sakıncası yok," dedi Flower.

Kurtuluşun artık yakın olduğunu anlayan Rebus sandalyesinde kımıldandı. "Dedektif Çavuş Holmes'in yerine birine ihtiyacım olacak."

"Ah tabii, durumu nasıl?"

"Bugün haber alamadım efendim," diye itiraf etti Rebus. "Çıkmadan önce arayacağım."

"İyi, bana da bildir."

"Aramızda para toplamaya başladık," dedi Flower.

"Saçmalama, adam daha ölmedi!"

Flower patlamayı gözünü kırpmadan karşıladı. "Olsun, biz yine de topluyoruz."

"Hoş bir jest," dedi Lauderdale. Flower alçakgönüllülükle omuz silkti. Lauderdale cüzdanını açtı, oradan çıkmayı hiç istemeyen bir banknot çekti ve Flower'a uzattı.

Hiç gerek yokken, "Bir beşlik de benden," dedi.

Lauderdale teşekkür beklemiyordu, tek istediği Flower'ın parayı almasıydı. Cüzdanı karanlık mağarasına çoktan dönmüştü. Flower parayı gömlek cebine tıkıp sandalyesinden kalktı. Re-

bus da ayağa kalktı, ama koridorda Flower'la yalnız kalma fikri hoşuna gitmemişti. Lauderdale onu durdurdu.

"Bir dakika, John."

Flower çıkarken burnunu çekti, muhtemelen Rebus'un beklenmedik çıkışı yüzünden fırça yiyeceğini düşünüyordu. Oysa Lauderdale'in aklında başka bir şey vardı.

"Bugün bir ara masanın önünden geçtim. Central Otel yangınıyla ilgili dosyaları getirtmişsin. Hepsi eski bilgiler elbette." Rebus hiçbir şey söylemedi. "Bilmem gereken bir şey var mı?"

Rebus ayağa kalkıp kapıya doğru yürürken, "Hayır efendim," dedi. O arada Flower'ın binadan çıkmış olacağını düşünüyordu. "Bilmeniz gereken bir şey yok. Sadece okumak istedim. Bir tür tarih ödevi diyebiliriz."

"Arkeoloji desek daha iyi olur."

Doğruydu: Kurumuş kemikler ve hiyeroglifi andıran notlarla uğraşıyor, ölüleri canlandırmaya çalışıyordu.

Kapıdan çıkarken, "Geçmiş önemlidir efendim," dedi.

4

Edinburgh'da geçmiş gerçekten önemliydi. Şehir, kuyruğunu ağzına sokmuş bir ejderha gibi geçmişiyle besleniyordu. Rebus'un geçmişi de etrafında dönüp dolaşıyordu. Masasında Clarke'ın yazısıyla yazılmış bir not vardı. Anlaşılan Holmes'u ziyarete gitmeden önce amirine gelen bir telefona cevap vermişti.

> Falkirk'ten Dedektif Müfettiş Morton aradı. Daha sonra tekrar arayacak. Konunun ne olduğunu söylemedi. Son derece ketumdu. Ben iki saat sonra dönerim.

Rebus onu öğle tatilinden mahrum bıraktığı halde, kadın şimdi kullandığı iki saatlik izni birkaç akşam geç çıkarak telafi edecekti. Siobhan Clarke aslında İngilizdi, ama Protestan İskoç özelliklerinin birçoğunu taşıyordu. Adının Siobhan olması da onun kabahati değildi. Annesiyle babası 1960'larda Edinburgh Üniversitesinde İngiliz Edebiyatı hocasıydı. Kızlarına hantal bir Galli ismi koyup yeniden güneye göçmüşler, onu Nottingham ve Londra'daki okullarda okutmuşlardı.

Kız üniversite öğrenimi için dönmüş ve Edinburgh'a âşık olmuştu (kendi sözcükleri). Daha sonra (arkadaşları ve Rebus'un kuşkulandığı gibi liberal ailesiyle de çatışarak) polis olmaya karar vermişti. Yine de ailesi ona Yeni Şehir'de bir daire almıştı, dolayısıyla aralarındaki çatışma fazla şiddetli olmasa gerekti.

Rebus gibilere rağmen iyi bir polis olacaktı. Teşkilata giren kadınlar, erkek meslektaşlarıyla aynı tempoda ilerleyebilmek için daha çok çalışmak zorundaydı, bunu herkes biliyordu. Siobhan da gerektiği kadar çalışıyordu ve gerçekten güçlü bir hafızası vardı. Rebus bir ay sonra masasına bıraktığı notu sorsa, yaptığı telefon görüşmesini kelimesi kelimesine hatırlardı. Ürkütücüydü.

Özellikle bu dönemde Jack Morton'ın adının geçmesi de ürkütücüydü doğrusu. O da Rebus'un geçmişinden gelen hayaletlerden biriydi. Altı yıl önce beraber çalıştıklarında, Rebus genç Morton'un düzenli alkol ve sigara tüketimi yüzünden en çok beş altı yıl daha yaşayacağına hükmetmişti.

Telefon numarası bırakmamıştı. Morton'ın numarasını bulmak birkaç dakikadan uzun sürmezdi, ama Rebus o havada değildi. Masasının üstünde yığılı dosyalara gömülmek istiyordu. Önce hastaneyi arayıp Brian Holmes'un durumunda bir gelişme olup olmadığını sordu. Gelişme yoktu, fakat gerileme de yoktu.

"Kulağa hoş geliyor."

"Sadece bir deyim," dedi telefondaki kişi.

Test sonuçları ertesi sabahtan önce gelmeyecekti. Bir an düşündü, sonra telefonu bir kere daha çevirdi. Bu kez Patience Aitken'ın muayenehanesini aradı. Patience vizite çıkmıştı, onun için de mesaj bıraktı. Yazdırdıktan sonra, yanlış anlaşılacak bir şey olmasın diye bir kere de telefona cevap veren resepsiyon görevlisine okuttu.

"Brian'ın durumu hakkında bilgi vermek için aradım. Seni bulamadığıma üzüldüm. İstersen beni Arden Caddesinden arayabilirsin. John."

Evet, iş görürdü. Şimdi, Brian'ın durumunu umursamıyormuş gibi görünmemek için Patience'ın araması gerekecekti. Rebus yüreğinde minicik bir umut zerresiyle işine döndü.

Yolda biraz alışveriş yaptıktan sonra saat altıda eve döndü. Dosyaları eve götürmeyi düşünmüştü, fakat sonra vazgeçti. Yorgundu, başı ağrıyordu, eski sayfalar arasında birikmiş toz yüzünden burnu tıkanmıştı. Merdivenleri yorgun argın çıktı, kapıyı açtı, elindeki torbaları mutfağa götürdü. Öğrencilerden biri kalın bir dilim esmer ekmeğe fıstık ezmesi sürüyordu.

"Merhaba Mr. Rebus. Size bir telefon geldi."

"Ya?"

"Bir kadın doktordan."

"Ne zaman?"

"Yaklaşık on dakika önce."

"Ne dedi?"

"Birini soracakmış. Neydi adı..."

"Brian mı? Brian Holmes?"

"Hah, o işte. Aslında bilgi almak için hastaneyi araması gerekiyormuş, ama hastaneyi zaten iki kere aramış." Öğrencinin yüzü, mesajın tamamını hatırlamış olmanın verdiği mutlulukla aydınlanmıştı. Demek Patience yaptığı numarayı yutmamıştı. Tahmin etmesi gerekirdi. Diğer özellikleri bir yana, Rebus'un en çekici bulduğu özelliği zekâsıydı. Üstelik birçok bakımdan birbirlerine benziyorlardı. Rebus uzun zaman önce öğrenmişti, kafasının nasıl çalıştığını bilen birine numara yapmaya kalkışmaması gerekirdi. Torbadan bir kutu yumurta, bir kutu fasulye konservesi ve bir paket domuz pastırması çıkardı.

Öğrenci tiksinerek, "Aman Tanrım," dedi. "Domuzların ne kadar zeki hayvanlar olduğunu biliyor musunuz Mr. Rebus?"

Rebus öğrencinin elindeki ekmeğe baktı. "Fıstıktan daha zeki olduklarına eminim," dedi. Sonra, "Tava nerede?" diye sordu.

Daha sonra oturup televizyon seyretti. Bir ara çıkıp Brian Holmes'u görmek için hastaneye gitti. Arabayla Meadows üzerinden dolaşmaktansa yürüyerek daha çabuk gideceğini fark etmişti. Aklını dağıtmak için yürüdü, oysa ziyareti onu üzecekti. Hiçbir gelişme kaydedilmemişti.

"Bu bilinçsiz hali ne kadar sürecek?"

"Uzun sürebilir," diye teselli etti hemşire.

"Zaten uzun sürmedi mi?"

Hemşire koluna dokundu. "Sabır, sabır."

Sabır! Patience! Neredeyse bir taksiye atlayıp Patience'ın evine gidiyordu, ama vazgeçti. Onun yerine Arden Caddesine yürüdü, aynı eski merdivenleri çıktı ve kanepenin üstüne devrildi. Bu odada sayısız geceyi derin düşüncelere dalarak geçirmişti, ama o eskidendi. O zamanlar daire yalnız kendisine aitti.

Michael yeni duş yapmış ve tıraş olmuş bir halde salona geldi. Dümdüz karnına bir havlu sarmıştı. Formdaydı, Rebus bunu daha önce fark etmemişti. Michael bu kez fark ettiğini görünce eliyle karnına vurdu.

"Hapis yatmanın tek iyi tarafı bu. İnsan bol bol egzersiz yapıyor."

"Orada sağlam kalmak işe yarıyordur herhalde," diye homurdandı Rebus. "Kıçına sulanan olunca karşı koymak lazım."

Michael bu iğneleyici lafı duymazlıktan geldi. "Öyle şeyler de oluyor tabii. Ben hiç ilgilenmedim." Islık çalarak sandık odasına girdi ve giyinmeye başladı.

Rebus, "Çıkıyor musun?" diye seslendi.

"Ne diye evde oturayım?"

"Yine o küçük kızla mı görüşeceksin?"

Michael kapıdan başını uzattı. "O ne yaptığını bilen bir yetişkin."

Rebus ayağa kalktı. "O küçük bir kız." Sandık odasına yürüyüp Michael'a baktı, kardeşi yaptığı işi bırakmak zorunda kaldı.

"Ne var John? Kadınlarla görüşmeyi kesmemi mi istiyorsun? Sen hoşlanmıyor olabilirsin, ama bana karışma."

Rebus bu cümleye verebileceği karşılıkları düşündü. Burası benim evim... Ben senin ağabeyinim... Aklını başına topla... Hangisini söylerse söylesin Michael'ın, haklı olarak güleceğini biliyordu. Bu yüzden söyleyecek başka bir şey bulmaya çalıştı.

"Siktir et, Mickey."

Michael Rebus giyinmeye devam etti. "Seni hayal kırıklığına uğrattığım için üzülüyorum, ama başka ne var? Bütün gece burada oturup surat asmanı veya su kaynatmanı veya kafanı meşgul eden her neyse onunla kavga etmeni mi seyredeyim? Sağ ol, teşekkür ederim ama ben almayayım."

"İş arayacağını sanıyordum."

Michael Rebus yatağın üstünden bir kitap alıp ağabeyine fırlattı. "Elbette iş arıyorum, lanet herif! Bütün gün ne yaptığımı zannediyorsun? Beni rahat bırak, olur mu?" Ceketini aldı ve Rebus'u iterek çıktı. "Beni bekleme, tamam mı?"

Bu komikti işte: Rebus gece on haberleri başlamadan evde tek başına uyuyakaldı, ama öyle derin bir uyku değildi. Rüyalarla dolu bir uykuydu. İşyerleriyle dolu bir binada Patience'ı kovalıyor, her seferinde tam yakalayacakken kaybediyordu. Köşedeki küçük sahnede Rolling Stones'un fark edilmeden şarkı söylediği bir lokantada ergen bir kızla yemek yiyordu. Bir otelin yanıp kül oluşunu seyrediyor, hâlâ haber alınamamış olan Brian Holmes'un kurtulup kurtulmadığını merak ediyordu...

Sonra titreyerek uyandı, sokak lambalarının perdedeki aralıktan sızan ışığı odayı aydınlatıyordu. Rebus, Michael'ın kafasına attığı kitabı okuyordu. Hipnozla tedavi hakkında bir kitaptı. Birinin üstüne örttüğü battaniyenin altında, kucağında kalmıştı. Yakından bir yerden sesler, keyifli sesler geliyordu. Sesler sandık odasından geliyordu. Tedavi işe yarıyordu, orası kesindi. Rebus dışarıdaki ışık solup kaybolunca kadar, belki de saatlerce sesleri dinledi.

5

Andrew McPhail odasında pencerenin kenarına oturmuştu. Yolun karşısında, okulun kapısında çocuklar ikişerli sıra oluyordu. Erkekler kızların elini tutmak zorundaydı. Okula girişleri, değil öğretmen, anne bile olamayacak yaşta gibi görünen iki kadın görevli tarafından denetleniyordu. McPhail fincanından soğuk çay yudumlayarak seyrediyordu. Çocuklara büyük bir dikkatle bakıyordu. Kızlardan herhangi biri Melanie olabilirdi. Yalnız Melanie şimdi daha büyük olmalıydı. Fazla değil, ama daha büyüktü. Kendini kandırmıyordu. Melanie'nin bu okulda olmayabileceğini biliyordu. Edinburgh'da bile olmayabilirdi. Yine de seyrediyor, karşıdaki bahçede olduğunu; elinin, bir oğlan çocuğunun soğuk, terli eline dokunduğunu hayal ediyordu. İnce, narin parmaklar, avucunda belirginleşmeye başlayan ince çizgiler... Kızlardan biri benziyordu da: Kısa düz saçları kulakları hizasında ve ensesinde dalgalıydı. Boyu da aşağı yukarı aynıydı. Ama yüzü... Görebildiği kadarıyla yüzü Melanie'ye hiç benzemiyordu. Gerçekten de ona hiç benzemiyordu. Hem zaten McPhail'e neydi?

Artık binaya giriyorlar, onu soğuk çayı ve anılarıyla yalnız bırakıyorlardı. Alt katta Mrs. MacKenzie'nin bulaşık yıkadığını, temizlediğinden fazla tabağı kırıp döktüğünü duyuyordu. Kadının suçu yoktu, gözleri iyice zayıflamıştı. Aslında yaşlı kadının iler tutar tarafı kalmamıştı. Evi en az kırk bin sterlin ederdi, bankada yatan parası da muhtemelen o kadardı. Peki kendisinin nesi vardı? Kanada'ya gitmeden önce ve Kanada'da olanlardan sonra anılardan başka hiçbir şeyi kalmamıştı.

Bir tabak mutfağın zemininde patladı. Böyle devam edemezdi, gerçekten edemezdi. Tabak çanak kalmayacaktı. Salondaki muhabbetkuşunu düşünmek bile istemiyordu.

McPhail koyu çayını bir yudumda bitirdi. İçindeki kafein hafifçe başını döndürmüş, alnında ter damlacıkları birikmişti. Oyun alanı boşalmış, okulun kapıları kapanmıştı. Binanın görünen birkaç penceresinden de hiçbir şey görünmüyordu. Belki geç gelen birkaç çocuk olurdu, ama onun kaybedecek vakti yoktu. Yapacak işleri vardı. Boş durmak iyi değildi. Çalışmak insanın aklını sağlam tutardı.

"Koca Ger," diyordu Rebus, "asıl adı Morris Gerald Cafferty."

Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke güçlü hafızasına rağmen ismi görevine bağlı bir memur olarak not defterine kaydetti. Rebus not almasından rahatsız olmuyordu. Bu da bir tür alış-

tırmaydı. Yazmak için başını eğdiğinde tepesini ve yüzüne dökülen açık kumral saçlarını görüyordu. Sade bir güzelliği vardı. Aslında biraz da Nell Stapleton'ı andırıyordu.

"Asıl patron o, kucağımıza düşerse tutuklarız. Ancak Para Babası Operasyonu özellikle Davey diye bilinen David Charles Dougary üzerinde yoğunlaşacak." Yine sözleri kâğıda döküldü. "Dougary, yasadışı işlerini Gorgie Yolundaki taksi durağından yönetiyor."

"Yani Heartbreak Kafe'den pek uzak değil."

Soru Rebus'u şaşırttı. "Değil," dedi, "pek uzak değil."

"Restoranın sahibi de koruma parası adı altında haraç ödemekten bahsetmişti, değil mi?"

Rebus başını salladı. "Hemen havaya girme, Clarke."

"Bildiğim kadarıyla bu adamlar da koruma işleri yapıyor."

"Koca Ger Cafferty'nin yapmadığı iş *yok* ki. Para aklama, kadın satma, ne ararsan var. Bildiğimiz en güçlü serseri o, ama bizim konumuz değil. Biz sadece tefeciler operasyonuyla ilgiliyiz, nokta."

"Belki de Holmes'u restoranın sahibi zannedip yanlışlıkla saldırmışlardır demek istemiştim."

"O da mümkün," dedi Rebus. O arada, bu doğruysa eski bir davanın dosyalarını karıştırarak boş yere zaman kaybediyorum, diye düşündü. Ancak Nell'in dediğine bakılırsa Brian kara defterde yazılı bir şeyden korkuyordu ve her şey

esrarengiz R. Kardeşleri ortaya çıkarmaya çalışmasıyla başlamıştı.

"Biz işimize dönelim. Taksi durağının karşısındaki binada bir izleme noktası kuracağız."

"Yirmi dört saat mi?"

"Şimdilik mesai saatlerinde çalışacağız. Dougary her bakımdan son derece düzenli yaşıyor."

"Durakta ne yapıyor?"

"Kendi anlatımıyla, küçük çaplı girişimlerden Üçüncü Dünya'ya yardım paketleri hazırlamaya kadar çok çeşitli işler yapıyor. Sakın yanlış anlama, Dougary akıllı adam. Koca Ger'in çoğu "iş ortağı"ndan daha uzun süre dayandı. Aynı zamanda manyağın teki, bunu hiç aklından çıkarma. Bir keresinde, bir bar kavgasında tutuklamıştık. Kavga ettiği adamın kulağını ısırıp koparmıştı. Olay yerine vardığımızda Dougary hâlâ çiğniyordu. Kulak bulunamadı."

Rebus buna benzer hikâyeler anlattığında heyecanlı tepkiler beklerdi, ama Siobhan Clarke gülümsemekle ve "Bu şehri seviyorum," demekle yetindi. Sonra, "Mr. Cafferty'nin bir dosyası var mı?" diye sordu.

"Elbette, birçok dosya var. Çok istiyorsan hepsini gözden geçir. Neyle karşı karşıya olduğumuzu daha iyi anlarsın."

Clarke başıyla onayladı. "Bakacağım. Peki izlemeye ne zaman başlıyoruz efendim?"

"Pazartesi sabahı erkenden. Her şey pazar günü hazırlanmış olacak. Tek dileğim bize doğru düzgün bir kamera vermeleri." Clarke'ın rahatla-

mış göründüğünü fark etti. O anda jeton düştü. "Merak etme, Hib[1] maçını kaçırmayacaksın."

Kadın gülümsedi. "Aberdeen'e deplasmana gidiyorlar."

"Sen de gidecek misin?"

"Kesinlikle." Hiçbir maçı kaçırmamaya gayret ediyordu.

Rebus başını salladı. Pek fazla Hib taraftarı tanımıyordu. "Ben olsam lig ikinciliği için o kadar yol gitmezdim."

"Giderdiniz."

Rebus bu sefer gülümsedi. "Demek arkamdan konuşanlar var. Neyse, bugünün gündeminde neler var?"

"Kasapla konuştum. Hiçbir yardımı dokunmadı. Buzdolabındaki etlerle konuşsam daha çok şey öğrenirdim herhalde. Sadece bir Mercedes kullandığını öğrendim. Pahalı bir araba. Kasapların o kadar çok para kazandığını bilmiyordum."

Rebus omuz silkti. "Et fiyatlarına bakarsan pek az kazanmadıklarını anlarsın."

"Her neyse, bir iki noktayı açıklığa kavuşturmak için bu sabah evine uğramayı düşünüyorum."

"Ama adam işyerinde olacak."

"Maalesef öyle."

Rebus uyandı. "Karısı evde mi?"

"Evde olacağını umuyorum. Belki bir fincan çay ikram eder, oturma odasında biraz sohbet

1 Hibernian Futbol Kulübü –çn.

ederiz. Rory'nin başına gelen felaketten, onun gibi şeylerden konuşuruz."

"Bu arada ev hayatı hakkında bilgi edinir, karısı konuşkan bir ev kadınıysa daha bir sürü şey öğrenirsin." Rebus hafifçe başını salladı. Öyle şeytani bir fikirdi ki kendi aklına gelmediği için hayıflandı.

"Hadi, kalk öyleyse," dedi. Kadın kalktı, yalnız kalan Rebus yere eğilip Central Otel dosyalarından bir yenisini aldı.

Okumaya başladı, ama belirli bir sayfada kalakaldı. Yangının çıktığı gece oteldeki müşterilerin listesine bakıyordu. İsimlerden biri sayfadan fırlayıp çıkacakmış gibi duruyordu.

"Hiç aklına gelir miydi?" Rebus masadan kalkıp ceketini giydi. Bir başka hayalet... Ve bürodan çıkmak için bir başka bahane...

Hayalet Matthew Vanderhyde'dı.

6

Vanderhyde'ın bitişiğindeki ev yine tam bir şenlikti. Eski toprak bir milliyetçiye ait olan evin girişinde dalgalanan bayrak, en az otuz yıllık evin penceresine kocaman bir çarpı işareti yapılmış gibi duruyordu. İçeriye ışığın girmesini engelliyor olmalıydı. Öte yandan Rebus'un girmek üzere olduğu komşu evin de perdeleri sımsıkı kapalıydı.

Zili çalıp bekledi. Bir an aklına Vanderhyde'ın ölmüş olabileceği geldi. Artık yetmişli yaşlarının ortalarına yaklaşıyor olmalıydı. Son karşılaşmalarında gayet sağlıklı görünüyordu, ama o iki yıl önceydi.

O sıralar bir soruşturma için Vanderhyde'a danışmıştı. Dava kapandıktan sonra ara sıra Vanderhyde'a uğramaya başladı. Evlerinin arasında sadece altı sokak vardı. Ancak Doktor Patience Aitken'la ilişkisi ciddileştikten sonra uğrayacak vakit bulamaz oldu.

Kapı açıldı, Matthew Vanderhyde karşısında duruyordu. Her zamanki gibiydi. Görmeyen gözleri koyu yeşil camlı bir gözlüğün ardına gizlenmişti. Gözlüğün üstünde geniş, parlak bir

alın; onun da üstünde geriye taranmış uzun sarı saçlar vardı. Bej rengi fitilli kadifeden bir takım elbise, kahverengi bir yelek giymişti. Yeleğin cebindeki saatin zinciri sarkıyordu. Gümüş saplı bastonuna hafifçe dayanmış, ziyaretçisinin konuşmasını bekliyordu.

"Merhaba Mr. Vanderhyde."

"Ah, Müfettiş Rebus. Sizi bir daha ne zaman görürüm diye merak ediyordum. Girin, girin."

Vanderhyde'ın ses tonu daha iki hafta önce görüşmüşler gibiydi. Rebus'u karanlık koridordan geçirip daha da karanlık olan oturma odasına götürdü. Rebus kitap raflarını, duvardaki resimleri, yurtdışına yaptığı gezilerden kalan hatıra eşyasıyla kaplı geniş şömine rafını gözden geçirdi.

"Gördüğünüz gibi Müfettiş, siz ortadan kaybolduğunuzdan beri hiçbir şey değişmedi."

"Sizi iyi gördüğüme sevindim efendim."

Vanderhyde aldırmadı. "Çay?"

"Hayır, sağ olun."

"Geldiğinize inanın çok sevindim. Sizin için yapabileceğim bir şey var demektir."

Rebus gülümsedi. "Uzun zamandır ziyaret etmediğim için özür dilerim."

"Burası özgür bir ülke, hem ben kin tutmam."

"Biliyorum."

"Bu sefer konu ne? Büyücülük mü? Şehir sokaklarında şeytan mı kovalıyorsunuz?"

Rebus hâlâ gülümsüyordu. Matthew Vanderhyde zamanında kara büyüden uzak duran ünlü

bir büyücüydü. Rebus en azından kara büyüden uzak durduğunu umuyordu. Bu konuyu hiç konuşmamışlardı.

Rebus, "Sihirle ilgili olduğunu zannetmiyorum efendim," dedi. "Central Otel'le ilgili."

"Central mı? Mutlu anılarımı canlandırdınız Müfettiş. Oraya gençliğimde giderdim. Çay partileri, hoş öğle yemekleri verilirdi. O zamanlar mükemmel bir mutfağı vardı. Bir iki kere balo bile düzenlemişlerdi."

"Ben daha yakın dönemiyle ilgileniyorum. Yakıldığı gece siz de oteldeymişsiniz."

"Kundaklama iddiasının ispatlandığını hatırlamıyorum."

İşine geldiği zamanlarda gösterdiği gibi, Vanderhyde'ın hafızası gayet sağlamdı. "Orası doğru. Yine de siz oradaymışsınız."

"Evet, oradaydım, fakat yangın başlamadan birkaç saat önce ayrılmıştım. Suçsuzum Sayın Yargıç."

"Orada ne işiniz vardı?"

"Bir arkadaşımla buluşup bir içki içecektim."

"İçki içmek için pek uygun bir yer sayılmaz."

"Öyle mi? Hemen hatırlatayım Müfettiş, o zaman da hiçbir şey görmüyordum. *Burnuma* veya *elime* ahlaksızlık sayacağım bir şey gelmemişti."

"Anlaşıldı."

"Orada anılarım vardı. Benim için yemeğe veya dansa gittiğim o eski Central Otel'di. Çok hoş bir akşam geçirdim."

"Central sizin seçiminiz miydi yani?"

"Hayır, arkadaşım seçmişti."

"Arkadaşınız kimdi?"

Vanderhyde düşündü. "Bilinmeyen bir şey değil herhalde. Aengus Gibson'dı."

Rebus ismin hatırlattıklarını gözden geçirdi. "Kara Aengus'tan bahsediyor olamazsınız."

Vanderhyde kararmış küçük dişlerini göstererek güldü. "Hâlâ onu bu isimle andığınızı duymasın."

Evet, Aengus Gibson ıslah olmuş bir hovardaydı, o kadarını herkes biliyordu. Dahası, Rebus'a göre hâlâ İskoçya'nın en beğenilen genç erkeklerinden biriydi. Tabii bu zamanda otuz iki yaşında bir erkek genç sayılıyorsa... Ne de olsa Kara Aengus, Gibson Bira Fabrikasının ve arkasında yatan servetin tek varisiydi.

"Aengus Gibson," dedi Rebus.

"Ta kendisi."

"Hem de beş yıl önce, Aengus'un..."

"Delifişek zamanlarında mı diyecektiniz?" Vanderhyde hafiften kıkırdıyordu. "Doğru, o zamanlar Kara Aengus lakabını hak ediyordu. Gazeteciler o adı bulduklarında tam on ikiden vurdular diye düşünmüştüm."

Rebus düşünüyordu. "Kayıtlarda onun adına rastlamadım. Sizin adınız vardı ama onunki yoktu."

"Eminim ailesi adının hiçbir kayda girmemesi için gerekeni yapmıştır Müfettiş. Onun adı karışsaydı, basın o günlerde arayıp da bulamadığı yakıtı ele geçirmiş olacaktı." Haklıydı, Kara

Aengus gerçekten de sefahat düşkünü bir gençti. Ünü o kadar yayılmıştı ki Londra gazeteleri bile peşinden koşar olmuştu. Hemen her gün yeni bir taşkınlıkla adını duyuruyordu, ama sonra her şey bıçak gibi kesildi. Islah olmuştu. Artık toplumun en saygın fertlerinden biriydi. Bira fabrikasında çalışıyor, önemli yardım kuruluşlarına katkıda bulunuyordu.

"Leoparın benekleri değişti Müfettiş. Polislerin böyle şeylere kuşkuyla yaklaştığını bilirim. İnsanın eski düşkünlüklerinden kolay vazgeçmeyeceğini düşünürsünüz. Sizin meslekte kuşkucu olmak gerekiyor herhalde, ama genç Aengus gerçekten değişti."

"Sebebini biliyor musunuz?"

Vanderhyde omuz silkti. "Yaptığımız küçük sohbet olabilir."

"O gece, Central Otel'de mi?"

"Babası onunla konuşmamı istemişti."

"Aileyi de tanıyorsunuz o halde."

"Uzun yıllar öncesinden. Aengus beni amcası gibi görürdü. Aslında o gece Central'ın yandığını duyunca bunu sembolik bir olay gibi gördüm. Belki o da öyle düşünmüştür. Elbette otelin ne duruma geldiğini biliyordum, söylentiler hiç hoş değildi. O gece yandığını duyunca Aengus'un arınarak Anka kuşu gibi küllerinden yeniden doğacağını düşünmüştüm. Öyle de oldu." Durakladı. "Siz de karşıma gelmiş yıllar önce unuttuğumuz olayları soruyorsunuz Müfettiş."

"Bir ceset vardı."

"Evet, kimliği tespit edilememişti."

"Bir cinayet kurbanıydı."

"Anlaşılan soruşturmayı yeniden açıyorsunuz. İlginç."

"O geceyle ilgili hatırladıklarınızı merak ediyorum. Karşılaştığınız insanlar, sizde kuşku uyandıracak herhangi bir olay..."

Vanderhyde başını bir yana eğdi. "O gece otelde birçok kişi vardı Müfettiş. Elinizde tam listesi var. Yine de kalkıp kör bir adamı seçmişsiniz."

"Haklısınız," dedi Rebus. "Hafızasına çok güvendiğim kör bir adam."

Vanderhyde güldü. "Elbette, izlenimlerimi aktarabilirim." Bir an düşündü. "Pekâlâ Müfettiş. Hatırınız için elimden geleni yapacağım. Yalnız bir şey istiyorum."

"Nedir?"

"Uzun zamandır eve kapanıp kaldım. Beni dışarı çıkarır mısınız?"

"Gitmek istediğiniz belirli bir yer var mı?"

Vanderhyde bunu sormasına şaşırmış görünüyordu. "Elbette Müfettiş, Central Otel tabii ki."

"İşte," dedi Rebus, "şu anda tam karşısında duruyoruz." Gelip geçenlerin tuhaf tuhaf baktığını görebiliyordu. Princes Caddesinde öğle tatili kalabalığı vardı, masa başı çalışanları kısıtlı zamanı mümkün olduğu kadar iyi değerlendirmeye gayret ediyordu. Bazıları kaldırımda kımıldamadan durma *cüretini* gösteren bu iki kişi yüzünden manevra yapmak zorunda kaldığı için öfkeliydi.

Ancak çoğu, adamlardan birinin kör, diğerinin de ona yardım eden biri olduğunu görüyor ve yüreklerini dolduran yardımseverlik duygusuyla sızlanmadan geçiyordu.

"Yerinde ne var Müfettiş?"

"Bir hamburgerci."

Vanderhyde başıyla onayladı. "Et kokusunu almıştım. Elbette bir Amerikan şirketinin isim hakkını veya imtiyazlı bayiliğini almış bir hamburgerci olmalı. Princes Caddesi zamanında çok güzel günler gördü Müfettiş. İskoç Kılıç ve Kalkan örgütünün toplantılarını Central Otel'in balo salonunda yaptığını biliyor muydunuz? Onlarca insan hep bir ağızdan Dalriada'yı eski şan ve şerefine kavuşturmak için ant içerdi."

Rebus sessiz kaldı.

"Kılıç ve Kalkan'ı hatırlamıyor musunuz?"

"Ben yetişemedim herhalde."

"Şimdi düşününce, sizden önce olduğunu hatırlıyorum. Sözünü ettiğim örgüt 1950'lerde Ulusal Parti'nin bir koluydu. Bir iki toplantısına ben de katılmıştım. Öfkeyle birbirlerini silahlanmaya davet edip, üstüne çayla çörek yiyen bir gruptu. Kısa sürede yok olup gitti. Broderick Gibson bir yıl başkanlığını yapmıştı."

"Aengus'un babası mı?"

"Evet." Vanderhyde hatırlıyordu. "Yakınlarda, siyaset ve şiirle ünlü bir bar vardı. Bazılarımız toplantılardan sonra oraya giderdik."

"Bir iki toplantısına katıldım demiştiniz."

"Biraz daha fazla olabilir."

Rebus sırıttı. Araştırsa, Kılıç ve Kalkan'ın başkanlardan birinin adının M. Vanderhyde olduğunu bulması kuvvetle muhtemeldi.

"Güzel bir bardı," diye hatırlamaya devam etti Vanderhyde.

"Zamanında," dedi Rebus.

Vanderhyde içini çekti. "Burası Edinburgh Müfettiş. Arkanızı döndünüz mü ya bir barın adını değiştiriyorlar ya da bir dükkânın sattığı malı." Bastonuyla arkasında bir yeri gösterirken neredeyse birine çarpıyordu. "Onu değiştiremezler ama. Çünkü *o* Edinburgh'un ta kendisi." Baston Edinburgh Şatosu yönünde sallanıyordu. O arada birinin omzuna değdi. Rebus gülümseyerek özür dilemeye çalıştı, çünkü kazazede bir kadındı.

"İsterseniz karşı kaldırıma geçip bir yere oturalım," diye önerdi. Vanderhyde başıyla onayladı, böylece trafik lambalarından, caddenin daha sakin olan karşı tarafına geçtiler. Hem o tarafta sırtı bahçelere dönük, her biri bir kişinin anısına ithaf edilmiş banklar vardı. Vanderhyde, Rebus'a oturdukları bankın üstündeki plaketi okuttu.

"Hayır," diye başını salladı. "İsimlerin ikisini de tanımıyorum."

Rebus, "Mr. Vanderhyde," dedi, "beni buraya sadece gezmek istediğiniz için getirdiğinizden kuşkulanmaya başladım." Vanderhyde gülümsedi, fakat cevap vermedi. "O gece bara saat kaçta gittiniz?"

"Tam yedide. Öyle randevulaşmıştık. Tabii Aengus her zamanki gibi geç geldi. Yanılmıyor-

sam geldiğinde saat yedi buçuktu. Ben o sırada bir köşeye oturmuş, viskimi yudumlamaya başlamıştım. Galiba viskinin markası J&B'ydi." Bu küçük hafıza gösterisi onu mutlu etmişti.

"Barda tanıdığınız kimse var mıydı?"

"Kulağıma gayda sesleri geliyor," dedi Vanderhyde.

Rebus da duyuyor, fakat çalanı göremiyordu. "Turistler için çalıyorlar," diye açıkladı. "Yaz döneminde çok para kazandırıyormuş."

"Pek iyi çalamıyor. Muhtemelen etek giymiştir, ama ekosesi hatalıdır."

Rebus, "Barda tanıdığınız kimse var mıydı?" diye üsteledi.

"Bir düşüneyim."

"Rica ederim efendim, düşünmenize *gerek* yok. Var mıydı, yok muydu?"

"Tom Hendry oradaydı, masama uğrayıp merhaba dedi. Eskiden gazetelere çalışırdı."

Evet, Rebus adını listede görmüştü.

"Birileri daha vardı... Kim olduklarını çıkaramadım, onlar da konuşmadı. Limon kokusu hatırlıyorum. Son derece keskindi. Parfüm olabileceğini düşünmüştüm. Aengus'a bahsettiğimde gülmüş, kokunun bir kadından gelmediğini söylemişti. Başka bir şey söylemedi, fakat ona fazlasıyla komik gelen bir şeye parmak bastığımı hissettim. O geceki diğer olaylarla bir ilgisi var mı bilmiyorum."

"Ben de bilmiyorum." Rebus'un midesi gurulduyordu. Birden arkalarında bir patlama duyul-

du. Vanderhyde yeleğinin cebinden saatini çıkardı, camını kaldırdı ve parmaklarıyla kadranına dokundu.

"Saat tam bir," dedi. "Söyledim ya Müfettiş, bu güzel, yağışlı şehrimizde pek çok şey değişmeden kalıyor."

Rebus başıyla onayladı. "Yağış gibi mi mesela?" Atıştırmaya başlamıştı bile. Sabah güneşi, bir sihirbazın sopası değmiş gibi aniden ortadan kaybolmuştu. "Bana söylemek istediğiniz başka bir şey var mı?"

"O gece Aengus'la konuştuk. Ona çok tehlikeli bir yolda olduğunu anlatmaya çalıştım. Sağlığı bozuluyordu, aile serveti de suyunu çekmeye başlamıştı. Bana kalırsa, onu asıl ikna eden ikinci konu oldu."

"Yani hemen oracıkta gece hayatından vazgeçti, öyle mi?"

"Ben o kadar iddialı konuşmazdım. Edinburgh gibi bir şehirde beladan uzak durmak hiçbir zaman kolay olmamıştır. Ben ayrıldıktan sonra bir kadınla buluşmaya gidecekti." Vanderhyde düşünceliydi. "Övünmek gibi olmasın, ama sözlerimin onu etkilediğine inanıyorum." Başını salladı. "O akşam yemeğimi Eyrie'de tek başıma yedim."

"Oraya ben de gitmiştim," dedi Rebus. Yine midesi gurulduyordu. "Bir hamburgere ne dersiniz?"

Vanderhyde'ı evine bıraktıktan sonra St. Leonard'a döndü, yaşlı adamla geçirdiği saatler bil-

gi dağarcığına pek bir şey katmamıştı. Siobhan onu görünce ayağa fırladı. Kendinden memnun görünüyordu.

Rebus kendini sandalyesine bırakırken, "Gördüğüm kadarıyla kasabın karısı geveze çıkmış," dedi. Masasında, Jack Morton'un tekrar aradığını belirten bir başka not vardı. Ancak bu sefer, Rebus'un ona ulaşabileceği bir telefon numarası da eklenmişti.

"Dedikodu yapmaya bayılıyor efendim. Evden zor ayrıldım."

"Ee?"

"İşe yarar şeyler de var, yaramayacak şeyler de."

"İyi öyleyse, işe yarar olanları anlat." Rebus midesini ovuşturdu. Hamburger iyi gelmişti, fakat doyurmamıştı. Kantine inebilirdi elbette. Yine de artık polislerin uzmanlık alanlarından biri sayılan "delikli hamur işi"nden yemeyi kendine yakıştıramıyordu.

"İşe yarar olan şu." Siobhan Clarke oturdu. "Bone Mercedes'i bir bahiste kazanmış."

"Bahiste mi?

Clarke başıyla onayladı. "Bahse girmek için kasap dükkânındaki hissesini koymuş. Sonuçta bahsi kazanmış."

"Vay canına."

"Karısı gururla anlattı. Her neyse, kadın kocasının bahislerde çok başarılı olduğunu düşünüyor. Belki öyledir, ama bana her zaman kazanmanın formülünü bulmuş gibi görünmedi."

"Ne demek istiyorsun?"

Konuya ısınmaya başlıyordu. Rebus kadının yüzünde başarılı bir keşfin parıltısını görmekten hoşlandı. "Oturma odasında dikkatimi çeken birkaç şey oldu. Örneğin videokasetler vardı, ama video yoktu. Oysa cihazın eskiden durduğu yer belliydi. Dahası büyük bir televizyon ve video için kullanılan dolaplardan vardı, fakat televizyonları küçük, taşınabilir cinstendi."

"Yani büyük televizyonla videoyu elden çıkarmışlar."

"Borçlarını ödemek için satmış olmalılar."

"Borç derken kumar borçlarından bahsediyorsun herhalde."

"Bahse girmeyi seven biri olsam kumar borcu üzerine bahse girerdim, ama değilim."

Rebus gülümsedi. "Belki de cihazları vadeli almışlardı, taksitleri ödeyemedikleri için iade ettiler."

Siobhan'ın sesi kuşkuluydu. "Belki," diyerek kabul etmek zorunda kaldı.

"Pekâlâ, bu kadarı bile fazlasıyla ilginç. Yine de şimdilik bizi fazla ileri götürmez. Rory Kintoul hakkında da pek bir şey söylemiyor, değil mi?" Kadının yüzü asılmaya başlıyordu. "Onu hatırlıyorsun değil mi Clarke? Hani sokağın ortasında bıçaklandığı halde konuşmayı reddeden adam. Bizi asıl ilgilendiren *o*."

"Peki ne öneriyorsunuz efendim?" Sözünün "efendim" kısmında hafif bir öfke vurgusu vardı. Başarılı keşfinin övgülerle karşılanmaması hoşuna gitmemişti. "Onunla iki defa konuştuk."

"Şimdi tekrar konuşacaksın." Kadın itiraz etmeye hazırdı. Rebus, "Ama bu sefer..." diye devam etti. "Bu sefer ona kuzeni kasap Mr. Bone hakkında sorular soracaksın. Ne aradığımızı ben de tam olarak bilmiyorum, onun için kendi yolunu kendin bulacaksın. Bir şey çıkarmaya çalış yeter."

"Baş üstüne efendim." Ayağa kalktı. "Ha, bu arada Cafferty dosyalarını aldım."

"Okuyacak yığınla malzeme bulacaksın. Çoğu müstehcendir."

"Biliyorum, okumaya başladım. Ve onlara artık müstehcen denmiyor, 'on sekiz yaş üstü' deniyor."

Rebus göz kırptı. "Sadece bir deyimdi." Kadın masasına dönerken onu durdurdu. "Dinle, okurken not al, olur mu? Cafferty'le çetesi hakkında yani... Bitirdiğin zaman hafızamı tazelersin. O serseriyi hafızamın derinliklerine kapatmak için çok çaba harcadım. Kapıları yeniden açmanın zamanı geldi."

"Hallederiz."

Bu sözüyle masasına döndü. Rebus Bone'un evinde iyi iş çıkardığını söylemesi gerekir miydi diye düşündü. Artık çok geçti. Üstelik her yaptığı aferinlerle karşılanırsa çabalamayı bırakabilirdi. Masasındaki telefonu aldı ve Jack Morton'u aradı.

"Jack? Uzun zaman oldu. Ben John Rebus."

"John, nasılsın?"

"Fena değil. Sen nasılsın?"

"İyiyim. Müfettiş oldum."

"Evet, ben de."

"Duydum." Jack Morton'un sözleri kuru bir öksürük patlamasıyla kesildi.

"Sigarayı hâlâ bırakmadın mı Jack?"

"Azalttım."

"Bir ara hatırlat da tütün hisselerimi satayım. Anlat bakalım, mesele nedir?"

"Mesele senin meselen, benim değil. Scotland Yard'da Andrew McPhail'le ilgili bir şey gördüm."

Rebus ismi aklında evirip çevirip hatırlamaya çalıştı. "Hayır," diye kabul etti. "Hiç hatırlamıyorum."

"Cinsel taciz suçundan izlemeye almıştık. Birlikte yaşadığı kadının küçük kızına sarkıntılık etmişti. Sekiz yıl kadar önceydi. Ne yazık ki suçlamayı kanıtlayacak delil bulamadık."

Rebus hayal meyal hatırlıyordu. "Küçük kızlar ortadan kaybolmaya başlayınca sorguya çekmiştik, değil mi?" Rebus hatırladıklarıyla ürperdi: Kendi kızı da o "küçük kızlar"dan biriydi.

"Evet o, rutin bir soruşturmaydı. Çocuklara cinsel taciz suçundan hüküm giymiş veya kovuşturmaya uğramış şahıslarla başlayıp devam etmiştik."

"Gür saçlı, tıknaz bir adam mıydı?"

"Hatırladın işte."

"Ne olmuş ona?"

"Olan şu, adam kucağına düştü. Şu anda Edinburgh'da."

"Ne yapayım?"

"Hadi John, sen ne yapacağını bilirsin. Adamı son sıkıştırdığımızda soluğu Kanada'da almıştı. Fotoğrafçı olarak bir iş kurdu, moda katalogları için fotoğraf çekmeye başladı. Beğendiği çocukların anne babalarına yaklaşmasıyla ünlü. Kartvizitler bastırmış; kameralar, cihazlar almış, bir stüdyo kiralayıp belirli kataloglara gireceği vaadiyle çocuk fotoğrafları çekmeye başlamış. Çocukları süslü elbiselerle, bazen de sadece iç çamaşırlarıyla görüntülüyormuş."

"Anladım Jack."

"Sonunda yakalamışlar. Kızlara dokunuyormuş, hepsi o. Kızların sayısı fazla olduğu için hapse atmışlar."

"Sonra?"

"Cezası dolunca serbest bırakmışlar, ama o arada sınır dışı etmişler."

"Şimdi Edinburgh'da mı?"

"Araştırmaya başladım. Nereye konacağını bilmek istiyordum. Benim mahalleme gelecek olursa karanlık bir gecede ziyaret etmeyi düşünüyordum, ama o gelip senin mahallene kondu. Elimde adresi var."

"Bir saniye." Rebus bir kalem bulup adresi yazdı.

"Peki sen bu adresi nereden buldun? Sosyal Güvenlik Müdürlüğünden mi?"

"Hayır, dosyasında Ayr'da yaşayan kız kardeşinin adı geçiyordu. Kadın kendisini arayıp bir telefon numarası aldığını söyledi. Bir pansiyonun

numarası. Başka ne dedi biliyor musun? Onu bir zindana kapatıp anahtarını yok etmeliymişiz."

"Tatlı bir kadına benziyor."

"En sevdiğim kadın tipi. Bu arada, adam ıslah olmuş da olabilir."

Yine o deyim, ıslah olmak. Vanderhyde'ın Aengus Gibson hakkında kullandığı deyim. Rebus, "Belki," dedi, ancak bu sözüne Morton gibi kendisi de pek inanmadı. Ne de olsa ikisi de profesyonel kuşkucuydu. Polis olmanın gereklerindendi.

"Yine de haber verdiğin iyi oldu. Sağ ol Jack."

"Bir şey değil. Bu aralar Falkirk'e gelme ihtimalin var mı? Karşılıklı bir içki içmek iyi olurdu."

"Evet, iyi olurdu. Bak ne diyeceğim, bakarsın yakınlarda bir gün yolum düşer."

"Ya?"

"McPhail'i şehrin meydanına bırakmaya gelirim."

Morton güldü. "Ne adamsın ama..." Bu sözün ardından telefonu kapadı.

Jack Morton bir dakika kadar gözünü ayırmadan telefona baktı, hâlâ sırıtıyordu. Sonra sırıtışı eriyip kayboldu. Bir sakızı paketinden çıkarıp ağzına attı, çiğnemeye başladı. Kendi kendine, sigaradan daha iyi, diye söyleniyordu. Masasındaki sayfanın üstüne karaladığı notlara baktı. McPhail'in taciz ettiği kızın adı şimdi Melanie Maclean'di. Annesi evlenmişti, Melanie de anne-

si ve üvey babasıyla birlikte Huddington'da yaşıyordu. Edinburgh'dan bir hayli uzaktaydı, onun için McPhail'le karşılaşma ihtimali çok zayıftı. Öte yandan McPhail'in de onu bulması hemen hemen imkânsızdı. Üvey babasının adını öğrenmesi gerekirdi ki bu da pek kolay olmayacaktı. Jack Morton için de kolay olmamıştı, ama adı karşısında duruyordu işte: Alex Maclean. Jack Morton ev adresini, ev telefonunu ve iş telefonunu bulmuştu. Düşünüyordu...

Alex Maclean'in marangoz olduğunu öğrenmişti. Huddington polisi adamın kontrol edemediği öfke krizlerine kapıldığı, bu yüzden de (evlenmeden çok önce) iki kere tutuklandığı konusunda onu uyarmıştı. Düşünüyordu, fakat arayacağını biliyordu. Ahizeyi alıp numarayı tuşladı. Sonra bekledi.

"Alo? Mr. Maclean'le konuşabilir miyim lütfen? Mr. Maclean? Beni tanımıyorsunuz, ama sizinle paylaşmak istediğim bir bilgi aldım. Andrew McPhail adında bir adamla ilgili..."

O öğleden sonra Matthew Vanderhyde da bir telefon görüşmesi yaptı, ancak o da önce en sevdiği koltuğuna oturup uzun uzun düşündü. Kablosuz telefonu eline almış, uzun tırnağıyla tık tık vuruyordu. Dışarıda bir köpeğin havladığını duyuyordu, ara sıra sokağın aşağısında genzinden çıkardığı seslerle ağlayan köpekti. Şöminenin üstündeki saat tıklıyordu, aklını oraya verince tiktakları yavaşlıyor gibiydi. Zamanın kalp atış-

ları... Sonunda numarayı çevirdi. Selam sabah yoktu.

"Az önce buraya bir polis memuru geldi," dedi. "Central Otel'in yandığı gece hakkında sorular sordu." Bir an tereddüt etti. "Ona Aengus'tan bahsettim." Artık susabilirdi. Yüzünde yorgun bir gülümsemeyle telefonun öbür ucundaki öfkeli sesi, o çok iyi tanıdığı öfkeli sesi dinledi. "Broderick," diye sözünü kesti, "utanılacak sırlar açığa çıkacaksa, tek başıma utanmak istemiyorum."

Öfkeli ses yeniden konuşmaya başlayınca Matthew Vanderhyde telefonu kapadı.

7

Rebus adamı ilk o akşam fark etti. Öğleden sonra St. Leonard'ın önünde gördüğünü düşündü. Genç, uzun boylu, geniş omuzlu bir adamdı. Arden Caddesindeki apartmanın ana giriş kapısının önünde duruyordu. Rebus, adamı dikiz aynasından görebilmek için arabasını yolun karşısında biraz ileriye park etti. Adam tedirgin görünüyordu. Belki bir şeye sinirlenmişti, belki de sadece kız arkadaşını bekliyordu. Belki...

Rebus korkmadı, ama yine de arabasını çalıştırıp uzaklaştı. Bir saat kadar bekleyecek, adamın hâlâ orada olup olmadığına bakacaktı. Oradaysa, dünya güzeli bile olsa kız arkadaşını beklemediğine kanaat getirecekti. Meadows boyunca ilerleyip Tollcross'a kadar gitti, sonra sağa dönüp Lothian Yoluna girdi. Trafik her zamanki gibi ağır ilerliyordu. Şehrin yollarını dolduran otomobillerin sayısı her geçen gün artıyor gibiydi. Edinburgh alacakaranlıkta herhangi bir şehir gibiydi: dükkânlar, işyerleri ve kalabalık kaldırımlar. Kimse mutlu görünmüyordu.

Princes Caddesini geçti, Charlotte Meydanındaki kalabalığa girdi, bir süre Queensferry

Caddesi ve Queensferry Yolu boyunca kaplumbağa hızıyla ilerledikten sonra diğerlerinin hoşgörüsüne sığınarak sağa, Oxford Terrace'a doğru ters bir dönüş yaptı. Patience evde değildi. Patience'ın kız kardeşinin bu hafta geleceğini biliyordu. Birkaç gün kalacak, sonra kızlarını alıp gidecekti. Patience'ın kedisi Lucky dışarıda oturmuş, içeri alınmayı bekliyordu. Rebus ilk kez neredeyse hayvana acıyordu.

Merdivenlere yönelmeden önce hayvana, "Hiç şansın yok," dedi.

Arden Caddesine döndüğünde suratsız devden eser yoktu. Ancak Rebus adamı bir daha görürse tanıyacaktı. Evet, onu görür görmez tanıyacaktı.

Evde yine Michael'la tartıştı. İkisi salonda, diğerleri mutfaktaydı. O da bir başka meseleydi. Kaç kiracısı vardı? Yaklaşık on iki kişiden oluşan bir grup olmalıydı, oysa o evini üç öğrenciye kiralamıştı. Belki bir dördüncü gelecekti. Her sabah farklı yüzler gördüğüne yemin edebilirdi, onun için de hiçbirinin adını hatırlayamıyordu.

Bu sefer öğrenciler mutfakta, Michael da sandık odasındayken yine atışmaya başlamışlar, Rebus sonunda, "Cehennemin dibine git," demiş, sonra bu komutu bizzat yerine getirir gibi evden çıkıp arabasına atlamış ve şehrin en itibarsız semtine gitmişti. Geceyi orada abur cubur yiyerek, biraları birbiri ardına devirip sesi kapalı televizyona bakarak geçirdi. O arada muhbirlerinden bir ikisiyle konuştu, ancak Brian Holmes'a

yapılan saldırı hakkında hiçbir şey duymamışlardı.

Yani aslında, bu da sıradan bir geceydi.

Eve özellikle geç döndü, herkesin yatmış olacağını umuyordu. Apartman kapısını açabilmek için bir hayli uğraştı, sonra elleri cebinde, gözleri yerde kendi dairesinin anahtarını ararken kapının arkasından gürültüyle kapanmasına engel olamadı. Bu yüzden basamaklarda oturmuş bekleyen adamı göremedi.

"Merhaba."

Rebus başını kaldırdı, irkilmişti. Adamı cüssesinden tanıdı, yumruğunu savururken avucunda duran bozukluklarla anahtarları yere saçtı. O kadar sarhoş değildi, öte yandan hedefi cin gibi ayık ve kendisinden yirmi yaş gençti. Adam yumruğu kolayca savuşturdu. Saldırıya şaşırmış görünüyordu, ama aynı zamanda heyecanlanmıştı. Rebus bu heyecanlı anı, adamın kasıklarına gömdüğü diziyle sona erdirdi. Adam gürültüyle nefesini boşaltıp iki büklüm oldu, böylece Rebus'a ensesine son bir yumruk indirme fırsatı verdi. Rebus darbenin sertliğiyle parmak boğumlarının çıtladığını hissetti.

"Yeter," diye inledi adam. "Kes şunu."

Rebus kesti ve acıyan elini salladı. Adama yardım edecek değildi elbet. Biraz uzaklaşarak, "Kimsin sen?" diye sordu.

Adam bir an için öğürmeyi kesti. "Andy Steele."

"Memnun oldum Andy. Benden ne istiyorsun?" Adam başını kaldırıp gözlerinde yaşlarla

Rebus'a baktı. Nefesinin düzene girmesi uzun sürdü. Konuştuğu zaman Rebus aksanı yüzünden söylediklerini anlayamadığını düşündü, çünkü inanılır gibi değildi. Steele'den tekrar etmesini istedi.

"Beni yengeniz gönderdi," dedi Steele. "Size bir mesajı var."

Rebus Andy Steele'i elinde bir fincan çay ve Steele'in rica ettiği dört kesme şekerle kanepeye oturttu.

"O kadar şeker dişlerini çürütür."

Sıcak fincanına doğru eğilen Steele, "Zaten kendi dişlerim değil," diye cevap verdi.

"Kimin öyleyse?" diye sordu Rebus. Steele belli belirsiz gülümsedi. "Beni bütün gün takip ettin."

"Pek sayılmaz. Arabam olsaydı ederdim, ama yok."

"Araban yok mu?" Steele başını salladı. "Bir de özel dedektif olacaksın," dedi Rebus.

"Ben özel dedektifim demedim. Ama olmak istiyorum."

"Yani bir tür stajyersin o zaman?"

"Evet, öyle. Havayı kokluyorum diyelim."

"Peki hava nasıl Andy?"

Yine gülümsedi, çayından bir yudum içti. "Biraz sıcak. Gelecek sefer daha dikkatli olacağım."

"Bir yengem olduğunu bile bilmiyordum. Yani kuzeyde olduğunu bilmiyordum." Steele'in aksanı kendini ele veriyordu.

Andy Steele başını salladı. "Annemle babamın komşusu. Pittodrie Yolunda karşılıklı evlerde oturuyorlar."

"Aberdeen'de mi?" Rebus kendi kendine başını salladı. "Şimdi hatırladım. Tabii, Aberdeen'de bir amcamla yengem var."

"Babanızla Jimmy... Jimmy amcanızın adı. Babanızla Jimmy yıllar önce bozuşmuş. Siz o sıralar hatırlamayacak kadar küçüktünüz herhalde."

"İltifatın için teşekkür ederim."

"Ena bana öyle söyledi."

"Demek Jimmy Amcam öldü."

"Üç hafta oldu."

"Ena Yengem de beni görmek istiyor, öyle mi?" Steele başıyla onayladı. "Neden?"

"Bilmiyorum. Sizi yeniden görmenin onu ne kadar mutlu edeceğinden bahsediyordu."

"Sadece beni mi? Kardeşimden hiç bahsetmedi mi?"

Steele başını salladı. Rebus eve girince Michael'ın sandık odasında olup olmadığını kontrol etmişti. Yoktu. Diğer odalar dolu gibi görünüyordu.

"Elbette," dedi Rebus. "Ben küçükken kavga ettilerse, belki de Michael'ın doğumundan önceydi."

Steele, "Ondan haberleri bile olmayabilir," diye bir yorum yaptı. Eh, aileler böyledir işte. "Her neyse, Ena adınızı dilinden düşürmüyordu. Ben de güneye gelip sizi arayacağımı söyledim. Altı ay önce balıkçı teknesindeki işimden çıkardılar, o zamandan beri boşta geziyorum. Dahası,

söylediğim gibi hep hafiye olmak isterdim. Eski filmlere bayılırım."

"Film seyrederken kimse kasığına dizini gömmez."

"Orası doğru."

"Peki beni *nasıl* buldun?"

Steele'in yüzü aydınlandı. "Ena'nın verdiği adrese gittim. Eskiden babanızla oturduğunuz eve... Bütün komşularınız Edinburgh'da polis olduğunuzu biliyordu. Ben de telefon rehberini açtım ve numarasını bulabildiğim bütün karakollara telefon edip John Rebus'u sordum." Omuzlarını silkip tekrar çayına eğildi.

"İyi de evimin adresini nasıl buldun?"

"CID'den biri verdi."

"Sakın Müfettiş Flower olmasın?"

"Ona benzer bir isimdi, evet."

Kanepede oturan Andy Steele yirmili yaşlarının ortalarında görünüyordu. Ancak çok çalışarak, örneğin Kuzey Denizinin balıkçı teknelerinden birinde ağır iş yaparak edinilecek bir fiziğe sahipti. Altı aydır işinden yoksun kaldığı için çatısı çökmeye, vücudu hantallaşmaya başlamıştı. Rebus, Andy Steele ve hafiyelik hayalleri için üzüldü. Çay içerken boş gözlerle karşıya bakışından umutsuz olduğu, yakın geleceği için hiçbir plan ya da program yapmadığı anlaşılıyordu.

"Onu ziyarete gidecek misiniz?"

"Belki hafta sonu giderim," dedi Rebus.

"Çok sevinir."

"İstersen seni de geri götürürüm."

Delikanlı başını salladı. "Hayır, ben bir süre Edinburgh'da kalmak istiyorum."

Rebus, "Sen bilirsin," dedi. "Yalnız dikkatli ol."

"Dikkatli mi? Size Aberdeen'den öyle olaylar anlatırım ki tüyleriniz diken diken olur."

"Hazır hareketlenmişken şakaklarımdakiler biraz gürleşir mi dersin?"

Andy Steele'in espriyi anlaması en az bir dakika sürdü.

Rebus ertesi gün Andrew McPhail'i ziyarete gitti. McPhail evde değildi, pansiyoncu hanım da onu önceki geceden beri görmemişti.

"Genellikle saat tam yedide kahvaltı için aşağı iner. O inmeyince ben yukarı çıktım, ama odasında yoktu. Başı dertte mi Müfettiş?"

"Hayır, öyle bir şey yok Mrs. MacKenzie. Bu arada, kekiniz çok lezzetli."

"Birkaç gün önce yapmıştım, biraz kurumuş."

Rebus başını sallayıp, boğazına takılan kuru kek parçalarını yutma umuduyla çayından büyük bir yudum aldı. Ancak parçalar birleşip kaynaşarak büyük bir kütleye dönüşünce arka arkaya yutkunarak kademeler halinde aşağı göndermesi, bu arada boğulmak üzere olduğunu karşı tarafa hissettirmemesi gerekti.

Odanın bir köşesinde süslü aynalar, gaga taşı ve yem kalıntılarıyla dolu bir kuş kafesi vardı, ama içinde kuştan eser yoktu. Belki de kaçmıştı.

Mrs. MacKenzie'ye kartvizitini bıraktı ve gördüğü zaman Mr. McPhail'e vermesini rica etti.

Vereceğinden hiç kuşkusu yoktu. Kendini polis memuru olarak tanıtmakla pansiyoncu kadına biraz haksızlık etmişti. Muhtemelen şüphelenecek, duyduğu şüphenin derecesine göre de belki odayı boşaltması için McPhail'e bir haftalık süre tanıyacaktı. Bu hiç hoş olmazdı.

Aslında Mrs. MacKenzie'nin durumdan haberdar olması mümkün görünmüyordu. McPhail de Rebus'un ziyaretini açıklamak için bir bahane uyduracaktı. Belki de Leith rıhtımındaki azgın dalgalar arasından kurtardığı birkaç köpek yavrusu için Edinburgh Şehri Emniyet Müdürlüğünün kendisine ödül vereceğini söyleyecekti. McPhail masallar uydurmakta son derece başarılıydı. Ne de olsa çocuklar masal dinlemeyi severdi.

Rebus Mrs. MacKenzie'nin evinin önünde durup karşı kaldırıma baktı. McPhail'in bir ilkokulla burun buruna olan bir pansiyonda kalmayı seçmesi tesadüf olmalıydı. Rebus gelir gelmez fark etmiş, bu yüzden de pansiyoncu kadına kendini tanıtmaya karar vermişti. Rebus tesadüflere inanmazdı.

McPhail oradan taşınmaya ikna edilemezse, belki de Mrs. MacKenzie'nin komşuları kiracısının gerçek öyküsünü öğrenirdi. Rebus arabasına bindi. Bazen kendinden de mesleğinden de hiç hoşlanmadığını fark ediyordu.

Yine de bazı yönleri pek fena değildi.

St. Leonard'a döndüğünde Siobhan Clarke'ın bıçaklama olayıyla ilgili yeni bir şey öğrenemedi-

ğini gördü. Rory Kintoul üçüncü bir görüşmeye sıcak bakmamıştı. Önce kabul ettiği halde sonradan arayıp görüşme randevusunu iptal etmişti, ondan sonra da Clarke adamla bir daha irtibat kuramamıştı.

"On yedi yaşında bir oğlu var. İşsiz, günün büyük bölümünü evde geçiriyor. Onunla konuşmayı deneyebilirim."

"Deneyebilirsin." Boş yere zahmet çekecekti. Belki de Holmes haklıydı. "Elinden geleni yap," dedi. "Kintoul'la görüşüp yine bir gelişme kaydedemezsek dosyayı kapatırız, olur biter. Kintoul'un sokak ortasında bıçaklanmaya itirazı yoksa, benim hiç itirazım olmaz."

Kadın başıyla onaylayıp masasına yöneldi.

"Brian'dan haber var mı?"

Clarke geri döndü. "Konuşuyormuş."

"Konuşuyor muymuş?"

"Uykusunda. Bildiğinizi sanıyordum."

"Ne diyormuş?"

"Anlayamamışlar, ama bilincinin yavaş yavaş açıldığını gösterir diyorlar."

"İyi."

Clarke tekrar masasına yöneliyordu ki Rebus'un aklına bir şey geldi. "Cumartesi günü Aberdeen'e nasıl gideceksin?"

"Arabayla. Neden?"

"Arabanda yer var mı?"

"Yalnız gideceğim."

"Öyleyse beni de götürürsün herhalde."

Kadın şaşırmıştı. "Elbette. Nereye?"

"Pittodrie'ye."

Şimdi daha da şaşkın görünüyordu. "Hib taraftarı olacağınız hiç aklıma gelmezdi efendim."

Rebus yüzünü buruşturdu. "Hayır, o kategoride tek başınasın. Ben sadece boş bir araba arıyordum, o kadar."

"Tamam."

"Hem yolda Koca Ger dosyasından öğrendiklerini anlatırsın.

8

Rebus cumartesiye kadar Michael'la üç kere kavga etti (artık taşınmaktan bahsetmeye başlamıştı), bir kere öğrencilerle (onlar da taşınmaktan bahsediyordu), bir kere de Patience'ın muayenehanesinde telefon bağlamayı reddeden resepsiyon görevlisiyle atıştı. Brian Holmes kısa bir süreliğine gözlerini açmıştı, doktorları iyileşme yolunda ilerlediğini düşünüyordu, ama henüz kimse "tam iyileşme" sözünü telaffuz etme cesaretini gösteremiyordu. Yine de haber Siobhan Clarke'ı neşelendirmişti, o yüzden de Rebus'un Arden Caddesindeki apartmanının önüne geldiğinde keyfi yerindeydi. Rebus sokakta bekliyordu. Kadının iki yaşında, vişne rengi bir Renault 5'i vardı. Genç, hayat dolu görünüyordu; oysa hemen yanına park ettiği Rebus'un arabası son demlerini yaşıyordu. Gerçi Rebus'un arabası üç dört yıldır bu durumdaydı. Ne zaman değiştirmeye karar verse kendini toparlayıp canlanıyordu. Rebus arabanın aklından geçenleri okuyabildiğini düşünmeye başlamıştı.

"Günaydın efendim," dedi Siobhan Clarke. Müzik setinde pop müzik çalıyordu. Rebus'un

yolcu koltuğuna otururken güçlük çektiğini görünce müziği kıstı. "Ağır bir gece miydi?"

"Nedense herkes bana bunu soruyor."

"Neden acaba?"

Rebus'un kahvaltılık bir şeyler alması için bir fırının önünde durdular. Evde "yiyecek" tanımına uyan hiçbir şey yoktu, ama Rebus şikâyet etmiyordu. Mutfağa katkısı bir alışveriş sepetini ancak doldururdu. Hem aldıklarının çoğu etti ve çocuklar ete el sürmüyordu. Michael'ın da vejetaryen olduğunu fark etmişti. En azından başkalarının yanında öyle davranıyordu.

Karnına vurarak ağabeyine, "Daha sağlıklı John," demişti.

"Ne demek o şimdi?" diye patlamıştı Rebus.

Michael başını üzüntüyle sallamakla yetinmişti. "Fazla kafein alıyorsun."

O da bir başka meseleydi. Mutfak dolaplarında içeriği kahveyi andıran kavanozlar vardı, ancak bunların "demlenmiş" ağaç kabuğuyla hindiba olduğu ortaya çıkmıştı. Rebus fırından karton bardakta kahveyle iki sosisli börek almıştı. Sosisli böreklerin kötü bir fikir olduğu kısa sürede belli oldu. Parçalanan bayat hamur, Rebus'un kesekâğıdından çıkarmadan yemeye gayret etmesine rağmen, bindiğinde tertemiz olan arabanın her yanına dağılmıştı.

Camı tamamen indirilmiş olarak araba kullanan Siobhan'a, "Dağınıklık için özür dilerim," dedi. "Vejetaryen değilsin, değil mi?"

Kadın güldü. "Yani daha önce fark etmemiş miydiniz?"

"Fark ettim diyemem."

Siobhan başıyla sosisli böreği işaret etti. "O sosisleri artık etlerden yaptıklarını biliyor musunuz?"

Rebus, "Yapma," diye uyardı. Sosisli börekleri çabucak bitirip boğazını temizledi.

"Brian'la aranızda bilmem gereken bir şey var mı?"

Kadının yüzündeki ifade sohbete başlamak için pek iyi bir konu seçmediğini gösteriyordu. "Benim bildiğim kadarıyla yok."

"Ben sadece Nell'le Brian'ın... Yani, hâlâ bir şansları var."

"Ben canavar değilim efendim. Brian'la Nell'in ilişkisinin ne durumda olduğunu biliyorum. Brian iyi bir insan. İyi anlaşıyoruz." Gözünü bir an yoldan ayırdı. "Hepsi bu kadar." Rebus bir şey söyleyecek gibi oldu. Kadın devam etti. "Saygısızlık etmek istemem, ama bundan fazlası olsaydı bile sizi neden ilgilendirdiğini anlayamadım. Görevimi yerine getirmeme engel olmadığı sürece kimseyi ilgilendirmez. Zaten engel olmasına izin vermem. Brian'ın da izin vereceğini sanmam."

Rebus sessiz kaldı.

"Özür dilerim, bunu söylememem gerekiyordu galiba."

"Söylediklerin doğruydu. Söyleme *şeklin* doğru değildi. Bir polis memuru her zaman görevi başındadır ve ben de senin amirinim. Hafta sonu tatilinde bile. Bunu hiç unutma."

Arabaya yayılan sessizliği yine Siobhan bozdu. "Marchmont güzel bir semt."

"Neredeyse Yeni Şehir kadar güzel."

Direksiyonu, birini boğazlıyormuş gibi sımsıkı tutan kadın göz ucuyla Rebus'a baktı.

Sonra sinsi bakışlarla, "Şu sıralar Oxford Terrace'ta oturduğunuzu sanıyordum efendim," dedi.

"Yanılmışsın. Şu berbat müziği kapatır mısın artık? Ne de olsa konuşacağımız şeyler var."

Elbette "şeyler" Morris Gerald Cafferty anlamına geliyordu.

Siobhan Clarke notlarını yanına almamıştı. Zaten ihtiyacı da yoktu. Dikkat çekici ayrıntıların yanı sıra pek dikkat çekici değilse bile ilginç olan bazı ayrıntıları da hafızasından aktarabiliyordu. Ödevini iyi yapmıştı. Rebus, kadının yaptığı işin aslında ne kadar sinir bozucu olduğunu düşündü. Siobhan, Para Babası Operasyonu'na zemin hazırlayacağı düşüncesiyle Koca Ger hakkında yazılmış her satırı okuyup ezberlemişti, oysa Para Babası Operasyonu'nun Cafferty'i köşeye kıstırması neredeyse imkânsızdı. Kintoul'un bıçaklanması olayı için de saatlerini harcamıştı ki oradan da hiçbir şey çıkmayabilirdi.

"Bu arada," dedi Siobhan. "Cafferty'nin küçük bir günlüğü varmış. Tamamı şifreliymiş. Şifresini kırmayı beceremediğimiz, çok özel bilgileri kaydetmiş olmalı."

Evet, Rebus hatırlıyordu. Koca Ger'i ne zaman gözetim altına alsalar günlük de diğer ki-

şisel eşyasıyla birlikte ele geçirilirdi. Günlüğün her sayfasının fotokopisi çekilir ve deşifre edilmeye çalışılırdı. Sonuç hiçbir zaman başarılı olmamıştı.

"Söylentilere göre," dedi Siobhan, "günlükte batık alacaklarının, Cafferty'nin bizzat ilgilenmeyi tercih ettiği alacaklarının listesi varmış."

"Onun gibi bir adamın etrafında çok fazla söylenti dolaşır. Söylentiler öylelerini olduğundan büyük gösterir. Gerçekte Cafferty sıradan, beyinsiz bir gangsterdir."

"Öyle bir şifre üretebilmek için zekâ gerekir."

"Belki."

"Dosyada, *Sun*'dan alınmış yakın tarihli bir kupür vardı. Kıyıya vuran cesetlerden bahsediyordu."

Rebus başıyla onayladı. "Stranraer yakınlarında, Solway sahilinde."

"Sizce Cafferty'nin ilgisi olabilir mi?"

Rebus omuz silkti. "Cesetlerin hiçbirinin kimliği tespit edilemedi. Her şey olabilir. Larne feribotundan denize atılmış kişiler de olabilir Ulster'la bağlantılı cinayetler de... Larne'la Stranraer arasında esrarengiz akıntılar var." Durakladı. "Her şey olabilir."

"Başka bir deyişle, Cafferty'nin işi olabilir."

"Olabilir."

"Bir cesetten kurtulmak için o kadar uzun yola gidilir mi?"

"Belki kendi yuvasına sıçmak istemiyordur, değil mi?"

Kadın bu sözü biraz tarttı. "Gazetelerden birinde, mal teslim edilemeyecek kadar erken bir saatte kıyıda görülen bir minibüsten söz ediliyordu."

Rebus başıyla onayladı. "Dahası o yol üstünde mal teslim edilecek herhangi bir yer de yok. Ben de ara sıra gazete okuyorum Clarke. Şimdi Dumfries ve Galloway polisi o yol üstünde yirmi dört saat devriye bulunduruyor."

Siobhan bir süre gözünü yola dikip kafasını topladı. "Şimdiye kadar şansı hep yaver gitmiş, değil mi efendim? Zeki bir gangster olduğunu biliyorum. Zeki olanları yakalamak daha zordur, ama yanında çalıştırdığı adamlar var. Patron ne kadar zeki olursa olsun, genellikle yanında çalıştırdığı adamlar öyle aptal veya tembeldir ki yuvalarına sıçmaktan çekinmezler."

"Ne biçim konuşuyorsun öyle Clarke?" Kadını gülümsetmeyi başarmıştı. "Ne demek istediğini anladım."

"Dosyalarda Cafferty'nin 'iş ortakları' hakkında da bazı şeyler okudum, hiçbiri birinci sınıf adamlarmış gibi gelmedi. Hepsinin Sinsi, Moruk, Radyatör gibi isimleri var."

Rebus sırıttı. "Radyatör McCallum, onu hatırlıyorum. Highland yamyamlarından bir ailenin soyundan geldiğini iddia ederdi. Araştırmasını bile yapmıştı, atalarıyla gurur duyardı."

"Ancak aniden sahneden çekildi."

"Evet, üç dört yıl önce."

"Kayıtlara göre tam dört buçuk yıl olmuş. Ona ne olduğunu merak ettim."

Rebus omuz silkti. "Koca Ger'e kazık atmaya kalktı, korktu ve kaçtı."

"Ya da kaçma fırsatı bulamadı."

"O da olabilir tabii. Veya sadece bıktı, veya başka bir iş teklifi aldı. Gangsterlik hareketli meslektir. Nerede iş varsa oraya giderler."

"Cafferty'nin personelini kontrol altında tutmayı sevdiği belli. McCallum ortadan kaybolmadan önce kuzenleri de sırra kadem basmış."

Rebus kaşlarını çattı. "Kuzenleri olduğunu bilmiyordum."

"Bru-Kafa Kardeşler diye tanınırlarmış. Irn-Bru'ya meraklı oldukları için galiba."

"Hiç şaşırmadım. Gerçek adları neydi acaba?"

Kadın bir an düşündü. "Tam ve Eck Robertson."

Rebus başıyla onayladı. "Eck Robertson, evet. Ötekini bilmiyordum. Dur bir dakika..."

Tam ve Eck Robertson. R. Kardeşler. O halde Mork da...

"Kahrolası Morris Cafferty!" Rebus eliyle kontrol paneline vurdu. Brian ismi kısaltmış, c harfi yerine de k harfi kullanmıştı. Vay canına... Brian Holmes Cafferty ve çetesiyle ilgili bir sırrı ortaya çıkardıysa korktuğuna şaşmamak gerekirdi. Central Otel'in yandığı geceyle ilgili bir şey olmalıydı. Otel koruma hizmetinin bedelini ödemediği için ateşe mi vermişlerdi? Peki ya ceset? O da bir başka borçlu olabilirdi. Üstelik yangından kısa süre sonra Radyatör McCallum'la kuzenleri sahneden çekilmişti. Vay canına...

"Kriz geçirecekseniz kalp masajı ve suni solunum konusunda eğitim almıştım," dedi Siobhan.

Rebus dinlemiyordu. Bir eli karton kahve bardağının çevresinde, diğerini dizine vururken gözünü yola dikmişti. Brian'ın notunu düşünüyordu. Notta Cafferty'nin o gece orada olduğuna dair bir veri yoktu, sadece kardeşlerin orada olduğu yazılıydı. Bir de poker oyunundan bahsediyordu. Robertson kardeşleri bulmaya çalışacaktı, not bu ibareyle bitiyordu. Ondan sonra biri gelip başına vurmuştu. Belki de gerçek ortaya çıkmaya başlamıştı.

"Yalnız katatoni konusunda bilgim yok."

"Ne?"

"Bir şey mi söyledim?"

"Evet, söyledin."

"Bru-Kafa Kardeşler mi?"

"Aynen öyle. Onlar hakkında başka ne biliyorsun?"

"Niddrie'de doğmuşlar. Mama sandalyesinden kalktıkları günden beri adları adi hırsızlık olaylarına karışmış."

"Muhtemelen mama sandalyesini de çalmışlardır. Başka?"

Siobhan hassas bir noktaya dokunduğunu anlamıştı. "Daha çok var. İkisinin de hayli kabarık bir sabıka kaydı var. Eck gösterişli kıyafetleri severmiş, Tam daima kot pantolonla tişört giyermiş. İşin ilginç tarafı, Tam temizliğine titiz denecek kadar düşkünmüş. Gittiği her yere sabun götürürmüş. Bana tuhaf gelmişti."

"Kumarı seven biri olsam, sabunun limon koktuğuna bahse girerdim," dedi Rebus.

"Nereden biliyorsunuz?"

"İçgüdü. Benim değil, bir başkasının." Rebus kaşlarını çattı. "Tam'i niye hiç duymadım acaba?"

"Okulu bıraktıktan sonra, daha doğrusu okulu bırakması *istenince* Dundee'ye taşınmış. Ancak yıllar sonra Edinburgh'a dönmüş. Kayıtlara göre çeteyle en fazla altı ay çalışmış." Bekledi. "Bana bunların ne anlama geldiğini söyleyecek misiniz?"

"Hepsi bir otel yangınıyla ilgili."

"Masanızın arkasında yerde duran dosyalardan mı bahsediyorsunuz?"

"Masamın arkasında yerde duran dosyalardan bahsediyorum."

"Şöyle bir göz atmıştım."

"Brian'a yapılan saldırıyla bağlantısı olabilir." Kadın Rebus'a döndü. "Gözünü yoldan ayırma. Sen yola bakarken sana bir hikâye anlatacağım. Belki bizi Aberdeen'e kadar idare eder."

Etti de.

"Gel içeri Jock. Vay vay vay, sokakta görsem tanıyamazdım."

"Beni son gördüğünde kısa pantolonluydum Ena Yenge." Yaşlı kadın güldü. Yürütecine dayanarak küf kokulu dar koridordan geçip küçük arka odaya doğru yürüdü. Oda tıkış tıkış mobilya doluydu. Bir de ön oda vardı elbet, ama orası özel günler için derli toplu tutulan bir odaydı.

Rebus ailedendi ve aileden olanlar arka odada ağırlanırdı.

Narin görünen, kamburu çıkmış bir kadındı; köşeli omuzlarına bir şal atmıştı. Beyaz saçları sımsıkı toplanıp arkada topuz yapılmıştı. Gözleri, parşömeni andıran yüzüne gömülü iki nokta gibiydi. Rebus onu hiç mi hiç hatırlamıyordu.

"Fife'a son geldiğimizde üç yaşında falandın herhalde. Nefes almadan konuşuyordun, ama aksanın o kadar bozuktu ki söylediklerinin tek kelimesini bile anlayamamıştım. Ya fıkra anlatıyordun ya da şarkı söyleyeceğim diye tutturuyordun."

"Değiştim," dedi Rebus.

"Ha?" Kadın kendini şöminenin önünde duran koltuğuna bıraktı, başını uzattı. "Kulaklarım eskisi gibi değil, Jock."

"Dedim ki, artık kimse bana Jock demiyor," diye seslendi Rebus. "Adım John."

"Evet tabii, John. Doğru söyledin." Bacaklarının üstüne bir battaniye çekti. Şöminede sahte kömürleri, sahte alevleri ve Rebus'a göre sahte sıcaklığıyla yanan, ateş taklidi elektrikli aletlerden vardı. Sahte odunlardan birinin rengi turuncuydu, ama yine de hiçbir şey hissedilmiyordu.

"Demek Danny seni buldu."

"Andy'den mi bahsediyorsun?"

"İyi çocuktur. İşten çıkarılması kötü oldu. Onu da getirdin mi?"

"Hayır, o hâlâ Edinburgh'da." Başını koltuğun sırtına dayamıştı. Rebus'a her an uyuklamaya

başlayabilirmiş gibi geldi. Ön kapıdan arka odaya yaptığı uzun yürüyüş onu yormuş olmalıydı.

"Annesiyle babası iyi insanlar, bana her zaman nazik davranırlar."

"Beni görmek istemenin belirli bir sebebi var mıydı, Ena Yenge?"

"Ha?

Rebus ellerini koltuğun iki yanına dayayıp yaşlı kadının önünde çömeldi. "Beni görmek istemişsin." Onu görüyordu... Sonra görmemeye başladı. Bir anda gözleri devrildi, ağzı açıldı ve horlamaya başladı.

Rebus ayağa kalkıp içini çekti. Şöminenin üzerindeki saat durmuştu, ama en az iki saat vakti olduğunu biliyordu. Siobhan'la Central Otel yangınından bahsetmek onu heyecanlandırmıştı. Bir an önce aynı konuya dönmek istiyordu. Oysa bu minyatür müzeye tıkılıp kalmıştı. Etrafına bakındı, karanlık bir köşede duran krom kaplı lazımlığı görünce yüzünü buruşturdu. Camekanlı bir porselen dolabının içinde fotoğraflar vardı. Dolaba yaklaşıp fotoğrafları inceledi. Büyükannesiyle büyükbabasının, babasıyla birlikte çekilmiş bir fotoğrafını tanıdı, ama fotoğrafta babası yoktu. Kan davası veya adına her ne diyorlarsa, babasının resimden çıkarılmasına yol açmıştı.

İskoçlar asla unutmazdı. Bu hem bir yük hem de bir lütuftu. Oturma odası küçük bir mutfağa açılıyordu. Rebus antika buzdolabının içine baktı ve et bulup kokladı. Kilerde büyük teneke bir

kutuda ekmek, bulaşık süzgüsünün üstüne bırakılmış bir tabakta da tereyağı vardı. Sandviçleri hazırlaması on dakika, çayın hangi kutuda saklandığını bulması beş dakika sürdü.

Lavabonun yanında bir radyo buldu ve maçı yayımlayan bir istasyon aradı, ama radyonun pilleri zayıftı. Ses çıkarmamaya çalışarak Ena Yengenin uyuduğu odaya döndü ve kadının karşısındaki koltuğa oturdu. Buraya yüklü bir miras beklentisiyle gelmemişti elbette. Yine de bundan fazlasını ummuştu. Gürültülü bir horultu Ena Yengenin kıpırdanıp gözünü açmasını sağladı.

"Ha? Sen misin Jimmy?"

"Ben John, yeğenin."

"Hay Allah John, uyudum mu yoksa?"

"Biraz kestirdin."

"Ayıp etmişim. Misafirin yanında uyunur mu hiç?"

"Ben misafir değilim Ena Yenge, ailedenim."

"Doğru oğlum, ailedensin. John, dinle beni. Buzdolabında biraz et olacaktı, istersen gidip..."

"Ben yaptım bile."

"Ha?"

"Sandviç... Ben yaptım."

"Sahi mi? Sen hep böyle cin gibiydin zaten. Yanına biraz çay ister misin?"

"Otur sen, ben yaparım."

Bir demlik çay yaptı, sandviçleri bir tabağa koyup getirdi ve yaşlı kadının önündeki sehpaya koydu. "Hepsi burada işte." Tam sandviçi uzatacaktı ki kadın bileklerine yapıştı, neredeyse

tabağı deviriyordu. Gözleri kapalıydı, kırılgan görünüyordu, ama elleri kuvvetliydi. Konuşmaya başlayınca Rebus şükran duası okuduğunu anladı.

"Kiminin eti vardır, yiyemez. Kiminin hiçbir şeyi yoktur ve açtır. Biz eti olup da yiyebilenler, Tanrı'ya şükredelim."

Rebus neredeyse bir kahkaha patlatıyordu. Neredeyse. Oysa içten içe etkilenmişti. Sandviçini uzatırken gülümsedi, sonra çayı getirmek için mutfağa döndü.

Yemek yaşlı kadını canlandırmış, Rebus'u neden görmek istediğini hatırlar gibi olmuştu.

"Babanla kocam yıllar önce bozuştu. Belki kırk yıldan fazla olmuştur. Ondan sonra bir daha birbirlerine ne bir mektup yazdılar, ne bir kart attılar, ne de selam verdiler. Ne kadar aptalca, değil mi? Kavganın sebebi neydi biliyor musun? Annenle babanı kızımız Ishbel'in düğününe davet ettik, ama seni etmedik. Zira düğünde hiç çocuk olmamasına karar vermiştik. Sonra benim bir arkadaşım, Peggy Callaghan, çağırmadığımız halde oğlunu da alıp geldi. Eve tek başına dönemeyeceği için çocuğu geri çeviremedik. Baban bunu görünce Jimmy'le tartıştı. Daha doğrusu birbirlerine girdiler. Baban yıldırım gibi çıkıp gitti, anneciğin de peşinden koştu. Çok tatlı bir kadındı. İşte, hepsi bu."

Koltuğuna yaslandı, alt dudağında kalan ekmek kırıntıları göze batıyordu.

"O kadar mı?"

Yaşlı kadın başıyla onayladı. "Önemsiz bir şey gibi görünüyor, değil mi? Şimdi öyle görünüyor, ama o zaman öyle gelmemişti. Üstelik ikisi de barışmak için adım atmayacak kadar inatçıydı."

"Beni bunları anlatmak için mi görmek istediniz?"

"Kısmen öyle. Ayrıca, sana vermek istediğim bir şey var." Yürütecinden destek alarak ağır ağır koltuğundan kalktı, şöminenin üstüne uzandı. Rebus da yardımcı olmak için doğruldu, ama kadının yardıma ihtiyacı yoktu. Bir fotoğraf bulup Rebus'a uzattı. Rebus baktı. Solmaya yüz tutmuş siyah beyaz fotoğrafta pek iyi giyimli olmayan iki okul çocuğu sırıtıyordu.

Kollarını birbirlerinin boynuna dolamışlar, yanak yanağa vermişlerdi. İyi arkadaş oldukları belliydi, ama onun da ötesinde kardeştiler.

"Bunu sakladı. Bir keresinde bana babanın bütün resimlerini attığını söylemişti. Öldükten sonra eşyasını toparlarken bir ayakkabı kutusunun dibinde bunu bulduk. Sana vermek istedim Jock."

Rebus, gözleri hafifçe nemlenmiş olarak, "Jock değil, adım John," dedi.

"Elbette," dedi Ena Yengesi. "Elbette öyle."

Aynı günün öğleden sonrasında Michael Rebus, en sevdiği filmlerden biri olan *Double Indemnity*'nin BBC2'de gösterildiğini bilmeden kanepeye uzanıp uyuyakalmıştı. Öğlen bir içki içmek için bara gitmişti. Yalnız gitmişti, çünkü öğren-

ciler içki havasında değildi. Kimi alışverişe, kimi çamaşırhaneye, kimi de hafta sonunu ailesi veya arkadaşlarıyla geçirmek için evine gitmişti. Sonuçta Michael, limonata karıştırılmış iki bira içmiş, sonra eve dönmüş ve televizyonun karşısına uzandığı anda uyumuştu.

Son günlerde John'u düşünüyordu. Ağabeyine emrivaki yaptığının farkındaydı, ama bunu daha fazla sürdürmeye niyeti yoktu. Chrissie'ye telefon edip konuşmuştu. O hâlâ çocuklarla birlikte Kirkcaldy'deydi. Baskından sonra Michael'ın yüzünü bile görmek istememiş, özellikle de mahkemede ağabeyinin Michael aleyhine deliller sunmasından midesi bulanmıştı. Oysa Michael bu yüzden John'u hiç suçlamamıştı. Üstelik, sunulan delillerin bazısı Michael'ın lehine bir etki bırakmıştı ki Michael, John'un bunu bilerek yaptığından emindi.

Şimdi Chrissie onunla yeniden konuşmaya başlamıştı. Michael mahkûmiyeti boyunca ona aralıksız mektup yazmıştı. Londra'ya gittikten sonra da yazmaya devam etti, ama kadının mektupları alıp almadığını bile bilmiyordu. Almıştı. Konuştuklarında söyledi. Erkek arkadaşı yoktu, çocuklar iyiydi, bir ara görmek ister miydi?"

"Seni görmek istiyorum," demişti Michael. Doğruydu. Kapı çalındığında rüyasında onu görüyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse, onu ve öğrenci kız Gail'i görüyordu. Sendeleyerek ayağa kalktı. Zili çalan ısrarcıydı.

Kilidi açması bir saniye sürdü, ama açtığı anda Michael'ın dünyası karardı.

Bir başka Hib yenilgisini geride bırakan Siobhan Clarke dönüş yolunda oldukça sessizdi, bu da Rebus'un işine geliyordu. Onun da düşünmesi gereken şeyler vardı. İlk defa işle ilgili değildi. Zaten işini gereğinden fazla düşünüyordu, bu kez hayatı boyunca neden hiç kimseye kendini veremediğini düşündü. Ne eski karısına, ne kızına, ne Patience'a, ne de Michael'a kendini verebilmişti.

Emniyet teşkilatına girişi, bitkin ve güvensiz olduğu bir dönemde verdiği ani bir kararla gerçekleşmişti. Sonra Holmes ve Clarke gibi genç polisleri gözlemiş, iyi niyetlerle girdikleri meslekte sistemin aksaklıkları ve halkın olumsuz tutumu yüzünden nasıl hüsrana uğradıklarını izlemişti. Zamanında, kapılara veba işaretleri koyan görevlilerin bile daha iyi muamele görmüş olabileceklerini düşünüyordu.

"Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu Siobhan Clarke.

"Boşuna keyfini kaçırmayayım."

"Neden? Hem bugün hiçbir şey daha fazla keyfimi kaçıramaz." Rebus bu söze gülümsedi. "Tabii," dedi, "nedense hep unutuyorum. Her zaman senden daha kötü durumda olan biri vardır derler. Hib taraftarları için geçerli olmasa gerek."

"Aman ne komik."

Siobhan Clarke radyoya uzanıp günün sonuçlarını vermeyen bir istasyon bulmaya çalıştı.

9

Rebus evinin kapısını iyi niyetlerle dolu olarak açtı ve içeri girer girmez evde kimse olmadığını anladı. Ee, ne de olsa cumartesi akşamıydı. Yine de en azından televizyonu kapatabilirlerdi.

Sandık odasına girip eski fotoğrafı Michael'ın dağınık yatağına bıraktı. Odadaki belli belirsiz bir parfüm kokusu Rebus'a Patience'ı hatırlattı. Onu kendine bile itiraf edemeyecek kadar çok özlemişti. İlk görüşmeye başladıklarında, ikisinin de, adına "aşk" denen şey için fazla yaşlı olduğu konusunda anlaşmışlardı. İkisi de seksin fazlasına itiraz etmeyeceklerini de itiraf etmişti. Sonra, Rebus kadının evine taşındığında tekrar konuşmuşlardı. Orada kalması kalıcı bir ilişki için taahhütte bulunmaları anlamına gelmiyordu; bu konuda da anlaşmışlardı, bu düzenleme şimdilik hayatlarını kolaylaştırıyordu. Ama Rebus'un kendi dairesini kiraya vermesi... İşte o kalıcı bir ilişki taahhüdüydü, Patience yataktan attığı zaman kanepede uyuma taahhüdüydü.

Şimdi kanepede uzanmış, apartman dairesinin ortak kullanım alanını nasıl işgal ettiğine bakıyordu. Öğrenciler artık mutfakta oturuyor,

kapıyı kapatıp sessizce sohbet ediyordu. Rebus onları suçlamıyordu. Burası darmadağınıktı, üstelik tamamı *kendi* dağınıklığıydı. Bavulunun kapağı açık, sağından solundan çoraplar ve kravatlar sarkmış olarak pencerenin yanında yerde duruyordu. Spor çantası kanepenin arkasına tıkılmıştı. İki takım elbisesi, çarpık bir şekilde sandık odasının kapısının yanındaki resmin çivisine asılmış, bakınca Rebus'un gözlerini acıtan çok renkli, anlaşılmaz iri desenlerden oluşan afişi kısmen örtmüştü. Oda havasızlıktan cenaze levazımatçısı gibi kokuyordu, ama koku odaya yakışmıştı doğrusu. Ne de olsa burası Rebus'un ini değil miydi?

Telefonu eline alıp Patience'ın numarasını çevirdi. Kadının banda kaydedilmiş sesi konuşuyordu; mesaj yeniydi.

"Susan ve Jenny'i annelerinin yanına götürüyorum. Bir şey söyleyecekseniz, sinyal sesinden sonra konuşun."

Rebus'un ilk aklına gelen Patience'ın aptallık ettiğiydi. Böyle bir mesaj, arayan kim olursa olsun, ama kim olursa olsun, evde olmadığını bildiriyordu. Hırsızların önce telefon ettiğini biliyordu. Bazen telefon rehberinden rastgele bir numara seçiyor, defalarca çaldığı halde açılmayanlara veya telesekreter bağlı telefonlara özel ilgi gösteriyorlardı. Bu yüzden mesajın muğlak olması gerekirdi.

Kız kardeşine gittiyse, en erken yarın akşam döneceğini, hatta pazartesi gününü de orada geçirebileceğini tahmin etti.

Makineye, "Merhaba Patience," dedi. "Benim. Ne zaman istersen konuşmaya hazırım. Ben... Seni özledim. Hoşça kal."

Demek kızlar gitmişti. Artık her şey normal haline dönebilirdi. Artık asabi Susan da sevimli Jenny de yoktu. Rebus'la Patience aralarının açılmasının sebebi onlar değildi elbette, ama pek yardımcı oldukları da söylenemezdi. Hayır, kesinlikle yardımcı olmamışlardı.

Bir yandan Marchmont Yolunun köşesinde, geç saatlere kadar açık kalan dükkâna gitmeyi düşünürken kendine bir fincan "kahve yerine geçen şey"den yaptı. Dükkân toz kahve satıyordu, üstelik pahalıydı. Hem belki bu maddenin tadı o kadar da kötü değildi.

İğrençti, dahası gerçekten kafeinsizdi. Muhtemelen bu yüzden, televizyonda yayımlanan sıkıcı akşam filmlerinden birine bakarken uyuyakaldı.

Ve telefonun ziliyle uyandı. Biri televizyonu kapamış, belki yine aynı kişi üstüne bir battaniye örtmüştü. Alışkanlık haline geliyordu. Doğrulurken kasları gergindi, uzanıp ahizeyi aldı. Saat gecenin bir buçuğunu gösteriyordu.

"Alo?"

"Müfettiş Rebus'la mı görüşüyorum?"

"Benim." Rebus saçlarını karıştırdı.

"Müfettiş, ben Polis Memuru Hart. Güney Queensferry'den arıyorum."

"Evet?"

"Burada kardeşiniz olduğunu iddia eden biri var."

"Michael mı?"

"Bize verdiği isim de oydu."

"Ne oldu, sarhoş mu?"

"Öyle bir şey değil efendim."

"Nasıl bir şey öyleyse?"

"Şey efendim, onu az önce bulduk."

Rebus birden uyandı. "Nerede buldunuz?"

"Forth Demiryolu Köprüsüne asılmıştı."

"Ne?" Rebus'un eli ahizeyi boğazlıyormuş gibi sıkılmıştı. "*Asılmış mıydı*?"

"Öyle demek istemedim efendim. Sizi korkuttuysam özür dilerim." Rebus'un eli gevşedi.

"Hayır, yani ayaklarından asılmıştı efendim. Havada sallanıp duruyordu."

"Önce biri şaka yaparken yüzüne gözüne bulaştırmıştır diye düşündük. Bilirsiniz, *bungee-jumping* falan yapıyorlar ya..." Polis Memuru Hart, Rebus'u Güney Queensferry iskelesinde bir kulübeye götürüyordu. Hemen önlerinde uzanan Forth Körfezi karanlık ve sessizdi, ama Rebus tepelerinden geçen raylı köprüyü hissedebiliyordu. "O bize farklı bir hikâye anlattı. Dahası kendi kendine yapmış olması da mümkün değil."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Elleri bağlıydı efendim. Ağzını da koli bandıyla kapatmışlar."

"Tanrım."

"Doktor ciddi bir şeyi yok diyor. Korkuluktan aşağı itmiş olsalar bacakları eklemlerinden çıkarmış, bu yüzden doktor bilerek yavaş yavaş sarkıttıklarını düşünüyor."

"Peki köprüye nasıl çıkmışlar?"

"Yüksekten korkmuyorsanız o kadar da zor değil."

Yüksekten korkan Rebus az önce pas renkli demir yapının üzerinde, Michael'ın bulunduğu yere gitme önerisini reddetmişti.

"Anlaşılan tren seferleri bitinceye kadar beklemişler. Köprünün altından bir tekne geçiyormuş, kaptanı köprüden sallanan bir şey görünce telsizle bildirmiş. O görmese sabaha kadar orada asılı kalabilirdi." Hart başını salladı. "Soğuk bir gece, onun yerinde olmak istemezdim."

Artık kulübeye gelmişlerdi. İçeride ancak iki kişinin sığabileceği kadar yer vardı. Adamlardan biri, omuzlarında bir battaniyeyle oturan Michael'dı. Diğeri, görünüşe bakılırsa yatağından çıkarılıp getirilmiş olan bir semt doktoruydu. Etrafta başka adamlar da vardı. Polis, rıhtıma yakın bir otelin sahibi ve Michael'ın hayatını, en azından aklını kurtaran tekne kaptanı.

"John, şükürler olsun." Michael titriyordu, yüzünde hiç renk kalmamıştı. Doktor elinde bir fincan tutuyor, içindeki sıcak içeceği zorla Michael'a içirmeye çalışıyordu.

"İç onu Mickey," dedi Rebus. Michael'ın hali içler acısıydı, korkunç bir felakete uğramış gibiydi. Rebus hiç hissetmediği kadar büyük bir kedere kapıldı. Michael yıllarca hapis yatmış, kim bilir başına neler gelmişti. Serbest bırakıldıktan sonra, Edinburgh'a gelinceye kadar şansı yaver gitmemişti. Küstahlığı, öğrencilerle gece gezme-

leri... Rebus birden işin aslını gördü. Hepsi bir maskeydi, son birkaç yıldır Michael'ı korkutan her şeyi geride bırakma çabasıydı. Son olaysa, onu karşısında çömelmiş, büzüşmüş titreyen bir hayvana dönüştürmüştü.

"Hemen döneceğim Mickey." Rebus Hart'ı kulübenin kenarına çekti. "Size ne anlattı?" İçinden yükselen öfkeyi bastırmaya çalışıyordu.

"Sizin evinizde tek başına oturuyormuş efendim."

"Ne zaman?"

"Bugün öğleden sonra, saat dört civarında. Kapının zili çalınmış, o da açmış. Üç adam onu itip içeri girmiş. İlk yaptıkları başına bez bir torba geçirmek olmuş. Sonra yere yatırmışlar, bağlamışlar, torbayı çıkarıp ağzını bantlamışlar, sonra torbayı tekrar geçirmişler."

"Onları görmemiş mi?"

"Yüzünü antredeki halıya bastırmışlar. Sadece kapıyı açtığı zaman bir anlığına görmüş."

"Devam edin." Rebus raylı köprüye bakmamaya çalışıyordu. Gözünü biraz daha ilerideki karayolu köprüsünün tepesinde yanıp sönen kırmızı ışıklara odaklamaya çalıştı.

"Anladığım kadarıyla onu halı gibi bir şeye sarmışlar, merdivenden aşağı indirip bir minibüse koymuşlar. Kardeşinizin anlattığına göre içerisi çok sıkışıkmış. Yani, yer darmış. İki tarafında kutular olabileceğini düşünüyor." Hart durakladı. Müfettişin yüzündeki keskin ifade hoşuna gitmemişti.

Rebus, "Evet?" diye patladı.

"Hiç konuşmadan, minibüsle saatlerce dolaştıklarını söylüyor. Sonra minibüsten çıkarmışlar, mahzen veya depo gibi bir yere götürmüşler. Torbayı başından hiç çıkarmamışlar, onun için emin değil." Hart durakladı. "Bu haldeyken sorularla sıkıştırmak istemedim efendim."

Rebus başıyla onayladı.

"Her neyse, sonunda buraya getirmişler. Köprünün korkuluklarına bağlayıp aşağı sallandırmışlar. O ana kadar hiçbiri hiçbir şey söylememiş. Yalnız aşağıya sarkıtmaya başladıktan sonra başındaki torbayı çıkarmışlar."

"Tanrım." Rebus gözlerini sımsıkı kapadı. Aldığı SAS eğitiminin en karanlık anıları gözünün önüne geliyor, konuşması için onu nasıl zorladıklarını hatırlıyordu. Başına bir torba geçirip onu helikoptere bindirmiş, havalandıktan sonra aşağı atmakla tehdit etmiş, sonra da tehditlerini yerine getirmişlerdi. Oysa Rebus'un tahmin ettiği gibi yerden yüzlerce metre değil, sadece iki metre yüksekteydiler. Her anı dehşet doluydu. Hart'ı kenara itip yürüdü, doktoru ayak altından çekip çıkardı ve eğilip Michael'a sarıldı; Michael'ın bağıra bağıra ağlamaya başladığını duyunca başını göğsüne sımsıkı yasladı. Ağlaması birkaç dakikadan uzun sürdü, ama Rebus onu hiç bırakmadı.

Sonunda bitti. Bir iki defa sarsılarak öksürdü, nefes alıp verişi yavaşladı ve sakinleşti. Michael'ın yüzü gözyaşı ve sümük bulaşığı içindeydi. Rebus bir mendil uzattı.

Doktor yavaşça, "Ambulans bekliyor," dedi.

Rebus başıyla onayladı. Michael'ın şokta olduğu açıktı, geceyi hastanede geçirecekti.

Rebus, artık ziyaret edecek iki hasta var, diye düşündü. Dahası, iki saldırının da ardında benzer gerekçeler olduğundan kuşkulanıyordu. Aslında fazlasıyla benzer gerekçeler vardı. İçindeki öfke dalgası yeniden kabarmaya başlıyordu, başı yine fena halde karıncalanıyordu.

"Seninle gelmemi ister misin?" diye sordu.

"Kesinlikle istemiyorum," dedi Michael. "Sen eve git, olur mu?"

Ambulansa doğru yürürken Michael'ın bacakları tutmaz oldu, dizleri işlevini yitirmiş gibiydi. Sakatlanmış bir futbolcuyu saha dışına çıkarır gibi ambulansa taşıdılar ve kapıyı kapattılar. Rebus doktora, kaptana, sonra da Hart'a teşekkür etti.

Hart, "Kardeşinizin başına berbat bir şey geldi," dedi. "Sebebi konusunda bir fikriniz var mı?"

"Olabilir," dedi Rebus.

Eve dönüp karanlık oturma odasında derin düşüncelere daldı. Hayatı cehenneme dönüyordu. Bu gece biri ona bir mesaj göndermişti. Mesajı ya Michael aracılığıyla göndermeye karar vermişlerdi ya da Michael'ı kendisi zannetmişlerdi. Ne de olsa, herkes birbirlerine çok benzediklerini söylerdi. Adamlar Arden Caddesine geldiğine göre ya eski bilgilere göre hareket ediyorlardı ya da Patience'tan ayrı olduğunu biliyorlardı ki

bu da bilgi toplamakta çok başarılı olduklarını gösterirdi. Rebus daha çok ilk ihtimal üzerinde duruyordu. Kapıda hâlâ Rebus'un adı vardı, ama altına bir kâğıt parçasına karalanmış dört isim daha eklenmişti. Bu onları bir an için de olsa şaşırtmış olmalıydı. Yine de planlarını uygulamışlardı. Neden? Durumları o kadar umutsuz muydu? Yoksa herhangi bir rehinenin mesajı iletmeye yeteceğini mi düşünmüşlerdi?

Mesaj alınmıştı.

Alınmış sayılırdı. Hemen hemen. Bu iş ciddiydi, ölümüne ciddiydi. Önce Brian, şimdi Michael. İki olayın bağlantılı olduğundan pek az kuşkusu vardı. Bir sonraki adımı beklemek yerine bir şeyler yapmanın zamanı gelmişti. Ne yapmak istediğini de biliyordu aslında. Aklından geçen o bir cümle, *cehenneme döndü* cümlesi... Bir yanı elinde bir tabanca tutmak istiyordu. Bir tabanca eşitsizliği dengeye dönüştürebilirdi. Tabancayı nereden bulacağını da biliyordu. *Kadından silaha kadar her şey*. Pencerenin önünde bir aşağı bir yukarı yürüdüğünü fark etti. Kendini kapana kısılmış gibi hissediyordu. Uyumak istemiyordu, görünmez düşmanına ulaşma imkânı da yoktu, ama bir şey yapmak zorundaydı... O da arabayla dolaşmaya çıktı.

Perth'e kadar gitti. Gecenin o saatinde otoyola çıkınca şehre varması uzun sürmedi. Şehre girdikten sonra, aradığı caddeyi buluncaya kadar bir iki kere yolu kaybetti (etrafta yol soracak biri, bir polis memuru bile yoktu). Aradığı cadde

sadece tek tarafında evler bulunan bir sırttaydı. Burası Patience'ın kız kardeşinin yaşadığı yerdi. Patience'ın arabasını gördü, kendininkini iki araba ileriye park etti. Arabanın ışıklarıyla motorunu kapadı, arka koltuğa uzanıp yola çıkarken koyduğu battaniyeyi aldı, sımsıkı sarındı. Bir süre oturdu, uzun zamandır kendini bu kadar huzurlu hissetmemişti. Yanına bir şişe viski almayı düşünmüştü, ama sabah kafasının nasıl olacağını biliyordu. Oysa yarın sabah en azından aklı bulanık olmasın istiyordu. Patience'ın, Susan'ın odasına bitişik boş odada uyuyuşunu hayal etti. O derin uykudayken mehtap alnıyla yanaklarını aydınlatıyor olmalıydı. Edinburgh'dan çok uzaktaydı, Forth Demiryolu Köprüsü başka bir dünyada kalmıştı. John Rebus uykuya daldı ve uzun zamandır ilk defa iyi uyudu.

Pazar sabahı saat altı buçukta uyandı. Battaniyeyi kenara fırlatıp arabayı çalıştırdı, kaloriferi sonuna kadar açtı. Üşümüş, fakat dinlenmişti. Cadde sessizdi, çirkin kanişini gezdiren adamdan başka kimse yoktu. Adam Rebus'un oradaki varlığını şüpheli görmüştü. Rebus vitesi bire takıp uzaklaşmadan önce adama gülümsedi.

10

Doğru hastaneye gitti. Erken olmasına rağmen kahvaltı öncesi çay servisi yapılıyordu. Michael yatakta oturuyordu, önündeki tablada bir bardak vardı. Heykel gibiydi. İfadesiz gözlerini koyu kahverengi sıvıya dikmişti. Rebus duvar dibindeki yığından gürültüyle bir sandalye çekip başucuna otururken kımıldamadı.

"Merhaba Mickey."

"Merhaba John." Michael hâlâ bardağa bakıyordu, Rebus gözünü kırptığını görmedi.

"Olanları aklında evirip çevirip duruyorsun, değil mi?" Michael cevap vermedi. "Benim de başıma geldi Mickey. İnsanın başına kötü bir şey geldi mi aklında tekrar tekrar canlandırır. Eninde sonunda unutacaksın. Şimdi inanılır gibi gelmez, ama unutursun.

"Kimin yaptığını, *neden* yaptığını anlamaya çalışıyorum."

"Seni korkutmak istediler Mickey. Galiba asıl mesaj banaydı."

"Bir mektup yazsalar olmaz mıydı? Beni korkutmayı başardılar. Yakamdan akacağını bilmesem altıma edecektim."

Rebus bu söze kahkahayla güldü. Michael espri yapabildiğine göre kendini toparlaması uzun sürmeyecekti. "Bunu sana getirdim," dedi.

Aberdeen'den getirdiği fotoğraftı. Rebus resmi tablaya, henüz dokunulmamış çay bardağının yanına bıraktı.

"Kim bunlar?"

"Babamla Jimmy Amca."

"Jimmy Amca mı? Jimmy diye bir amcamız olduğunu hatırlamıyorum."

"Yıllar önce bozuşmuşlar, bir daha da hiç konuşmamışlar."

"Yazık."

"Jimmy Amca birkaç hafta önce ölmüş. Karısı, yani Ena Yenge bu fotoğrafı bize vermek istemiş."

"Neden?"

"Belki aynı kanı taşıdığımız için," dedi Rebus.

Michael gülümsedi. "Her zaman emin olamazsın." Başını kaldırıp nemli, pırıltılı gözlerle Rebus'a baktı.

Rebus, "Biz eminiz," dedi. Başıyla bardağı işaret etti. "Sen içmeyeceksen çayı içebilir miyim? Dilim bar kapılarındaki paspaslara döndü."

"Keyfine bak."

Rebus çayı iki yudumda içti. "Tanrım," dedi, "sana büyük bir iyilik yaptım galiba."

"Bu tür kuruluşlarda verilen çayın neye benzediğini iyi bilirim."

"Öyleyse göründüğün kadar salak değilsin." Rebus durakladı. "Onları pek iyi görememişsin, öyle mi?"

"Kimi?"

"Seni götüren adamları."

"Kapıdan giren gölgeler gördüm. İlki benim boyumdaydı, ama daha genişti. Ötekileri bilemem. Hiçbirinin yüzünü görmedim. Kusura bakma."

"Önemli değil. Bana söyleyebileceğin herhangi bir şey var mı?"

"Dün geceki polis memuruna anlattıklarımdan başka bir şey yok. Neydi o adamın adı?"

"Hart."

"Evet, o. *Bungee-jumping* yaptığımı zannetmiş." Michael hafifçe güldü. "Ona, hayır, oraya buraya sarkıyorum dedim."

Rebus gülümsedi. "En azından ipsiz sapsız değildin, ha?" Michael gülmeyi kesmişti. "Berbat bir kâbus gördüm. Uyumam için ilaç vermek zorunda kaldılar. Ne verdiler bilmiyorum, ama hâlâ sersem gibiyim."

"Söyle de bir reçete yazsınlar, hapları öğrencilere satarsın."

"Onlar iyi çocuklar John."

"Biliyorum."

"Taşınırlarsa yazık olur."

"Onu da biliyorum."

"Gail'i hatırlıyor musun?"

"Görüştüğün kız mı?"

"Her santimini gördüğüm kız. Kesinlikle tarih oldu. Yalnız Auchterarder'de bir sevgilisi varmış. Kıskançlık davası olabilir mi?"

"Dün geceki iş kıskanç sevgili işi değildi."

"Değil mi? Ama ben Edinburgh'da düşman edinecek kadar çok kalmadım."

"Merak etme," dedi Rebus. "Benim ikimize yetecek kadar düşmanım var."

"Çok rahatladım. Bu arada..."

"Evet?"

"Kapıya bir gözetleme deliği açmaya ne dersin? Kapıyı evdeki kızlardan biri açsaydı ne olurdu, düşündün mü?"

Rebus elbette düşünmüştü. "Bir de zincir lazım," dedi. "Öğleden sonra alacağım." Durakladı. "Hart minibüs hakkında bir şey söyledi."

"Beni içeri ittiklerinde dar bir yere yerleştiriyorlarmış gibi geldi, ama minibüs normal boyutlardaydı herhalde."

"Yani arkada eşya mı vardı?"

"Belki. Her ne idiyse, dizlerim sürtünmekten yara olmuş." Michael omuz silkti. "Hepsi bu kadar." Sonra bir şey düşündü. "Ha evet, kötü bir koku vardı. Ya da beni sardıkları halıya benden önce bir ceset sarmışlardı."

Michael gözlerini yumup uyuyuncaya kadar bir çeyrek saat kadar konuşmayı sürdürdüler. Uzun süre uyuyamayacaktı, kahvaltı servisi başlıyordu. Rebus kalktı, sandalyeyi aldığı yere götürdü, fotoğrafı Michael'ın başucundaki komodinin üstüne bıraktı. Hazır oradayken uğraması gereken bir yer daha vardı.

Ancak Brian Holmes'un yanında doktorlar vardı ve hemşire ne kadar kalacaklarını bilmediğini söyledi. Tek bildiği Brian'ın önceki gece yine göz-

lerini açtığı ve bir dakika kadar uyanık kaldığıydı. Rebus keşke yanında olsaydım, diye düşündü. Bir dakika, aklındaki soruyu sorması için yeterli olurdu. Dahası, Brian yine uykusunda konuşmuştu, ama sözcükler ağzından mırıltı halinde çıkmıştı ve kimse not almayı akıl etmemişti. Böylece Rebus pes etti ve alışveriş yapmak üzere hastaneden çıktı. Öğle saatlerinde telefon ederse, Michael'ı ne zaman eve götürebileceğini söyleyeceklerdi.

Eve gitmeden önce köşedeki dükkâna uğradı, bir hafta idare edecek kadar yiyecek aldı. Kahvaltısını bitirmek üzereydi ki ilk öğrenci mutfağa daldı ve peş peşe üç bardak su içti.

"Suyu yatmadan *önce* içmen gerekiyor," dedi Rebus.

"Teşekkür ederim Sherlock." Delikanlı inledi. "Parasetamol var mı?" Rebus başını salladı. "Dün geceki fıçı bira bozuktu galiba. İlk bardağın tadı tuhaf gelmişti."

"Tabii, ama eminim ikinci bardakta bir tuhaflık hissetmemişsindir. Altıncı bardak enfes gelmiştir."

Öğrenci güldü. "Ne yiyorsunuz?"

"Kızarmış ekmekle reçel."

"Domuz pastırması veya sosis yok mu?"

Rebus başını salladı. "Bir süre etten uzak durmaya karar verdim."

Öğrenci tuhaf bir şekilde sevindi.

Rebus, "Buzdolabında portakal suyu var," diye devam etti. Öğrenci buzdolabını açınca nefesi kesildi.

"Burada amfi dolusu adamı doyuracak kadar yiyecek var!"

"Bu yüzden, bizi en azından bir iki gün idare edeceğini düşündüm," dedi Rebus.

Öğrenci buzdolabının üstüne bırakılmış bir zarfı aldı. "Bu dün geldi."

Yine vergi dairesindendi. Evi kontrol etmek için uğramayı düşünüyorlardı.

Rebus öğrenciye, "Unutma," dedi. "Soran olursa hepiniz yeğenimsiniz."

"Peki amca." Öğrenci çocuk buzdolabını karıştırmaya devam etti. "Dün gece Mickey'le bir yere mi gittiniz?" diye sordu. Ben ikide geldim, evde hiç hayat belirtisi yoktu."

"Biz sadece..." Rebus aradığı kelimeyi bulamamıştı, onun yerine öğrenci söyledi.

"Buzları mı eritiyordunuz?"

Rebus, "Buzları eritiyorduk," diye onayladı.

Şehir dışında, inşaat malzemeleri satan büyük bir mağazaya gitti. Kapı için zincir, bir gözetleme deliği ve yardımsever bir tezgâhtarın her iki iş için de gerekeceğini söyleyerek önerdiği bazı aletler aldı. (Sonuçta, aletlerin çoğuna gerek olmadığı ortaya çıktı.) Rebus, yakında bulunan süpermarketten biraz daha mutfak alışverişi yaparken barların açılma saati de geldi. Bir iki yere girip baktı, ama aradığını bulamadı. Yine de haberi duyuracağını söyleyen bir iki işe yarar barmene mesaj bıraktı.

Eve döndüğünde hastaneyi aradı ve Michael'ı öğleden sonra eve getirebileceğini öğrendi. Rebus onu saat dörtte almak üzere sözleşti. Sonra işe koyuldu. Önce kapıya bir delik açtı, ancak biraz sonra deliğin kız öğrenci için fazla yüksekte kaldığı, parmak ucuna kalksa bile boyunun yetmediği ortaya çıktı. Bu yüzden bir delik daha açtı, ilkini macunla doldurdu, sonra da gözetleme deliğini taktı. Biraz yamuk duruyordu, ama iş görecekti. Zinciri takmak daha kolaydı. Böylece geride hiç kullanılmamış iki alet ve bir matkap ucu kaldı. İnşaat malzemeleri satan mağazanın bunları geri alıp almayacağını düşündü.

Ardından sandık odasını topladı, Michael'ın giyeceklerini çamaşır makinesine doldurdu, ondan sonra da öğrencilerin öğle yemeği için hazırladığı peynirli makarnaya ortak oldu. Geçen hafta için onlardan özür dilemedi, ama istedikleri zaman salonu kullanmaları için ısrar etti. Ayrıca kirada indirim yaptığını söyledi ki bu haber şaşırtmayan bir sevinçle karşılandı. Michael hakkında hiçbir şey söylemedi, Michael'ın bilmelerini istemeyeceğini düşünmüştü. Yeni güvenlik önlemleri için de son zamanlarda sıklaşan hırsızlık olaylarını gerekçe göstermişti.

Michael'ı büyük bir kutu uyku hapıyla beraber hastaneden getirdi, ama önce öğleden sonra ve akşam evi boş bırakmaları için öğrencilere rüşvet verdi. Michael'ın yeniden ağlayacağı tutarsa seyirci huzurunda olmak istemezdi.

Dairenin kapısına geldiklerinde Rebus, "Bak, yeni gözetleme deliğimiz," dedi.

"Amma hızlısın."

"Protestan iş ahlakı. Yoksa Kalvinist suçluluk duygusu muydu? Hep unuturum." Rebus kapıyı açtı. "İç taraftaki zincire de dikkatini çekerim."

"Aceleyle takıldığı belli, kapının boyası kazınmış."

"Şansını fazla zorlama küçük kardeş."

Rebus iki fincan çay hazırlarken Michael salonda oturdu. Merdiven boşluğu iki kardeş için tehlikelerle doluydu, ikisi de diğerinin ne kadar sessiz olduğunu fark etmişti. Şimdi bile Rebus kendini tam anlamıyla güvende hissetmiyordu. Ancak bu, Michael'la paylaşmak istediği bir duygu değildi.

Çayı getirirken, "Tam sevdiğin gibi oldu," dedi. Michael'ın yine ağlamaklı olduğunu ama saklamaya çalıştığını görebiliyordu.

"Sağ ol John."

Rebus herhangi bir şey söyleyemeden telefon çaldı. Arayan Siobhan Clarke'tı, ertesi sabah başlayacak izleme çalışmasının ayrıntıları hakkında sorular soruyordu.

Rebus her şeyin hazır olduğunu söyleyerek onu rahatlattı; kadının tek yapması gereken görev yerine gidip birkaç saat üşümeye razı olmaktı.

Kadının son yorumu, "İnsana cesaret vermekte üstünüze yok efendim," oldu.

Rebus, Michael'a, "Ne yapmak istiyorsun ba-

kalım?" diye sordu. Michael kahverengi bir şişeyi sallayarak eline irice bir hap düşürmekle meşguldü. Hapı titreyen eliyle dilinin üstüne koydu, sonra bir yudum çayla yuttu.

"Evde sakin bir gece bana uyar," dedi.

"Öyleyse evde sakin bir gece geçireceğiz," dedi Rebus.

11

Para Babası Operasyonu pazartesi sabahı saat sekiz buçukta, Davey Dougary'nin BMW'si taksi şirketinin çukurlarla dolu otoparkına hoplaya zıplaya girmeden yarım saat önce sessiz sedasız başladı. Alister Flower ve ekibi saat on birden önce işe başlamayacaktı elbette, ama bunu düşünmemek daha iyiydi. Özellikle de daha ilk dakikalarda soğuktan titremeye başlayan ve tesisat yetersizliği yüzünden bir dolaba yerleştirilmiş olan seyyar tuvalete tekrar gitmek zorunda kalacağı zamanı korkuyla bekleyen Siobhan Clarke için...

Sıkılmıştı da. St. Leonard'dan Polis Memuru Peter Petrie ve Mali Polis'ten Elsa-Beth Jardine hâlâ, hafta sonu içtikleri içkilerin etkisinden kurtulmaya çalışıyordu, bu yüzden de son derece suratsızdı. Jardine'le konuşacak çok şey bulacaklarını ummuştu. Ne de olsa ikisi de erkek işi sayılan bir meslekte kendini göstermek için mücadele eden kadınlardı. Ancak Petrie'nin varlığı sohbet ihtimalini ortadan kaldırmıştı.

Peter Petrie esas olarak zeki, ama sezgileri pek güçlü olmayan, pek parlak notlarla olmasa da sı-

navları geçerek ve kimsenin yoluna çıkmayarak basamakları ağır ağır tırmanan polis memurlarındandı. Sessiz ve sistemliydi; Clarke adamın becerilerinden kuşku duymadı, ancak içgüdülerinin zayıflığı ve yaratıcılık kıvılcımlarından yoksun oluşu hemen dikkatini çekti. O da elinde termosuyla oturmuş, muhtemelen bu çenesi düşük, ukala, üniversite mezunu kadını tartıyordu. Neyse, adamın bir John Rebus olmadığı kesindi.

Clarke amirini yardımcılarına cesaret vermemekle suçlamıştı, ama yalandı. Soruşturma konusunda bu kadar dar görüşlü olduğu için insanı bir vakanın içine çekebilir, kendisi gibi düşünmesini sağlayabilirdi. Ketumdu, insanı çeken bu özelliğiydi. Azimliydi, bu da çekici bir özelliğiydi. Ancak, hepsinden önemlisi, ne yaptığını gayet iyi biliyormuş gibi bir havası vardı. Üstelik yakışıklı da sayılırdı. Eski soruşturmalardan ve amirinin geçmişi hakkında konuşmaktan her zaman hoşlanan Brian Holmes'la takılarak onun hakkında çok şey öğrenmişti.

Zavallı Brian. Clarke arkadaşının iyileşeceğini umuyordu. Dün gece Brian'ı çok düşünmüş, ama daha çok da Cafferty'le çetesini düşünmüştü. Müfettiş John Rebus'a yardımcı olabilmeyi umuyordu. Şimdiden Central Otel yangınıyla ilgili birkaç fikir geliştirmişti.

"Biri geliyor," dedi Petrie. Üç ayaklı sehpanın gerisinde çömelmiş, telaşla fotoğraf makinesinin objektifini ayarlamaya çalışıyordu. Peş peşe beş altı defa deklanşöre bastı. "Kimliği belirsiz bir

erkek. Kot ceket ve açık renk pantolon giymiş. Durağa yürüyerek geliyor."

Siobhan bloknotunu aldı ve Petrie'nin yaptığı tanımı aynen yazıp yanına saati kaydetti.

"Şu anda... Durağa giriyor." Petrie başını fotoğraf makinesinden çevirip sırıttı. "Ben bunun için polis oldum işte: Macera dolu bir hayat için." Bunu söyledikten sonra, termosundan bir fincana sıcak sütlü kakao doldurdu.

Elsa-Beth Jardine, "Ben o tuvaleti kullanamam," dedi. "Dışarı çıkmak zorundayım."

"Mümkün değil," dedi Petrie. "Her çişin geldiğinde girip çıkarsan çok fazla dikkat çeker."

Jardine Siobhan'a döndü. "Meslektaşın kelime seçiminde çok başarılı."

"Evet, çok da romantiktir. Ama tuvalet konusunda söyledikleri doğru." Geçen yılki soygunda banyoyu su basmış, zemini çürüterek girilmez hale getirmişti. Dolayısıyla tek çare dolaptı.

Jardine elindeki derginin sayfasını çevirdi. "Burt Reynolds'un evinde yedi banyo varmış," dedi.

Petrie, "Her cüceye bir tuvalet," diye mırıldandı.

Siobhan'ın deyimiyle Rebus ne yaptığını gayet iyi biliyormuş gibi görünüyor olabilirdi, ancak o kendini aynı noktada dönüp duruyormuş gibi hissediyordu. Leith doklarına doğru, günlük gazetenin bürosunun yakınlarında, erken açılan bir iki bara, kulübe ve bahisçiye uğradı. Hepsine

sorularını sordu, mesajlarını bıraktı. Deek Torrance ya dikkat çekmemek için ortadan kaybolmuştu ya da şehirden ayrılmıştı. Ayrılmamışsa her an bir bara dalıp kendini ve susamışlığını gürültüyle takdim etmesi kuvvetle muhtemeldi. Kendini tanıttıktan sonra da pek az insan Deek Torrance'ı unutabilirdi.

Öte yandan Robertson kardeşlerden herhangi birinin, sağ kolunda bir kırık yüzünden ameliyat geçirip geçirmediğini öğrenmek için Edinburgh ve Dundee hastaneleriyle irtibat kurmuştu. Central Otel yangınında bulunan cesedin sağ kolunda eski bir kırık tespit edilmişti.

Ancak şimdi yangını unutup Para Babası Operasyonu'nu kontrol etmesi gerekiyordu. Sabah çıktığında Michael hâlâ uyuyordu ve aldığı haplar işe yaramışsa daha epey uyuyacağa benziyordu. Öğrenciler gece yarısını bir dakika geçe parmak uçlarına basarak eve dönmüşlerdi. Rebus'un verdiği otuz sterlini mahalledeki barlarda içerek harcadıktan sonra, içlerinden birinin deyimiyle "kafaları iyi"ydi. Rebus evden çıkarken onlar da uyuyordu. Rebus itiraf etmekte güçlük çekiyordu, ama o da oturma odasında uyuyor olmayı istiyordu.

Geçirdiği hafta sonu şimdi kötü bir rüya gibi geliyordu. Aberdeen'e gidişi, Ena Yenge, Michael... Sonra Perth'e gidişi, kapıya gözetleme deliğiyle zincir takışı ve bütün bunlara rağmen kalan boş vaktinde derin düşüncelere dalışı... Patience'ın hafta sonunu nasıl geçirdiğini merak

etti. Bugün mutlaka dönerdi. Tekrar aramayı deneyecekti.

Gorgie Yoluna açılan sayısız ara sokaktan birine park edip arabasını kilitledi. Burası şehrin en güvenli bölgelerinden biri sayılmazdı. Siobhan'ın bu sabah işe giderken yeşil beyaz bir atkı takmadığını umuyordu. Otobüslerin, sabah yağan yağmurda oluşan gölcükleri kaldırıma fışkırtarak geçtiği Gorgie Yoluna yürüdü. Kapının önünde duraklamamaya, karşı kaldırımdaki taksi durağına bakmamaya özen gösterdi. Doğrudan kapıyı itip girdi ve merdiveni çıktı, sonra başka bir kapıyı çaldı.

Kapıyı Siobhan Clarke açtı. "Günaydın efendim." Sımsıkı sarınmış olmasına rağmen üşüdüğü belliydi. "Kahve?"

Kendi termosundaki kahveden ikram ediyordu, Rebus başını salladı. Normal şartlarda bir izleme görevi sırasında dışarıdan yiyecek içecek getirtilirdi, ama bu görev diğerleri gibi değildi. Bina uzunca bir süredir boş duruyordu, aniden elinde üç fincan çay ve pizzayla gelen biri olsa dikkat çekerdi. Üstelik binanın bir arka kapısı bile yoktu.

"Nasıl gidiyor?"

"Yavaş." Cevap veren Elsa-Beth Jardine hiç rahat görünmüyordu. Kucağında açık duran bir dergi vardı. "Neyse ki saat birde nöbetim bitiyor."

Dedektif Polis Memuru Petrie, "Öyleyse sen bizden şanslısın," dedi.

Ah, Rebus ekibini mutlu görmeye bayılıyordu. "Buraya eğlenmeye gelmediniz," dedi. "İş

yapmaya geldiniz. Dougary ve ortaklarını ne zaman yakalarsak, o zaman eğleneceğiz." Kimsenin buna ekleyecek bir sözü yoktu. Rebus'un da yoktu. Pencereye yürüyüp dışarı baktı. Cam o kadar kirliydi ki dışarıdan, özellikle de sokağın karşısından içerinin görünmesi mümkün değildi. Ancak çekilen fotoğrafların sağlıklı çıkması için küçük, kare şeklinde bir alan temizlenip açılmıştı.

"Fotoğraf makinesi iyi çalışıyor mu?"

"Şimdilik çalışıyor," dedi Petrie. "Aslında böyle motorlu makinelere pek güvenmem. Motor arıza yaptı mı iş biter. Elinizle kuramazsınız."

"Yeterince piliniz var mı?"

"İki takım yedeğim var. Piller sorun olmaz." Rebus başıyla onayladı. Petrie'nin hâlâ terfi şansı olan sağlam bir dedektif olduğunu duymuştu. "Telefon ne durumda?"

"Bağlandı efendim," dedi Siobhan Clarke.

Genellikle böyle bir izleme noktasıyla merkez arasında telsizle bağlantı kurulurdu, ancak bu seçenek Para Babası için geçerli değildi. Mesele, izlenen yerin bir taksi durağı olmasıydı. Taksilerle durak arasında çift yönlü bir telsiz ağı vardı; Para Babası'yla kumanda merkezi arasında yapılacak bir telsiz görüşmesinin karşı kaldırımdan duyulması mümkündü. Dahası, taksi telsizlerinin Para Babası görüşmelerini engellemesi gibi bir başka güçlük de ortaya çıkabilirdi.

Felaket sayılabilecek ihtimalleri yok etmek için pazar sabahı bir telefon hattı çekilmişti. Te-

lefon yerde, kapıya yakın bir noktada duruyordu. Şu ana kadar iki kere kullanılmıştı: Bir kere randevu almak için kuaförünü arayan Jardine tarafından; bir kere de elindeki bültende verilen tüyoları inceledikten sonra günün yarışlarına bahis oynamak için ganyan bayiini arayan Petrie tarafından. Siobhan da Brian'ın durumunu öğrenmek için öğleden sonra hastaneyi aramayı düşünüyordu. Şimdiyse Rebus telefonu St. Leonard'ı aramak için kullanıyordu.

"Bana mesaj var mı?" Bekledi. "Ya? Çok ilginç. Başka bir şey? *Ne?* Neden önce bunu söylemedin?" Telefonu öfkeyle kapadı. "Brian uyanmış," dedi. "Yatağında oturmuş tavuk çorbası içip televizyondaki kadın programlarını seyrediyormuş."

Siobhan, "Birinden biri onu yeniden komaya sokabilir," dedi. Diğer mesajın ne olduğunu merak etmişti.

"Merhaba Brian."

"Merhaba efendim." Holmes müzik dinliyordu. Müziği kapadı, kulaklıkları sıyırıp boynuna indirdi. "Patsy Cline," dedi. "Nell beni sokağa attığından beri en çok onun şarkılarını dinliyorum."

"Kaset nereden geldi?"

"Teyzem getirdi, sağ olsun. Nelerden hoşlandığımı bilir. Uyandığımda başımda bekliyordu."

Aniden Rebus'un aklına bir şey geldi. Komadaki hastalara müzik dinletiyorlardı, değil mi? Belki de Holmes'a Patsy Cline dinletmişlerdi.

Uyanmasının neden o kadar uzun sürdüğü anlaşılmıştı.

"Yine de kavramakta zorluk çekiyorum," diye devam etti Holmes. "Yani, düşünsenize, hayatımın kaç günü yaşanmadan geçip gitti. Hani şöyle iyi bir uyku çekmiş olsam aldırmayacağım, ama rüya görüp görmediğimi bile hatırlamıyorum."

Rebus yatağın yanına oturdu. Sandalye çoktan gelmişti. "Ziyarete gelen oldu mu?"

"Bir kişi. Nell uğradı."

"Çok düşünceli."

"Burada kaldığı sürece ağladı. Yüzümde korkunç yara izleri var da bana mı söylemiyorlar?"

"Her zamanki gibi çirkinsin. Hafızan yerinde mi?" Holmes gülümsedi. "Elbette. İşe yarar bir şey yok ama olayı gayet iyi hatırlıyorum."

Holmes gerçekten de iyi görünüyordu. Doktorların dediği çıkmıştı. Beyin kendini durduruyor, hasarı tespit ediyor, hasarı gideriyor ve sonra uyanıyordunuz. Polis memuru kendi kendine iyileşir.

"Neyse," dedi Holmes. "Geceyi Heartbreak Kafe'de geçirdim. Ne yediğimi bile söyleyebilirim."

"Ne yediğini bilmem ama Blue Suede Şokola'yla bitirdiğinden eminim."

Holmes başını salladı. "Hiç kalmamıştı. Eddie'nin dediği gibi Kral'ın şarkıları kadar iyi satan tek tatlı."

"Yemekten sonra ne oldu?"

"Her zamanki şeyler. Bara oturdum, biraz içip sohbet ettim. Belki şahane bir kız gelip ya-

nımdaki tabureye oturur, oraya sık sık gidip gitmediğimi sorar diye bekledim. Bir süre Pat'le konuştum. O gece barda görevliydi." Holmes durakladı. "Açıklamam lazım, Pat..."

"Eddie'nin iş ortağı. Aynı zamanda *yatak* ortağı da olabilir."

"Durun bir dakika, eşcinsel düşmanı olamazsınız."

"Çok yakın bazı arkadaşlarımın eşcinsel arkadaşları var," dedi Rebus. "Eskiden bir ara Calder'dan söz etmiştin. Araba kullanmadığını da fark ettim."

"Haklısınız, arabayı Eddie kullanır."

"Körkütük sarhoş olsa bile."

Holmes omuz silkti. "Olaya polis gözüyle bakmamaya çalışıyorum."

"Yaşlı bir kadına çarpıp öldürürse hata ettiğini anlarsın."

Holmes gülümsedi. "Arabası size modifiye edilmiş bir canavar gibi görünebilir, ama aslında berbat durumda. Boş yolda en fazla kırka çıkabiliyor. Üstelik Eddie tanıdığım en sıkıcı sürücüdür. O kadar yavaş kullanır ki bir keresinde bir kaykayın onu geçtiğini gördüm. Hem de o sırada birinin kolunun altındaydı."

"O halde barda senden başka bir Calder vardı."

"Mutfaktaki işini bitirdikten sonra Eddie de geldi. Elbette içeride başkaları da vardı, ama bildiğimiz gangsterlerden kimse yoktu."

"Devam et."

"Eve gitmek için çıktım. Çöp bidonlarının arkasında bekleyen biri vardı herhalde. Bir anda bacaklarımın arasında bir esinti hissettim. Gözümü açtığımda bu iki hemşire kamışımı yıkıyordu."

"Ne?"

"O yüzden uyandım. Yemin ederim."

"Bir tıp mucizesi."

"Sihirli sünger," dedi Holmes.

"Peki sana vuran kimdi? Fikrin var mı?"

"Ben de onu düşünüyordum. Belki de Eddie veya Pat'in peşindeydiler."

"Onların peşine düşmeleri için bir sebep var mı?"

Holmes omuz silkti.

"Rebus Amcandan sır saklama Brian. Unuttun mu, ben senin aklını okurum."

"Öyleyse siz bana söyleyin."

"Belki de aidatlarını ödemiyorlardı."

"Haraçtan mı bahsediyorsunuz?"

"Bazıları sigorta ödemesi diyor."

"Olabilir."

"Heartbreak Kafe'nin muhteşem ikilisi, başarılarını kıskanan komşu restoranların birleşip bir kumpas kurmuş olabileceğini düşünüyor."

"Bana öyle gelmiyor."

"Bana da öyle gelmiyor. Belki de düşündükleri gibi değildi. Belki Eddie'yle Pat'in peşinde kimse yok. Belki de senin peşindeler. İyi de senin peşine niye düşsünler?"

Holmes'un yanaklarındaki pembelik hafifçe kızıla döndü. "Kara defteri mi gördünüz?"

"Elbette gördüm. İpucu arıyordum, üstünden çıkanlara baktım. Elime geldi. Bir de şifreli yazmışsın. Veya en azından stenoyla yazmışsın, böylece bulduğun ipuçlarını ancak bir başka polisin okuyabileceğini düşünmüşsün. O bir başka polis benim Brian. Defterde birçok soruşturmanın sözü geçiyor, ama biri benim özellikle dikkatimi çekti."

"Central Otel."

"Adama bir kadeh şampanya getirin. Evet, Central. Otelde poker oynanıyormuş, Tam ve Eck Robertson da gözcüymüş. O gece Central'da bulunanların listesinde ikisinin de adı geçmiyor. Onları bulmaya çalışıyordun, değil mi? Gelişme kaydettin mi?" Holmes başını salladı. "Yine de bunu birinden duymuş olman gerekir. Dosyada poker oynayanlarla ilgili bir şey yoktu. Söyle." Rebus biraz eğilip Holmes'a yaklaştı. "Oyundan şu esrarengiz El'in bahsettiğini varsaysam, hata etmiş olur muyum?" Holmes başıyla onayladı. "Öyleyse işin gerisi sana kalıyor Brian. Kim bu kahrolası El?"

Tam o sırada bir hemşire kapıyı itip içeri girdi. Holmes için getirdiği tepside ilaçlar ve yemek vardı.

"Açlıktan ölüyorum," diye Rebus'a açıklama yaptı Holmes. "Uyandığımdan beri ikinci defa yemek yiyeceğim." Tabağın üstündeki metal kapağı kaldırdı. Soluk pembe, ince bir et dilimi, cıvık patates püresi ve dilimlenmiş yeşil fasulyeler.

"Enfes," diye alay etti Rebus. Oysa Holmes memnun görünüyordu. Patates püresini kaşıkladığı gibi yuttu.

"En zor kısmını çözdüğünüze göre, El gibi basit bir ayrıntıda sıkıntı çekmezsiniz sanmıştım," dedi.

"Seni hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm. Kim bu El?"

"Elvis," dedi Brian Holmes. "Bana Elvis söyledi." Kaşığını tekrar püreyle doldurup ağzına götürdü ve şapırtılarla yuttu.

12

Rebus yemek listesini inceledi ve o korkunç kelime oyunlarının gerisinde hoşuna giden bir şey bulamadı. Heartbreak Kafe bütün gün açıktı, ama Rebus tam da özel öğle yemeği menüsünün çıktığı saatte denk gelmişti. Sandviç ekmeği arasında otuz santimlik bir sosise, özellikle iştah kaçırmak için gibi 'Hound Dog'[1] adı verilmişti. Rebus'un tek umudu ismin yemeğin bileşimiyle doğrudan ilintili olmamasıydı. İçecekler listesi daha da anlaşılmaz, şaraplardan birinin adı "Mama Liked the Rosé"ydi.[2] Rebus aslında aç olmadığına karar verdi. Yemek yerine barda adı "Teddy"[3] olan birasıyla oyalandı ve yemek listesini genç barmene iade etti.

Laf olsun diye soruyormuş gibi, "Demek Pat yok," dedi.

"Alışverişe çıktı. İşi bitince gelir."

---

1 Hound Dog: Av Köpeği. Elvis Presley'in "Hound Dog" şarkısına bir gönderme –çn.

2 Mama Liked the Rosé: Annem pembe şarap severdi. Elvis Presley'in "That's All Right Mama" şarkısına bir gönderme –çn.

3 Elvis Presley'in "Let me be Your Teddy Bear" şarkısına bir gönderme –çn.

Rebus başıyla onayladı. "Eddie buralarda mı?"

"Mutfakta, evet." Barmen restoran bölümüne göz attı. Sol kulağında çiviyi andıran üç altın küpe vardı. "Akşam için özel bir yemek hazırlamıyorsa birazdan işi biter."

"Peki," dedi Rebus. Birkaç dakika sonra bira bardağını aldı ve tuvaletlerin yanındaki devasa otomatik pikaba doğru yürüdü. Yaklaşınca sadece dekor olsun diye oraya koyulduğunu anladı. Duvara asılı Presley yadigarlarını inceledi. Aralarında Elvis'in Vegas döneminde çekilmiş imzalı bir fotoğrafı ve orijinale benzeyen nadir bir Sun Records plağı da vardı. İkisi de çerçeveli, kalın camlar içinde koruma altına alınmış, ikisi de spot lambalarıyla çevreyi saran kasvetli loşluktan kurtarılmıştı. O arada tesadüfen mutfak kapısına kadar geldiğini fark eden Rebus kapıyı omzuyla itti ve savrulup açılan kapıdan içeri daldı.

Eddie Ringan yaratma sürecindeydi. Yüzü terle parlıyordu, gazlı ocağın üstünde küçük bir tavayı sallarken birkaç tel saçı alnına yapışmıştı. Mutfak etkileyiciydi, Rebus'un beklediğinden daha temizdi. Birçok ocak, tencere, tava ve çalışma tezgâhı vardı. Çok para harcandığı belliydi; yani restoran sıradan bir tasarımcı vitrini değildi. İşin hoş tarafı, Rebus burada, barda sürekli pompalanan Presley şarkılarından farklı bir müzik çaldığını fark etti. Eddie Ringan Miles Davis dinliyordu.

Aşçı Rebus'u, Rebus da mutfağın gerisinde bulunan buzdolaplarının birinden bir şeyler getiren aşçı yamağını görmemişti.

Rebus seyrederken Eddie işine ara verdi, bir Jim Beam şişesini boynundan kapıp başına dikti, indirirken memnun bir ifadeyle içini çekti.

Aşçı yamağı, "Hey," diye bağırdı. "Buraya kimse giremez." Eddie tavadan başını kaldırıp baktı ve çığlık attı.

"Tam aradığım adam!" diye bağırdı. "Aradığım adam buraya gelin!"

Adam belki de ilk görüşmelerinde olduğundan daha sarhoştu. Öte yandan, ilk görüşmelerinde Pat Calder'ın dengeleyici (hatta biraz da kısıtlayıcı) varlığının yanı sıra Brian Holmes'un uğradığı saldırının ayıltıcı etkisi de söz konusuydu.

Rebus ocağın yanına yürüdü. O da sıcaktan terlemeye başlamıştı.

Eddie Ringan başıyla tavayı göstererek, "Bu en son yemeğim," dedi. "Baharat ve galeta unu karışımı içine hapsedilerek yağda kızartılmış rokfor parçaları. Fırınlansa da olur, o kısmına henüz karar veremedim."

"Jailhouse Rokforu," diye bir tahmin yürüttü Rebus. Ringan yeniden çığlık attı, hafifçe dengesini kaybetti, bir ayağını geriye atarak düşmekten kurtuldu.

"Fikir *sizindi* Müfettiş Rabies."

"Gurur duydum, ama adım Rebus."

"Evet, gurur duymanız gerekir. Belki menüde sizin adınızı da kullanırız. Ne dersiniz, ha?" Kızarmış peynir parçalarını inceledi, alışkın bir hareketle çatalı alıp çevirdi. "Bu tabağa altı dakika diyorum. Willie!"

"Buradayım."

"Kaç dakika oldu?"

Yamak saatine baktı. "Üç buçuk dakika. Tereyağını oraya, yumurtaların yanına bıraktım."

"Willie benim yardımcım Müfettiş."

Rebus, Willie'nin sesindeki öfkeyle yüzünün aldığı şekillerden pek uzun süre yardım edemeyeceğini düşündü. Ringan'dan gençti ama aşağı yukarı onunla aynı boydaydı. Zayıf denemezdi. Rebus, aşçıların Ar-Ge çalışmalarını gereğinden fazla önemsediğini düşündü. "Bir dakika konuşabilir miyiz?"

"İstiyorsanız iki buçuk dakika da konuşuruz."

"Central Otel hakkında bazı şeyler soracağım." Ringan onu duymamış gibiydi, bütün dikkatini tavanın içeriğine vermişti. "Yangın gecesi oradaymışsınız."

El, Elvis'in kısaltması, Elvis de Eddie Ringan için kullanılan şifreydi. Holmes, kara defter olmayacak birinin eline geçerse sözü geçen kişilerin kimliğinin anlaşılmasını istememişti. Bu yüzden, Ringan'ın kimliğini gizli tutmak için çifte şifre kullanmıştı.

Ayrıca Rebus'a, sırlarını açık ettiğini aşçıya söylemeyeceğine dair söz verdirmişti. Bir şişe Amerikan viskisinin başında, ucundan açılmış bir sırdı. Ancak Ringan yeterince içmediği için Holmes'a fazla açık vermemişti.

"Beni duydun mu Eddie?"

"Bir dakika kaldı Müfettiş."

"Personel listesinde adın geçmiyordu; çünkü orası ikinci işindi, bazı geceler asıl işyerinde

kimseye haber vermeden otelde çalışıyordun. Onun için de liste yapılırken sahte isim verdin ve kimse o gece, otelde poker oynadıkları gece senin orada olduğunu öğrenmedi."

"Bitmek üzere." Artık Eddie Ringan'ın yüzünde daha fazla ter vardı, bastırmaya çalıştığı öfkeyle dudaklarını sıkmıştı.

"Benimki de bitmek üzere Eddie. İçmeye ne zaman başladın, ha? O geceden hemen sonraydı, değil mi? Çünkü o gece otelde bir şey oldu. Ne olduğunu merak ediyorum. Her ne olduysa, sen gördün. Bana söylemesen de ne olduğunu öğreneceğim. Ondan sonra buraya tekrar gelip işini bitireceğim." Sözünün altını çizmek için parmağıyla aşçının kolunu dürttü.

Ringan tavayı kaptığı gibi Rebus'a doğru savurdu, Jailhouse Rokforu parçaları uçuşarak mutfağın her yanına dağıldı.

"Defol git başımdan!"

Rebus eğilerek tava darbesini savuşturdu, ama Ringan tavanın sapına sımsıkı yapışmış, bir hamle daha yapmaya hazırlanıyordu.

"Defol git mutfağımdan! Hem kim söyledi sana bunları?"

"Kimsenin söylemesine gerek yoktu Eddie. Kendim anladım."

Bu arada Willie tek dizinin üstüne çökmüştü. Sıcak bir peynir parçası onu tam gözünden vurmuştu.

"Ölüyorum!" diye seslendi. "Ambulans çağırın, avukat çağırın! İş kazası geçirdim!"

Eddie Ringan bir an yardımcısına baktı; sonra elindeki tavaya, ondan sonra da Rebus'a döndü ve gülmeye başladı. Gülüşü giderek daha gürültülü ve isterik bir kahkaha fırtınasına dönüştü. En azından tavayı elinden bırakmıştı. O arada eğilip yerden bir parça peynir almış, tadına bile bakmıştı.

Hâlâ güldüğü için Rebus'a doğru kızarmış galeta unu parçaları tükürürken, "Bok gibi olmuş," dedi.

Rebus sakin bir sesle, "Bana anlatacak mısın Eddie?" diye sordu.

"Sana bir tek şey söyleyeceğim. Siktir ol git mutfağımdan!"

Eddie çoktan sırtını dönmüştü, ama Rebus durduğu yerden kımıldamadı. "Bru-Kafa Kardeşleri nerede bulacağımı söyle."

Bu sözü Eddie'nin daha da fazla gülmesine yol açtı.

"Bana bir ipucu ver Eddie. Sen de vicdan azabından kurtulmuş olursun."

"Ben vicdanımı uzun zaman önce kaybettim Müfettiş. Willie, baştan başlayalım."

Genç yamak hâlâ hasar tespiti yapıyordu. Bir eliyle gözünü kapamıştı. "Hiçbir şey görmüyorum," diye mızıldandı. "Galiba retinam yırtıldı."

"Kornean da erimiştir herhalde," diye ekledi Ringan. "Hadi, bu yemeği bu akşamın menüsüne koymak istiyorum." Rebus'a döndü, onu gördüğüne şaşırmış gibi baktı. "Hâlâ burada mısın? Nerede çokluk orada bokluk derler."

Rebus kederli ama kararlı gözlerle ona baktı. "Bir ipucu Eddie."

"Siktir git."

Rebus ağır ağır döndü, kapıyı itip açtı.

"Müfettiş!" Rebus başını aşçıya doğru çevirdi. "Cowderbeath'de Midtown adında bir bar var. Mahalleli Midden der. Bana sorarsanız hiçbir yiyeceği yenmez."

Rebus yavaşça başını salladı. "İpucu için teşekkür ederim."

"Senin de bana bahşiş vermen gerekirdi!" Ringan'ın kükremesini mutfaktan çıkarken duymuştu. Boş bardağını tezgâhın üstüne bıraktı.

Barmen, "Müşteriler mutfağa giremez," diye uyardı.

"Desene yasak bölge."

Hayır, asıl bundan sonrası yasak bölgeydi, çünkü şimdi gençliğinin tekinsiz yerlerine gidecekti.

13

Geçerken masasından bir iki şey almak için St. Leonard'a uğramıştı, ama nöbetçi komiser onu durdurdu.

"Sizi görmek için bekleyen bir bey var. Biraz tedirgin görünüyor."

Söz konusu "bey" bir köşede ayakta duruyordu, ama birden Rebus'un önüne dikilmişti. "Beni tanımadınız mı?"

Rebus bir an adamı inceledi ve eski nefretini yeniden duydu. "Elbette," dedi, "sizi tanıdım."

"Mesajımı almadınız mı?"

Gorgie Yolundan aradığında kendisine iletilen ikinci mesajdan söz ediyordu. Başıyla onayladı.

"Peki ne yapacaksınız?"

"Ne yapmamı isterdiniz Andrew McPhail?"

"Ona engel olmak zorundasınız!"

"Kime engel olmamız gerekiyor? Hem hangi gerekçeyle?"

"Mesajımı aldığınızı söylediniz."

"Bana sadece Andrew McPhail adında birinin arayıp benimle konuşmak istediği söylendi."

"Korunmak istiyorum!"

"Sakin olun." Rebus, nöbetçi komiserin harekete geçmeye hazırlandığını gördü, ama buna ihtiyaç olacağını zannetmiyordu.

"Ne yapmam gerekiyor?" diyordu McPhail. "Size bir yumruk atsam olur mu? En azından bir geceyi hücrede geçiririm, değil mi? Orada emniyette olurum."

Rebus başıyla onayladı. "Biz diğer mahkûmlara geçmişteki maceralarınızı anlatıncaya kadar emniyette olurdunuz elbette."

Bu söz McPhail'i başından aşağı dökülmüş bir kova buz gibi sakinleştirdi. Belki Kanada hapishanesinde geçirdiği sürede yaşadığı belirli bazı olaylar aklına gelmişti. Belki de şimdi bulunduğu bölgeyle ilgili bazı korkuları vardı. Her neyse, Rebus'un lafı işe yaramıştı. Sesi sakin, kederli bir tona büründü. "Beni öldürebilir."

"Kim?"

"Numara yapmayı bırakın! Onu peşime sizin saldığınızı biliyorum. Sizden başkası olamaz."

"Beni kırmayın," dedi Rebus.

McPhail, "Maclean," dedi. "Alex Maclean."

"Peki Alex Maclean kim?"

McPhail bezgin görünüyordu. Sesi iyice kısıldı. "Küçük kızın üvey babası. Melanie'nin üvey babası."

"Ha," dedi Rebus. Bu kez başıyla onaylıyordu. Aslında Jack Morton'un ne çakal olduğunu bildiği için ne yaptığını hemen anlamıştı. McPhail'in ortaya çıkmasına şaşmamak gerekirdi. Üstelik Rebus da Mrs. MacKenzie'yi ziyaret ettiği için

bu dümenden Rebus'un sorumlu olduğunu düşünmüştü.

"Sizi tehdit mi etti?"

McPhail başıyla onayladı.

"Nasıl tehdit etti?"

"Eve gelmiş. Ben yoktum. Mrs. MacKenzie'ye tekrar gelip beni benzeteceğini söylemiş. Zavallı kadın berbat durumda."

"Taşınabilir, hatta Edinburgh'dan ayrılabilirsiniz."

"Tanrım. İstediğiniz bu mu? Maclean'i bunun için mi peşime düşürdünüz? Hayır, hiçbir yere gitmiyorum."

"Ne kahramanca bir tavır."

"Bakın, ne yaptığımı biliyorum, ama hepsini geride bıraktım."

Rebus başıyla onayladı. "Şimdi önünüzde sadece yatak odanızın penceresinden görünen manzara kaldı."

"Aman Tanrım! Mrs. MacKenzie'nin bir ilkokulun karşısında oturduğundan haberim yoktu!"

"O halde taşınabilirsiniz. Yaşamak için seçtiğiniz yer Maclean'i iyice çileden çıkarır."

McPhail Rebus'a bakakaldı. "İğrençsiniz," dedi. "Ben ne yapmış olursam olayım, eminim siz daha beterini yapmışsınızdır. Benim için zahmet etmeyin, ben başımın çaresine bakarım." McPhail, Rebus'u kenara itip kapıya yöneldi.

Rebus arkasından seslendi. "Kendinize dikkat edin Mr. McPhail."

"Vay canına," dedi nöbetçi komiser. "Kimdi o?"

"Zulüm görmenin nasıl bir şey olduğunu yeni yeni öğrenen biri," dedi Rebus.

Yine de kendini biraz suçlu hissediyordu. Ya McPhail *gerçekten* ıslah olduysa ve Maclean ona *gerçekten* zarar vermeyi planlıyorsa? Bu kadar korktuğuna bakılırsa McPhail bildiği tek savunma yoluna başvurup saldırıya geçebilirdi. Neyse, Rebus'un ilgilenmesi gereken biraz daha acil konular vardı, değil mi ama?

CID'deki odasında Tam ve Eck Robertson'un beş yıl önce çekilmiş fotoğraflarını inceledi, sadece gözaltına alındıklarında çekilen resimlerine ulaşabilmişti. Bir polis memuruna fotoğrafların fotokopisini çektirdi, ama sonra aklına daha iyi bir şey geldi. Karakolda polis ressamı olmaması Rebus'u yavaşlatacak değildi. Ressam bulabileceği bir yer vardı.

Royal Mile'ın altındaki McShane'in Barı'na vardığında saat beş olmuştu. McShane'in Barı yün kazak giyen sakallı adamların barınağıydı. Üst katta sürekli canlı müzik olur; bazen profesyonel bir şarkıcı, bazen de hevesli bir amatör sahneye çıkıp İskoç halk şarkıları söylerdi.

Midgie McNair, McShane'in Barı'nda, boş bakışlı müşterilerin resimlerini yapar, karşılığında hem iyi para kazanır hem de içkilerini bedavaya getirirdi.

Henüz erken olduğu için Midgie alt katta, köşedeki masaya oturmuş, gazete okuyordu. Resim defteriyle altı kurşunkalemi de masanın üstün-

deydi. Rebus masaya iki büyük bardak bira koydu, sonra oturdu ve Bru-Kafa Kardeşler'in resimlerini çıkardı.

"Butch'la Sundance[1] gibi değiller," dedi Midgie McNair.

"Pek değiller," diye cevap verdi Rebus.

[1] Başrollerini Robert Redford ve Paul Newman'ın oynadığı *Butch Cassidy and the Sundance Kid (Sonsuz Ölüm)* adlı filme gönderme –çn.

14

Aslında John Rebus, bir zamanlar oradaki okula gittiği için Cowdenbeath'i çok iyi bilirdi. Burası, eskilerin Fife ilindeki madenci topluluklarının mezradan büyüyerek oluşturduğu, 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında, kömür talebinin en yüksek olduğu dönemlerde enikonu gelişmiş, ancak talebe rağmen kömür çıkarmanın maliyeti hesaplanmadığı için hüsrana uğramış bir kasabaydı. Zaten Fife'ın kömür madenleri de pek uzun ömürlü olmamıştı. Yeraltında hâlâ çok miktarda kömür vardı, fakat ince ve engebeli yer katmanı kömürün çıkarılmasını zorlaştırıyor, dolayısıyla da maliyeti artırıyordu. Rebus hâlâ yüzeyden kazma yöntemiyle kömür çıkarıldığını tahmin ediyordu. Bir ara, orta batı Fife bölgesi Avrupa'nın en büyük çukuruna sahip olmakla övünmüş, ancak zamanla derin çukurların tümü doldurulmuştu. Rebus'un gençliğinde, on beş yaşında bir delikanlının önünde üç meslek seçeneği buluyordu: kömür çukurları, Rosyth tersanesi ve ordu. Rebus üçüncüyü seçmişti. Ordu,

son zamanlarda muhtemelen tek seçenek haline gelmişti.

Çevredeki köyler ve kasabalar gibi, Cowdenbeath de keyifsiz görünüyor, dışarıdan gelenin de keyfini kaçırıyordu: kapalı dükkânlar, süpermarketlerden alınmış renksiz giysiler... Oysa Rebus, halkın görünen şartlardan daha iyi durumda olduğunu biliyordu. Zorluklar yüzünden sert, fevri bir espri anlayışı geliştirmiş, en çaresiz olanı dışında hayatın bütün kederlerine karşı direnç kazanmış insanlardı. Fazla derinine inmek istemiyordu ama Rebus içten içe kendini "evine dönüyormuş" gibi hissediyordu. Son yirmi yılda Edinburgh yuvası olmuştu, ama o Fife'lıydı. Kimi onlara "Kıytırık Fife'lılar" diyordu. Rebus son derece kıytırık birtakım adamlarla mücadeleye hazırlanıyordu.

Pazartesi akşamı, ülkenin her yanındaki barlarda haftanın en sakin gecesiydi. Haftalıklar veya işsizlik sigortası hafta sonu savrulup tüketilmiş olurdu. Pazartesi gecesi evde oturma gecesiydi. Gerçi, Rebus Midden barının kapısını itip girdiğinde karşılaştığı sahneden bunu anlamak kolay değildi. Adı insanda küçümsenmesi gereken bir bar izlenimi yaratıyordu, oysa içi Edinburgh veya benzeri şehirlerdeki herhangi bir bardan daha beter değildi. Evet, vasattı. Zemini örten kırmızı muşamba yüzlerce sigara yanığıyla beneklenmişti. Masalar ve sandalyeler işlevseldi. Fazla geniş olmamasına rağmen bir bilardo masası ve bir nişan tahtası sığdıracak kadar yer açıl-

mıştı. Rebus girdiğinde bitmeye yakın bir dart maçı yapılıyor; genç bir erkek bilardo masasının çevresinde dönüyor, ağzındaki sigaradan yükselen dumanla yaşaran gözlerini kırpıştırarak birbiri ardına yaptığı atışları sayıya dönüştürüyordu. Köşede bir masada üçü de kasketli üç yaşlı adam sinir içinde domino oynuyordu, geri kalan masaları da istikrarlı içiciler doldurmuştu.

Rebus'un tezgâhta ayakta durmaktan başka seçeneği yoktu. Zaten tek kişinin sığabileceği kadar yer vardı. Sokulup iki yanında, litrelik bardaklardan bira içen iki adamı selamladı. Kimse zahmet edip selamını almadı.

Saçları yağlı barmene, "Özelinden bir litre lütfen," dedi.

"Özel olsun evlat, hemen geliyor."

Rebus, elli yaşlarında görünen barmenin dominoculara bile "evlat" diyor olabileceğini düşündü. Birayı gereken özenle, dünyanın her yanında uygulanan törensel hareketlerle doldurdu.

"Al bakalım, özelin geldi."

Rebus biranın parasını ödedi. Aylardır içtiği en ucuz biraydı. Acaba Fife'ta otursa işyerine gidip gelmek kolay olur mu diye düşündü.

"Bir litre özel, Dod."

"Özel olsun evlat, hemen geliyor."

Bilardo oynayan genç, rahatsız etmeden Rebus'un arkasına dikilmişti. Boş bardağını tezgâha bıraktı ve doldurulmasını bekledi. Rebus gencin kendisiyle ilgilendiğini, hatta Rebus'un konuşup konuşmayacağını merak ettiğini an-

lamıştı. Hiçbir şey söylemedi. Ceketinin cebinden yaptırdığı resimlerin fotokopilerini çıkardı, katını açıp tezgâha bıraktı. Royal Mile yolu üstünde bir gazete bayiinde onar kopyasını çektirmişti. Orijinal resimler, arabasının torpido gözünde emniyetteydi. Bu arada, barın önündeki iyi aydınlatılmamış yola park ettiği arabanın ne kadar emniyette olduğu da bambaşka bir konuydu.

İki yanındaki müşterilerin resimlere göz attığını hissetti. Arkasında duran gencin de baktığından hiç kuşkusu yoktu. Hâlâ kimse konuşmuyordu.

"Al bakalım evlat, özelin geldi." Bilardocu bardağını alırken resimlerin üstüne birkaç damla bira sıçrattı. Rebus başını ona doğru çevirdi.

"Kusura bakma."

Rebus bu kadar içten olmayan bir ses tonunu nadiren duyardı. Sesinin tonunu gencinkine uydurarak, "Aldırma," dedi. "Bende daha bir sürü kopyası var."

"Sahi mi?" Genç, barmenden parasının üstünü aldı, sonra bilardo masasına dönüp bozuklukları birer birer masanın otomatına doldurdu. Toplar tok sesler çıkararak dökülünce, Rebus'a bakarak dizmeye başladı.

"Çizimin hiç fena değilmiş."

Bira damlalarını elinin tersiyle silen Rebus, barmen Dod'a döndü. "Benim değil, hayır. Ama güzel, değil mi?" Dod'un daha iyi görmesi için resimleri yavaşça baş aşağı çevirdi.

"Evet, hiç fena değil. Gerçi ben uzman falan değilim, ama veresiye hesabına çiziktirdikleri imzaları saymazsak buralarda pek resim yapan yoktur." Bu söz kahkahalarla karşılandı.

İçicilerden biri, "Kenef de var," dedi. Bir homurtu halinde konuşmuştu, ama Rebus ne demek istediğini anladı.

"Duvarlar da var," diye devam etti bir başkası, ancak espri çoktan ölmüştü. Barmen çenesiyle resimleri gösterdi. "Önemli birileri mi?"

Rebus omuz silkti.

"Kardeş falan mı bunlar?"

Rebus, sol tarafında oturan içiciye döndü. "Neden öyle dedin?"

İçici dudak büktü, sonra başını çevirip gözünü tekrar tezgâhın gerisindeki şişelere dikti. "Benziyorlar."

Rebus iki resmi bir daha inceledi. Midgie, ricası üzerine resimdeki yüzleri beş altı yıl yaşlı çizmişti. "Haklı olabilirsin."

"Belki de kuzen falandır," dedi sağındaki içici.

"Akraba yani." Rebus dalga geçiyordu.

"Ben pek benzetemedim," dedi barmen Dod. Rebus, "Dikkatli bak," diye önerdi. Parmağını sayfaların üzerinde gezdiriyordu. "Çeneler aynı, gözler de benziyor. Hakikaten kardeş olabilirler."

Orta yaşlı, köşeli çenesi tıraşlı, mavi gözleri ışıl ışıl parlayan sağdaki içici, "Kim bunlar?" diye sordu.

Rebus tekrar omuz silkti. Dominoculardan biri, masanın içkilerini tazeletmek için tezgâha

yaklaştı. Son oyunu kazanmış gibiydi, ellerini ovuşturuyordu.

Rebus'un sağındaki içiciye, "Ne var, ne yok bakalım James?" diye sordu.

"Fena değil Matt. Sende ne var, ne yok?"

"Eh, bildiğin gibi." Rebus'a gülümsedi. "Seni daha önce buralarda hiç görmedim evlat."

Rebus başını salladı. "Taşındım."

"Öyle mi?" Tezgâhın üstündeki metal tepside üç litrelik bardak belirmişti.

"Al bakalım Matt."

"Sağ ol Dod." Matt on sterlinlik bir banknot uzattı. Parasının üstünü beklerken resimleri gördü. "Butch'la Sundance, ha?" Güldü. Rebus içtenlikle gülümsedi. "Daha çok Steptoe ve Oğlu'na[1] benziyor."

"Steptoe ve Kardeşi," diye düzeltti Rebus.

"Kardeş mi bunlar?" Matt resimlere dikkatle baktı. "Sen polis misin evlat?" diye sorduğunda hâlâ resimleri inceliyordu.

"Polise benziyor muyum?"

"Pek sayılmaz."

"Bir kere şişman değilsin," dedi Dod. "Değil mi, evlat?"

"Sıska polis yok mu sanki?" diye sordu James. "Stecky Jamieson mesela?"

"Doğru söyledin," dedi Dod. "O herif bir elektrik direğinin arkasına bile saklanırdı."

Matt tepsiyi aldı. Masada oturan diğer domi-

1 Eskicilik yapan bir baba oğul hakkında İngiliz komedi dizisi –çn.

nocular seslenip dillerinin damaklarına yapıştığını söylemişti. Matt başıyla resimleri gösterdi. Masasına yönelmeden önce, "Ben o herifleri daha önce gördüm," dedi.

Rebus bardağını boşaltıp yenisini ısmarladı. Solundaki içici birasını bitirmiş, kasketini başına geçirmiş, vedalaşma faslına başlamıştı.

"Hoşça kal Dod."

"Güle güle."

"Hoşça kal James."

Böylece dakikalarca sürdü. Uzun bir vedaydı. Rebus resimleri katlayıp cebine koydu. İkinci bardağı içerken oyalandı. Bir süre futboldan, evlilik dışı ilişkilerden, iş bulamamaktan konuştular. Bu arada, yaşanan aşk ilişkilerinin sayısını duyan Rebus, iş aramak için zaman ve enerji bulabilmelerine şaşırdı.

"Fife'ın bu bölgesi ne hale geldi biliyor musun?" diyordu James. "Dev bir hırdavatçı dükkânı. Biz de ya dükkânda çalışıyoruz ya da oradan alışveriş ediyoruz. Hepsi o."

"Doğru söylüyor," dedi Dod, ama sesinde belirgin bir kararsızlık vardı.

Rebus ikinci bardağı bitirdi ve tuvalete gitti. Koku ayyuka çıkmıştı, duvar yazılarında yaratıcılıktan eser yoktu. Sessiz bir köşede konuşma niyetiyle gelen olmadı, zaten beklemiyordu. Tuvaletten tezgâha dönerken dominocuların masasına uğradı.

"Matt? Rahatsız ediyorsam kusura bakma. Butch'la Sundance'i nerede gördüğünü söylemedin."

"Birini görmüş olabilirim," dedi Matt. Taşlar karıştırılmıştı; yedi taş almış, üçünü bir elinde, dördünü diğerinde tutuyordu. "Burada değildi ama. Belki Lochgelly'de. Nedense Lochgelly'de görmüşüm gibi geliyor." Dominoları noktalı yüzleri görünmeyecek şekilde masaya dizdi, oynamak istediği taşı eline aldı. Yanında oturan adam taşını masaya patlattı.

"Bu kötüye işaret Tam. Daha oyunun başındayız."

Bu gerçekten de kötüye işaretti. Rebus'un Lochgelly'e gitmesi gerekecekti. Tezgâha dönüp kısaca vedalaştı.

Bardakilerden biri, çoktan ölmüş esprinin küllerini eşeleyerek, "Kuma da resim çizilir," dedi.

Rebus, Cowdenbeath'den Lochgelly'e giderken Lumphinnans köyünden geçti. Babası hep Lumphinnans'la ilgili şakalar yapardı; Rebus neden dalga geçtiğini anlayamazdı, zaten artık şakaların hiçbirini hatırlamıyordu. Gençliğinde gök dumanla kaplı olurdu, çünkü her ev oturma odasında yanan bir kömür ateşiyle ısıtılırdı. Akşamları bacalardan göğe gri duman bulutları yükselirdi; şimdi öyle değildi. Şimdi merkezi ısıtma sistemi ve doğalgaz Kömür Kral'ın yerini almıştı.

Bacaların sessizliği Rebus'u kederlendirdi.

Resimlerle yaptığı numarayı tekrar etmek zorunda kalacağı düşüncesi de kederlendirdi. Maceranın Midden'da başlayıp biteceğini ummuştu.

Öte yandan, Eddie'nin onu yanlış yere yönlendirmiş olması da mümkündü elbet. Öyleyse, layığını bulması için gerekeni yapacaktı.

Gösterisini üç değişik barda tekrarladı, üç yarım litrelik bira yuvarladı, "veresiye hesabına imza çiziktirmek" de dahil olmak üzere benzer espriler dışında hiçbir olumlu gelişme kaydetmedi. Ama tren istasyonunun yakınında, göze batmayan bir barakada bulunan dördüncü barda, salonun her yanına bira servisi yapan, keskin bakışlı yaşlı bir adamın dikkatini çekmeyi başardı. Rebus o sırada L şeklindeki salonun bir köşesinde, resimleri boya ve tadilat işçilerinden oluşan bir gruba gösteriyordu.

Tadilat işçileri olduklarını biliyordu, çünkü evinde yapılacak iş olup olmadığını sormuşlardı. "Eşyanı da taşırız, hem daha ucuza gelir." Rebus başını salladı ve resimleri gösterdi.

Yaşlı adam ite kaka Rebus'un çevresine toplanmış adamların arasına girdi, başını kaldırıp yüzlerine baktı. "Çekilin bakalım beyler, benim de tadilata ihtiyacım var." Kendi esprisine güldü.

"Öyle söyleyip duruyorsun Jock."

"Hem de her gece."

"Hem de hiç aksatmadan."

"Kusura bakmayın," diye özür diledi Jock. Kısa, kalın parmağını resimlerden birine bastırdı. "Tanıdık geldi."

"Öyleyse mutlaka jokeydir." İşçi Rebus'a göz kırptı. "Dalga geçmiyorum. Jock insan yüzlerini unutur, ama yarış atlarını bokundan tanır."

Jock elini sallayıp adamı susturdu. "Cehennemin dibine git." Sonra Rebus'a döndü: "Senin geçen haftadan bana bir bira borcun kalmamış mıydı?"

Beş dakika sonra, Rebus suratı asık bir halde bu son bardan çıkarken genç bir adam geldi. Midden'dan buraya bütün barlara uğrayıp elinde resimler olan bir adamın gelip gelmediğini sorarak Lumphinnans'a ulaşması bir hayli uzun sürmüştü. Dahası, bilardo idmanını erken bırakmak da hoşuna gitmemişti. Oysa falsolu vuruşlara çalışması gerekiyordu. Pazar günü bir yarışma yapılacaktı ve 100 sterlinlik ödülü kazanmayı çok istiyordu. Kazanamazsa başı derde girecekti. Bu arada, polis olmadığını iddia eden bu adamın izini sürerek birine iyiliği dokunabilirdi. Dokunacağını biliyordu, çünkü Midden'dan telefon etmişti.

Bilardocu istediği adama bağlanıncaya kadar öyküsünü iki kişiye daha anlatmak zorunda kalmış, onları ikna edip de asıl hedefine ulaştığında telefonun öbür ucundaki ses, "Bana büyük bir iyilik yapmış olursun," demişti.

Birine, minnet duyacağı bir iyilik yapmak ileride yararlı olabilirdi, bu yüzden bilardoyu bırakıp Midden'dan yola koyulmuştu. Nasıl olsa adamın Lochgelly'e gideceğini biliyordu. Şimdi, köyün sonunda bir yerdeydi, buradan Lochore'a kadar başka bar yoktu. Adam da gitmişti. Bilardocu bir kere daha telefon edip durumu bildirdi.

Pek bir şey yapmamıştı, ama en azından vakit harcayıp buraya kadar gelmişti.

"Sana borcum olsun Sharky," dedi ses.

Sharky kıvançla paslı Datsun'una yürüdü. Şansı vardı, hâlâ bar kapanmadan bir iki oyun oynayacak vakti kalmıştı.

John Rebus Edinburgh'a dönerken aklında sadece tatlılar vardı. Bir de Andrew McPhail, Michael'la yatıştırıcı ilaçları, Patience, Para Babası Operasyonu ve bunların yanında daha bir sürü şey...

Dairesine girdiğinde Michael derin uykudaydı. Öğrencileri kontrol etti, kardeşinin bir tür uyuşturucu kullanıyor olmasından endişelendiklerini öğrendi. İlaçların yasadışı olmadığını, reçeteyle verildiğini söyledi. Sonra Siobhan Clarke'ın evine telefon etti.

"Bugün nasıl geçti?"

"Görmeniz gerekirdi efendim, can sıkıntısının kitabını yazacak hale geldim. Bugün Dougary'nin beş ziyaretçisi oldu. Öğle yemeğine pizza getirtti. Saat beş buçukta evine gitti."

"Ziyaretçiler arasında ilginç biri var mıydı?"

"Fotoğraflarını gösteririm. Belki de müşteriydiler, ama hepsi de girdikleri gibi eli kolu sağlam çıktı. Yarın uğrayacak mısınız efendim?"

"Muhtemelen."

"Bu arada Central Otel hakkında konuşuruz diye umuyordum."

"Hazır aklıma gelmişken, Brian'ı gördün mü?"

"İş çıkışı uğradım. Çok iyi görünüyor." Durakladı. "Sesiniz yorgun geliyor. Çalışıyor muydunuz?

"Evet."

"Central mı?"

"Tanrı bilir. Öyle galiba." Rebus ensesini ovuşturdu. Biralar etkisini göstermeye başlamıştı.

"Bir iki kadeh ısmarlamışsınızdır," diye bir tahmin yürüttü Siobhan.

"Evet."

"Bir iki kadeh de içmişsinizdir."

"O da doğru Sherlock."

Kadın güldü, içini çekti. "Sonra da direksiyon başında eve döndünüz, değil mi? Haber verseydiniz size seve seve şoförlük yapardım." İçten konuşuyordu.

"Sağ ol Clarke. Bunu aklımda tutarım." Durakladı. "Noel için ne istiyorum biliyor musun?"

"Noel'e daha çok var efendim."

"Cesedin Bru-Kafa Kardeşler'den birine ait olduğunun kanıtlanmasını istiyorum."

"Cesedin kolunda..."

"Biliyorum, araştırdım. Hastanelerden bir şey çıkmadı." Tekrar durakladı. "Sen kafanı takma," dedi. "Yarın görüşürüz."

"İyi geceler efendim."

Rebus bir iki dakika sessiz oturdu. Siobhan Clarke'la yaptığı konuşmada geçen bir şey, Patience'la konuşmak istemesine yol açmıştı. Ahizeyi tekrar alıp numarasını çevirdi.

"Alo?"

Tanrı yardım ediyordu, telesekreter çıkmamıştı.

"Merhaba Patience."

"John."

"Artık konuşmak istiyorum. Hazır mısın?"

Kısa bir sessizlik oldu. "Evet, hazırım galiba. Konuşalım." John Rebus, bir eli ensesinde kanepeye uzandı. O gece telefonu başka kimse kullanamadı.

15

Salı sabahı John Rebus'un keyfi yerindeydi. Bunun önceki gecenin büyük bölümünü Patience'la telefonda konuşarak geçirmesinden başka sebebi yoktu. Bir şeyler içmek için buluşacaklardı, tek yapacağı Patience'ın arayıp yerini ve saatini bildirmesi için beklemekti. Binanın ana kapısını açıp Para Babası Operasyonu'nun Gorgie'deki izleme merkezine doğru merdivenleri çıkmaya başladığında hâlâ keyifliydi.

Bazı sesler duyuluyordu; bunda tuhaf bir şey yoktu. Ancak basamaklarda ilerledikçe sesler yükselmeye başladı, kapıyı açtığında bir adamın Polis Memuru Petrie'nin üstüne atıldığını ve burnuna okkalı bir yumruk indirdiğini gördü. Petrie pencereye doğru sırt üstü düşerken üçayak üstündeki fotoğraf makinesini devirdi. Burun deliklerinden kan fışkırıyordu. Rebus, iki küçük çocuğun yanı sıra Siobhan Clarke'la Elsa-Beth Jardine'in bir kenarda olanları seyrettiğini sonradan fark etti. Adam Petrie'yi ayağa kaldırmak için eğildiğinde atılıp arkasından sarıldı ve kollarını kullanmasına engel oldu. Adam Rebus'u sağa sola savurup kurtulmaya çalıştı, bir yandan

da öyle üst perdeden bağırıyordu ki sokaktan geçenlerin patırtıyı duyup koşmaması tuhaftı.

Rebus adamı kaldırdı, dengesini kaybedip yere düşmesi için döndürdü, düşünce de üstüne oturdu. Petrie ayağa kalkmıştı, ama adam bacağını sallayıp tekrar pencereye doğdu devrilmesine yol açtı. Dirseğini çarpan Petrie camı indirdi. Rebus'un başka çaresi kalmamıştı. Yumruğunu adamın boğazına indirdi.

"Ne oluyor burada?" diye sordu. Adamın nefesi kesilmişti, fakat hâlâ debeleniyordu. "Yeter, kımıldama!" O sırada biri arkadan Rebus'un başına vurdu. Çocuklardan biri yumruğunu sıkmış, tam da başındaki yanık izinin bulunduğu noktaya vuruyordu. Gözlerini sımsıkı kapayıp küçük yumruğun verdiği acıyla midesindeki yulaf ezmesi, çay ve bal karışımından yükselen bulantıyı geçiştirmeye çalıştı.

"Babamın üstünden kalk!"

Siobhan Clarke çocuğu yakalayıp geri çekti.

"Tutukla şu bacaksızı," dedi Rebus. Sonra çocuğun babasına döndü. "Çok ciddiyim. Aklını başına toplamazsan *oğlunu* polis memuruna saldırmaktan tutuklayacağım. Hoşuna gider mi?"

Adam nefes nefese, "Yaşı tutmaz," dedi.

"Öyle mi?" diye sordu Rebus. "Emin misin?"

Adam biraz düşündü, sonra sakinleşti.

"Böylesi daha iyi." Rebus adamın göğsünden kalktı. "Şimdi *kim* bana burada ne olduğunu açıklamak ister?"

Açıklamalar çabucak yapıldı. Petrie burnuna bakacak bir doktor bulmak üzere gönderildi, çocuklar eve yollandı. Adamın adı Bill Chilton'du ve Bill Chilton binasını giren işgalcilerden hiç hoşlanmamıştı.

"İşgalci mi?"

"Ufak Neilly bana öyle dedi."

"İşgalci mi?" Rebus Siobhan Clarke'a döndü. Kadın, kırılan camdan yaralanan olup olmadığına bakmak, daha da önemlisi, gerekirse "kaza"yla ilgili açıklama yapmak üzere sokağa inip geri dönmüştü.

"Çocuklar içeri dalıverdi," diyordu. "Ara sıra gelip burada oynarlarmış."

Rebus onu susturdu ve Chilton'a döndü. "Neil neden okulda değil?"

"Kavga ettiği için cezalı."

Rebus başıyla onayladı. "Sağlam bir yumruğu var." Başındaki zonklama sözünü doğruluyordu. Tekrar Siobhan'a döndü.

"Burada ne aradığımızı sordular. Ms. Jardine de..." Sözün burasında Elsa-Beth Jardine başını eğdi. "...onlara binayı işgal ettiğimiz söyledi."

Jardine, "Şaka yapıyordum," diye eklemek ihtiyacı duymuştu. Rebus şaşırmış gibi yaptı, kadın gözlerini tekrar yere çevirirken öfkeyle kızarmıştı.

"Şakaya Polis Memuru Petrie de katıldı, çocuklar kaçtı, biz de kendi aramızda güldük."

"Güldünüz mü?" diye sordu Rebus. "Gülünecek bir durum değilmiş, burada bir güvenlik ih-

lali var." Sesi de yüzü kadar kızgındı, bu yüzden Siobhan bile bakışlarını kaçırdı. Rebus bu kez gözlerini Bill Chilton'a çevirmişti.

"Neyse," diye devam etti Chilton. "Neil eve gelip binanın işgal edildiğini söyledi. Son birkaç yıldır çok başıma geldi. Boş binaların kapısını kırıp açıyorlar, sonra da istedikleri gibi kullanıyorlar. Uyuşturucu satışı falan... Bazılarımız engel olmaya çalışıyoruz."

"Uyguladığınız yöntem nedir Mr. Chilton? Gerilla taktiği mi? Suçluyu yakalayıp cezasını bizzat vermek mi?

Chilton utanmış gibi görünmüyordu. "*Sizin* bir şey yaptığınız yok ki!"

"Yani buraya, işgalcileri binadan çıkarmak için geldiniz."

"İyice yerleşmesinler diye geldim, evet."

"Sonra?"

Chilton hiçbir şey söylemedi.

Rebus onun yerine konuştu. "Sonra ileri geri konuşup Polis Memuru Petrie'ye bağırdınız, karşılığında o da bağırarak polis memuru olduğunu ve evinize dönmenizi söyledi. Ancak o sırada geri adım atamayacak kadar öfkelenmiştiniz. Biraz asabisiniz galiba Mr. Chilton. Anlaşılan Nielly de size çekmiş. Siz de okulda sık sık kavga eder miydiniz?"

"Burada olanlarla ne ilgisi var?" Chilton yine sinirlenmeye başlamıştı. Rebus elini kaldırıp yatıştırmaya çalıştı.

"Bir polis memuruna saldırmak ciddi bir suçtur."

"Polis olduğunu bilmiyordum," dedi Chilton.

"Kendini tanıttıktan sonra da mı?"

Chilton omuz silkti. "Bana kimlik falan göstermedi."

Rebus kaşını kaldırdı. "Prosedürü gayet iyi biliyorsunuz. Anlaşılan daha önce de benzer durumlar yaşamışsınız." Bu söz Chilton'ın ağzını kapadı. "Şimdi karakola gidip bilgisayarda adınızı arasam, belki de bunun ikinci olayınız olduğunu öğrenebilirim. Ya da üçüncü? Saughton Cezaevine küçük bir ziyaretten bile bahsediyor olabiliriz." Chilton gerçekten tedirgin olmuştu, Rebus'un istediği de buydu.

"Öte yandan," diye devam etti. "Bu seferlik olayı örtbas edebiliriz." Chilton ilgilenmiş görünüyordu. Rebus, "*Eğer*," diye uyardı, "eğer çenenizi kapalı tutarsanız, Neil'le arkadaşının da gördüklerini unutmasını sağlarsanız burada olanları unutabiliriz."

Chilton başıyla fotoğraf makinesini gösterdi. "Birini gözetliyorsunuz, değil mi? Operasyon mu var?"

"Bilmeseniz sizin için daha iyi olur Mr. Chilton. Anlaştık mı?"

Chilton düşündü, sonra başıyla onayladı.

"Güzel," dedi Rebus. "Şimdi defol git buradan."

Chilton iyi bir anlaşma yaptığının farkındaydı. Defolup gitti. Rebus başını salladı.

"Efendim..."

Rebus, Siobhan Clarke'a, "Sesini kes de dinle," dedi. "O herif yüzünden izleme yaptığımız

ortaya çıkabilirdi. Belki de Dougary uyanmıştır. Birkaç günde kokusu çıkar. Bu arada fotoğraf makinesini düzeltip işinizin başına dönün. Merkezi ara, birini göndersinler. Fotoğraf çekecek bir açıklık bırakıp pencereyi bir panoyla kapatsınlar. Aksi halde camı yenilemek gerekir.

"Şimdi ikiniz de beni iyi dinleyin." Parmağını kaldırmış sallıyordu. "Bu olaydan kimsenin haberi olmayacak, *hiç kimsenin*. Şu andan itibaren unutuyoruz, anlaşıldı mı?"

Anlaşılmıştı. Asıl anlamadıkları Rebus'un olayı neden örtbas etmek istediğiydi. Para Babası Operasyonu'nun başarısızlıkla sonuçlanmasından korktuğu için olamazdı. Rebus başından beri projenin başarısızlığa mahkûm olduğunu açıkça söylüyordu. Hayır, korkusunun sebebi farklıydı. Asıl korkusu o sırada sıcacık Firth Bar'da keyif çatan Dedektif Müfettiş Alister Flower'la izleme ekibinin bunu öğrenmesiydi. Asıl o zaman başına dert açılırdı, hem de Rebus'un şu sıralar kafa yormak istemediği kadar büyük bir dert açılırdı.

Gömleğini değiştirmek için St. Leonard'a giden Polis Memuru Peter Petrie'ye bir şey söylemediği için pişman oldu. Tişörtündeki kan lekesi, domates sosu veya eski bir çay lekesi diye yutturulabilirdi, ama burnuyla yüzünün yarısını kaplayan beyaz gazlı bezin gerekçesi belliydi. Sorulduğu zaman, Peter Petrie öyküsünü ballandıra ballandıra, hatta biraz da süsleyerek anlattı. Örneğin saldırganın cüssesi, becerisi ve saldırı

hızı hakkında söyledikleri bir hayli abartılıydı. Meslektaşları öyküyü anlayışlı gülümsemeler, baş sallamalar ve hemen hemen aynı soru cümlesiyle karşıladı.

"Bakalım Flower duyunca neler olacak?"

Flower, öğle saatine kadar, Gorgie izleme merkezine saldıran dev hakkında birkaç kaynaktan ayrıntılı bilgi almıştı.

En iyisinden votka katılmış portakal suyunu yudumlarken, "Vay canına," dedi. "Berbat bir şey. Müfettiş Lauderdale'in haberi oldu mu acaba? Tabii olmuştur. Rebus böyle bir rezaleti amirinden saklamaya kalkışmaz herhalde, değil mi?" Sonra yanında oturan polis memuruna öyle içtenlikle gülümsedi ki polis memuru telaşlandı, amiri için endişelenmeye başladı.

Siobhan telefonu açtı. "Efendim?" Bir yandan da kırık camdan dışarıyı seyreden amirine bakıyordu. Rebus son yarım saattir taksi dükkânını izliyordu ve bunu yaparken öyle derin düşüncelere dalmıştı ki Siobhan ve Jardine onu rahatsız etmemek için fısıltıyla bile konuşmuyor, birbirlerine tek kelime etmiyorlardı.

"Telefon size efendim."

Rebus telefonu kadından aldı. CID kendisine bırakılan bir mesajı iletiyordu.

"Dinliyorum."

"Arayan Pat Calder adında biriydi. Mr. Ringan'ın ortadan kaybolduğunu söyledi."

"Kayıp mıymış?"

"Evet, size haber vermek istemiş. Bizim burada yapabileceğimiz bir şey var mı?"

"Hayır, sağ ol. Ben gidip konuşurum. Haber verdiğin için teşekkür ederim." Rebus telefonu bıraktı.

"Kim kayıpmış?" diye sordu Siobhan.

"Eddie Ringan."

"Heartbreak Kafe?"

Rebus başıyla onayladı. "Onunla daha dün konuştum. Beni kızgın bir tavayla tehdit etti." Siobhan ilgilenmiş görünüyordu, ama Rebus başını salladı. "Sen burada kal. En azından Petrie dönünceye kadar ayrılma." Heartbreak Kafe sadece beş dakikalık mesafedeydi. Rebus Calder'ı orada bulup bulamayacağını merak etti. Geriye aşçısız bir mutfak kalmıştı, zahmet edip kapıları açmaya bile değmezdi.

Ancak Rebus restorana ulaştığında öğle yemeği için erken davrananlarla dolu olduğunu gördü. Bu kez şef garson rolünü üstlenmiş olan Calder Rebus'u görünce elini salladı. Rebus, dünkü genç barmenin yanından geçerken göz kırptı. Calder çılgına dönmüştü.

"Dün Eddie'ye ne söylediniz?"

"Anlayamadım."

"Yapmayın Müfettiş, dün birbirinize girdiğiniz doğru değil mi? Bir terslik olduğunu anlamıştım. Dün gece siniri tepesindeydi, yemekleri de berbattı." Calder bunu espri olsun diye söylememişti. "*Bir şey* söylemiş olmanız gerekir."

"Size kim haber verdi?"

Calder başını mutfağa doğru eğdi. "Willie."

Rebus anlayışla başını salladı. "Böylece de şöhret ve servet yolunda ilk adımını attı."

"Öğle yemeklerini o hazırlıyor, bir bakıma haklısınız."

"Peki Eddie ne zaman kayboldu?"

"Dün gece restoranı kapattıktan sonra kulüp gibi bir yere gitti. Hani haftada bir, depo gibi bir yer kiralayıp gösteri yapan seyyar kulüpler var ya..."

"Siz gitmek istemediniz mi?"

Calder yüzünü buruşturdu.

"Beylere hizmet veren bir kulüpten mi bahsediyoruz Mr. Calder?"

"Eşcinseller için bir kulüp, evet. Sır değil Müfettiş, her şey yasalara uygun."

"Eminim öyledir. Peki Mr. Ringan eve gelmedi mi?"

"Hayır."

"Belki evine gidecek birini bulmuştur."

"Eddie öyle bir tip değildir."

"Peki nasıl bir tiptir?"

"*Sadık* bir tiptir, bana inanın. Sık sık içmeye gider, ama mutlaka eve döner."

"Bugüne kadar."

"Evet."

Rebus düşündü. "Kayıp dosyası açmak için çok erken. Başka bir delil yoksa genellikle kırk sekiz saat bekleriz."

"Nasıl bir delil?"

"Bir ceset, mesela."

Calder başını çevirdi. "Tanrım," dedi.

"Bakın, eminim endişelenecek bir şey yoktur."

"Endişeli değilim," dedi Pat Calder.

Evet, Rebus da değildi.

Bir çift restorana girerken Calder suratına bir gülücük yapıştırdı. Eline iki yemek listesi aldı ve kendisini izlemelerini istedi. Yirmili yaşlarının başında, şık giyimli bir çiftti. Erkek 1930'larda çekilmiş bir gangster filminden çıkmış, kadın da yanlışlıkla küçük kardeşinin eteğini giymiş gibiydi.

Calder döndüğünde kısık sesle konuşuyordu. "Sivilcelerini nasıl saklayacağını bile öğrenememiş. Doğrusunu isterseniz, Eddie Brian'ın saldırıya uğradığı geceden beri çok değişti."

"Bu arada, Brian kendine geldi."

"Evet, Eddie dün hastaneyi aramıştı."

"Ziyaret etmedi mi yani?"

"Hastanelerden nefret ederiz. Son zamanlarda çok arkadaşımızı kaybettik."

"Brian'ın iyileşmesi onu neşelendirmedi mi?"

Calder dudaklarını büzdü. "Bir süreliğine neşelendi aslında." Cebinden bir bloknotla kalem çıkardı. "Gidip ne içeceklerini sormam lazım."

Rebus başıyla onayladı. "Ben de Willie'yle barmene bir iki soru sorayım. Bakalım onlar ne diyecek."

"Peki. Öğle yemeği müesseseden." Rebus başını salladı. "Sizi zehirlemeyiz Müfettiş."

"Mesele o değil," dedi Rebus. "Duvarlardaki Presley resimleri yüzünden. Onları görünce iştahım kapanıyor."

Aşçı yamağı Willie, bugüne kadar seyirci olarak bulunduğu mutfağın patronu olmaktan memnun görünüyordu. Bütün heyecanına ve yalnız kalmasına rağmen, hiçbir şeyin değişmesini istemiyormuş gibi bir havadaydı.

"Beni hatırladın mı Willie?"

Willie bir an gözünü kaldırdı. "Jailhouse Rokforu değil mi?" Gözünü tekrar cızırdayan tavaya çevirdi, sonra bir demet taze maydanozu doğramaya başladı. Rebus, parmaklarının ucundan bir iki milimetre uzaktaki bıçakla böylesine hızlı çalışmasını hayranlıkla izledi.

"Eddie için mi geldiniz? Manyağın tekidir, ama iyi aşçıdır."

"Mutfağın patronu olmak hoşuna gitti mi?"

"Yemekleri benim yaptığım bilinse hoşuma giderdi, ama içerideki serseriler önlerine gelen her tabağın büyük Eduardo tarafından hazırlandığını zannediyor. Pat'in dediği gibi, burada olmadığını bilseler, hepsi kalkıp köşedeki tandırcıda yarı fiyatına mükellef bir yemek yerler."

Rebus gülümsedi. "Yine de mutfağın patronu olmak..."

Willie doğramayı kesti. "Ne? Eddie'yi boğazlayıp kömürlüğe sakladığımı mı sanıyorsunuz? Hem de ne için? Bütün gün tabanı yanmış it gibi koşuşturmak için." Elindeki bıçağı kapıya doğru salladı. "İstese Pat yardım edebilir, ama etmez. Onun işi salonda kalıp müşterileri yağlamakmış. Yağcı Pat. Aramızda öyle diyoruz. İkisinden biri-

ni temizleyecek olsam, hemen şu kapının önünde duranı tercih ederdim."

"Konuyu fazla ciddiye almışsın Willie. Eddie kaybolalı sadece bir gece geçmiş. Belki de olmadık bir yerde sızıp kalmıştır."

"Pat öyle düşünmüyor."

"*Sen* ne düşünüyorsun?"

Willie dumanı tüten tenceredeki yemeğin tadına baktı. "*Potage*'ın[1] kremasını fazla kaçırdığımı düşünüyorum."

Rebus, "Elvis olsa hoşuna giderdi," diye teselli etti.

Adının Toni (i harfi ile) olduğunu öğrendiği barmen, Rebus için yarım litrelik bir bardağa ahşap fıçıda dinlendirilmiş, bulanık bir bira doldurdu.

"Saç kremine benziyor."

"İsterseniz iyi bir kuaför önerebilirim." Rebus bu sözün ardındaki anlamı anlamazlıktan geldi, sonra birayı da görmezden gelmeye karar verdi. Toni, tezgâhın öbür ucunda oturan öğrenci kılıklı iki kişiye servis yapıp gevezelik ederken bekledi.

"Dün ben çıktıktan sonra Eddie nasıldı?"

"Şu meşhur Scorsese filminin adı neydi?"

"*Taksi Şoförü* mü?"

Barmen başını salladı. "*Kızgın Boğa*. Eddie öyleydi işte."

"Bütün akşam öyle miydi?"

"Ben pek görmedim. Onun mutfaktan çıktığı saatlerde ben paltomu giyip evimin yolunu tutarım."

---

[1] Sebze çorbası –çn.

"Dün gece barda alışılmadık kimse var mıydı?"

"Buraya her çeşit insan gelir. Hangi anlamda alışılmadık?"

"Boş ver."

Zaten i'li Toni çoktan boş vermişti.

16

Halka tamamlanmaya başlıyordu. Eddie, Holmes'a Central Otel yangını hakkında bir şey söylemişti. Holmes, Bru-Kafa Kardeşler'in peşine düşerek daha fazlasını öğrenmeye çalışmıştı. Sonra Rebus sahneye çıkıp yardım etmeye karar vermişti. Sonunda üçü de öyle ya da böyle uyarılmıştı. Daha doğrusu, Eddie'nin de uyarılmış olduğunu *umuyordu*. Daha ciddi bir şey olmadığını umuyordu. Aşçıyı tanıyan herkes, bir kadeh yuvarladıktan sonra çenesini tutmakta zorluk çektiğini bilirdi ve "bir kadeh yuvarlamak" en çok yaptığı şeydi. Evet, Rebus endişeliydi. Onu korkutarak uzak tutmayı denemişlerdi, ama iyice bilenmişti. Peki şimdi yeni bir uyarı mı gelecekti? Yoksa daha kesin bir sessizlik elde etmek için harekete mi geçeceklerdi?

St. Leonard'a dönerken Rebus'un yüzü gökteki bulutlar gibi kararmıştı. Kapıdan girer girmez, derhal Lauderdale'in odasına gitmek üzere emir aldı. Lauderdale üç bardağa viski dolduruyordu.

"Ah, demek geldin?"

Rebus inkâr edecek durumda değildi. "Çanlar benim için çalıyordu efendim." Alister Flower'ın

sevinçle parlayan yüzüne bakmamaya çalışarak bardağı aldı.

"Şerefe," diyerek kadeh kaldırdı Lauderdale.

"Bize," dedi Flower.

Rebus sadece içti.

"Ufak bir mesele çıkmış John." Lauderdale yarısı boşalmış bardağını masaya koydu. Rebus'a ilk adıyla hitap ettiği anda Rebus başının dertte olduğunu anladı.

"Benim haberim yok efendim. Sabah ufak bir tıkanma yaşadık, ama her şey halloldu."

Lauderdale başıyla onayladı. Hâlâ rahat görünüyordu. Hayatından memnun olan Flower, bacak bacak üstüne atmıştı. Lauderdale bir daha konuştuğunda, her cümlesinin sonunda bir parmağını kaldırmaya başlamıştı.

"Bacak kadar iki çocuk sizi basmış. Sonra Memur Petrie hiç tanımadığı bir adamla yumruk yumruğa gelmiş. Petrie'nin burnuyla beraber cam kırılmış. Son olarak da Memur Clarke dışarı çıkıp sokaktan geçen meraklıları savuşturmaya çalışmış." Beş parmağı da kalkmış olarak Rebus'a baktı. "Para Babası Operasyonu'nun böylece tehlikeye girdiğini söyleyebilir miyiz?"

"Öyle bir ihtimal yok efendim." Rebus bir parmağını kaldırdı. "Adam konuşmayacak, çünkü konuşursa onu polis memuruna saldırmaktan tutuklayacağız." İkinci parmak. "Çocuklar da konuşmayacak, çünkü baba onları sert bir dille uyaracak." İki parmağını bir an havada tuttu, sonra elini indirdi.

"Saygısızlık etmek istemem efendim, fakat..." Otçuk konuşuyordu. "Terk edilmiş binada çıkan bir kavga, ardından da camın kırılması hafife alınacak şeyler değil. İnsanoğlu meraklıdır, doğamızda var. Yarın oradan geçen herkes başını kaldırıp o pencereye bakacak ve merak edecek. Pencerenin arkasındaki en küçük bir hareket bile dikkat çekecek."

Lauderdale Rebus'a döndü. "John?"

"Müfettiş Flower'ın söylediği aslında doğru efendim. Ancak insanoğlu çabuk unutur. Yarın başlarını kaldırıp baktıklarında pencereye yeni cam takıldığını görecekler ve konu kapanacak. Taksi durağından gören olmadı. Camın kırılmasını duymuş olsalar bile, Gorgie'de her gün benzer şeyler olur."

"Yine de, John..."

"Yine de efendim, olmaması gerekirdi. Bunu Memur Clarke'a da açıkça belirttim." Her şeyin Mali Polis'ten gelen kadın yüzünden olduğunu söyleyebilirdi, ama bahaneler öne sürmek zaaf belirtisi sayılırdı. Rebus çenesine inen bu darbeye razı olmak zorundaydı. Odadan bir an önce çıkmak için başındaki yanık yarasına rastlayacak bir darbeye bile razı olabilecek durumdaydı. Odayı dolduran viski ve ter kokusu hafiften midesini bulandırmıştı.

"Alister?"

"Benim ne düşündüğümü biliyorsunuz efendim."

Lauderdale başıyla onayladı. "John," diyerek söze başladı. "Para Babası Operasyonu'nu plan-

lamak için çok zaman ve emek harcadık. Kaybedeceğimiz çok şey var. Bacak kadar iki çocuk izleme noktasına elini kolunu sallaya sallaya girebiliyorsa, önceliklerini yeniden gözden geçirmende fayda var demektir. Örneğin, masanın arkasına yığdığın o dosyalar... En azından beş yıllık hikâye. Aklını başına topla ve şimdiki zamana dön, anlaşıldı mı?"

"Evet efendim."

"Çavuş Holmes'a yapılan saldırının seni etkilediğini biliyoruz. Para Babası Operasyonu'na katkıda bulunacak durumda mısın, değil misin bilmek istiyorum."

Hah, işin aslı ortaya çıkmıştı. Otçuk izleme görevini tek başına yürütmek istiyordu. Dougary'i tutuklayan kendisi olsun istiyordu.

"Elbette katkıda bulunacak durumdayım efendim."

"Öyleyse başka bir rezalet istemiyorum, anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı efendim."

Rebus görüşmeyi kısa kesmek için her şeyi söyleyebilirdi. Daha doğrusu, hemen hemen her şeyi... Öte yandan, görevi Flower'ın kucağına bırakmaya hiç mi hiç niyeti yoktu. Böyle bir soruşturmayı bile, zaman kaybı olduğunu düşündüğü bir operasyonu bile ona kaptırmayacaktı. Lauderdale aklını toplayıp şimdiki zamana dönmesini söylemişti. Oysa Rebus, aklının odadan çıkar çıkmaz gideceği yeri biliyordu: geçmiş zaman.

Akşamüstüne doğru, Central Otel konusunda sadece iki seçeneği olduğuna karar verdi. Ona ancak iki kişi yardım edebilirdi. Birine telefon etti ve ikna etmek için biraz dil döktükten sonra bir randevu koparmayı başardı.

"Görüşmeniz kesintiye uğrayabilir," diye uyardı sekreter. "Şu sıralar çok meşgulüz."

"Ben kesintilere alışığım."

Yirmi dakika sonra, eski fakat bakımlı bir taş binada, duvarları ahşap kaplı bir büroya giriyordu. Pencereler, oluklu sac ve parıltılı çelikten oluşan, yeni fakat çirkin binalara bakıyordu. Borulardan buhar fışkırıyordu, ama bira kokusunun içeriye girmesi mucizevi bir şekilde önlenmişti.

Kapı açıldı ve içeriye otuz yaşlarında bir adam girdi.

"Müfettiş Rebus?"

El sıkıştılar. "Randevu ricamı hemen kabul ettiğiniz için teşekkür ederim efendim."

"Sözleriniz merakımı uyandırdı. Entrikalar hâlâ hoşuma gidiyor."

Rebus yakından bakınca, Aengus Gibson'ın henüz yirmili yaşlarını tamamlamadığını fark etti. Gösterişsiz takım elbisesi, gözlüğü ve kısa kesilmiş saçı onu daha yaşlı gösteriyordu. Masasına gitti, ceketini çıkardı ve özenle büyük, kalın minderli bir sandalyenin arkalığına geçirdi. Sonra oturup gömleğinin kollarını kıvırmaya başladı.

"Siz de oturun Müfettiş, buyurun. Central Otel'le ilgili bir konu demiştiniz, değil mi?"

Masanın üzerine birtakım kâğıtlar yayılmıştı. Rebus konuşurken Gibson onlara göz gezdiriyormuş gibi davranıyordu, fakat Rebus her kelimeyi dikkatle dinlediğini biliyordu.

"Mr. Gibson, bildiğiniz gibi Central Otel beş yıl önce yandı. Yangına neyin yol açtığı hiçbir zaman tam olarak anlaşılamadı. Enkazdan çıkan ceset, kalbine sıkılan tek kurşun yüzünden ölmüş bir şahsın cesedi daha da rahatsız ediciydi. Cesedin kimliği tespit edilemedi."

Rebus durakladı. Gibson gözlüğünü çıkarıp kâğıtların üstüne bıraktı. "Central'ı çok iyi bilirdim Müfettiş. Anladığım kadarıyla şimdi bir araya gelişimizin sebebi, o zamanlar edindiğim şöhret."

"O zamanki ve şimdiki şöhretiniz efendim."

Gibson son cümleyi duymamış gibi davrandı. "Çocukluğumda biraz yaramazdım. Bildiğiniz gibi, *o zamanlar* Central Otel'e takılanlardan daha yaramaz bir grup bulmak zordu."

"O sıralar yirmili yaşlarınızın başındaydınız efendim, pek 'çocuk' sayılmazdınız."

"Bazılarımızın büyümesi daha uzun sürüyor."

"Neden Matthew Vanderhyde'a orada randevu verdiniz?"

Gibson arkasına yaslandı. "Neden geldiğinizi şimdi anladım. Matthew Amcanın, Central'ın o sefih havasından hoşlanacağını düşünmüştüm. O da gençliğinde az yaramaz değilmiş."

"Belki biraz da onu şaşırtmak istediniz."

"Matthew Vanderhyde'ı kimse şaşırtamaz Müfettiş." Gülümsedi. "Belki de haklısınız. Evet,

o da vardı herhalde. Benimle konuşmasını babamın istediğini gayet iyi biliyordum. Bu yüzden de aklıma gelen en kötü yere çağırdım."

"Central'dan daha kötü bir iki yer bulmanıza yardımcı olabilirdim."

"Doğrusu, benim de bildiğim yerler vardı, ama Central... *merkeziydi*."

"Orada oturup konuştunuz."

"O konuştu. Bana düşen rol dinlemekti, ama kör bir insanla beraberseniz, numara yapmak zorunda kalmıyorsunuz Müfettiş. İlgileniyormuş gibi görünmenize gerek yok. Yanlış hatırlamıyorsam gazeteye göz gezdirdim, bulmacasıyla biraz uğraştım, televizyona baktım. O da rahatsız olmuş gibi görünmüyordu. Aslında babama bir iyilik yapıyordu, o kadar."

"Ama o geceden sonra 'Kara Aengus' günleriniz geride kaldı."

"Orası doğru, evet. Belki Matthew Amcanın söylediklerinin etkisi olmuştur."

"Konuştuktan sonra ne yaptınız?"

"Birlikte yemek yemeği düşündük. Central'da değil elbette. Orası gördüğüm en pis mutfağa sahipti. Yalnız, hatırladığım kadarıyla genç bir hanıma verilmiş bir sözüm vardı. Aslında o kadar da genç değildi. Evliydi diye hatırlıyorum. Bazen o günleri özlüyorum. Basın benden ıslah olmuş bir hovarda diye söz ediyor. Ucuz bir klişe, ama içini doldurmak hiç kolay değil."

"O gece Central'da bulunan müşteriler listesinde adınız hiç geçmedi."

"Gözden kaçmıştır."

"Yanlışlığı düzeltebilirdiniz."

"Gazetelere daha fazla malzeme olmak için mi?"

"Orada olduğunuzu şimdi öğrenirlerse?"

"Öğrenirlerse malzeme olmakla kalmaz Müfettiş." Aengus Gibson'ın gözleri içten ve şeffaftı. "Bomba haber olur."

"Bana o gece hakkında söyleyebileceğiniz bir şey var mı efendim?"

"Siz her şeyi biliyorsunuz. Matthew Vanderhyde'la birlikte bardaydım. Yangın çıkmadan saatler önce otelden ayrıldık."

Rebus başıyla onayladı. "Hiç otelin birinci katına çıktınız mı efendim?"

"İşte bu ilginç bir soru. Aradan *beş yıl geçti*."

"Çok uzun bir süre, haklısınız."

"Soruşturma yeniden mi açılıyor?"

"Bir bakıma öyle, evet. Ayrıntılı bilgi verecek durumda değilim."

"Önemli değil, babam Emniyet Genel Müdürüne sorar. Biliyorsunuz, çok yakın arkadaşıdır."

Rebus sessiz kaldı. Soruşturma falan yoktu, yeniden açılması için amirlerine sunabileceği yeni bir delil bulamamıştı. Bu işte tek başınaydı, üstelik sağlam bir gerekçesi de yoktu. Kapıda sert bir tıklama duyuldu ve içeri yaşlı bir adam girdi. Yüzü Aengus Gibson'ınkine çok benziyordu, ama yüzü de vücudu da daha inceydi. Eski zaman çilecilerine benziyordu. Broderick Gibson'ın sımsıkı bir düğümle bağlanmış kravatını gevşettiği veya gömleğinin üst düğmesini açtığı

nadiren görülürdü. Ceketinin altına V yakalı, yün bir süveter giymişti. Rebus ona benzeyen yaşlı rahipler görmüştü. Yüzleri, cemaati yardım kutusuna daha fazla kefaret parası atmaya ikna ederdi.

"Rahatsız ettiysem özür dilerim," dedi Broderick Gibson. "Şunu yarın sabaha kadar gözden geçirmemiz gerekiyor." Masanın üstüne bir dosya koydu.

"Baba, bu bey Müfettiş Rebus. Müfettiş, Broderick Gibson, babam."

Ta 1950'lerde, evinin bahçesindeki kulübede Gibson Bira Fabrikasının temelini atan adamdı. Rebus yaşlı adamın elini sıktı.

"Sorun yoktur umarım Müfettiş."

"Hiçbir sorun yok efendim," diye cevap verdi Rebus.

Broderick Gibson oğluna döndü. "Bu akşamki polis balosunu unutmadın değil mi?"

"Hayır baba. Saat sekizdeydi, değil mi?"

"Tamamen aklımdan çıkmış."

"Galiba sekizdeydi."

"Haklısınız," dedi Rebus.

"Ya?" Aengus Gibson şaşırmış görünüyordu. "Siz de orada olacak mısınız?"

Rebus başını salladı. "Gazetede baloyla ilgili bir haber okudum." Toplumsal basamaklarda, bu insanların o kadar altındaydı ki tepeden bakarken onu görüp görmediklerini bile bilmiyordu. Yukarıya doğru tırmanırken geride kalan basamakları kesip atmışlardı. Rebus ancak bulutlara

baktığı zaman, onları hayal meyal görebiliyordu. Ancak hepsi, polis tarafından sevilmek isterdi. Broderick Gibson'ın odadan çıkarken Rebus'un elini ısrarla sıkmasının sebebi de bu olsa gerekti.

Babası çıktıktan sonra Aengus Gibson rahatlamış görünüyordu. "Özür dilerim, daha önce sormam gerekirdi. Çay veya kahve ister misiniz? Görev başında olduğunuzu biliyorum, o yüzden biramızın tadına bakar mısınız diye sormayacağım."

Rebus duvardaki saate bakarak, "Doğrusunu isterseniz," dedi, "görevim beş dakika önce bitti efendim."

Aengus Gibson güldü ve odada bulunan büyük dolaba yürüdü. Kapaklarını açtığında, barlarda kullanılan türden üç pompayla çeşit çeşit yarım litrelik ve bir litrelik pırıltılı bardaklar ortaya çıktı. "Siyah bira bugün çok iyi çıktı," dedi.

"Öyleyse siyah içeyim, ama yarımlık yeter."

"Yarım siyah olsun."

Aslında Rebus bir yarımlık da sarı biradan içti, ama fabrikanın dökme demir kapısından çıkarken ağzında kalan siyah biranın tadıydı. Gibson Siyah. Bu isim baba oğul Gibson'ların esrarengiz yönüne de uyuyordu. O yönü görmek için yüzeyin biraz altına inmek gerekiyordu. Aengus Gibson dış dünya için büsbütün değişmiş bir adam olabilirdi, ama Rebus genç erkeğin kendini güçlükle kontrol altında tuttuğunu anlamış, hatta duygularını bastırmak için ilaç kul-

lanıp kullanmadığını merak etmişti. Olaylardan sonra, özel bir "bakım kurumu"nda üstü örtülü psikiyatrik tedavi görmüştü. En azından Rebus öyle duymuştu. Sırf merakını gidermek için bu konuyu araştırabileceğini düşündü. Özellikle bir küçük ayrıntıyı, Aengus Gibson'ın söylediği bir şeyi merak ediyordu. Central Otel'in mutfağının ne kadar pis olduğunu gayet iyi biliyordu, çünkü *görmüştü*.

John Rebus bu ayrıntıyı son derece ilginç bulmuştu.

St. Leonard'a döndü ve Lauderdale'le Otçuk'un etrafta olmadığını görünce rahatladı. Holmes'u ziyaret etmeyi unutmuştu, onun için hastaneye telefon etti. Hastanedeki uygulamayı biliyordu, gerektiğinde telefonu hastanın yatağına götürebiliyorlardı.

"Brian?"

"Merhaba. Biraz önce Nell beni ziyarete geldi." Sesi neşeli geliyordu. Rebus kadının Brian'la acıdığı için ilgilenmediğini umuyordu.

"Nell nasıl?"

"Fena değil. Gelişme var mı?"

Rebus son yirmi dört saati düşündü. Çok iş çıkarmıştı. "Hayır," dedi, "gelişme yok." Holmes'a Eddie Ringan'ın kaybolduğunu söylememeye karar verdi: Üzülüp yeniden derin uykuya dalabilirdi.

"Peşini bırakmayı mı düşünüyorsunuz?"

"Başımda yığınla iş var Brian, ama hayır, bırakmayı düşünmüyorum."

"Sağ olun."

Rebus neredeyse, sadece senin için yapmıyorum, kardeşim için de yapıyorum, diyecekti. Onun yerine Holmes'a kendine dikkat etmesini ve en kısa sürede onu ziyarete geleceğini söyledi.

"Öyleyse bir an önce gelin, çünkü beni yarın veya öbür gün taburcu edecekler."

"Çok iyi."

"Bilemiyorum... Burada bir hemşire var..."

"Öff, kapa çeneni!" Öte yandan kafatasındaki yanığı tedavi eden hemşireyi, hastanedeyken fazla samimi olduğu hemşireyi hatırladı. Patience'la aralarındaki sorunların başlangıcı oydu. Telefonu kapatırken, "Dikkatli ol," diye emretti.

Telefonu ikinci defa eline aldığında yerel gazeteyi aradı, biriyle birkaç dakika konuştu. Ondan sonra da Gorgie'deki Siobhan Clarke'ı aradı, ama cevap veren olmadı. Anlaşılan Dougary bir işgününü daha bitirmiş, onunla birlikte izleme ekibi de paydos etmişti. O halde Müfettiş Rebus da paydos edebilirdi. Dışarı çıkarken, Alister Flower'ın ukala sesinin yaklaştığını duydu. Rebus başka bir odaya dalıp Flower'la çömezlerinin geçmesini bekledi. Kendisi hakkında konuşmuyorlardı, o da bir şeydi. Saklandığı için biraz utandı, ama iyi bir asker ne zaman saklanacağını bilirdi.

17

O akşam Michael kalkmış, oturmuş, bir hayli etkili bir televizyon bağımlısı taklidi yapıyordu. Uzaktan kumandayı pacemaker[1] gibi tutuyor, ekranda beliren her şeye gözünü ayırmadan bakıyordu. Rebus aldığı ilaçların dozajını merak etmeye başladı, ama şişe hâlâ büyük ölçüde doluydu.

Dışarı çıkıp cadde üstündeki büfeden balık-ekmek aldı. Çok iyi sayılmazdı, fakat Rebus daha iyisini almak için araba kullanacak havada değildi. Çocukluğunda balık-ekmek aldıkları büfeyi hatırladı. Balıkları kızartan adam yağın kızıp kızmadığını anlamak için tavaya tükürürdü. Michael hikâyeyi gülümseyerek dinledi, ama gözleri televizyondan hiç ayrılmadı. Kızarmış patatesleri birer birer ağzına itiyor, ağır ağır çiğniyor, balığın derisini ayıklıyor, yağlı beyaz etten önce kızarmış deriyi yiyordu.

Rebus, ikisine de Irn-Bru[2] doldururken, "Patates kızartması fena değilmiş," dedi. Patience'ın arayıp ne zaman ve nerede buluşacaklarını söy-

[1] Geçici kalp pili, kalbin atış hızını düzenleyen aygıt –çn.

[2] İskoçya'nın diğer milli içeceği sayılan gazlı bir içecek –çn.

lemesini bekliyordu. Telefon birkaç defa çalmış, ancak her seferinde öğrencilerden biri aranmıştı.

Beşinci veya altıncı defa çalınca Rebus telefonu açtı. "Edinburgh Üniversitesi telesekreter servisi."

"Benim," dedi Siobhan Clarke.

"Ah, merhaba."

"O kadar sevinecek bir şey yok."

"Ne istiyorsun Clarke?"

"Sabah olanlar için özür dilemek istedim."

"Senin kabahatin yoktu."

"O çocuklara kim olduğumuzu söylemem gerekirdi. Olayı tekrar tekrar aklımda canlandırdım, ne yapmam gerekirdi diye düşündüm."

"Neyse, bir daha yapmazsın."

"Hayır efendim." Bir an durakladı. "Duyduğuma göre fırça yemişsiniz."

"Başmüfettişten mi bahsediyorsun?" Rebus gülümsedi. "Tahta fırçası gibi değildi, daha çok yumuşak bir diş fırçası gibiydi. Pencere ne durumda?"

"Kapattılar. Gece de yeni cam takacaklar."

"Bugün ilginç bir şey oldu mu?"

"En ilginç olanını gördünüz efendim. Petrie öğleden sonra döndü."

"Sahi mi? Durumu nasıl?"

"Sargılarla Fil Adam'a benzemiş."

Rebus birinin sabahki olayı ağzından kaçırdığını, o birinin de Petrie'den başkası olamayacağını biliyordu. Pek acımadı. "Yarın görüşürüz."

"Evet efendim. İyi geceler."

"Kimdi arayan?" diye sordu Michael.

"Kimse değil."

"Böyle diyeceğini tahmin etmiştim. Biraz daha Irn-Bru kaldı mı?"

Rebus şişeyi uzattı.

Saat onu geçince Patience'ın arayacağından umudu kesip dikkatini televizyona verdi. İçinden bir ses telefonu açık bırakmasını söylüyordu. On dakika sonra telefon tekrar çaldı. Fondaki gürültü yüzünden bir partiden veya bir bardan arandığını tahmin etti. Yakında bir yerde kötü bir sesin söylediği kötü bir şarkı duyuluyordu.

"Kıs şunu biraz Mickey." Michael sesi kapatan düğmeye basıp haberlerde nutuk çeken politikacıyı susturdu. "Alo?"

"Siz misiniz Mr. Rebus?"

"Benim."

"Ben Chick Muir." Chick Rebus'un muhbirlerinden biriydi.

"Ne haber Chick?" Şarkı sona ermişti, Rebus alkışlar, kahkahalar, ıslıklar duydu.

"Aradığınız adam var ya... Şu anda beş altı metre ötemde koca bir bardak viskiyi burnuna dikmekle meşgul."

"Sağ ol Chick, hemen geliyorum."

"Bir dakika, nerede olduğumu sormayacak mısınız?"

"Saçma sapan konuşma Chick. Nerede olduğunu *biliyorum*." Telefonu kapadı, Mickey'e baktı ve uykuya dalmış olduğunu gördü. Televizyonu kapatıp ceketini almaya gitti.

Chick Muir'in Bowery'den aradığını anlamamak için aptal olmak lazımdı. Bowery, Easter Yolunun ucuna yakın bir noktada bulunan ve bütün gece açık kalan bir batakhaneydi. Barın adı bir yıl öncesine kadar Finnegan'ın Yeri'ydi. El değiştirince, yeni sahibi işe barın ismini değiştirerek başlamış, her taburenin üstünde bir serserinin oturduğunu görmek istiyorum diye açıklamıştı.

İstediği kadar serseriyi çekmeyi başarmıştı, çoğu asıl Bowery'e[1] gitse hiç yabancılık çekmezdi. Serserilerin yanında bazı öğrencilerle iflah olmaz ağır içicileri de çekmeyi başarmıştı. Bunun bir nedeni barın yeriyse, diğeri de geç saatlere kadar açık kalma ruhsatıydı. Yine de hiç sorun çıkmamıştı. Bowery'de içenlerin yarısı, diğer yarısından korkardı, onlar da diğerlerinden korkardı. Dahası, söylentiye göre, bar yirmi dört saat Koca Ger'in koruması altındaydı. Ücreti mukabili elbette.

Chick Muir genellikle orada içerdi, buna rağmen Edinburgh'un en kötüsü olduğu düşünülen karaoke partilerinden uzak durmayı da başarıyordu. Örneğin, Eddie Ringan birkaç değişik şekilde katledilen "Hound Dog" ve "Wooden Heart"ı duysa oracıkta can verirdi. Kulağı zayıf, detone şarkıcılar "ağlamak" gibi basit bir sözcüğü çok heceli, anlamsız bir yaveye dönüştürebiliyordu. Rebus sigara dumanından korunmak için gözlerini kısıp çift kanatlı, yaylı kapıdan bara girdi-

[1] New York'ta, fahişelerin, sarhoşların ve kanun kaçaklarının uğrak yeri olmakla ünlü bir sokağın adı –çn.

ğinde hağu-lağu-muaaak şeklinde ifade edilebilecek bir sesle karşılaştı.

Şarkının içler acısı bir tonla sona ermesinin hemen ardından, Rebus bir elin kolunu sıktığını hissetti.

"Geldiniz demek."

"Merhaba Chick. Ne içiyorsun?"

"Bir duble Grouse fena gitmiyor. Gerçi Grouse şişelerinin içinde gerçekten Grouse olduğuna inanmak zor geliyor." Chick Muir iki dizi halindeki matlaşmış altın dişlerini göstererek sırıttı. Rebus'tan kırk beş elli santim kısaydı, bar kalabalığının arasında, ormanda yolunu kaybetmiş bir çocuk gibi dolaşıyordu. "Her neyse," dedi, "Grouse olmasa bile bardakları büyük."

Evet, bu cümlenin bir yerinde mantık vardı. Rebus kalabalığı yararak tezgâha ulaştı ve bağırarak siparişini verdi. Barın en beğenilen amatör şarkıcısı sahneye çıkınca herkes alkışladı. Rebus tezgâha dizilmiş müşterilere göz gezdirdi ve öbür uçta Deek Torrance'ı gördü. Görüştükleri son seferden daha sarhoş veya daha ayıktı. Rebus içkilerinin parasını öderken (bekletmemişlerdi, burada da tanınıyordu) Torrance onu gördü, önce başıyla selamladı, sonra el salladı. Rebus işaretlerle içkileri masaya bırakıp geleceğini anlattı, Torrance tekrar başını salladı.

Müzik başlamıştı. Rebus, hayır, lütfen o olmasın, diye düşündü. "Little Red Rooster" olmasın. Ekranda, sabahın ilk yumurtalarını toplamak

için kümese gelen sarışın köylü kızına asılan bir horoz belirdi.

"Al bakalım Chick. Şerefe."

"Slainte." Chick bir yudum aldı, ağzında biraz bekletti, sonra başını salladı. "Bunun Grouse olmadığından eminim. Onu gördünüz mü?"

"Gördüm."

"Aradığınız adam oydu, değil mi?"

Rebus ikiye katlanmış bir onluk uzattı, Chick alıp cebine attı. "Ta kendisi."

O sırada Deek Torrance kalabalığı yararak onlara doğru ilerliyordu, ancak birkaç adım kala durdu, bir başka içicinin üzerinden uzanarak Rebus'un omzuna dokundu.

"John, şeye gidiyorum." Başıyla sahnenin öbür tarafındaki tuvaleti gösterdi. "Hemen dönerim." Rebus başıyla anladığını belirtince Torrance tekrar kalabalığa dalıp uzaklaştı. Chick Muir viski bardağını başına devirdi. "Ben ufaktan toz olayım," dedi.

"Tamam, görüşürüz Chick." Chick başıyla onayladı, bardağını masaya bırakıp kapıya yöneldi. Rebus "Little Red Rooster"ı duymazdan gelmeye çalıştı, başaramayacağını anlayınca Torrance'ın peşinden tuvalete yöneldi. Deek'in sahnedeki diskjokeyle konuştuğunu, sonra da erkekler tuvaletinin kapısını itip içeri girdiğini gördü. Rebus geçerken şarkıcıya bir göz attı, ancak bar kalabalığı alkış ve ıslıklarla, orta yaşlı adamı giderek derinleşen bir uçuruma sürüklüyordu.

Deek bir pisuarda durmuş, duvardaki karikatüre gülüyordu. Heart forması giymiş iki futbolcuyu uygunsuz durumda gösteren resmin üstünde "Ballı Börek Dolması!" yazıyordu. Easter Yolundaki barlarda sık rastlanan bir yaklaşımdı. Aynı resim Gorgie Yolunda bir barda olsa, futbolcular Hibernian forması giymiş olurdu. Rebus tuvalette başka kimse olup olmadığını kontrol etti. Başını çevirmiş, omzunun üstünden Rebus'a bakan Deek dalga geçiyordu.

"John, bir an röntgenci olduğunu düşündüm." Ancak Rebus şakalaşacak havada değildi. "Bana bir şey bulmanı istiyorum Deek."

Torrance homurdandı.

"Kim ne isterse bulurum demiştin, hatırlıyor musun?"

"Kadından silaha kadar her şey," diye tekrar etti Deek.

Rebus kısaca, "İkincisi," dedi. Deek Torrance bir şey söyleyecekmiş gibi durdu. Onun yerine homurdandı ve fermuarını çekip lavaboya yöneldi.

"Başın derde girer."

"Girebilir."

Torrance ellerini, pislikten rengi dönmüş döner havluya kuruladı. "Ne zaman istiyorsun?"

"En kısa zamanda."

"Aklında belirli bir model var mı?" Artık ikisi de ciddileşmiş, yavaş, kontrollü bir tonda konuşuyorlardı.

"Ne bulursan bana uyar. Ne kadardır?"

"İki yüzü bulur. İstediğinden emin misin?"

"Eminim."

"İstersen ruhsat alıp resmileştirebilirsin."

"Alabilirim."

"Muhtemelen almayacaksın."

"O kadarını bilmene gerek yok Deek."

Deek tekrar homurdandı. Kapı savrulup açıldı, ağzının bir kenarında sigarası, diğer kenarıyla gülümseyen genç bir erkek içeri girdi. İçerideki iki adama aldırmadan pisuara yürüdü.

"Bana bir telefon numarası ver." Genç adam dönüp omzunun üstünden ikiliye baktı. "Önüne bak delikanlı!" Torrance adama sinirlenmişti. "Körlere kılavuzluk eden köpeklerin ne kadar pahalı olduğunu biliyor musun?"

Rebus bloknotundan bir sayfa kopardı. "İki numara yazdım," dedi. "Biri ev, biri iş."

"Ararım."

Rebus kapıyı çekti. "İçki ısmarlayayım mı?"

Torrance başını salladı. "Çıkmak üzereydim." Durakladı. "Eminsin, değil mi?"

John Rebus başıyla onayladı.

Deek gittikten sonra kendine bir içki daha ısmarladı. Titriyordu, kalbi fazla hızlı atıyordu. Hoş bir kadın "Band of Gold"u söylüyordu, üstelik hiç fena değildi. Gecenin en büyük alkışını aldı. Diskjokey mikrofona gelip kadının adını tekrar etti. Erkek arkadaşı sahneden inmesine yardım ederken bir alkış daha koptu. Adamın parmakları altın yüzüklerden görünmüyordu. Diskjokey yeni amatörün adını söylüyordu.

"Bize 'King of the Road'u söyleyecek. Hadi, hep birlikte alkışlayalım: John Rebus!"

Tek tük alkışlar duyuldu. Rebus'u tanıyanlar içkilerini bıraktı, başlarını çevirip tezgâhın kenarında durduğu yere doğru baktı.

"Yaktım seni Deek!" diye tısladı. Diskjokey kalabalığa göz gezdiriyordu.

"John, hâlâ buradasın değil mi?" İzleyenler de bakınıyordu. Rebus'un sonradan fark ettiği biri eliyle işaret etmiş olmalıydı, çünkü diskjokey bu sefer John'un utangaç bir amatör olduğunu, siyah vatkalı ceketiyle, başını bardağa gömmüş olarak tezgâhta durduğunu söylüyordu. "Hadi, bir daha alkışlayalım da bizi kıramayıp sahneye çıksın."

Yüzünü kalabalığa çevirdiğinde John Rebus için büyük bir alkış koptu. Daha sonra, Deek silahı hemen orada vermediği için ne kadar şanslı olduğunu düşünecekti. Yoksa tek kurşun işi bitirirdi.

Deek Torrance durumdan hiç hoşnut değildi, ama yine de aradı. Boş bir arsanın kıyısındaki bir telefon kulübesine gitmişti. Geç bir saat olmasına rağmen hâlâ bisiklete binen birkaç çocuk, bozuk asfaltta gürültüyle gidip geliyordu. İki kalas ve bir süt kasasından kendilerine bir rampa yapmışlardı. Rampaya hızla tırmanıp karanlığa atılıyor, lastiklerine işkence ederek yere iniyorlardı.

Telefon açıldığında, "Ben Deek Torrance," dedi. Adı söylenirken beklemesi gerektiğini bi-

liyordu. Alnını telefon kulübesinin kenarına dayadı. Plastik çerçeve serindi. Kendi kendine, hepimiz büyüyoruz dedi. Hiç hoş değil, ama büyüyoruz işte. Artık Peter Pan da yok.

Şimdi hattın öbür ucunda ses vardı, biri gelip telefonu açmıştı.

Hiç gerek olmadığı halde, "Ben Deek Torrance," diye tekrar etti. "Bir haberim var."

18

Çarşamba sabahı Rebus işyerine beklenmedik kadar erken bir saatte gitmişti. Erkencilerden olmadığı gayet iyi bilinirdi. Bu yüzden varlığı, dakik CID personelinin etraflarına bakıp, hâlâ sıcak yataklarında rüya görmediklerinden emin olmaya çalışmalarına yol açtı.

Yine de pek yaklaşmadılar, ne de olsa Rebus'un sabah suratsızlığı ünlüydü. Ancak Rebus günlük telaş başlamadan burada olmak istemişti: Bilgisayarda aradığı isimleri pek fazla kimsenin görmesini istemiyordu.

Aengus Grahame Fairmile Gibson hakkında pek bilgi yoktu. Çoğu kamuya açık alanda sarhoş olmak ve gürültü yapmaktı. Bir polis memurunun kepini itip yere düşürmekse genç Gibson'la avenesinin eğlenceli bulduğu bir oyun olmalıydı. Diğer uygunsuz davranışları arasında, kentin fahişeleriyle ünlü olmayan bir bölgesinde kaldırımda yürüyen kadınları taciz etmek ve anahtar olmadığı için bir arkadaşının evine pencereden girmeye çalışırken yanlış daireye girmek vardı.

Ancak tamamı beş yıl önce kesilmişti. O günden bugüne trafik cezası bile yememişti. Poliste-

ki dosyaları bu kadardı. Rebus pek bir şey beklemeden bilgisayara Broderick Gibson'ın adını da girdi. Yanılmamıştı. Baba Gibson'ın gençlik yaramazlıkları zamanaşımına uğrayıp başka bir yerin tozlu raflarına kaldırılmış olmalıydı. Aslında öyle bir dosya olup olmadığını bile bilmiyordu, ama İskoç Kılıç ve Kalkan örgütüyle yakından uzaktan ilişkisi olan birinin, hayatının bir döneminde en azından bir kere toplum huzurunu bozmaktan tutuklanmış olması gerektiğini düşünüyordu. Varsa, bunun tek istisnası Matthew Vanderhyde olabilirdi.

Telefon edip dün aldığı randevunun hâlâ geçerli olup olmadığını kontrol etti. Sonra bilgisayarı kapattı ve tam da Emniyet Amiri Watson çapaklı gözleriyle binaya girerken oradan ayrıldı.

Gazete bürosunun bekleme odasında otururken, geçen haftanın gazetelerine göz gezdirdi. Ellerinde değişik kuponlarla bekleyen birkaç erkencinin yanı sıra, resepsiyon masasında küçük ilanlar sayfasını kontrol eden birkaç umutlu genç de vardı.

"Müfettiş Rebus." Seslenen kadın resepsiyon masasının arkasından, sert bakışlı bir güvenlik görevlisinin Rebus'u dikkatle izlediği yerden çıkmıştı. Yağmurluğunu giymişti, demek ki binayı gezdirmeye pek niyeti yoktu. Oysa haftalardır gezdireceğini söyleyip duruyordu.

Adı Mairie Henderson'du, yirmili yaşlarının

başındaydı. Rebus onunla, Gregor Jack soruşturması sırasında, otopsi raporu hakkında bilgi almaya çalıştığı sıralarda tanışmıştı. Rebus ilk karşılaşmalarında yaşanan çirkin olayı unutmaya çalışmıştı, ancak genç kadın ısrarcı ve ikna ediciydi. Üniversiteyi yeni bitirmiş, öğrenciliği sırasında okulda yaptığı gazetecilik çalışmalarıyla günlük ve haftalık basın organlarına yaptığı haber katkılarıyla ödüller almıştı. Dahası acıkmanın ne demek olduğunu henüz unutmamıştı. Bu yönü Rebus'un hoşuna gidiyordu.

"Gelin," dedi genç kadın, "Açlıktan ölüyorum. Size kahvaltı ısmarlayacağım." Böylece South Bridge'de küçük bir pastaneye gittiler. Bu saatte seçim yapmak zordu. Turta ve meyve suyu için fazla mı erkendi? Bu saatte meyveli çörek yenir miydi? Sonunda herkes gibi dilimlenmiş sosis, kıymalı çörek ve yağda yumurta yemeye razı oldular.

"Yağda kızarmış sakatat veya hamur işi yok mu?" Mairie o kadar çok soru soruyordu ki tezgâhtaki kadın dayanamayıp aşçıya sormaya gitti. Bu da Rebus'un aklına, bugün bir ara Pat Calder'ı araması gerektiğini hatırlattı. Yağda kızarmış sakatat veya hamur işi yoktu, daha doğrusu hiç yapmamışlardı. Böylece tepsilerini alıp kasaya yöneldiler. Mairie hesabı ödemekte ısrar ediyordu.

"Ne de olsa bana son on yılın en büyük haberini vereceksiniz."

"Ben o kadar emin olmazdım."

"Bugünlerde bir ara vereceksiniz, ben eminim."

Küçük bir masaya yerleştikten sonra Mairie önce et sosuna, sonra da ketçap şişesine uzandı. "Hangisinden koyacağıma bir türlü karar veremem. Kızarmış hamur işi olmadığına üzüldüm ama, en sevdiğim şeydir."

Bir altmış beş boylarındaydı; vücudunda ancak kasap vitrininde asılı bir tavşanınki kadar yağ vardı. Rebus kendi tabağındaki kızartmalara baktı ve birden açlığı geçti. Çok sert olmayan kahvesinden bir yudum aldı.

İştahla tabağına atılmış olan genç kadın, "Mesele neydi?" diye sordu.

"Sen söyle."

Kadın bu öneriyi bıçağını iki yana sallayarak reddetti. "Önce siz neden sorduğunuzu söyleyeceksiniz."

"Biz oyunu böyle oynamayız."

"Öyleyse kuralları değiştiririz." Çatalını yumurta akıyla doldurdu. Pastane buharla ısınmıştı, ama kadın yağmurluğuna sıkı sıkı sarınmış olarak oturuyordu. Bacakları da güzeldi, Rebus bu arada bacaklarına bakmayı unutmuştu. Kahvesine üfledi, sonra bir yudum daha aldı. Kadın, Rebus'un bir şey söylemesi için akşama kadar beklemeye hazırdı.

Sonunda, "Central Otel'deki yangını hatırlıyor musun?" diye sordu.

"O zaman öğrenciydim."

"Enkazda bir ceset bulunmuştu." Mairie sözün gerisini bekliyordu. "Neyse, bazı yeni deliller

bulmuş olabilirim... Hayır, yeni delil yok. Ama öyle şeyler oluyor ki o yangınla ve o cesetle ilgisi olabileceğini düşünüyorum."

"Soruşturma resmen açıldı mı?"

"Daha değil."

"Yani haber yok."

Rebus başını salladı. "Mahkemeye verseler ilk celsede beraat edersin."

"Haber gerçekten iyiyse o kadarına katlanabilirim."

"Şimdilik o kadar iyi de değil."

Mairie çapraz kesilmiş yarım dilim ekmeğe tereyağı sürmekle meşguldü. "Bir de ben tekrar edeyim. Beş yıl önce meydana gelmiş bir yangını bugün tekrar kendi başınıza soruşturmaya karar verdiniz."

Bir adamın kendini içkiye vermesine yol açan bir yangın, diyebilir, genç gazeteciyi de peşinden kötü yola sürükleyebilirdi. Ama başını sallamakla yetindi.

"Peki Gibson'ın bunlarla ne ilgisi var?"

"Kesinlikle aramızda kalacak, ama o gece o da oteldeymiş. Ancak adı otel müşterilerinin listesine dahil edilmemiş."

"Yani babası nüfuzunu kullanmış."

"Olabilir."

"İşte size haber."

"Ama bu iddiayı destekleyecek delil yok." Bu yalandı, Vanderhyde'ın söyledikleri vardı; ancak bunu kadına söylemeyecekti elbette. Kendini kaptırmasını istemiyordu. Oysa çoktan kaptırdığı bakışlarından belliydi.

"Hiç mi yok?"

Rebus, "Hiç yok," diye tekrarladı.

"Bakalım bunun yardımı olacak mı?" Yağmurluğunun önünü açıp markalı kot pantolonunun kemerine sıkıştırdığı dosyayı çıkardı. Rebus dosyayı alırken pastanenin içine göz gezdirdi. Kimsenin onlarla ilgilendiği yoktu.

"Demek biraz casusluk yaptın?" Kadın omuz silkti.

"Çok film seyrettim."

Rebus dosyayı açtı. Başlığı yoktu, ama içinde Aengus Gibson hakkında kupürler ve "övgü dolu" haberler vardı.

"Bunlar sadece son beş yılda yayımlanan haberler. Fazla bir şey yok, çoğu yardım etkinlikleri, hayır işleri. Fabrikanın gelişmesi ve kârını artırmasıyla ilgili de birkaç yazı var."

Rebus yazıları karıştırdı. İşe yarar bir şey yoktu. "Yangından hemen sonra olanlarla ilgili bir şey bulursun diye umuyordum."

Mairie başıyla onayladı. "Telefonda da söylediniz. Ben de yazı müdürü dahil birkaç kişiyle konuştum. Yazı müdürü bana Gibson'ın yangından sonra bir psikiyatri hastanesine yatırıldığını söyledi. Asabi buhran geçirdiği söylenmiş."

"Sinir krizi yani," diye düzeltti Rebus.

Mairie gizemli bir ifadeyle, "Duruma göre değişir," dedi. Sonra, "Üç aya yakın yatmış. Hiç haberi çıkmamış, babası gazetecileri yaklaştırmamış. Aengus yeniden ortaya çıktığında önce

fabrikada çalışmaya başlamış, ondan sonra da kendini iş hayırlarına vermiş."

"Hayır işi mi demek istiyorsun?"

Mairie gülümsedi. "Duruma göre değişir," dedi. Sonra dosyayı gösterdi. "İşe yarar bir şey yok, değil mi?" Rebus başını salladı. "Bana da öyle geldi. Ne yazık ki bütün malzeme bu."

"Ya sizin yazı müdürü? Gibson'ın hastaneye ne zaman yattığını tam olarak hatırlayabiliyor mu?"

"Bilmiyorum. Sormakta sakınca yok. Sormamı ister misiniz?"

"*Evet*, isterim."

"Sorarım öyleyse. Bir soru da size."

"Evet?"

"Onları yemeyecek misiniz?"

Rebus tabağını masanın karşısına itti ve genç kadının iştahla yiyişini seyretti.

St. Leonard'a döndüğünde Emniyet Amirinin odasından arandığını gördü. Yaklaşık on dakika önce Emniyet Amiri Watson onu derhal görmek istediğini bildirmişti. Rebus başka mesaj olup olmadığını kontrol etti, Gorgie'deki izleme noktasında bulunan Siobhan Clarke'ı arayıp yeni camın takıldığını öğrendi.

"Mükemmel oldu," diyordu Siobhan. "Üstüne beyaz tutkal gibi bir şey sürmüşler, cam cilası dediler. Öylece bıraktık. Biz fotoğraf çekebiliyoruz, ama dışarıdan bakınca temizlenmeyi bekleyen yeni takılmış bir camdan başka bir şey görünmüyor."

"Güzel," dedi Rebus. Olayların gerisinde kalmak istemiyordu. Watson'ın niyeti dün meydana gelen patırtı yüzünden ona fırça atmaksa, bunun Lauderdale'in diş fırçasından daha sert olacağı kesindi.

Ancak Rebus tümüyle yanlış anlamıştı.

"Sen ne yaptığını sanıyorsun?" Watson, en acısından avuç avuç biber yutarken maraton parkurunun yarısını koşmuş gibi görünüyordu. Gürültüyle nefes alıp veriyordu, yanakları da koyu vişne çürüğü rengindeydi. Bu halde bir hastaneye girse iki adam üstüne atılır, hemen sedyeye yatırıp acil servise koştururdu.

Hayır, dört adam demek daha doğru olacaktı.

"Neden bahsettiğinizi pek anlayamadım efendim."

Watson yumruğunu masaya indirdi. Bir kalem yere düştü. "Demek neden bahsettiğimi pek anlayamadın!"

Rebus kalemi kaldırmak için öne eğildi.

"Bırak! Otur şuraya!" Rebus oturdu. "Hayır, en iyisi ayakta dur." Rebus ayağa kalktı. "Bana sadece sebebini söyle." Rebus'un aklına ortaokuldaki bir fen öğretmeni geldi. Rebus'la aynen bu şekilde konuşan sinirli bir adamdı. "Sadece sebebini söyle."

"Peki efendim."

"Dinliyorum."

"Özür dilerim efendim, neyin sebebini söyleyeyim?"

Sözcükler sıkılmış dişlerin arasından dökülü-

yordu. "Neden Broderick Gibson'ı rahatsız ediyorsun?"

"Saygısızlık etmek istemem efendim, ama..."

"Kes şu 'saygısızlık etmek istemem ama' yalakalığını! Bana bir cevap ver."

"Broderick Gibson'ı rahatsız etmiyorum efendim."

"Peki ne yapıyorsun? Asılıyor musun? Bu sabah Emniyet Genel Müdürü telefon etti. Adamın sinirden o kahrolası kanı çekilmişti!" İnanmış bir Hıristiyan olan Watson nadiren küfrederdi. Bu kötüye işaretti.

Rebus her şeyi anlamıştı. Polis balosu. Elbette, Broderick Gibson yakın arkadaşı Emniyet Genel Müdürünün yakasına yapışmıştı. Senin ufaklıklardan biri peşime düştü, mesele nedir? Hiçbir şeyden haberi olmayan müdür de kekeleyerek, lafı geveleyerek bilgisi olmadığını, derhal araştıracağını söylemişti. Bana memurun adını verin yeter...

"Ben oğluyla ilgileniyorum efendim."

"Ama bu sabah bilgisayarda ikisinin de adına bakmışsın."

Ah, demek *biri* erkenciliğinin farkına varmıştı. "Evet, baktım. Ama inanın sadece Aengus'la ilgileniyorum."

"Hâlâ sebebini söylemedin."

"Şey efendim... Konu biraz bulutlu."

Watson kaşlarını çattı. "*Bulutlu* demek? Mezuniyet balosu ne zaman?" Rebus anlayamadı. Watson seve seve açıkladı. "Meteoroloji fakülte-

sini bitirmişsindir herhalde!" Yerdeki makineye eğilip kendine kahve doldurdu, aniden kahveye ihtiyaç duyan Rebus'a teklif bile etmedi.

"Aklıma gelen kelime oydu efendim," dedi.

"Benim de aklıma gelen bazı kelimeler var Rebus, ama annen duysa eminim hoşuna gitmez."

Rebus, gitmez, diye düşündü. Senin annen duysa ağzını sabunla yıkar.

Emniyet Amiri kahvesini höpürdetti. Ona boş yere "Çiftçi" demiyorlardı. Kendine özgü zevkleri ve tercihleri vardı, ne yazık ki çoğu ancak avam sözcüğüyle tanımlanabilirdi.

"Herhangi birini söylemeden önce," diye devam etti, "açıklamanı dinleyecek kadar yüce gönüllü bir adam olduğumu belirteyim. Beni ikna et yeter."

"Peki efendim," dedi Rebus. Hangi biriyle ikna edeceğini bilmiyordu. Yine de denemek zorundaydı.

Denedi. Öykünün ortalarına doğru Watson isterse oturabileceğini bile söyledi. On beş dakikanın sonunda Rebus "Şimdilik bu kadar sevgili seyirciler," der gibi iki elini açıp öne uzattı.

Watson bir fincan daha kahve doldurdu ve masaya, Rebus'un önüne bıraktı.

"Teşekkür ederim efendim." Rebus sade kahveyi yuttu.

"John, mesnetsiz bir kuşkuya kapılmış olabileceğin hiç aklına geldi mi?"

"Hiç aklımdan çıkmadı ki efendim. Bana el sıkışan iki adam gösterseniz, ilk aklıma gelen masonların bir entrika çevirdiği olur."

Watson neredeyse gülümseyecekti, ancak gülünecek bir şey olmadığını hatırladı. "Bak, şöyle söyleyeyim. Şu ana kadar bulduklarını... Nasıl desem..."

"Bulutlu mu efendim?"

"Osuruktan," diye düzeltti. "Beş yıl önce biri öldü. Önemli biri miydi? Belli ki değildi, aksi halde kimliği çoktan ortaya çıkmış olurdu. Bu durumda pek az insanın tanıdığı ve hemen unuttuğu biri olduğunu varsayabiliriz. Ne yaslı bir eş gördük, ne zavallı yetimler, ne de soru soran bir anne baba."

"Unutalım gitsin mi yani efendim? İşlediği cinayet katilin yanına kâr mı kalsın?"

Watson çileden çıkmak üzereyi. "İşimiz başımızdan aşkın."

"Brian Holmes'un tek yaptığı bir iki soru sormaktı, biri onu komaya soktu. Ben bir iki soru sordum, biri evimi basıp kardeşimi ölümüne korkuttu."

"Ben de onu diyorum işte, *kişisel* bir intikam savaşına dönmüş. Bu noktaya getirmemen gerekirdi. Hem önünde yapılacak yığınla iş var. Örneğin Para Babası Operasyonu var. Eminim senin aklında başka şeyler de vardır."

"Dosyayı kapatmamı mı istiyorsunuz efendim? Kişisel bir baskı altında olup olmadığınızı öğrenebilir miyim efendim?"

Kişisel baskı Watson'un beynine sıçrayan ve yüzünü morartan kandı. "Orada dur bakalım, benimle bu şekilde konuşmana izin vermeyeceğimi bilirsin."

"Haklısınız efendim. Özür dilerim efendim." Yine de söyleyeceğini söylemişti. Akıllı bir asker ne zaman siper alacağını bilirdi. Atışını yapmıştı, şimdi de sipere çekiliyordu.

Watson, "İyi edersin," derken pantolonunun astarı bulaşık telinden yapılmış gibi sandalyesinde kıpırdandı. Sonra, "Şöyle diyelim," diye söze başladı. "Bana yirmi dört saat içinde somut bir delil getirebilirsen, örneğin ölen adamın kimliği gibi somut bir bilgi getirebilirsen, dosyayı yeniden açarız. Aksi halde, *yeni* delil bulununcaya kadar dosyayı kapatıp rafa kaldırırız."

"Bu kadarı benim için yeterli efendim." Tartışmanın anlamı yoktu. Belki yirmi dört saat yeterli olurdu. Belki Jackie Chan İskoç eteği giyerdi. "Kahve için teşekkür ederim efendim, çok makbule geçti."

Watson bilindik "içim fıkır fıkır" esprisine başlayınca Rebus izin isteyip çıktı.

19

Masasına oturup suratını asmış, soruşturmasındaki açmazları düşünüyordu ki kulağına Broughton'da bir evde "maraza" çıktığına dair bir şey çalındı. Adresi duymuştu, ama neresi olduğunu anlaması için bir iki saniye geçmesi gerekti. Birkaç dakika sonra arabasına binmiş, kentin batı yakasına doğru ilerliyordu. Trafik her zamanki gibiydi, büyük kavşaklarda sürücülere acı verecek kadar yavaşlamıştı. Rebus trafik ışıklarını suçladı. Neden ışıkları kaldırıp yayaları kendi hallerine bırakmıyorlardı sanki? Hayır, o zaman trafik daha fazla aksardı, bu keşmekeşin içine bir de ölülerle yaralıları taşıyacak ambulanslar karışırdı.

Hem niye acele ediyordu? Neyle karşılaşacağını aşağı yukarı bildiğini sanıyordu. Yanılıyordu. (Yine o haftalardan biriydi galiba.) Mrs. MacKenzie'nin iki katlı evinin önünde bir polis arabasıyla bir ambulans duruyor; komşular sokağa dökülmüş, belirgin bir merakla gösteriyi izliyordu. Yolun karşı tarafındaki çocuklar bile ilgilenmişti. Teneffüs saati olmalıydı, çünkü bazıları demir parmaklıklar arasından başlarını

uzatıyor, ağızları açık, parlak renkli arabalara bakıyordu.

Rebus parmaklıkları düşündü. Belli ki çocukları içeride, güvenli okul bahçesinde tutma niyetiyle yapılmıştı, ama dışarıdakilerin içeri girmesini önlemeye yetiyor muydu?

Kapıda görevli memura kimliğini gösterip Mrs. MacKenzie'nin evine girdi. Kadının bağıra bağıra ağladığını duyunca cinayet ihtimalini düşünmeye başladı. Bir kadın polis, bir yandan sesi açık omuz telsiziyle merkeze bilgi verirken, bir yandan da onu teselli etmeye çalışıyordu. Kadın polis Rebus'u gördü.

"Şu kadına bir fincan çay yapıverin," diye yalvardı.

"Kusura bakma şekerim, ben zavallı bir CID memuruyum. Çaydanlıkta su kaynatmak için benden biraz daha kıdemli biri lazım." Rebus ellerini cebine sokmuş, herhangi bir gözlemci gibi içine düştüğü kargaşayı dışarıdan seyrediyordu. Kuş kafesine doğru yürüyüp içine baktı. Kumla kaplı zeminde tüyler, yem kabukları ve kurumuş dışkılar arasında katılaşmış bir muhabbetkuşu ölüsü yatıyordu.

Rebus kendi kendine, "Doğru kuş cennetine," diye mırıldanarak oturma odasına geçti. Ambulans görevlilerinin mutfakta olduğunu gördü ve o tarafa yöneldi. Yerde, elleri ve yüzü kat kat sargı beziyle sarılmış bir adam yatıyordu. Hiç kan görünmüyordu. Az daha ıslak muşambada kayıp düşüyordu, ama antika sayılabilecek fırına tutunup dengesini korudu. Fırın ılıktı. Bir polis me-

muru açık duran arka kapıda duruyor, bir sağa bir sola bakıyordu. Rebus ambulans görevlileri ve yaralının arasından zar zor geçip polis memurunun yanına gitti.

"Güzel bir gün, değil mi?"

"Ne?"

"Hava durumunu kontrol etmiyor muydun?" Rebus tekrar kimliğini gösterdi.

"Hayır, havaya bakmıyordum. Kaçtığı yöne bakıyordum."

Rebus başıyla onayladı. "Nasıl yani?"

"Komşular üç bahçe çitini aşıp, bahçelerin arasındaki geçitten koşarak kaybolduğunu söylüyor." Memur eliyle gösterdi. "Şuradaki geçit, çamaşır asılı ipin hemen arkasında."

"Çamaşır ipinin arkasındaki mi?"

"Evet, o geçit olmalı. Üç çit... Bir, iki, üç. Oradaki geçit olmalı."

"Aferin delikanlı, soruşturmaya çok katkısı olacak bir keşif yaptın."

Memur ona uzun uzun baktı. "Benim amirim alınan notlar konusunda çok titizdir. Siz St. Leonard'dansınız, değil mi? Bu olay sizin bölümünüzü pek ilgilendirmez efendim."

"Her olay beni ilgilendirir delikanlı, ben her memurun amiriyim. Anlat bakalım, ne oldu burada?"

"Yerde yatan bey saldırıya uğramış. Saldırgan kaçmış."

Rebus başıyla onayladı. "Ben sana şimdiden kimin nasıl saldırdığını söyleyebilirim." Polis

memuru kuşkuyla baktı. "Saldırgan Alex Maclean adında bir adamdı ve yerde yatan Mr. McPhail'i ya yumrukladı ya da kafa attı.

Memur göz kırptı, sonra başını salladı. "Asıl *yerde yatan* Maclean." Rebus yere baktı ve adamın cüssesini ilk kez fark etti. McPhail'den en az yirmi kilo fazlası vardı. "Hem ne yumruk atılmış ne kafa. Başından aşağı bir tencere kaynar su dökülmüş."

Hafiften gururu incinen Rebus, polis memurunun anlattığı saldırıyı yorum yapmadan dinledi. Bir süredir evden uzak duran McPhail, sonunda arayıp birkaç parça giyecek ve öteberi almak için eve uğrayacağını söylemişti. İşe girdiği süpermarkette vardiyaların uzun olduğuna dair bir masalla Mrs. MacKenzie'yi kandırmıştı. Sonra gelmiş, yumurta haşlamak için mutfakta tencereyle su kaynatan ev sahibinin yanına oturup sohbete dalmıştı. (Her çarşamba öğle yemeğinde haşlanmış yumurta yenirdi. Perşembe çılbır günüydü. Mrs. MacKenzie'nin ifadesinin bir bölümü böyleydi. Her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlatmak istemişti.) Ancak Maclean evi gözetliyordu, McPhail'in içeri girdiğini gördü. Kilitli olmayan ön kapıyı açıp mutfağa koştu. Mrs. MacKenzie'ye göre, "İnsanı dehşete düşüren bir sahne"ydi. "Yüz yaşıma kadar yaşasam da gözümün önünden gitmeyecek."

İşte tam da o noktada McPhail tencereyi kapmış, Maclean'e doğru savurmuş, kaynar su

adamın başından aşağı dökülmüştü. Sonra arka kapıyı açıp kaçmıştı. Üç evin çitlerini aşmış, aradaki geçide dalmıştı. Melodramın sonu.

Görevliler Maclean'i kaldırıp ambulansın arkasına yerleştirirken Rebus izliyordu. Adamı hastaneye götüreceklerdi. Bu gidişle Rebus'un Edinburgh'da tanıdığı herkes hastaneye kaldırılacaktı. McPhail'in talihi bu seferlik yaver gitmişti. Aklı başında olsa şimdi Rebus'un tavsiyesine uyup şehri terk eder, böylece biraz sonra peşine düşecek olan polisin elinden de kurtulmuş olurdu.

Rebus, McPhail'in kendisi için neyin iyi neyin kötü olduğunu bilip bilmediğini merak ediyordu. Ne de olsa, küçük kızları kendisine uygun gören bir adamdı. Rebus St. Leonard'a doğru ağır ağır akan sıkışık öğle trafiğinde beklerken bunu düşünüyordu. Broughton'a gitmek için seçtiği yolda öyle yavaş ilerlemişti ki şimdi geri dönerken anayolları kullanmakta hiçbir sakınca görmedi: Leith Caddesi, Bridges Yolu ve Nicolson Caddesi. Bir şey onu bu caddede kalmaya zorladı ve sonunda, Rory Kintoul'un kaçıp sığındığı, kan kaybederek et tezgâhının dibine yığıldığı kasap dükkânının önüne geldiğini fark etti.

Dükkânın ön tarafını boydan boya kaplayan vitrinin tahtadan bir panoyla kapatıldığını görünce pek şaşırmadı. Panoya büyük beyaz bir kâğıt yapıştırılmış, üstüne kalın keçeli kalemle bir not yazılmıştı. Kısaca "Açığız" deniyordu. Rebus arabasını park ederken ilginç, diye dü-

şündü. Birkaç gün önce kaldırımda göze çarpan kızıl damlaların, yağmurla veya gelip geçenlerin ayaklarıyla silindiğini fark etti.

Kasap Mr. Bone, el makinesinde tuzlanmış et dilimliyor, makinenin daire şeklindeki bıçağı eti keserken tıslıyordu. Rebus'un gördüğü çoğu kasaptan daha kısa boylu ve zayıftı. Belirgin elmacık kemikleri olan yüzü derin çizgilerle dolu; saçları seyrek ve ağarmıştı. Dükkânın ön tarafında başka kimse yoktu, ancak Rebus arka tarafta çalışan birinin ıslık çaldığını duyabiliyordu. Bone içeriye bir müşterinin girdiğini fark etti.

"Ne arzu edersiniz efendim?"

Rebus vitrinin hemen arkasındaki camlı dolabın boş olduğunu gördü, muhtemelen yeniden doldurulmadan önce cam kırıklarından temizlenmesi gerekiyordu. Başıyla tahta panoyu gösterdi. "Ne zaman oldu bu?"

"Ah, dün gece." Bone dilimlenmiş eti camlı dolabın temizlenmiş bir bölümüne yerleştirdi, sonra bir çubuğa takılı fiyat etiketini sapladı. Ellerini beyaz önlüğüne sildi. "Ya çocukların işi ya da sarhoşların."

"Neyle kırmışlar, tuğla mı?"

"Kim bilir?"

"Dükkânın içinde bir şey bulamadıysanız balyozla kırmış olmalılar. Bir tekmeyle bu kadar zarar verilebileceğini zannetmem."

Mr. Bone bu kez ona daha dikkatli baktı ve tanıdı. "Siz Rory buradayken..."

"Evet Mr. Bone. Rory'e balyozla vurmamışlardı ama."

"Ne demek istediğinizi anlayamadım."

"Bu arada, yarım kilo sığır sosisi."

Bone önce tereddüt etti, sonra birbirine bağlı bir dizi sosis çıkarıp bir bölümünü kesti.

"Haklı olabilirsiniz elbette," diye devam etti Rebus. "Çocuklar veya sarhoşlar yapmış olabilir. Hiç gören olmamış mı?"

"Bilmiyorum."

"Polise bildirmediniz mi?"

"Gerek kalmadı. Bu sabah saat ikide polis beni arayıp haber verdi." Bu durumdan hoşnut olmadığı belliydi.

"Hepsi görevimizin bir parçası, Mr. Bone."

Bone tartıya bakarak, "Yarım kiloyu biraz geçti," dedi. Sosisleri önce beyaz, sonra kahverengi kâğıda sardı, ederini kurşun kalemle paketin üstüne yazdı. Rebus beş sterlinlik bir banknot uzattı.

"Sigorta zararınızı karşılar herhalde," dedi.

"Umarım karşılar, tomarla para alıyorlar."

Rebus parasının üstünü aldı, Bone'la göz göze gelinceye kadar bekledi. "Ben *asıl* sigortacınızdan bahsediyorum Mr. Bone." Yaşlı bir çift dükkâna girmek üzereydi.

Ayaklarını sürükleyerek arkasından gelen kocasıyla birlikte dükkâna giren kadın, "Ne oldu Mr. Bone?" diye sordu.

Bone müşteriler için kullandığı ses tonuyla, Rebus'la konuşurken kullanmadığı ses tonuyla, "Çocuklar Mrs. Dowie," diye cevap verdi.

Şimdi Rebus'a bakıyordu. Rebus göz kırptı, paketini aldı ve çıktı. Dışarıda, elindeki kahverengi pakete baktı. Elini üşütüyordu. Üstelik et yememesi gerekiyordu. Gerçi sosisin içinde pek fazla et bulunmadığını biliyordu. Yoldan geçen bir başka kadın durup panoyla örtülmüş vitrini inceledi, sonra içeri girdi. Jim Bone bugün iyi iş yapacaktı. Herkes ne olduğunu merak edip dükkâna girecekti. Rebus farklıydı, o ne olduğunu *biliyordu*, ama kanıtlamak kolay olmayacaktı. Siobhan Clarke bıçaklanan adamla konuşmayı henüz başaramamıştı. Belki de Rebus'un kadını teşvik etmesi gerekiyordu; hem şimdi Rory Kintoul'a kuzeninin kırılan vitrininden söz edebilirdi.

Arabasının yanına, Land Rover'a benzer bir 4x4 park edilmişti, içindeki dev siyah köpek dışarı çıkmak için çırpınıyordu. Yayalar arabanın mümkün olduğu kadar uzağından geçmeye çalışıyordu. Hakları da vardı, köpek arka cama atıldığında bütün araç aksları üzerinde sallanmıştı. Rebus, düşünceli araç sahibinin camlardan birini bir iki santim aralık bıraktığını fark etti. Belki de o aralık köpeğe yaklaşacak kadar aptal bir hırsız için tuzaktı.

Rebus aralık camın önünde durdu, sosis paketini açıp içindekileri aralıktan içeri bıraktı. Köpek, koltuğa düşen sosisleri bir nanosaniye kadar kokladıktan sonra yemeye koyuldu.

Rebus kendi arabasının kapısını açarken cadde ilahi bir sessizliğe bürünmüştü.

Kendi kendine, "Hepsi görevimizin bir parçası," dedi.

Karakola dönünce Heartbreak Kafe'ye telefon etti ve alelacele kaydedilmiş gibi gelen telesekreter mesajından, restoranın "tadilat dolayısıyla kapalı" olduğunu öğrendi. Brian Holmes'un masasının çekmecesinde, en sık aradığı telefon numaralarının listesinden oluşan bir bilgisayar çıktısı buldu. Listenin sonuna mavi tükenmez kalemle bazı numaralar eklenmişti. Aralarında, yanında (E) ibaresiyle Eddie Ringan'ın da numarası vardı.

Rebus masasına dönüp numarayı çevirdi. Pat Calder üçüncü çalıştan sonra cevap verdi.

"Mr. Calder, ben Müfettiş Rebus."

"Ha." Umut Calder'ın sesini terk etti.

"Hâlâ haber yok galiba."

"Yok."

"Peki, öyleyse yasal işlemlere başlayalım. Artık kayıp kaydı tutabiliriz. Hemen birini gönderip..."

"Neden siz kendiniz gelmiyorsunuz?"

Rebus biraz düşündü. "Hiçbir nedeni yok."

"İstediğiniz zaman gelin, bugün kapalıyız."

"Müthiş aşçı Willie'ye ne oldu?"

"Her zamankinden hızlı bir gece geçirdi."

"Pek dayanıklı değilmiş o halde."

"Bağıra çağıra mutfaktan dışarı fırladı. 'En büyük şef benim! En büyük şef benim!' Bir kadının önündeki çorbayı aldı, başını kâsenin içi-

ne sokup içmeye başladı. Galiba ilaç falan alıyordu."

"O halde Elvis'in son dönemlerdeki halini gayet iyi taklit etmiştir. Sizin için de uygunsa yarım saat sonra orada olurum."

Stockbrigde semtinin "Colonies" adı verilen sıra evleri yoksul işçiler için konut olarak inşa edilmişti, fakat şimdi genç profesyoneller arasında çok popülerdi. Birbirine bitişik, küçük bağımsız evler şeklinde inşa edilen yapının önündeki dik taş merdivenler, birinci kat seviyesindeki kapıya ulaşıyordu. Rebus, Marchmont'taki kendi dairesiyle kıyaslayınca boyutlarının acımasızca küçük olduğunu gördü. Burada yüksek tavanlar, boydan boya pencereli ferah odalar, ahşap kepenkler yoktu.

Yine de yüz yıl öncesinin madenci ailelerinin burada mutlu bir ömür sürdüğünü tahmin edebiliyordu. Kendi babası da Fife'ta bir madenci mahallesinde doğmuştu. Rebus onun da böyle bir evde büyüdüğünü düşündü. En azından dışarıdan böyle görünen bir evde...

Pat Calder içeride olağanüstü bir iş başarmıştı. (Rebus tasarım ve uygulamanın onun elinden çıktığından hiç kuşku duymadı.) Ahşap ve pirinçten yapılmış eski gemici sandıkları, siyah akrobat lambalar, süslemeli çerçeveler içinden Japon baskıları, şamdanları Yahudi ikonlarını andıran bir yemek masası ve devasa bir televizyon/müzik seti köşesi... Ancak burada Elvis'in esamesi okunmuyordu. Siyah deri kanepeye oturan Re-

bus, başıyla tabut büyüklüğündeki hoparlörleri işaret etti.

"Komşular şikâyet etmiyor mu?"

"Her zaman," diye itiraf etti Calder. "Dört kapı ilerideki evden biri telefon edip kendi televizyonlarının sesini duyamadıklarını söyleyince Eddie gurur duymuştu."

"Çok düşünceliymiş."

Calder gülümsedi. "Eddie 'politik' davranmayı hiç beceremez."

"Tanışalı çok oldu mu?"

Calder poposunu büyük bir mindere koymuş, sonra da boylu boyunca yere uzanmıştı. Sobranie marka siyah sigarasının dumanını sinirli sinirli havaya savuruyordu. "İki yıldır tanışıyoruz. Heartbreak'i açma fikri oluşmaya başladığında beraber yaşamaya karar verdik."

"Nasıl biridir? Restoranın dışında yani."

"Bir an dünyanın en zeki adamıyken birden şımarık bir çocuk olabilir."

"Siz onu şımartıyor musunuz?"

"Ben dünyayla arasına tampon oluyorum. En azından oluyordum."

"Peki ilk tanıştığınız zaman nasıldı?"

"İnanmayacaksınız ama şu an içtiğinden daha çok içiyordu."

"Neden başladığını hiç anlattı mı?" Rebus ikram edilen sigarayı reddetmişti, ama duman kanına girmeye başlıyordu. Belki de fikrini değiştirmesi gerekecekti.

"Unutmak için içtiğini söyledi. Şimdi neyi unutmak için diye soracaksınız. Ben de o kadarını söylemedi diyeceğim."

"Hiçbir imada da bulunmadı mı?"

"Bence Brian Holmes'a bana anlattıklarından fazlasını anlatıyordu."

Tanrım, bir kıskançlık mı seziyordu? Birden Calder'i Holmes'un başına bir darbe indirirken gözünün önüne getirdi. Hatta kim bilir, belki de hoppa Eddie'yi ortadan kaldıran da oydu...

"Ben onu asla incitemem Müfettiş. Ne düşündüğünüzü biliyorum."

"Can sıkıcı olmalı. Sizin deyiminizle 'dünyanın en zeki adamı'nın içkiyle kendini yok etmesi çok acı. O tür insanların her zaman bakıma ihtiyacı olur."

"Haklısınız, *gerçekten* can sıkıcı olabiliyor."

"Özellikle de kolayca gaza gelen biriyse."

Calder burnundan fışkıran dumanın arasından kaşlarını çatarak baktı. "Neden 'gaz' dediniz?"

"Çabuk sinirleniyor."

"Deyimin anlamını biliyorum. Aynı anlama gelen birçok deyim var. Yalnız Eddie bazı kâbuslar görürdü. Kendisine veya başkalarına gaz verildiği kâbuslar... Ama toplama kamplarındaki gibi *gerçek* gaz."

"Kâbuslarını size anlatır mıydı?"

"Hayır, ama bazen uykusunda 'gaz' diye bağırırdı. Gaz odalarında çok eşcinsel can verdi Müfettiş."

"Sizce anlamı bu muydu?"

Calder sigarasını şöminenin yanında duran porselen bir lazımlığa söndürdü. Yerden zar zor kalktı. "Gelin, size bir şey göstereceğim."

Rebus mutfakla banyoyu görmüştü, bu yüzden Calder'ın yöneldiği kapının, evin tek yatak odasına açıldığını anladı. Tam olarak ne beklemesi gerektiğini bilmiyordu.

Calder kapıyı arkasına kadar açarken, "Ne düşündüğünüzü biliyorum," dedi. "Bütün bunlar Eddie'nin marifeti."

Gerçekten de marifet isteyen şeylerdi. Birkaç zebranın derisinden oluşan bir yatak örtüsüyle örtülü kocaman iki kişilik bir yatak. Duvarlarda, yüzü pembe boya ve altın varakla kasten belirsizleştirilmiş, en parlak dönemindeki Elvis'i sahnede şarkı söylerken gösteren birçok büyük resim. Rebus başını kaldırdı. Tavanda bir ayna vardı. Bu yatakta yatan insan, elinde mikrofonu, tek parça beyaz kostümü içindeki adamı her pozisyonda rahatlıkla görebilirdi.

"Herkes başka bir şeyden tahrik olur," diye yorumladı.

İlgilendiğini göstermek için Clarke'la Petrie'nin yanına uğrayıp iki saat kadar kaldı. Jardine'in görevden alındığını duyunca şaşırmadı; yerine adı Madden olan ve lambalı radyo devrinden beri duyduğu en sevimsiz kelime oyunlarıyla konuşan genç bir adam gönderilmişti.

Mali Polis'in genç memuru kendini tanıtırken, "Adım Madden, maddeten buradayım, ama manen uzaydayım," dedi.

Şunu *buharlı* radyo yapalım. Rebus, Jardine'in patronunu arayıp yirmi dakika boyunca ağza alınmayacak küfürlerle nutuk çekmesinin pek de akıllıca olmadığını düşünmeye başlamıştı.

"Burada esprileri ben yaparım delikanlı," diye uyardı.

Rebus'un hayatında daha heyecanlı günler olmuştu elbet. Örneğin, bir keresinde babası onu Cowdenbeath yedek askerlerinin Dundee'ye doğru yola çıkışlarını seyretmeye götürmüştü. Bir ara dışarı çıkıp yakındaki fırından çörek alarak tekdüzeliği kırmayı başardı, oysa bu tür davranışlar büsbütün *yasaktı*. Karamelli dilimi kendine sakladı, sonra üstünü kazıyıp kremasını attı. Madden alıp alamayacağını sordu, Rebus de başıyla onayladı.

Siobhan Clarke, yukarıdan boca edilen bir kova dolusu bulaşık suyunun altında kalmış gibi görünüyordu. Bir şey belli etmemeye ve Rebus'un kendisine baktığını görünce gülümsemeye çalışıyordu, ama bir derdi olduğu kesindi. Rebus soracak değildi elbet. Brian'la ilgili bir şey olabileceğini tahmin etti. Belki de Brian ve Nell'le ilgili bir şey... Ona Bone'un vitrininden söz etti.

"Vaktini ayarla," dedi. "Kintoul'u bul. Evde değilse hastanededir. Oradaki laboratuvarda çalışıyordu, değil mi?"

"Evet." Kadında kesinlikle bir şey vardı.

Rebus sonunda ayrıcalıklarını kullandı ve bir bahane uydurup ayrıldı. St. Leonard'a döndüğünde masasına, Mairie Henderson'ı işyerinden araması için bir mesaj bırakıldığını gördü.

"Mairie?"

"Müfettiş, beni fazla bekletmediniz."

"Elimdeki tek ipucu sensin."

"Vazgeçilmez olmak çok güzel." Öyle bir aksanı vardı ki sesine alaycı bir hava vermek için bir tek kasını bile oynatması gerekmiyordu. "Yine de fazla heveslenmeyin."

"Yazı müdürü hatırlamadı mı?"

"Sadece ağustos civarında olduğunu hatırlıyor. Yani Central yangınından üç ay kadar sonra."

"Bir anlamı olabilir de olmayabilir de."

"Ben elimden geleni yaptım."

"Evet, sağ ol Mairie."

"Bir dakika, kapamayın!" Rebus zaten kapamayacaktı. "Bir şey daha söyledi. Aklına takılan küçük bir haber olmuş." Durakladı.

"Vaktini boşa harcıyorsun Mairie."

"Benim işim bu Müfettiş." Tekrar durakladı.

"Sen sigara mı içiyorsun?"

"İçiyorsam ne olmuş?"

"Sigaraya ne zaman başladın?"

"Kalem kemirmekten iyidir."

"Büyümeni engelleyecek."

"Babam gibi konuşuyorsunuz."

Son sözü onu hayata döndürdü. Ne oluyordu şimdi? Sohbet mi ediyorlardı? Gevezelikle ortamı mı yumuşatıyorlardı? Rüyanda görürsün, John Rebus. İşte şimdi aralarındaki göz ardı edilemeyecek yaş farkını hatırlatmıştı.

"Orada mısınız Müfettiş?"

"Kusura bakma, işitme cihazım düştü de... Yazı müdürü ne dedi?"

"Aengus Gibson'ın yanlış daireye girişiyle ilgili bir haber vardı, hatırlıyor musunuz?"

"Hatırlıyorum."

"İşte, yanlışlıkla evine girdiği kadının adı Mo Johnson'mış."

Rebus gülümsedi. Ama sonra gülümsemesi yarım kaldı. "Tanıdık geldi."

"Futbolcu."

"Futbolcu olduğunu *biliyorum*. Ama bir kadın Mo Johnson'dan bahsediyorsun, tanıdık gelen o." Ancak uzaktan olmalıydı, çok uzaktan...

"Bir şey bulursanız bana haber verin."

"Veririm Mairie. Ha Mairie?"

"Ne var?"

"Geceleri geç saatlere kadar dışarıda kalma." Rebus telefonu kapadı.

Mo Johnson. Mo'nun Maureen'in kısaltması olabileceğini düşündü. Bu isme nerede rastlamıştı? Nereden kontrol edeceğini biliyordu ama Watson'ın haberi olursa başı derde girerdi. Ah, Watson cehennemin dibine gidebilirdi. Zaten kahve çekirdeğine köle bir zavallıdan başka bir şey değildi. Rebus bilgisayar masasına gitti ve ayrıntıları girerek Aengus Gibson dosyasını açtı. Olay kayda geçmişti, ama kimse şikâyetçi olmamıştı. Kadının adı belirtilmemiş, adresiyle ilgili bir bilgi eklenmemişti. Yine de işin içinde Gibson olduğu için CID ilgilenmişti. Alt kademe her zaman her şeyi emredildiği gibi yok etmeyi beceremiyordu.

Hem soruşturmayı yürüten memurun adı da oradaydı işte: Dedektif Komiser Muavini Jack Morton. Rebus dosyayı kapatıp yeniden telefona döndü. Ahize hâlâ sıcaktı.

"Şansın varmış, bardan beş dakika önce döndü."

Rebus, Morton'ın telefonu alırken, "Çekil şuradan bok kafa!" dediğini duydu. "Alo?" İki dakika sonra, Jack Morton'un hafızasında kalanlar sayesinde Rebus, Mo Johnson'un adresini ele geçirmişti.

Zıtlıklarla dolu bir gündü. Fırından kasaba, Colonies'den Gorgie Yoluna... Şimdi de Dean Köyünün kıyısına gidiyordu. Rebus, Leith Deresindeki boğulma olayından beri bu semte uğramamıştı, ne kadar güzel olduğunu unutmuştu. Dean Köprüsüne bakan dik bir yamaçta kurulu olan köy, insana kırsal hayatın huzurunu hatırlatıyordu. Oysa batı yakasıyla Princes Caddesinden beş dakikalık yürüyüş mesafesindeydi.

Burayı da bozuyorlardı elbette. Müteahhitler çevredeki boş arsalara ve çürüyen binalara el atmış, bölgeyi teslim olmaya zorlamıştı. Sonuçta ortaya çıkan apartman daireleri için talep edilen fiyatların, Bell's Brae'deki fiyatlar kadar yüksek oluşu Rebus'un aklını karıştırıyordu. Mo Johnson o binalardan birinde oturmuyordu. Hayır, onun dairesi tepenin dibindeki eski bir binadaydı. Leith Deresiyle Dean Köprüsüne bakıyordu. Artık orada oturmuyordu, şimdi oturanlar da Rebus'un içeri girmesine sıcak bakmadı. Kadı-

nın yeni adresini de bilmiyorlardı. Mo Johnson çıkıp onlar girinceye kadar dairede bir başkası oturmuştu. O kişinin yeni adresini belki bulabilirlerdi, ama en azından iki yıl önce taşınmıştı.

Mr. Johnson'un ne zaman taşındığını tam olarak biliyorlar mıydı?

Dört, belki beş yıl önceydi.

Bu da Rebus'u tekrar Central Otel yangınına döndürüyordu. Yangın hakkında ulaştığı her ipucu onu geriye, beş yıl öncesine, birçok kişinin hayatını değiştiren ve en az bir kişinin ölümüyle sonuçlanan o esrarengiz olaya götürüyordu. Arabasında oturup bundan sonra ne yapacağını düşündü. Aslında ne yapacağını biliyordu, ama erteliyordu. Gibson'larla konuşmasının ona eksi puan getirdiği düşünülürse, geriye kalan ve yardımcı olabileceğine inandığı tek kişiyle konuşmasının başına ne işler açacağını düşünmek bile istemiyordu.

Yardımcı olmak mı? Aman ne komik. Rebus yine de onunla konuşmak istiyordu. Flower'ın haberi olursa bayram yapardı. Çadırlar kiralayıp, yiyecek içecek alıp herkesi şehrin gelmiş geçmiş en büyük şenliğine davet ederdi herhalde. Lauderdale'den en tepeye, Emniyet Genel Müdürüne kadar herkesin sigortası öyle bir atardı ki bütün şehir elektriksiz kalırdı.

Evet, düşündükçe Rebus'un aklı yapacağı şeyin en makul adım olduğuna daha fazla yatıyordu. En makul adım mı? O kadar az seçeneği kalmıştı ki, atabileceği tek adım buydu. Bir de iyi tarafından bakmalıydı, yakalanırsa Otçuk'un kutlama ziyafeti onu iflasın eşiğine sürüklerdi.

20

Önce telefon etti. Morris Cafferty öyle ayaküstü konuşulacak adam değildi.

"Avukatıma ihtiyacım olacak mı?" Cafferty hırlıyordu, ama bir yandan da eğlendiği belliydi. "Cevabını ben vereyim Çöpten Adam. Hayır, ihtiyacım olmayacak, çünkü burada avukattan, hatta boktan bir yargıçtan daha iyi bir şey var. Yala dediğim zaman gırtlağını söküp alacak bir köpeğim var. Altıda burada ol." Kesilen hat geride ağzı kurumuş, bu küstah serseriden korkmadığına kendini ikna etmeye çalışan bir Rebus bıraktı.

Onu asıl korkutan, Lothian ve Borders polisinden birilerinin Cafferty'nin telefon görüşmelerini dinliyor olması ihtimaliydi. Rebus kendini bir koridorda yürüyormuş, önünden geçtiği her kapı kapanıp kilitleniyormuş gibi hissediyordu. Gözünün önüne bir gaz odası geldi, ürperip hemen resmi değiştirdi.

Altıya fazla bir şey kalmamıştı. Dişçilerin bekleme odasında, en azından oyalansın diye insanın eline bir dergi tutuştururlardı.

Morris Gerald Cafferty, lüks Duddingston banliyösündeki bir malikânede oturuyordu.

Duddingston, şehir merkeziyle arasında bulunan Arthur Tepesi ve Salisbury Kayalıkları yüzünden "banliyö" sayılıyordu. Cafferty Duddingston'da oturmaktan hoşlanıyordu, çünkü çoğu avukat, doktor ve bankacı olan komşuları ona sinir oluyordu. Aynı zamanda doğum yeri ve asıl mahallesi olan Craigmillar'dan fazla uzak değildi. Craigsmillar, Edinburgh'un toplu konut alanları arasında suç oranı en yüksek olanlardan biriydi. Cafferty orada büyümüş, başını ilk kez orada ve komşu Niddrie'de belaya sokmuştu. Craigmillar gençlerinden oluşan çetenin başına geçip rakiplerine hadlerini bildirmek için Niddrie'ye götürmüştü. Bir kişi yaralanmıştı. Hem de yerinden sökülen demir bir parmaklıkla... O zaman polis, ergen Cafferty'nin daha önce de okulda, bir tükenmez kalemi "kazayla" arkadaşının gözünün kenarına sapladığı için başının derde girdiğini keşfetmişti.

Uzun bir meslek hayatına etkileyici bir başlangıç...

Rebus yaklaşırken, garaj yolunun girişindeki dövme demir kapı otomatik açıldı.

İki yanında olgun ağaçlar sıralanan ince çakıl döşenmiş yolda ilerledi. Ev anayoldan bir an için görünüyordu, o kadar. Ancak Rebus buraya daha önce de soru sormak ve tutuklama yapmak için gelmişti. Büyük evin arkasında, ona üstü örtülü bir geçitle bağlı bir de küçük ev olduğunu biliyordu. Şehrin ileri gelen tüccarlarından biri bu evde yaşarken, o küçük ev muhtemelen ma-

likânenin müştemilatıydı. Çakıllı yol bir noktada ikiye ayrılıyor, bir kolu büyük evin ön kapısında, diğer kolu da arka kapısında sona eriyordu. Bir adam Rebus'u arka kapıya yönlendirdi. Hizmetçilerin girişi. Fazlasıyla iri olan adamın saçları motosikletçi kaskı biçiminde kesilmişti. Favorileri kısaydı, ama saçları kulaklarının üstüne dökülüyordu. Nereden buluyordu Cafferty bu mağara adamlarını?

Adam arka kapıya doğru peşinden geliyordu. Rebus nereye park edeceğini biliyordu. İkisi boş olan üç park yeri vardı. Biri de bir steyşın Volvo tarafından doldurulmuştu. Rebus Volvo'yu tanır gibi oldu, ama Cafferty'nin değildi. Cafferty'nin otomobil koleksiyonu devasa garajında tutulurdu. Bir Bentley'i, bir vişne rengi '63 model T-Bird'ü vardı, ama ikisini de hiç kullanmamıştı. Günlük işleri için XJS-HE model bir Jaguar'ı, bir de Cafferty'nin en az on beş yıldır sahip olduğu emektar Rolls-Royce'u vardı.

Adam Rebus'un kapısını açtı ve parmağıyla küçük evi gösterdi. Rebus indi.

"Bakıyorum Vidal Sassoon'la[1] çalışıyorsun," dedi.

"Ha?" Adam başının sağ tarafını çevirip Rebus'a baktı.

"Boş ver." Yürüyüp gidecekti ama durakladı. "Sen hiç Dougary adında bir adamla dövüştün mü?"

---

[1] 60'larda şöhretlerin kuaförü olarak tanınan, yarattığı saç modelleriyle çığır açmış ünlü İngiliz kuaför –çn.

"Sana ne?"

Rebus omuz silkti. Koca adam arabanın kapısını kapadı ve Rebus küçük eve doğru yürürken arkasından baktı. Bu yüzden Volvo'nun vergi çıkartmasına veya başka bir yerine bakmak mümkün değildi. Plakasını ezberlemekle yetindi.

Rebus küçük evin kapısını açtığında yüzüne bir sıcaklık ve buhar dalgası çarptı. Evin içi bütünüyle boşaltılmış, bir yüzme havuzuyla spor salonu yapılmıştı. Yüzme havuzu böbrek şeklindeydi, hemen bitişiğinde küçük yuvarlak bir havuz daha vardı. O da jakuzi olmalıydı. Rebus böbrek şekilli havuzlardan nefret ederdi, öyle bir havuzda boydan boya gidip gelmek mümkün değildi. Ama Rebus da zaten müthiş bir yüzücü değildi.

"Çöpten Adam! Tam zamanında geldin!"

İlk bakışta Cafferty'i göremedi, oysa başında duran adamı görmekte hiç güçlük çekmemişti. Cafferty başını bir havlu yığınının üstüne koymuş, bir masaj masasında yatıyordu. Sırtını ovan adamsa Kas Gevşetici'den başkası değildi ki onun da bir steyşın Volvo'su vardı. Kas Gevşetici yapılacak en makul şeyi yapıp Rebus'u tanımıyormuş gibi davrandı; Rebus, Cafferty'nin bakmadığından emin olduğu bir an, belli belirsiz bir baş hareketiyle, kayıtsız kalışını onayladığını belirtti.

Cafferty önce dönüp bir an sırtüstü yatmıştı, şimdi de kendini fazla zorlamadan ayağa kalkıyordu. Bir iki hareketle sırtını ve omuzlarını kontrol etti. "Adam büyü yapıyor sanki," dedi.

Beline sardığı havluyu açtı ve çıplak ayaklarıyla Rebus'a doğru yürüdü.

"Gördün mü, Çöpten Adam? Üstümde silah falan yok." Kahkahası, sesi değişmekte olan ergenlik çağında bir çırağınkini andırıyordu.

Rebus etrafına bakındı. "Seninkini göremedim..."

Oysa birden suyun içinde belirip, dev gövdesini yüzme havuzundan çıkardı. Rebus bir kemiğin peşinden havuza dalan köpeği fark etmemişti. Hem kemik de plastik değildi. Kara canavar kemiği Cafferty'nin ayağının dibine bıraktı, Rebus'un bacaklarını kokladı, sonra sularını Rebus'a sıçratarak silkinip tüylerini kuruttu.

"Aferin sana Kayzer," dedi Cafferty. Yapışkan sıcağa park görevlisi de dahil olmuştu. Rebus öylesine başını salladı.

"Burası için imar izni almışsındır umarım."

"Her şey kitabına göre yapıldı Çöpten Adam. Hadi sallanma, üstünü değiştireceksin."

"Ne için değiştireceğim?"

Yine kahkaha. "Merak etme, akşam yemeğine kalmıyorsun. Ben koşuya çıkıyorum. Benimle konuşmak istiyorsan sen de koşacaksın."

Ne koşusu? Cafferty dönüp soyunma kabinine benzeyen bir yere doğru yürüdü. Yanından geçerken Kas Gevşetici'nin sırtına bir tane patlattı.

"Büyü gibiydi. Haftaya aynı saatte."

Vücudu kıllı ve kaslıydı, göğsü her çiftçinin iftihar edeceği kadar genişti. Yağ da vardı elbet, ama Rebus'un tahmin ettiği kadar değildi. Hiç

kuşku yoktu: Koca Ger formda kalmak için ne gerekiyorsa yapıyordu. Sırtı ve uylukları çiçekbozuğuydu, ama karnı sımsıkıydı. Rebus Cafferty'i en son ne zaman gördüğünü hatırlamaya çalıştı. Muhtemelen mahkemedeydi.

Rebus, Kas Gevşetici'yle bir köşede çaktırmadan bir iki laf etmek istiyordu, ama bu kez de park görevlisinin göz hapsindeydi. Konuşmak pek akıllıca olmayacaktı. Tek kulaklı adam, ne kadar duyduğunu pek belli etmemişti.

"Burada bir şeyler var, uyar herhalde."

"Bir şeyler", eşofman üstü, koşu şortu, çorap ve spor ayakkabısından oluşuyordu. Bir de ter bandı vardı. Rebus ter bandını hiçbir şekilde takmayacaktı. Cafferty soyunma kabininden çıktığında üstünde beyaz bir koşu ceketi ve ambalajından yeni çıkmış beyaz bir şort vardı. Üstelik ter bandı da takmıştı. Rebus üstünü değiştirmek için kabine girerken ısınma hareketlerine çoktan başlamıştı.

Ne yapıyorum ben, diye düşündü. Birçok şey bekleyerek gelmişti, ama bu kadarı da fazlaydı. Hayatta bazı şeylerin insana acı verdiği doğruydu. Oysa bu işkenceden farksızdı.

İyice ısıtılmış spor salonundan alacakaranlık serinliğine çıktıklarında, "Nereye?" diye sordu. Ter bandını takmamıştı. Eşofman üstünü de içini dışına çevirip öyle giymişti. Ön tarafında "Durursam beni tekmele" şeklinde bir yazı vardı. Cafferty'nin espri anlayışını simgeleyen bir yazı olsa gerekti.

"Bazen Duddingston Gölüne koşuyorum, bazen de tepeye çıkıyorum. Sen seç." Koca Ger yerinde zıplıyordu.

"Göl."

"Tamam," dedi Koca Ger ve koşmaya başladılar.

Rebus ilk birkaç dakikayı vücudunun böyle bir koşuyu kaldırıp kaldıramayacağını kontrol ederek geçirdi, bu yüzden onları izleyen arabayı ilk anda fark edemedi. Araba Jaguar'dı, direksiyonda oturan park görevlisi saatte on kilometre hızla ilerliyordu.

"Benim hakkımda en son ne zaman delil topladığını hatırlıyor musun?" diye sordu Koca Ger. Sohbeti başlatmak için fena bir soru değildi. Rebus başıyla onaylamakla yetindi. Yan yana koşuyorlardı, kaldırımlarda onlardan başka kimse yoktu. Bir yerlere gizlenmiş polis memurlarının fotoğraf çekip çekmediğini düşündü. "Glasgow'daydı."

"Hatırlıyorum."

"Suçsuzdum elbette." Koca Ger sırıttı. Bu arada dişleri de elden geçmişti galiba. Rebus adamın yeşilimsi gri renkli dişlerini gayet iyi hatırlıyordu. Şimdi ağzında parlak, kar beyazı kaplamalar vardı. Saçı da... Gürleşmiş miydi biraz? Saç ektirmiş olabilir miydi? "Her neyse, sonradan Londra'ya gidip kutlamışsın diye duydum."

"Öyle de denilebilir."

Bir dakika kadar konuşmadan koştular. Tempoları yorucu değildi, ama Rebus'un kondisyonu

o kadarına bile yetmiyordu. Ciğerleri şimdiden kızarma ve yanma çeşitlemeleriyle uyarılar göndermeye başlamıştı.

"Arka tarafın bayağı seyrelmiş," dedi Cafferty. "Saç ektirerek halledebilirsin."

Bu sefer gülümseme sırası Rebus'taydı. "Yandığını gayet iyi biliyorsun."

"Evet, kimin yaktığını da biliyorum."

Rebus böylece saç ektirme konusunda yürüttüğü tahminin doğrulandığını düşündü.

"Aslında ben seninle başka bir yangın hakkında konuşmak istiyordum," dedi.

"Sahi mi?"

"Central Otel'deki."

"Central Otel mi?" Rebus, şimdi Koca Ger'in de kelimeleri seçerek konuşmaya başladığını görünce sevindi. "O tarih öncesinde kaldı."

"Benim için değil."

"Benimle ne ilgisi var?"

"O gece iki adamın oteldeydi, poker oynuyorlardı."

Cafferty başını salladı. "Doğru olamaz. Ben yanımda kumarbaz adam barındırmam. Kutsal kitaba aykırıdır."

"Uyandığın andan uyuduğun ana kadar *birilerinin* kutsal kitabına aykırı işler yapıyorsun Cafferty."

"Lütfen, Çöpten Adam. Bana *Mr.* Cafferty de."

"Canım ne isterse onu derim."

"Öyleyse ben de sana Çöpten Adam derim."

Yine o isim... Her seferinde sarsıyordu. Glasgow'daki duruşmada başlamıştı. İddia makamı

notlarına üstünkörü bakmış, Rebus'u diğer tanıkla, Stroman[1] adındaki bar sahibiyle karıştırmıştı.

"Pekâlâ Müfettiş Stroman..." Cafferty bu karışıklığa gülmüştü. Oturduğu sanık sandalyesinde öyle bir kahkaha atmıştı ki yargıç neredeyse onu mahkemeye itaatsizlik gerekçesiyle dışarıya attırıyordu. Gözleri besili bir tahtakurusu gibi Rebus'un aklına yerleşmiş, ismi dudak hareketleriyle, kendi duyduğu şekilde son bir defa tekrarlamıştı: Çöpten Adam.

"Dediğim gibi," diye devam etti Rebus. "Kiralık gorillerinden ikisi. Eck ve Tam Robertson."

Sheep's Held barını yeni geçmişlerdi. Rebus'un içinden bara dalmak gelmiş, Cafferty de bunu fark etmişti.

"Döndüğümüzde bitki çayı hazır olur. Önüne bak!" Uyarısı son anda Rebus'u gözünden kaçan köpek pisliğine basmaktan kurtardı.

Rebus gönülsüzce, "Teşekkür ederim," dedi.

"Ben ayakkabıları düşünüyordum," diye cevap verdi Cafferty. "Edinburgh çiçeğinin ne olduğunu biliyor musun?"

"Müzik grubu falan mı?"

"İçyağı. Eskiden ayıkladıkları içyağını pencereden sokağa atarlarmış. Kaldırımlarda o kadar fazla içyağı olurmuş ki yerli halk 'bunlar Edinburgh'ın çiçekleri' dermiş. Bir kitapta okumuştum."

---

[1] İngilizce okunuşu Çöpten Adam anlamındaki Strawman sözcüğüyle aynıdır –çn.

Rebus, Alister Flower'ı[1] düşünüp gülümsedi. "Böyle şeyler duyunca insan derli toplu bir şehirde yaşadığına seviniyor."

"Haklısın," dedi Cafferty. Hiç de dalga geçiyormuş gibi görünmüyordu. "Eck ve Tam Robertson, ha? Bru-Göt Kardeşler. Yalan söylemeyeceğim, bir ara yanımda çalıştılar. Tam birkaç hafta, Eck ise daha uzun kaldı."

"Ne iş yaptıklarını sormayacağım."

Cafferty omuz silkti. "Ayak işlerini yaparlardı."

"Sayısız günahı örtmeye yeter."

"Bak, buraya gelmeni ben istemedim. Madem geldin diye sorularına cevap veriyorum, tamam mı?"

"Minnettarım. O halde, o gece Central'da olduklarını bilmiyordum diyorsun."

"Evet."

"Sonradan onlara ne olduğunu biliyor musun?"

"Benim yanımda çalışmayı bıraktılar. Aynı zamanda değil ama, galiba önce Tam gitti. Önce Tam, sonra Eck. Tam kalın kafalıydı Çöpten Adam, her durumda kaybetmeye mahkûm bir tipti. Öylelerine tahammül edemem. Sırf Eck istiyor diye işe almıştım onu. Eck çalışkan çocuktu." Bir an düşünceye daldı. "Onları mı arıyorsun?"

"Öyle."

"Kusura bakma, yardımcı olamayacağım." Rebus, Cafferty'nin yanakları da kendininkiler kadar kızarmış mı diye merak etti. Yan tarafına

---

[1] Flower: Çiçek –çn.

aniden bir sancı girmişti, koşuyu tamamlayabileceğinden pek emin değildi. "Sence cesetle bir ilgileri var mıydı?"

Rebus başını eğmekle yetindi.

"Nereden biliyorsun?"

"Emin değilim. Ama onlar işe karıştıysa hemen arkalarında seni bulacakmışım gibi geliyor."

"Beni mi?" Cafferty yine güldü, ama bu kez gülüşü tedirgindi. "Hatırladığım kadarıyla o sıralar birkaç arkadaşımla Malta'da tatildeydim."

"Bir aksilik olduğu zaman mutlaka etrafında birkaç arkadaşın bulunuyor."

"Ben kalabalığı severim, insanlar da beni seviyorsa elimden ne gelir? İskoçya hakkında okuduğum bir şeyi daha söyleyeyim mi? Papa buraya 'Avrupa'nın kıçı' dermiş." Cafferty yavaşlayıp durdu. Duddingston Gölünün sırtlarına gelmişlerdi, aşağıda şehrin ışıkları görünüyordu. "İnanması zor, değil mi? Avrupa'nın kıçı... Bana hiç öyle görünmüyor."

İki büklüm olup ellerini dizlerine dayayan Rebus, "Bilemiyorum," dedi. "Avrupa'nın kıçı burasıysa..." Başını kaldırıp baktı. "Lavman tüpünü nereye sokacağımı biliyorum."

Cafferty'nin kahkahası ortalığı çınlattı. Derin derin nefes alıp veriyor, kalp atışlarını yavaşlatmaya çalışıyordu. Etrafta kimse olmamasına rağmen, konuştuğunda sesi kısık çıkıyordu. "Ama biz acımasız bir halkız Çöpten Adam. Hepimiz, sen de, ben de. Biz gulyabaniyiz." Yüzü Rebus'unkine çok yakındı, ikisi de eğilmişlerdi.

Rebus gözünü önündeki çimlerden ayırmıyordu. "Mezar soyguncusu Burke'ü öldürdükleri zaman derisini parçalayıp hatıra diye almışlar. Bir parçası benim evimde, sana gösteririm." Ses, Rebus'un başının içinden geliyor gibiydi. "*Seyretmeyi* seviyoruz, işin aslı bu. Eminim sen bile acıdan hoşlanıyorsundur Çöpten Adam. Şu anda canın yanıyor, yine de benimle koştun, pes etmedin. Neden? Çünkü acıyı *seviyorsun*. Bu yüzden Kalvinist'sin."

"*Sen* de bu yüzden halkın başına belasın."

"Ben mi? Ben ekonomik durgunluk denen hastalıktan sağ kurtulmayı başarmış basit bir işadamıyım."

Rebus doğrulurken, "Hayır, o kadar basit değil," dedi. "Asıl hastalık sensin."

Cafferty bir yumruk patlatacakmış gibi görünüyordu, ama onun yerine Rebus'un sırtını sıvazladı. "Hadi bakalım, dönme vakti geldi."

Rebus bir dakika daha dinlenmek için yalvarmak üzereydi, ama Cafferty'nin Jaguar'a yürüdüğünü gördü. Cafferty, "Ne var?" diyordu. "*Çift taraflı* koştuğumu mu zannettin? Hadi atla, bitki çayın seni bekliyor."

Gerçekten de bitki çayıydı; Rebus duş yapıp kendi giysilerini giyerken havuz başına hazırlanmıştı. O yokken biri cüzdanıyla ajandasını kurcalamış gibi gelmişti, ama pek bir şey bulamayacaklarını biliyordu. Bir kere, kimliğiyle kredi kartlarını giydiği şortun önüne tıkmıştı. Cüz-

danındaki para da ancak bir akşam gazetesiyle bir paket nane şekerine yeterdi.

Rebus oturduktan sonra Cafferty, "Kusura bakma, yardımcı olamadım," dedi.

"İstesen olabilirdin," diye cevap verdi Rebus. Bacaklarının titremesine engel olmaya çalışıyordu. Son kovalamacasından beri bu kadar egzersiz yapmamıştı.

Cafferty omuz silkti. Şimdi üstünde bol, parlak renkli desenleri olan bir mayo vardı ve az önce havuza dalıp çıkmıştı. Kurulanırken öyle derin bir çatal görüntüsü verdi ki inşaat işçileriyle yarışabilirdi.

O sırada canavar köpek havuz kenarına oturmuş pirzolalarını yalıyordu. Biraz önce kemirdiği kemikten eser kalmamıştı. Rebus birden köpeği hatırladı.

"Senin 4x4'ün var mı?" Cafferty başıyla onayladı. "Güney Clerk Caddesinde, Kasap Bone'un dükkânının karşısında gördüm. Bu it de içindeydi."

Cafferty omuz silkti. "Karımın arabası."

"Şehre inerken köpeği de yanında mı götürüyor?"

"Kayzer'in kemiklerini oradan alıyor. Ayrıca hayvan araba alarmından ucuza geliyor." Cafferty köpeğe sevgiyle gülümsedi. "Hem kimsenin onu atlattığını görmedim."

"Belki birkaç sosis işe yarar." Ancak Cafferty ne demek istediğini anlamadı. Rebus bu şekilde hiçbir yere varamayacağına karar verdi. Son taktiği uygulama zamanı gelmişti. Bitki çayını bi-

tirdi. Tadı naneli sakız gibiydi. "Bir meslektaşım Robertson kardeşlerin izini bulmaya çalışıyordu. Biri adamı hastanelik etti."

"Sahi mi?" Cafferty gerçekten şaşırmış görünüyordu. "Ne oldu?"

"Heartbreak Kafe adında bir restoranın arkasında saldırıya uğradı."

"Vay canına. Peki Tam'le Eck'i buldu mu?"

"Bulsaydı benim buraya gelmeme gerek kalmazdı."

"Benimle gevezelik edip eski güzel günleri anmak için bahane etmişsindir diye düşünmüştüm."

"Hangi eski güzel günler?"

"Haklısın, sen eskisinden de beter durumdasın. Ben değilim. Serkeşlik günlerimi geride bıraktım." İddiasını kanıtlamak için çayından bir yudum içti. "Artık farklı bir insanım."

Rebus neredeyse gülüyordu. "Bu cümleyi mahkemede o kadar sık tekrarladın ki sonunda kendin de inanmaya başladın."

"Hayır, doğru söylüyorum."

"Öyleyse beni korkutsunlar diye gorillerini peşime salmayacaksın, öyle mi?"

Cafferty başını salladı. Köpeğin yanına çömelmiş, sert hareketlerle hayvanın başını kaşıyordu. "Hayır Çöpten Adam, o günler çoktan geçti. Eskiden olsa bir kutu on beş santimlik marangoz çivisi alıp seni boş bir evin duvarına çakardım. Veya jeneratöre bağlı iki kabloyla bademciklerini gıdıklardım." Konuya ısınmaya başlamıştı, en az köpek kadar atılmaya hazır gibiydi.

Rebus kayıtsız görünmeye çalışıyordu. Aslında aklına listeye ekleyecek bir şey gelmişti. "Veya beni ayaklarımdan Forth Demiryolu Köprüsüne asardın." Bir an sessizlik oldu, jakuzinin mırıltısıyla burnunu çeken köpekten başka bir şey duyulmuyordu. Sonra kapı açıldı ve pervasız bir kadın yüzü onlara gülümsedi.

"Morris, yemek on dakika sonra hazır."

"Sağ ol Mo."

Kapı tekrar kapandı, Cafferty ayağa kalktı. Köpek de kalktı. "Neyse, Çöpten Adam, seninle sohbet etmek güzeldi, ama yemekten önce duş yapsam iyi olur. Mo sürekli klor koktuğumdan şikâyet ediyor. Misafirler havuza işemese klor atmaya gerek kalmaz diyorum, ama o Kayzer'i suçluyor."

"Yani o senin... Aa..."

"Karım. Tam dört yıl, üç aydır karım."

Rebus başıyla onaylıyordu. Cafferty'nin evli olduğunu biliyordu elbette. Sadece talihli gelinin adını unutmuştu.

"Beni değiştiren karım oldu," diye sürdürdü sözlerini Cafferty. "Bana zorla kitap bile okutuyor."

Rebus Nazilerin de kitap okuduğunu biliyordu. "Son bir şey Cafferty."

"*Mr.* Cafferty. Beni şımart biraz."

Rebus sabırla yutkundu. "Mr. Cafferty. Karınızın kızlık adı neydi?"

Soruya şaşıran Cafferty, "Morag," dedi, "Morag Johnson." Sonra çıplak ayaklarıyla duşa doğru yürüdü. Mayosunu çıkarıp atarken dalgın dalgın, ama biraz da tepeden Rebus'a baktı.

Morag Johnson. Tabii ya. Rebus çoğu kişinin Koca Ger'in yanında "Mo Johnson" olayından söz etmeye korkacağını tahmin edebiliyordu, ama ismi duyduğu yer orasıydı. Aengus Gibson'ın yanlışlıkla dairesine girdiği kadın kısa bir süre sonra Koca Ger Cafferty'le evlenmişti. O kadar kısa bir süre sonra evlenmişti ki yanlışlığın meydana geldiği günlerde birlikte *olmalıydılar*.

Rebus Aengus Gibson, Bru-Kafa Kardeşler ve Koca Ger arasındaki bağı bulmuştu.

Şimdi tek yapacağı bu bağlantının ne anlama geldiğini çözmekti.

Sandalyesinden kalkması canavar köpeğin yavaşça hırlamasına yol açtı. Ağır ağır, sessizce kapıya yöneldi. Koca Ger duştan seslense başına gelecekleri biliyordu. Kayzer yıldırım hızıyla Rebus'un üzerine atılırdı. Dışarı çıkarken, Koca Ger'in ballandıra ballandıra anlattığı acılı idam sahneleri gözünün önünde canlandı.

John Rebus bir kere daha silahı olmadığı için sevindi.

Ancak bir şey daha vardı. Holmes'dan bahsettiği zaman Koca Ger'in yüzündeki şaşkınlık... *Gerçekten* de hiç haberi yokmuş gibiydi. Dahası, Holmes'un Tam ve Eck Robertson'ın izini bulup bulmadığını sorarken fazla hevesli görünüyordu.

Rebus arabasına binip cevap yerine bulduğu yeni sorularla uzaklaştı. Sadece bir tek soru kesin cevabını bulmuştu: Michael'ın kaçırılmasının ardında Cafferty vardı. Artık emindi.

21

"Bu doğru olamaz," dedi Siobhan Clarke.

"Ama doğru," diye cevap verdi Peter Petrie. Filmi bitmişti. Yığınla yedek pili vardı. Yedek pil doluydu, ama film bitmişti. Perşembe sabahının ilk saatleriydi ve bu Clarke'ın istediği en son şeydi. "Hemen gidip al."

"Neden ben gidiyorum?"

"Çünkü benim ağrım var." Doğruydu. Adam burnu yüzünden ağrıkesiciler kullanıyordu, dün bütün gün yakınıp durmuştu. O kadar çok söylenmişti ki çıldırtan Madden'in bile keyfi kaçmış, kelime oyunlarına başvurmadan Petrie'ye kapa şu lanet çeneni diye bağırmıştı. Şimdi konuşmuyorlardı. Siobhan onları yalnız bırakmanın akıllıca olup olmayacağını düşündü.

"Bu özel bir film," diye anlatıyordu Petrie. Elini fotoğraf makinesinin çantasına daldırıp boş bir film kutusu çıkardı, kapağını yırtıp kadına verdi. "Bundan alacaksın."

Siobhan karton parçasını adamın elinden kaparken, "Sen nesin biliyor musun?" dedi. "Koca bir baş belası."

"Pyle'ı dene," dedi Madden.

Siobhan ona döndü. "Sen benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Morrison Caddesinde fotoğraf malzemeleri satan büyük bir dükkân."

"Orası şehrin öbür ucu!"

"Arabanı al," diye akıl verdi Petrie.

Siobhan çantasını kaptı. "Gerek yok, Morrison Caddesinden daha yakın bir yer bulurum."

Ancak film bulamadan geçen on dakikanın sonunda, Gorgie Yolunda kimsenin özel filmlere ihtiyaç duymadığını kavradı. Heart maçlarını çekmek için özel filme gerek yoktu zaten. Bu düşünceyle teselli bulunca kaderine razı olup Morrison Caddesine doğru yürümeye başladı. Geri dönmek için otobüse binebilirdi.

Heartbreak Kafe'ye yaklaştığını fark edince, yakından görmek için karşı kaldırıma geçti. Dün arabayla önünden geçerken kapalı olduğunu, camına bir kâğıt yapıştırıldığını görmüştü. Şimdi restoranın "tadilat dolayısıyla kapalı" olduğunu okuyabiliyordu. Oysa kapı, tuhaf bir şekilde aralık duruyordu. Üstelik içeriden tanıdık bir koku, gaz kokusu geliyordu.

Kapıyı açıp içeriye baktı.

"Merhaba."

Evet, kesinlikle gaz kokusuydu, içeride de kimse yoktu. Yoldan geçen bir kadın bakmak için durdu.

"Gaz mı kokuyor şekerim?"

Siobhan başıyla onaylayıp Heartbreak Kafe'ye girdi.

Işıklar kapalı, sadece pencereden giren gün ışığıyla aydınlandığı için her taraf gölgelerle doluydu. Ama elektrik düğmesine dokunmaması gerektiğini biliyordu. Mutfak kapısının aralığından gelen ışığı gördü ve oraya yürüdü. Evet, mutfakta pencereler vardı, üstelik koku burada daha yoğundu. Gaz kaçağının şaşmaz belirtisi olan tıslamayı duydu. Burnunu bir mendille kapatarak acil çıkış kapısına yöneldi, kapıyı açması gereken kolu itti. Ancak kapı sıkışmıştı, yoksa... Bütün gücüyle itince kapı gıcırdayarak birkaç santim aralandı. Dışarıdaki çöp bidonları kapının arkasına yığılmıştı. Temiz hava yavaş yavaş içeriye dolmaya başladı. Geçen otomobillerin egzoz dumanıyla etrafa saçılmış kutulardan sızan biranın ekşimiş kokusunu sevinçle karşıladı.

Şimdi de hangi ocağın açık bırakıldığını bulması gerekiyordu. Ancak dönünce yerde yatan bacakları ve gövdeyi gördü. Başı büyük bir fırının içinde olduğu için görünmüyordu. Oraya yürüdü, ocağın düğmesini çevirip gazı kesti, sonra eğilip içine baktı. Ceset yan yatıyordu, üstünde siyah beyaz pötikareli pantolonla beyaz aşçı gömleği vardı. Adamın yüzünü tanımıyordu, ama süslü bir yazıyla sol göğsünün üzerine işlenmiş isim kimlik tespitini kolaylaştırıyordu.

Gömleğin üzerinde yazan isim Eddie Ringan'dı.

İçerisi hâlâ gaz doluydu, tekrar acil çıkış kapısına yürüyüp aralığı genişletmek için daha hızlı itti. Bu sefer, arkasındaki çöp bidonlarını devirip

iyice açmayı başardı. O sırada caddeden geçen meraklı bir yaya restoranın mutfağa açılan kapısını itip içeri girmişti. Eli elektrik düğmesindeydi.

"Sakın dokunma o..."

Muazzam patlamanın ardından bir ateş topu parladı. Siobhan Clarke patlamanın yarattığı şok dalgasıyla geriye, otoparka doğru savrulmuş, biraz önce devirdiği çöp bidonlarından saçılan çöplerin üstüne düştüğü için fazla sarsılmamıştı. Dahası, aynı şok dalgasıyla ve mavi bir ateş topuyla gerisin geri restorana savrulan talihsiz ve tedbirsiz yayada meydana gelen ufak tefek yanıklar onda yoktu. Ancak Eddie Ringan, sıcak bile olmayan fırının içinde çevrilecek kıvama gelmişti.

Önceki gecenin ağır antrenmanı yüzünden her tarafı ağrıyan Rebus oraya geldiğinde, olay yeri tam bir karmaşa halindeydi. Pat Calder, mavi plastik torba içinde bir sedyeye yatırılmış sevgilisi götürülürken son anda yetişti. Cesedin kömürleşmiş yüzünün dağılmasını ve bazı parçaların yere dökülmesini önlemek için torbanın gerekli olduğu düşünülmüştü. Torbalama işlemi bir polis doktorunun gözetiminde yapılmıştı; ancak Rebus, Eddie'nin nereye götürüleceğini biliyordu: O da kendini Doktor Curt'ün neşterinin altında bulacaktı.

"İyi misin Clarke?"

Rebus her zamanki kayıtsız müfettiş rolünü oynuyordu. Elleri cebinde, daha önce defalarca

gördüğü manzaradan etkilenmemiş gibi davranıyordu.

"Kuyruksokumumu saymazsanız iyiyim efendim." Bir yandan da ağrıyan kemiğini ovuşturuyordu.

"Ne oldu?"

Kadın, filmsiz kalmalarından (evet, Petrie'yi karıştırmakta sakınca yoktu) başlayıp patlamanın sorumlusu olan yayaya kadar bütün ayrıntıları anlattı. Adam da muayene edilmişti: Kaşlarıyla kirpikleri yanmış, düştüğü sırada vücudunda bazı bereler oluşmuştu. Rebus'un kafatası karıncalanmaya başlıyordu. Mutfakta gaz kokusu kalmamıştı, ama pişmiş et kokusu duruyor, kaynağını hatırlayıncaya kadar davetkâr bile geliyordu.

Calder bara oturmuş, bütün dünyanın, Eddie Ringan'la el ele yarattıkları rüyaya girip çıkmasını seyrediyordu. Rebus yanına oturdu, bacaklarındaki ağırlığın azalmasından memnundu.

Calder hemen, "O kâbuslar..." dedi, "Gerçek olmaları için gerekeni yapmış."

"Öyle görünüyor. Sizce neden intihar etmiş olabilir?"

Calder başını salladı. Metanetini güçlükle koruduğu belliydi. "Fazla gelmeye başladı herhalde."

"Fazla gelen ne?"

Calder başını sallamayı sürdürdü. "Belki de hiç öğrenemeyeceğiz."

Rebus, "Bundan emin olmayın," derken sesinin tehditkâr çıkmamasına gayret etti. Belli ki beceremeyişti, çünkü Calder birden ona döndü.

"Rahat bıraksanız olmaz mı?" Açık renk gözlerinde pırıltılar vardı.

"Kötülere rahat yoktur Mr. Calder," dedi Rebus. Bar taburesinden kayıp indi ve mutfağa döndü. Siobhan, temel yemek kitaplarının bulunduğu bir rafın önünde duruyordu.

"Çoğu şef bu kitapları kullandığını göstermektense ölmeyi tercih eder," dedi.

"O sıradan bir şef değildi."

"Şuna bakın." İki buçuk santimlik kenar boşluğu, birer santim aralıkla basılmış kırmızı satır çizgileriyle bir ilkokul defteriydi. Kenar boşlukları, çoğu yiyecek ve büyük penisli erkek resimlerinden oluşan karalamalarla doluydu. Sayfanın satırlı bölümünde düzgün, iri bir el yazısıyla yemek tarifleri yazılmıştı. "Kendi yemekleri." Sonuna kadar sayfaları karıştırdı. "Bakın, Jailhouse Rokforu da var." Sayfanın başından okumaya başladı. "'Fikir için Müfettiş John Rebus'a teşekkürlerimle...' Vay vay vay." Defteri kapatıp yerine koyacaktı ki Rebus elinden aldı. Kapağın içine baktı. Sayısız karalama ve çizim vardı. Çoğu eşcinsellere özgü kabalıkla yapılmış çizimlerin arasında bir yazı gördü. Ancak daha sonra, daha koyu bir kalemle karalanmıştı.

"Şunu okuyabilir misin?"

Defteri de alıp arka kapıdan çıktılar ve kısa süre önce birinin Brian Holmes'u indirdiği otoparkta durdular. Tahminleri Siobhan başlattı. "İlk kelime 'Tek' olabilir."

Rebus, daha sonraki bir kelimeye bakarak, "Bu da 'açma'," dedi. "Belki de 'açmaz'." Ancak

gerisini çözmek mümkün değildi. Rebus defteri cebine attı.

"Meslek değiştirmeyi mi düşünüyorsunuz efendim?" diye sordu Siobhan.

Rebus uygun bir cevap düşündü, "Kapa çeneni Clarke," demekle yetindi.

Rebus defteri Fettes'teki merkez binaya bıraktı. Burada, görevi silinmiş veya hasar görmüş yazıları okunur hale getirmek olan elemanlar vardı. "Kalem efendileri" diye anılan bu kişiler gerçekten zor bulmacaları çözmekten hoşlanan araştırmacılardı.

"Uzun sürmez," dedi bir tanesi. "Makineye koymak yeterli olur."

"Harika," dedi Rebus. "On beş dakika sonra gelirim."

"Şuna yirmi diyelim."

Yirmi dakika Rebus'a da uyuyordu. Hazır oraya gelmişken ve boş vakti de varken Dedektif Müfettiş Gill Templer'a uğrayıp saygılarını sunabilirdi.

"Merhaba Gill." Kadının bürosu pahalı parfüm kokuyordu. Hangi parfümü kullandığını unutmuştu. Chanel olabilir miydi? Kadın gözlüğünü indirip göz kırptı.

"John, uzun zamandır ortalarda yoktun. Otursana."

Rebus başını salladı. "Kalamayacağım, bir iki dakika sonra laboratuvara dönmem lazım. Nasıl olduğuna bir bakayım dedim."

Kadın başını eğerek cevap verdi. "İyiyim, sen nasılsın?"

"Fena değil. Bildiğin gibi."

"Doktor Hanım nasıl?"

"O da iyi, sağ ol." Ayak değiştirdi. Görüşmenin bu kadar sıkıntılı geçebileceğini düşünmemişti.

"Öyleyse seni evden attığı doğru değil."

"Sen nereden biliyorsun?"

Gill rujlu dudaklarıyla gülümsüyordu. İnce dudakları alaycı gülümsemeler için yaratılmıştı sanki. "Yapma John, burası *Edinburgh*. Sırların duyulmasın istiyorsan köyden büyük bir yere taşın."

"Peki ama sana kim söyledi? Kaç kişi biliyor?"

"Fettes'tekiler duyduysa, St. Leonard'da herkes biliyor demektir."

Olamaz. Öyleyse Watson biliyordu, Lauderdale biliyordu, Flower biliyordu. Ve hiçbiri hiçbir şey söylememişti.

Yine ayak değiştirip, "Geçici bir durum," diye mırıldandı. "Patience'ın yeğenleri ziyarete gelmişti, ben de kendi daireme taşındım. Hem Michael da benimle kalıyor."

Şaşırma sırası Gill Templer'daydı. "Ne zamandır?"

"On gün kadar oldu."

"Buraya mı yerleşecek?"

Rebus omuz silkti. "Duruma bağlı herhalde. Gill, şimdilik duyulmasını istemiyorum."

"Elbette! Ben sır tutmayı bilirim." Tekrar gülümsedi. "Unutma, ben *Edinburghlu* değilim."

"Ben de değilim," dedi Rebus. "Kader beni buraya sürükledi." Saatine baktı.

"Beş dakikam doldu mu?"

"Özür dilerim.

"Dileme. Benim de bitirmem gereken yığınla iş var."

Rebus çıkmak üzere döndü.

"John? Bir ara beni tekrar ziyaret et."

Rebus başıyla onayladı. "Mae West, değil mi?"

"Tabii."

"Hoşça kal Gill."

Koridorun yarısında, Mae West'in aynı zamanda bir cankurtaran yeleği markası olduğunu hatırladı. Bir an düşündü, sonra başını salladı. "Hayatım yeterince karmaşık."

Laboratuvara döndü.

"Erkencisiniz," dediler.

"Aceleci de diyebilirdiniz."

"Aradığımız sözcüklerden bahsetmişken, gelip şuna bir bakın." Bir bilgisayarın önüne götürüldü. Yazı taranarak dijital ortama aktarılmıştı. Şimdi büyük renkli ekrandan yansıyordu. Üstündeki karalamaların çoğu "silinmiş", sonunda ilk yazılan cümle az çok ortaya çıkmıştı. Kalem efendisi boş bir kâğıt aldı. "Şimdiye kadar bulduğum çözümler bunlar." Rebus adamın okuduğu cümleleri ekranda gördüğü şekillerle eşlemeye çalışıyordu.

"'Tok yaptığım, gözü açmak,' 'Tak yaptığım, gaz açmaz'..." Rebus adamın yüzüne bakınca kalem efendisi sırıttı. "Böyle de olabilir," dedi. "Tek yaptığım gazı açmaktı."

"Ne?"

"Tek yaptığım gazı açmaktı."

Rebus ekrandaki görüntüye baktı. Evet, şimdi görebiliyordu. Daha doğrusu, çoğunu görebiliyordu. Kalem efendisi yine konuşmaya başlamıştı.

"Gaz soluyarak intihar ettiğini söylemenizin çok yardımı oldu. Çalışmaya başladığım an ikinci yarıdaki sözcüğün 'gaz' olduğunu anladım. İntihar mektubu olabilir mi?"

Rebus inanmayan gözlerle baktı. "Nasıl yani? Mutfaktaki rafta duran defterin kapağının içinde, bir sürü yazıyla çizimin ortasında, üstü karalanmış intihar mektubu olur mu? Siz kendi işinize bakın, dedektifliği bana bırakın."

Rebus, Eddie Ringan'ın kâbuslar gördüğünü ve uykusunda "gaz" diye bağırdığını biliyordu. Bu yazı kâbuslu gecelerden birinin sonunda yazılmış olabilir miydi? O halde neden görünmeyecek şekilde karalanmıştı? Rebus tarama cihazında duran defteri aldı. Kapağın içi eski görünüyordu, yazılar ve resimler en az bir yıllıktı. Çizimlerin çoğu, karalanmış yazıdan daha yeni görünüyordu. Eddie'nin bu yazıyı ne zaman yazdığı belli değildi, ama dün gece yazmadığı kesindi. Bu da başını fırının içine sokup intihar etmesiyle doğrudan ilintili olmadığını gösterirdi. Öyleyse... tesadüf müydü? Rebus tesadüflere inanmazdı, ama talihe inanırdı. Rebus aşağılanmaktan pek memnun görünmeyen kalem efendisine döndü.

"Sağ olun," dedi.

"Bir şey değil."

İkisi de diğerinin içten olmadığını biliyordu.

Brian Holmes onu St. Leonard'da bekliyor, hayata dönüşünü onun kutlamasını istiyordu.

"Ne arıyorsun sen burada?"

"Merak etmeyin," dedi Holmes. "Ziyarete geldim. Bir hafta daha raporluyum."

"Nasılsın?" Rebus sinirli sinirli etrafına bakınıyor, Holmes'a Eddie'nin başına gelenleri söyleyen oldu mu diye merak ediyordu. İçten içe kimsenin söylememiş olduğunu tahmin etti, Holmes haberi duysaydı bu kadar neşeli olamazdı.

"Ara sıra başım zonkluyor, ama onun dışında kendimi tatile gidip dönmüş gibi hissediyorum." Cebine vurdu. "Dedektif Müfettiş Flower benim için para toplamış. Elli sterline yakın."

"Adam tam bir aziz," dedi Rebus. "Ben de bir hediye aldım, uğrayıp bırakacaktım."

"Ne?"

"Rolling Stones kaseti. *Let it Bleed*."

"Çok teşekkür ederim."

"Patsy Cline'ın üstüne seni biraz neşelendirir."

"Patsy Cline en azından şarkı söylemeyi biliyor."

Rebus gülümsedi. "Kovuldun. Teyzende mi kalıyorsun?"

Bu soru Holmes'u sessizleştirdi, zaten Rebus da öyle olacağını umuyordu. Önce canını sık, sonra asıl darbeyi vur. "Şimdilik. Nell... Nell henüz hazır olmadığını söylüyor."

Rebus o duyguyu iyi biliyordu; Patience'ın o içki için ne zaman hazır olacağını düşündü. "Yine de aranız düzelmiş gibi görünüyor," diye bir yorum yaptı.

"Ah..." Holmes amirinin karşısına oturdu. "Teşkilattan ayrılmamı istiyor."

"Biraz abartmıyor mı?"

"Yoksa biz ayrılacağız."

Rebus içini çekti. "Anladım, ama yine de... Ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Düşünüyorum, başka ne yapabilirim?" Tekrar ayağa kalktı. "Ben artık gideyim, şöyle bir uğramıştım."

"Brian, otur." Holmes Rebus'un sesinin değiştiğini fark etti, oturdu. "Eddie'yle ilgili kötü bir haber var."

"Aşçı Eddie mi?" Rebus başıyla onayladı. "Ne haberi?"

"Bir kaza olmuş. Yani, kaza sayılır. Eddie de karışmış."

Rebus'un ne demek istediğini anlamamaya imkân yoktu. Yıllardır trafik kazalarında, iş kazalarında, cinayet olaylarında hayatını kaybeden sayısız insanın ailesine benzer konuşmalar yaparak tarzını geliştirmişti.

"Öldü mü?" Holmes'un sesi kısılmıştı. Rebus dudaklarını sıkıp başıyla onayladı. "Yazık, birazdan ona uğramayı düşünüyordum. Ne olmuş?"

"Henüz emin değiliz. Otopsi öğleden sonra biter herhalde."

Holmes aptal değildi, yine on ikiden vurdu. "Kaza mı, intihar mı, cinayet mi?"

"Son iki şıktan biri."

"Ama siz paranızı cinayet şıkkına oynardınız."

"Ben ilk tüyo gelinceye kadar paramı cebimde tutuyorum."

"Tüyoyu Doktor Curt mü verecek?"

Rebus başıyla onayladı. "O zamana kadar yapabileceğimiz fazla bir şey yok. Dinle, sana bir araba ayarlayayım da seni evine götürsün."

"Hayır, hayır. Gerek yok." Yavaşça ayağa kalktı, bütün kemikleri yerinde duruyor mu diye kontrol etti. "İnanın, hiç gerek yok. Sadece... Zavallı Eddie. Benim arkadaşımdı, biliyorsunuz değil mi?"

"Biliyorum," dedi Rebus.

Holmes gittikten sonra, Rebus ucuz atlattığını düşündü. Holmes henüz tam olarak iyileşmemişti, nekahet dönemindeydi. Üstelik şok geçirmişti. Bu yüzden Rebus'a zor sorular sormamıştı. Örneğin, Eddie'nin ölümünün *beni* neredeyse öldüren kişiyle ilgisi var mı, diye sorabilirdi. Orasını Rebus da merak ediyordu. Dün gece Eddie kayıptı, Rebus Cafferty'le konuşmaya gitmişti. Bu sabah ilk duyduğu şey Eddie'nin ölümü olmuştu. Yani Central yangını hakkında konuşabilecek insanların biri eksilmişti. O gece orada bulunanların biri artık yoktu. Ancak Rebus hâlâ, Holmes'un saldırıya uğradığını duyunca şaşıran Cafferty'i düşünüyordu. Peki açıklaması neydi?

John Rebus kendi kendine yavaşça, "Biliyorsam ne olayım..." dedi. Telefonu çaldı. Kaldırın-

ca önce bar gürültüleri, ardından Flower'ın sesini duydu.

"Ne biçim ekip kurmuşsun Müfettiş? Birinin suratı dağıldı, öteki kıçını kırdı." Hat aniden kesildi.

Kimsenin dinlemediğinden emin olan Rebus, "Senin de canın cehenneme Flower," dedi.

22

Edinburgh morgu adını, satılmak üzere şehre getirilen sığırların izlediği yoldan alan Cowgate'te bulunuyordu. Dar, kanyon gibi bir caddeydi; üstünde pek fazla dükkân yoktu, bu yüzden de trafiği akıcıydı. Cowgate'in üstünde çok daha hareketli caddeler, örneğin Güney Bridge vardı. Oysa buradan bakınca öyle uzak görünüyorlardı ki Cowgate yeraltında bir geçit sanırdınız.

Rebus şimdi kendileri de birer sığırı andıran, güneş ışığı yoksunluğundan sersemlemiş bir halde elini uzatıp gelen geçenden sadaka bekleyen, Edinburgh'un en yoksul sakinlerinin alternatifsiz buluşma yeri olan caddenin daha iyi günler görüp görmediğinden emin değildi. Cowgate son günlerde müteahhitlerin dikkatini çekmeye başlamıştı, ama sığırları kim kesecekti?

Dikkat çekmeyen morg binası ve çevresi, üniversitede ders vermediği zamanlarda burada hünerini gösteren Doktor Curt için hoş bir ortamdı.

Rebus'a, "Bir de iyi tarafından bakın," diyordu. "Cowgate'te gayet iyi birkaç bar var."

"Gerisiyle bir ölüyü tıraş edebilirsiniz."

Curt kıkırdadı. "Renkli bir tanım, ama gözümün önüne gelen resmin bir anlamı var mı anlayamadım."

"Üstün bilginiz önünde saygıyla eğiliyorum. Neyse, Mr. Ringan'da neler buldunuz?"

"Ah, zavallı öksüz Eddie." Curt otopsi yaptığı kadavralara ad koymayı severdi. Rebus "öksüz" lakabının daha önce de defalarca kullanıldığı duygusuna kapıldı. Doğrusu, lakap Eddie Ringan'a uymuştu. Bilinen hiçbir akrabası yoktu, bu yüzden de cesedi Patrick ve bulan kişi olarak Siobhan Clarke tarafından teşhis edilmişti.

"Evet, bulduğum adam buydu," demişti Siobhan. Pat Calder da, barmen Toni koluna girip onu uzaklaştırmadan önce, "Evet, bu Edward Ringan," diye açıklamıştı.

Rebus şimdi Curt'le birlikte otopsi masasının yanında duruyor, masanın üstündeki cesetten artakalanları toparlayan asistanın işini bitirmesini bekliyordu. Asistan çeşitli parçaları, iç organları doldurduğu kovaya süpürürken ıslıkla "Those Were the Days"i[1] çalıyordu. Rebus elindeki listeyi okuyor, Curt sigara içiyordu. O güne kadar hiçbir şey kendisini öldürmeyi başaramadığı için elli beş yaşında sigaraya başlamaya karar vermişti. Rebus da ondan bir sigara isteyebilirdi, ama doktor filtresiz Player içiyordu; o da tinerin dumanı tüten versiyonuydu.

---

[1] "Ne güzel günlerdi onlar" 60'lı yılların popüler şarkılarından biri –çn.

Listeyi tekrar tekrar okuduktan sonra bir şey fark etti. "Biliyor musunuz, intihar mektubu bulamadık."

"Her zaman mektup yazmazlar."

"Eddie yazardı. Üstelik fırının üstündeki kasetçalarda Elvis'in *Heartbreak Hotel* şarkısını çalardı."

Curt pek içten olmayan bir sesle, "Çok da havalı olurdu," dedi. Rebus devam ediyordu. "Üstünden çıkanların listesine bakıyorum da, ceplerinde anahtar bulunmamış."

"Demek anahtar bulunmamış?" Curt ara vermiş olmaktan öyle memnundu ki işle ilgili her şeyi aklından çıkarmıştı. Rebus'un nasıl olsa gerisini de anlatacağını biliyordu.

Rebus onu hayal kırıklığına uğratmadı. "Peki içeri nasıl girdi? Eğer kapıyı anahtarıyla açıp girdiyse, anahtar şimdi nerede?"

"Nerede acaba?" Curt sigaranın izmaritini yere atınca asistan suratını astı.

Rebus seyircisini elden kaçırdığını anladı. Listeyi bıraktı. "Siz neler buldunuz?"

"Tabii önce olağan testleri yapmak zorundayız."

"Elbette, ama o zamana kadar?.."

"O zamana kadar ilginç birkaç ayrıntıdan konuşabiliriz." Curt kadavraya dönerken Rebus'u da dönmeye zorladı. Kömürleşmiş yüzü bir örtüyle kapatılmıştı; asistan şimdi hayati organlarından yoksun göğsüyle karnını siyah iplikle, üstünkörü dikmişti. Yüzü çok kötü yanmıştı, ancak

vücudunun geri kalan kısmı hiç etkilenmemişti. Tombul gövde, solgun ve parlaktı.

"Pekâlâ," diye başladı Curt. "Yanıklar yüzeysel. Ateş iç organları hiç dokunmamış. İşimi kolaylaştırdı. Bana sorarsan Kuzey Denizi gazını solurken oksijensiz kalıp ölmüş." Rebus'a döndü. "Kuzey Denizini laf olsun diye kullandım." Sonra sırıttı. Yamuk bir gülüştü, yani ağzının bir ucunu hiç kımıldatmamıştı. "Alkol aldığına dair bulgular var. Miktarını belirlemek için testlerin tamamlanmasını beklemek zorundayız. Tahminim sarhoş olduğu."

"Karaciğeri evlere şenlik olmalı. Yıllardır sünger gibi içiyor."

Curt kuşkuluydu. Başka bir masaya gitti ve elinde sözü geçen karaciğerle döndü. Çoktan açılıp incelenmişti. "Aslında çok iyi durumda. İçki mi içiyordu?"

Rebus gözünü kaçırmaya çalışıyordu. Kolay alışılan bir manzara değildi. "Günde en az bir şişe."

"Bundan hiç belli olmuyor." Curt karaciğeri elinde hoplattı, karaciğer tekrar avucuna düştü. Rebus'a, müşterisinin karşısında malıyla hava atan bir kasabı hatırlatmıştı. "Başında bir çarpma izi ve çürükler, kolunda da hafif yanıklar vardı."

"Sahi mi?"

"Bu tür yaralanmalar aşçıların günlük hayatının bir parçası olmalı. Sıçrayan sıcak yağ, her tarafta sallanan tencereler, tavalar..."

"Belki," dedi Rebus.

"Şimdi de programın, Hamish'in beklediği bölümüne geldik." Curt başıyla, hevesle doğrulan asistanı gösteriyordu. "Ona Hamish diyorum, çünkü Hebride adalarında doğup büyümüş," diye itiraf etti. "Hamish *benim* fark etmediğim bir şey buldu. Beyin krizi geçirmesin diye listenin sonuna bırakmıştım." Rebus'a baktı. "Küçük bir patolog şakası."

"O kadar da küçük değil," dedi Rebus.

"Baştan belirteyim Müfettiş, Hamish dişlere büyük bir hayranlık duyuyor. Muhtemelen dişlerini çocukken bozduğu ve dişçi matkabı altında acı dolu günler geçirdiği içindir."

Hamish'in duruşundan bunun doğru olabileceği anlaşılıyordu.

"Sonuç olarak, Hamish herkesin ağzına bakar. Bu sefer birtakım zedelenmeler gördüğünü bana da bildirmeyi uygun bulmuş."

"Ne tür zedelenmeler?"

"Boğazı çevreleyen dokularda hasar var. Üstelik yeni."

"Bağıra bağıra şarkı söylemiş gibi bir şey mi?"

"Daha çok çığlık atmış gibi. Ya da daha büyük ihtimalle boğazına zorla bir şey sokulmuş gibi."

Rebus'un aklı karıştı. Curt her seferinde bu etkiyi yaratmayı başarıyordu. Kendi boğazının ne kadar kuruduğunu fark edip yutkundu. "Nasıl bir şey?"

Curt omuz silkti. "Hamish'e göre... Tahmin edeceğiniz gibi, bizim söyleyeceğimiz varsayım-

dan öteye geçmez. Gerisi *sizin* uzmanlık alanınız. Hamish'e göre bir tür boru, katı bir şey. Ben şahsen kauçuk veya plastik bir tüp olabileceğini düşündüm."

Rebus öksürdü. "Yani... Ee, organik bir şey değil mi?"

"Kabak veya muz gibi bir şeyden mi bahsediyoruz?"

"Neden bahsettiğimi gayet iyi biliyorsunuz."

Curt gülümseyerek başını eğdi. "Elbette biliyorum, özür dilerim." Sonra omuzlarını silkti. "Ben hiçbir ihtimali gözden kaçırmazdım. Ama bir penis miydi diye soruyorsanız, zımpara kâğıdıyla kaplanmış olması gerekir."

Rebus arkadan Hamish'in tutamadığı gülüşünü duydu.

Rebus, Pat Calder'ı arayıp görüşmek istediğini söyledi. Calder kabul etmeden önce bir an düşündü.

"Colonies'de buluşalım mı?" diye sordu Rebus.

"Restorana gelin, ben de zaten oraya gidiyordum."

Restoranda buluşmaya karar verdiler. Rebus geldiğinde "Tadilat dolayısıyla kapalı" yazısının "Bu müessese acı kaybımız yüzünden faaliyetine son vermiştir" yazısıyla değiştirildiğini gördü. Altında Pat Calder'ın imzası vardı.

Rebus içeri girerken Calder'ın kükrediğini duydu. "Siktir git dedim!" Ancak hedefi Rebus değil, yağmurluk giymiş genç bir kadındı.

"Sizi rahatsız mı ediyor Mr. Calder?" Rebus restorana girdi. Calder duvarlardaki hatıra eşyasını sökmekle meşguldü. Birer birer indirip gazete kâğıdına sarıyordu. Rebus yerde, masalar arasında üç çay kutusu gördü.

"Şu kahrolası muhabir gazetesi için kanlı ve kederli bir haber istiyor."

"Öyle mi küçük hanım?" Rebus Mairie Henderson'a ayıplayan, ama neredeyse babacan bir ifadeyle baktı. Bakışları utanması gerektiğini söylüyordu.

Genç kadın Rebus'a, "Mr. Ringan şehrimizin tanınmış şahsiyetlerinden biriydi," dedi. "Eminim o da okurlarımızın..."

Calder kadının sözünü kesti. "O buraya gelip zıkkımlanmalarını, ceplerindeki bütün parayı bıraktıktan sonra siktir olup gitmelerini isterdi. Yazacaksan *bunu* yaz!"

"İlginç bir mezar kitabesi olurdu," diye söylendi Mairie.

Calder elindeki Elvis saatini, Kral'ın kollarının akrep ve yelkovan niyetine kullanıldığı saati kadının başına geçirecekmiş gibi duruyordu. Geçirmedi. Onun yerine duvardaki Elvis aynasını (birkaç Elvis aynasından birini) indirdi. Onu kırmayı göze alamazdı, bu yedi yıl boyunca abur cubur yemek anlamına gelebilirdi.

Rebus sakin bir sesle, "Gitseniz iyi olur küçük hanım," dedi.

"Peki, gidiyorum." Çantasını savurup omzuna attı ve sert adımlarla Rebus'un yanından geçti. Bu-

gün etek giymişti, üstelik kısaydı. Ama iyi bir asker ne zaman nereye bakacağını bilirdi. Acı çektiği her halinden belli olan Pat Calder'a gülümsedi.

"Toplanmak için biraz erken değil mi?"

"Yemek pişirmeyi biliyor musunuz Müfettiş? Eddie olmayınca bu restoran beş para etmez."

"Öyleyse komşu restoranlar huzur içinde uyuyabilir."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Unuttunuz mu? Eddie, Brian'a yapılan saldırının bir uyarı olduğunu düşünüyordu."

"Evet, ama o sadece..." Calder dondu. "Sizce biri onu?.. İntihardı, değil mi?"

"İlk bakışta öyle görünüyordu."

"Emin olmadığınızı mı söylüyorsunuz?"

"Sizce intihara eğilimi olan bir kişi miydi?" Calder'ın cevabı soğuktu. "Her gün içerek intihar ediyordu. Belki de olanlar tahammül sınırını aştı. Söylemiştim Müfettiş, Brian'a yapılan saldırı Eddie'yi sarsmıştı. Belki de bize gösterdiğinden daha fazla sarsılmıştı." Durakladı, aynayı hâlâ iki eliyle sıkı sıkı tutuyordu. "Sizce bir cinayete mi kurban gitti?"

"Öyle bir şey söylemedim Mr. Calder."

"Kim yapmış olabilir?"

"Belki de ödemelerinizi geciktirmişsinizdir."

"Ne ödemesi?"

"Koruma ödemeleri efendim. Sakın bana öyle bir ödeme kalemi yok demeyin."

Calder gözünü kırpmadan baktı. "Unutuyorsunuz, mali işlerin sorumlusu bendim ve bu mü-

essese bütün ödemelerini zamanında yapmıştır. Tümünü."

Rebus bu bilginin tam olarak ne anlama geldiğini merak ederek aklının bir köşesine kaydetti. "Aklınıza, Eddie'nin ölmesini isteyen biri geliyorsa bana söyleyin, olur mu? Sakın bir çılgınlık yapmayın."

"Ne gibi?"

Rebus, silah almak gibi, diye düşündü, ama hiçbir şey söylemedi. Calder aynayı paketlemeye başladı. "Bir gazetenin değeri bu kadar işte," dedi.

"Kızcağız işini yapmaya çalışıyordu. Restoranı öven bir haber yapmak istese reddetmezdiniz, değil mi?"

Calder gülümsedi. "Yeterince övgü aldık zaten."

"Şimdi ne yapacaksınız?"

"Hiç düşünmedim. Buradan gideceğim, orası kesin."

Rebus başıyla çay kasalarını gösterdi. "Onları da yanınıza mı alacaksınız?"

"Onlar atamadıklarım Müfettiş. Geriye yalnızca onlar kaldı."

Rebus, bir de yatak odası var, diye düşündü, ama hiçbir şey söylemedi. Pat Calder'ın her şeyi toparlayıp paketlemesini izledi.

Akranları, gerçek adı Alasdair McDougall olan Hamish'i doğup büyüdüğü Barra adasından kovmuş, hatta bir gece yarısı tekneyle Güney Uist'teki partiden dönerken onu boğmaya bile çalışmış-

lardı. Barra Boğazının dondurucu soğuğunda geçirdiği iki dakikanın sonunda balık yemi kıvamına gelmişken onu tekrar tekneye çekmişler, ilgililere de olayı kaza olarak aktarmışlardı. Boğulsaydı, gerçekten de kaza denebilirdi.

Adadan önce Oban'a gitmiş, doğu kıyılarına geçmeden önce bir süre güneyde, Glasgow'da kalmıştı. Glasgow bazı bakımlardan uygundu, bazı bakımlardan değildi. Edinburgh daha çok hoşuna gitmişti. Annesiyle babası, karşılarına çıkıp açık açık söylediği zaman bile, oğullarının eşcinsel olduğunu bir türlü kabullenememişti. Babası, on yedi yıldır yaptığı gibi, gerçek bir müminin sesine özgü erdemli titreşimlerle İncil'den bölümler okumuştu. O zaman için etkili, inandırıcı bir gösteriydi; ancak şimdi gülünç geliyordu.

Babasına, "Sırf İncil'de öyle yazıyor diye Tanrı kelamı sayılmaz," demişti.

Oysa babasına göre öyleydi ve daima öyle kalacaktı. Yaşlı adam, en küçük oğlunu küçük çiftlik evinin kapısından kovarken elinde yine İncil vardı. "Sakın adımıza kara çalmaya kalkma!" diye bağırmıştı. Alasdair de bu buyruğu yerine getirmiş, gerektiğinde kendini Dougall olarak tanıtmış, ama genellikle soyadını hiç kullanmamıştı. Glasgow'un eşcinsel toplumu içinde de Dougall olarak tanınıyordu, burada Edinburgh'da da Dougall olarak tanınmıştı. Kurduğu hayattan hoşnuttu (hiçbir gecesi sönük geçmiyordu) ve sadece iki kere hesap ödemek zorunda kalmıştı. Kendi kulüpleri ve barları, kendi arkadaşları ve

daha geniş bir tanıdık çevresi vardı. Ailesine mektup yazmayı bile düşünmeye başlamıştı. Onlara, "patronum bir cesetle işini bitirdiğinde, cennete gidecek pek fazla parça kalmıyor" diye yazacaktı.

Bir kere daha gazdan zehirlenen tombul genci düşündü, güldü. Zamanında bir şey söylemesi gerekirdi, ama söylememişti. Neden söylememişti? Kendi cinsel tercihini henüz açığa vurmadığı için mi? Daha önce seçimi yüzünden suçlandığı olmuştu. Dahası, bir polisin eşcinsel olduğunu bilmesi işine gelmezdi herhalde. Ya Doktor Curt ne yapardı? Etrafta yığınla eşcinsel düşmanı vardı, AIDS ve bulaşma yollarıyla ilgili korku ortaçağ masallarını andırıyordu. Bu iş olmasa da hayatta kalmanın bir yolunu bulurdu elbet, ama işini seviyordu. Adadayken yığınla koyun ve sığırın kesildiğini görmüştü. İnsan kesmek de pek farklı değildi.

Hayır, sırrını kendine saklayacaktı. Eddie Ringan'ı tanıdığını kimseye söylemeyecekti. Bir hafta kadar önce geçirdikleri geceyi hatırladı. Birlikte Dougall'ın evine gitmişlerdi. Eddie dolapta bulduğu malzemeyle acılı bir yemek pişirmişti. Çok acıydı. İnsanı fena terletiyordu. Yatıya kalmamıştı ama, öyle tiplerden değildi. Ayrılırken, ilerideki buluşmalar için birbirlerine söz verir gibi uzun uzun öpüşmüşlerdi.

Evet, Eddie'yi tanıyordu; bir şeyden emin olacak kadar iyi tanıyordu.

Otopsi masasında yatan her kimse, o acılı yemeği Dougall'ın yatağında yiyen adam değildi.

Siobhan Clarke günün kalan kısmında doğal sayılamayacak kadar sakin ve kontrollüydü. Heartbreak Kafe'de başına gelenlerden sonra bugünlük Para Babası Operasyonu'nun izleme görevinden izinli sayılmış, ama akşamüstüne doğru bir şeyler yapmak için kaşınmaya başlamıştı. Bu yüzden yüzde elli ihtimali değerlendirerek Rory Kintoul'un evine gitmeye karar verdi. Bir çıkmaz sokakta, yeni yapılmış bir dizi yarı bağımsız evden oluşan temiz, düzenli bir mahalleydi. Ön bahçesi ancak bir bardak altlığı kadardı, ama muhtemelen onlardan çok daha temizdi. Her türlü yabani ottan arındırılmış, kısa tıraşlı çimlerin üstünde, gıda zehirlenmesine uğramaktan korkmadan yemek yiyebileceğini düşündü. Çoğu polis kantinindeki tabakları kullanırken bile öyle bir huzur duymuyordu. Bir kapıdan bir patikaya girdi, diğerinden geçince Kintoul'un ön kapısına geldi. Kapı lacivert boyalıydı. Sokaktaki her dördüncü kapı laciverde boyanmıştı. Diğerleri erik kırmızısı, krema sarısı ve çelik grisiydi. Rengarenk bir sokak denemezdi, ama nedense her şey zemini örten çakıllı beton ve katran karışımına uydurulmuştu. Birkaç çocuk kaldırıma devasa bir seksek çizgisi çizmiş, bağıra çağıra oynuyordu. Onlara gülümsedi, ama hiçbiri oyundan başını kaldırmadığı için karşılığını alamadı. Birkaç kapı ilerideki evin arka bahçesinde bir köpek havlıyordu, onun dışında sokak sessizdi.

Kapının zilini çalıp bekledi. Evde kimse yok gibiydi. Ön cama yaklaşıp içeriye göz atarken

aklına "asılası şırfıntı" deyimi geldi. Evin salonu evin arka kısmına kadar uzanıyordu. Köpek şimdi daha şiddetli havlamaya başlamıştı, dipteki pencereden bir gölgenin geçtiğini gördü. Bahçe kapısını açtı, sağa döndü ve Kintoul'un evini komşu evden ayıran üstü kapalı geçitten koşarak geçti. Geçit arka bahçeye açılıyordu. Kintoul gürültü yapmamak için mutfak kapısını açık bırakmıştı. Bir bacağını komşunun çitinin üzerine atmış, bahçedeki zincirli köpeği susturmaya çalışıyordu.

"Mr. Kintoul!" diye seslendi Siobhan. Adam başını kaldırıp bakınca el salladı. "Bakıyorum çite oturmuş köpekle oynuyorsunuz. İçeri girip biraz konuşsak olur mu?"

Adamı utandırmaktan kaçınmayacaktı. Adam çim kaplı arka bahçeyi yine süklüm püklüm geçerken Siobhan sırıttı. "Polisten kaçıyor muydunuz bakayım, ha? Bizden gizlediğiniz bir şey mi var?"

"Yok."

"Dikkatli olun," diye uyardı. "Çitlerin üstünden hoplarken dikişlerinizi patlatabilirdiniz."

"Herkes duysun mu istiyorsunuz? Girin içeri." Kadını neredeyse iterek mutfak kapısından içeri soktu. Zaten Siobhan da böyle bir davet bekliyordu.

Telefon saat altı çeyrekte geldi, Rebus onda buluşmak için sözleşti. Sekizde Patience aradı. Onunla onun istediği gibi konuşamayacağını biliyordu, aklı başka bir yerde gibi konuşacaktı

(ki öyleydi); yine de onu konuşturmaya devam etti. Saat ona kadar bütün zamanını doldurmak istiyor, bir tek saniyeyi bile boşa geçirmek istemiyordu. Aksi halde konuyu düşünmeye başlayacak, belki de vazgeçecekti.

Sonunda, konu değiştirmek için Patience'a Michael'dan bahsetmeye başladı (ki o sırada sandık odasında uyuyordu). Nihayet aynı dalga boyunda buluşmuşlardı. Patience terapiye gitmesini önerdi; hastanede bu seçenekten bahsetmemelerine çok şaşırdı. Konuyu araştırıp Rebus'a bilgi verebilirdi. O arada, klinik depresyona girmemesi için Michael'ı sürekli gözetim altında tutması gerekiyordu. İlaçlara gelince, sadece korkuları gidermekle kalmıyor, bütün duyguları öldürüp insanı taşa çeviriyordu.

"İlk geldiğinde hayat doluydu," dedi Rebus. "Öğrenciler neden bu kadar değiştiğini merak ediyor. Onlar da benim kadar endişeli."

Kızlardan biri Michael'ın "kız arkadaşı" olduğunu iddia ederek duruma el koymuş, onunla vakit geçirmiş, konuşmaya çalışmış, zorla barlara kulüplere götürmeye kalkışmıştı. Ancak Michael bütün gücüyle karşı koyuyordu; sonunda kız pes etmiş, son yirmi dört saat boyunca yüzünü gören olmamıştı. Erkek öğrencilerden biri Rebus'u mutfakta yakalamış, son derece halden anlar bir ifadeyle, "bir parça keyif"in Mickey'e yardımı olur mu diye sormuştu. Rebus başını sallayarak cevap vermişti, ama aslında pek kötü bir fikir olmayabilirdi.

Patience hemen karşı çıktı. "İçtiği ilaçlar hintkeneviriyle karışırsa ne tür bir reaksiyona yol açacağını bilemezsin. Ben paranoya veya tam bir ruhsal çöküntü üzerine bahse girebilirim."

Zaten sadece tezgâh altından satılanlara değil, bütün ilaçlara karşıydı. Bir doktor için reçete yazmak işin kolayına kaçmaktır, derdi. Valium, Mogadon ve diğerleri... Aslında bütün İskoç halkı, özellikle de gerçekten yardıma ihtiyacı olanlar, temel gıda maddesiymiş gibi hap yutuyordu. Hekimler de iş yüklerinin aşırılığından yakınıp, elimizden başka ne gelir, diyordu.

Patience şimdi de, "Yanına gelmemi ister misin?" diye soruyordu. Büyük bir adımdı. Evet, Rebus yanına gelmesini istiyordu, ama saat neredeyse dokuz olmuştu.

"Hayır, ama düşündüğün için teşekkür ederim."

"Peki, onu yalnız bırakmamaya çalış. Yüzleşmesi gereken şeyden kaçmak için uyuyor."

"Hoşça kal Patience." Rebus telefonu kapadı ve evden çıkmak için hazırlandı.

Buluşmak için neden Kuzey Queensferry'deki rıhtımı seçmişti? Belli değil miydi? Michael'ı götürdükleri kulübenin eşiğinde bekliyor ve üşüyordu. Rebus erken gelmiş, Deek doğal olarak gecikmişti. Aslında aldırmıyordu. Böylece başını kaldırıp demiryolu köprüsüne daha dikkatli bakmak için vakit bulmuş oluyordu. Gecenin kör karanlığında köprünün bir yanından aşağı sallandırılmanın, torba başından çıkarılınca ağzındaki tıkaca

rağmen sağır çığlıklar atmanın, aşağıdaki derin boşluğa bakmanın nasıl bir şey olduğunu düşünmek... Rebus şimdi tam o noktadaydı, ama deniz seviyesindeydi. O aşağıdan yukarıya bakıyordu.

"Bayağı soğuk, değil mi?" Deek Torrance ellerini ovuşturuyordu.

"Geçen akşam attığın kazık için teşekkür ederim."

"Ne kazığı?"

"Şarkıyı unuttun mu?"

"Ha, o mu?" Torrance sırıttı. "'King of the Road.' Güzel şarkıdır."

"Getirdin mi?"

Deek paltosunun cebine vurdu. Heyecanlıydı, ama haklıydı. Bir polis memuruna el altından silah satmak her gün olacak iş değildi.

"Görelim bakalım."

"Ne? Burada mı?"

Rebus etrafına bakındı. "Burada kimse yok."

Deek dudağını ısırdı, sonra direnmeyi bıraktı ve cebindeki tabancayı çıkarıp Rebus'un avucuna koydu.

Alet cansız ağırlıktan ibaretti ama ele geliyordu. Rebus tabancayı kendi cebine koydu. "Cephane?"

Kutudaki mermiler çıngırak gibi sallanıyordu. Rebus onları da cebine indirdi, sonra para çıkarmak için elini pantolonunun arka cebine attı.

"Saymak ister misin?"

Deek başını salladı, sonra başıyla yolun karşısını gösterdi. "İstersen bir içki ısmarlarım ama."

İçki fikri Rebus'a da makul gelmişti. "Önce şundan kurtulayım." Arabasının kapısını açtı, tabancayla mermileri sürücü koltuğunun altına attı. Doğrulurken titrediğini ve başının döndüğünü hissetti. İçki iyi gelecekti. Acıkmıştı da. Ancak yemek düşününce içinden kusmak geliyordu. Köprüye bir kez daha baktı. Deek Torrance'a dönüp, "Hadi bakalım," dedi.

Silahtan kurtulup yerine parayı koyan Torrance şimdi daha sakin ve neşeliydi. Hawes Hanı'nda içkilerini alıp oturdular. Torrance silahların ülkeye nasıl sokulduğunu anlatıyordu.

"Mesela Fransa'da silah almak kolaydır. Minibüse doldurup kasaba kasaba geziyorlar, bagajdan satış yapıyorlar. O yetmiyormuş gibi kapılara, getirebilecekleri malların katalogunu bile bırakıyorlar. Bir Fransız adamla tanıştım, hakaret olsun diye Fransız demiyorum. Ne iş yapıyorsa, Manş Denizinde bir o tarafa, bir bu tarafa gidip geliyor. O silahları getiriyor, ben de alıyorum. İlgilenirsen, göz yaşartıcı gaz da getiriyor.

"Niye daha önce söylemedin?" diye bira bardağının içinde mırıldandı Rebus. "Silaha ihtiyacım kalmazdı."

"Ha?" Deek şaka yaptığını anladı ve güldü.

"Peki bana verdiğin neydi?" diye sordu Rebus. "Karanlıkta göremedim."

"Aslında hepsi taklit. Merak etme, daha önce kullanılmış olanları saklıyorum. Seninki kırk beşlik Colt. On mermi alıyor."

"Sekiz milimetre mi?"

Deek başıyla onayladı. "Kutuda yirmi mermi var. Piyasadaki en etkili silah değil tabii. Uzi bile alabiliyorum."

"Vay canına." Rebus birasını bitirdi. Birden oradan çıkmak istemişti.

"Hayatımı kazanıyorum," dedi Deek Torrance.

Rebus gitmek için ayağa kalkarken, "Evet, tabii, kazan bakalım," dedi.

23

Ertesi sabah Rebus günlük işlerini yapabilmek için kendini zorladı. Önce arayıp Andrew McPhail'in ortaya çıkıp çıkmadığını sordu. Çıkmamıştı. Maclean'in kaynar su yanıkları çok kötü değildi, kolunu kaldırarak kendini korumuştu. Kimse McPhail'in tehlikeli bir cani olduğunu düşünmüyordu. Eşkali otobüs terminaline, tren istasyonlarına, otoyoldaki benzincilere ve benzeri yerlere bildirilmişti. Yeterli sayıda adamı olsaydı, Rebus onu *tam olarak* nerelerde arayacağını biliyordu.

Masasına bir gölge düştü. Otçuk'tu.

"Ee," diyordu. "Bir adamını kavgada kaybettin, birini de patlamada. Üçüncüde kim gidecek?"

Rebus izleyenler olduğunu biliyordu. Karakolun yarısı iki müfettişin yüzleşmesini bekliyordu. Şimdi, Rebus'un masasının yakınındaki dosya dolabıyla ilgilenen dedektiflerin sayısı aniden artmıştı.

"Amuda kalksan daha kolay olur," dedi Rebus.

"Ne daha kolay olur?"

"Kıçından konuşmak."

Dosya dolabından birkaç bastırma öksürüğü duyuldu. "İsteyen olursa yanımda boğaz pastili

var," diye seslendi Rebus. Dolabın kapakları kapandı. İzleyiciler dağıldı.

"Kendini Tanrı'nın bir nimeti zannediyorsun, değil mi?" dedi Flower. "Senden başka kimseye ihtiyaç yok zannediyorsun."

"Bazı meslektaşlarımdan iyiyim."

"Ama diğerlerinden daha betersin."

Rebus önceki gece yapılan tutuklamaların listesini alıp okumaya başladı. "Bitirdiysen..."

Flower gülümsedi. "Rebus, senin gibilerin dinozorlarla birlikte yeryüzünden silindiğini sanıyordum."

"Evet, sen de istedin ama seni onlar bile kabul etmedi."

Böylece durum iki-sıfır olmuşken Flower sahayı terk etti. Ancak Rebus maçın ikinci, hatta üçüncü devresinin de oynanacağını biliyordu.

Tutuklama listesine tekrar baktı, ismi doğru görüp görmediğini kontrol etti, sonra içini çekip alt kattaki hücrelere gitti. Bir numaralı hücrenin önüne toplanan bir grup genç polis memuru sırayla gözetleme deliğinden bakıyordu.

Biri Rebus'a, "Şu dövmeli adam," diye açıkladı.

"İğnedenlik mi?"

Polis memuru başıyla onayladı. İğnedenlik tepeden tırnağa dövmeliydi, derisinde bir santimlik boş yer yoktu. "Sorgu için getirildi."

Rebus başıyla onayladı. İğnedenlik'i ne zaman karakola alsalar, onu soymak için bir bahane buluyorlardı.

"Lakabı güzel, değil mi efendim?"

"Ne? İğnedenlik mi? Benim bulduğum lakaptan iyidir herhalde."

"Sizinki ne?"

Rebus iki numaralı hücrenin kapısını açarken, "Diğerlerininki gibi 'Pislik'," dedi. Kapı arkasından kapandı. İçerideki sırada mahzun bakışlı, tıraşlı, genç bir erkek oturuyordu.

"Sen ne arıyorsun burada?"

Andy Steele önce baktı, sonra gözlerini kaçırdı. Ziyareti sırasında Edinburgh kenti ona hiç iyi davranmamıştı. Parmaklarını dağınık saçlarının arasından geçirdi.

"Ena Yenge'yi ziyarete gittiniz mi?" diye sordu.

Rebus başıyla onayladı. "Yalnız senin annenle babanı göremedim."

"Neyse, en azından o kadarını becerdim, değil mi? Sizi bulup yengenizle irtibat kurmanızı sağladım."

"O zamandan beri neler yapıyorsun?"

İri kepek pulları Andy Steele'in kafatasından yüzeye çıktı, sonra pantolonuna doğru dalışa geçti. "Şehirde biraz dolaştım."

"Neyse ki bu devirde dolaşıyor diye kimseyi tutuklamıyorlar." Steele içini çekip kaşınmayı bıraktı. "Nerelerde dolaştığınıza bağlı. Barda bir adama özel dedektif olduğumu söyledim. O da bana iş verebileceğini söyledi."

"Öyle mi?" Rebus'un dikkati bir an için, duvarda oynanmış kıran kırana bir üç taş oyunu üzerinde toplandı.

"Karısı adamı aldatıyordu. Bana kadını nerede bulabileceğimi söyledi, sonra da tarif etti. Bir onluk aldım, gerisini iş bitince verecekti."

"Devam et."

Andy Steele başını kaldırıp tavana baktı. Bu durumda pek iyi görünmediğini biliyordu, ama bunu düşünmek için çok geç kalmıştı zaten. "Zemin katta bir daireydi. Gece boyunca izledim. Kadını gördüm, adamın dediği gibi oradaydı. Ama erkek falan yoktu. Daha iyi görmek için arka tarafa dolandım. Biri beni görüp polise haber vermiş olmalı."

"Bana anlattıklarını polise de anlattın mı?"

Steele başıyla onayladı. "Beni tekrar bara götürdüler. Konuştuğum adam orada değildi tabii, tanıyan da çıkmadı. Adını bile bilmiyordum."

"Ama kadının eşkali doğruydu diyorsun."

"Elbette."

"Muhtemelen eski karısı veya sevgilisidir. Kadını korkutmak istemiş, seni bulunca da on sterlini gözden çıkarmıştır."

"Yalnız kadın şikâyetçi olmuş. Kariyerime pek iyi bir başlangıç yaptığım söylenemez, değil mi Müfettiş?"

"Duruma göre değişir," dedi Rebus. "Özel dedektifliği meslek edinemeyeceğin belli oldu, röntgencilik kariyerinde de yıldızının parladığını söyleyemem." Steele'in acıklı halini görünce göz kırptı. "Üzülme, ben elimden geleni yaparım."

Ancak herhangi bir şey yapamadan Gorgie'den Siobhan Clarke aradı ve Rory Kintoul'la yaptığı görüşmeyi anlattı.

"Kuzeninin büyük paralarla bahis oynadığını bilip bilmediğini sordum. Cevap vermedi, ama anladığım kadarıyla aile bağları sıkı. Oturma odasında yüzlerce fotoğraf vardı: teyzeler, amcalar, ağabeyler, ablalar, yeğenler, kuzenler, büyükanneler..."

"Anladım. Kırılan vitrinden bahsettin mi?"

"Elbette. Çok ilgilendi. O kadar ilgilendi ki yerinden zıplamamak için sandalyesine tutunmak zorunda kaldı. Pek konuşkan biri değil. Sarhoşların işi olabilir dedi."

"Karnına bir bıçak saplayanla aynı sarhoş mu acaba?"

"Ben bu şekilde sormadım, o da cevap vermedi. İşe yarar mı bilmiyorum, ama kuzeni için kasap minibüsünü kullandığını söyledi."

"Nasıl yani, tam gün mü?"

"Evet, yaklaşık bir yıl öncesine kadar."

"Bone'un bir minibüsü olduğunu bilmiyordum. Sırada o var herhalde."

"Efendim?"

"Minibüs. Vitrini kırdılar. İşe yaramazsa, arabayı ateşe verirler."

"Yani sizce bütün bunlar koruma çetelerinin işi mi?"

"Haraç olabilir, ama bana daha çok bahis borcu gibi geliyor. Sen ne düşünüyorsun?"

"Rory Kintoul'a o ihtimali de sordum."

"Ee?"

"Güldü."

"O da cevap sayılır."

"Haklısınız, üstelik hiç nazik biri değil."

"Öyleyse bahis borcu da değil. Bir daha düşüneyim."

"Biz konuşurken oğlu geldi."

"Hafızamı tazele."

"On yedi yaşında, işsiz. Adı Jason. Kintoul ona CID'den olduğumu söyleyince biraz telaşlandı."

"İşsiz bir gencin telaşlanması doğal. Bugünlerde boşta gezen herkese gangster muamelesi yaptığımızı sanıyorlar."

"Bence hepsi o değil."

"Başka ne var?"

"Bilmiyorum. Her zamanki uyuşturucu ve çete hikâyeleri olabilir."

"Sabıkası olup olmadığına bakalım. Para Babası nasıl gidiyor?"

"Eski posta torbalarının söküklerini dikmeyi tercih ederim."

Rebus gülümsedi. Telefonu kapatırken, "Hepsi öğrenme sürecinin bir parçası Clarke," dedi.

Nasıl olduysa, dün Pat Calder'a yemek defterinin kapağındaki yazıyı sormayı unutmuştu. Mairie'nin bacakları veya çevresini saran Elvis'ler yüzünden aklından çıktığını düşünmek bile istemiyordu. Karakoldan ayrılmadan önce kontrol etmişti. Dosyalarda Jason Kintoul'un adı yoktu. Koltuğun altındaki tabanca Rebus'u uyanık tutuyordu. Colonies'e gitmek uzun sürmedi.

Pat Calder onu gördüğüne bir hayli şaşırmıştı.

"Günaydın," dedi Rebus. "Sizi evde bulacağımı tahmin etmiştim."

"Buyurun Müfettiş."

Rebus içeri girdi. Evin salonu ilk gelişinden daha derli topluydu. İkiliden hangisinin daha düzenli olduğunu merak etti. Elbette Eddie Ringan pasaklı ve dağınık biri gibi görünüyor, öyle de davranıyordu. Yine de hiç belli olmazdı.

"Dağınıklık için özür dilerim."

"Şu sıralar aklınızda çok şey olmalı." Ev havasızdı, paylaşılan evlerle soyunma odalarındakine benzer ağır bir erkek kokusu vardı; ancak genellikle bir kişinin tek başına üretebileceği bir koku değildi. Rebus, Calder'a morgda eşlik eden zayıf, genç barmeni düşünmeye başladı.

"Biraz önce cenaze töreni için görüştüm," diyordu Pat Calder. "Pazartesi olacak. Ailesinden veya dostlarından gelen olacak mı diye sordular. Ben de Eddie'nin ailesi yok demek zorunda kaldım."

"İyi arkadaşları vardı ama."

Calder gülümsedi. "Teşekkür ederim Müfettiş. Bu sözünüz için teşekkür ederim. Belirli bir şey var mıydı..."

"Olay yerinde bulduğumuz bir şeyi soracaktım."

"Ya?"

"Bir tür mesaj. 'Tek yaptığım gazı açmaktı,' diyor."

Calder dondu. "Tanrım. O halde *gerçekten* intihardı."

Rebus omuz silkti. "Mektup gibi bir şey değildi. Bir defterin kapağında bulduk."

"Eddie'nin yemek tariflerini yazdığı defter mi?"

"Evet."

"Ben de nereye kaybolduğunu merak ediyordum."

"Yazının üstü karalanmıştı. İnceletmek için götürdüm."

"Belki de kâbuslarıyla ilgili bir şeydir."

"Ben de onu düşünüyordum. Tabii, rüyasında *ne* gördüğüne bağlı. Kâbusların kaynağı korktuğumuz şeyler de olabilir yaptığımız şeyler de."

"Ben psikolog değilim."

"Ben de değilim," diye itiraf etti Rebus. "Eddie'de restoranın anahtarı vardı herhalde."

"Evet."

"Üstünde anahtar bulamadık. Ortalığı toplarken rastlamış olabilir misiniz?"

"Zannetmiyorum. Peki anahtar olmadan içeri nasıl girdi?"

"Dedektif olmalıymışsınız Mr. Calder. Ben de onu merak ediyordum." Rebus kanepeden kalktı. "Neyse, rahatsız ettiğim için özür dilerim."

"Önemli değil. Brian'a cenaze törenini haber verir misiniz? Saat ikide Warriston Mezarlığında."

"Pazartesi saat ikide, ona söylerim. Ha, son bir şey... Rezervasyonların kaydını tutuyorsunuz, değil mi?"

Calder şaşırmış görünüyordu. "Elbette."

"Bir ara bakmak isterim. Sizin için hiçbir anlamı olmasa da polis için çok şey ifade eden bazı isimlere rastlayabilirim."

Calder başıyla onayladı. "Anladım. Karakola bırakırım. Öğlen Heartbreak'e gideceğim, o zaman alırım."

"Hâlâ eşya mı topluyorsunuz?"

"Hayır, bir müşteri çıktı. Pizza restoranlarından biri şubeler açmayı düşünüyormuş."

Pat Calder'ın gizlediği her neyse, iyi iş çıkarmıştı. Ancak Rebus kurcalayacak durumda değildi. Şu haliyle düşünmesi gereken çok şey vardı. Listenin başında da tabanca geliyordu. Dün gece parmağı tetikte, arabasının içinde oturmuştu. Ordudaki eğitmeninin öğrettiği gibi tutuyordu: Sağlam, ama sıkmadan. Tıpkı sertleşen penisini tuttuğun gibi, demişti.

İyi ve kötü şeyleri de düşünmüştü. İnsan kötü şeyler düşünürse, zulüm ve şehvet gibi şeyler düşünürse, kötü olmazdı. Öte yandan, insanın aklı uygar düşüncelerle doluyken, bütün gününü işkence ederek geçiriyorsa... Bütün mesele, toplumun insanı davranışlarına göre değerlendirmesiydi, aklındakilere göre değil. Bu yüzden, aklından karanlık, kanlı düşünceler geçtiği zaman kendini kötü hissetmesine gerek yoktu. Düşüncelerini eyleme dönüştürmediği sürece... Yine de düşünmenin ötesine geçmek, kendini iyi hissetmesini sağlayacaktı. Daha da önemlisi, doğru olacaktı.

Önünden geçtiği ilk kilisede durdu. Aylardır ibadet sayılabilecek hiçbir şey yapmamış, sürekli bahaneler uydurup bir dahaki sefere daha çok

gayret edeceğini söylemişti. Ama pazar sabahları Patience'la öyle güzel geçiyordu ki...

Biri kilisenin bahçesindeki ahşap tabela üzerinde keçeli kalemle çalışmış, "Sonsuz Yardımın Kutsal Bakiresi" yazısını "Sonsuz Yangının Kutsal Bakiresi"ne dönüştürmüştü. Pek hayırlı bir kehanet değildi, ama Rebus yine de içeri girdi. Bir süre ahşap sırada oturdu. İçeride pek fazla insan yoktu. Girerken eline bir dua kitabı almıştı; neden kendini bu kadar suçlu hissettiğini düşünerek kitabın kimliksiz, siyah kabına uzun uzun baktı. Sonunda, günah çıkartma hücresindeki kadın başörtüsünü düzelterek çıktı. Rebus ayağa kalktı ve kendini zorlayarak küçük hücreye girdi. Bir süre sessiz oturdu, ne söylemesi gerektiğini düşündü.

"Beni affet Peder, günah işlemek üzereyim."

Kafesin arkasındaki sert İrlanda aksanı, "Anlat bakalım, evladım," dedi. Ses öyle ikna ediciydi ki Rebus neredeyse gülümsüyordu.

Onun yerine, "Ben Katolik bile değilim," dedi.

"Bunun doğru olduğuna eminin. Hıristiyansın, değil mi?"

"Hıristiyanım, eskiden kiliseye giderdim."

"İnanıyor musun?"

"İnanmamak elimde değil." Bunun için ne kadar çaba harcadığını söylemedi.

"Öyleyse bana derdini anlat."

"Biri beni, ailemi ve arkadaşlarımı tehdit ediyor."

"Polise başvurdun mu?"

"Ben polisim."

"Ah. Şimdi de filmlerde dedikleri gibi, yasayı kendi başına uygulamaya hazırlanıyorsun."

"Nereden anladınız?"

"Bu hücreye giren ilk aynasız değilsin. Emniyet teşkilatında *birkaç* Katolik var." Rebus bu sefer gülümsedi. "Peki ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Tabancam var."

İçerideki sesin nefes aldığı duyuldu. "Bu ciddi işte. Evet, bu çok ciddi. Tabancayı kullandığın zaman, mücadele ettiğin insanlara dönüşürsün. *Onlardan* biri olursun." Rahip son sözü söylerken sesi sinirli çıktı.

"Ne fark eder?" diye sordu Rebus.

"Bana sorma. Ömrünün kalan kısmını, hatıralar ve suçluluk duygusuyla yaşayabilecek misin?" Ses durakladı. "Siz Kalvinistlerin nasıl düşündüğünü bilirim. Kaderin sizi doğduğunuz anda mahkûm ettiğini, nasıl olsa varacağınız noktaya gitmemek için direnmenin anlamsız olduğunu düşünürsünüz. Oysa ben bu dünyadan bahsediyorum, öbüründen değil. *Ölmeden* Araf'a gitmek ister misin?"

"Hayır."

"Başka bir şey söyleseydin, budalasın derdim. O tabancaya bir taş bağlayıp denize at, ait olduğu yer orası."

"Sağ olun Peder."

"Bir şey değil. Evladım?"

"Evet Peder?"

"Sonra benimle sohbet etmeye gel. Siz Protestanların aklından daha ne çılgınlıklar geçtiğini merak ediyorum. Televizyonda iyi bir program bulamadığım zaman düşüneceğim bir şey olur."

Rebus Gorgie Yolunda fazla oyalanmadı. Boşuna vakit kaybediyorlardı. Bugüne kadar çekilen fotoğraflar basılmış ve bazı yüzlerin kime ait olduğu tespit edilmişti. Kimliği belirlenenler ufak tefek iş çevirenler, eski üçkâğıtçılar ve geleceği parlak serserilerdi. Havuzun köşesine sıkışmış yavru balıklardan başka bir şey değillerdi. Flower'ın da talihi yaver gitmiyordu, bu da Rebus'un işine geliyordu. Otçuk'un masraflarının karşılanmasını isteyeceği günü sabırsızlıkla bekliyordu. Barda ısmarladığı bütün o içkilerin parası...

Rahiple yaptığı konuşma onu canlandırmıştı, ama adamın adını bile bilmediğini yeni fark ediyordu. Bu da anlaşmanın şartlarından biri değil miydi? Adsız Günahkârlar. Belki de rahibin isteğini yerine getirir, ileride bir gün yeniden uğrardı. Dahası, bu gece körfeze gidip tabancadan kurtulacaktı. Başından beri çılgınlıktı. Aslında, satın almak bile yetmişti. Zaten kullanmayacaktı.

St. Leonard'a park edip karakola girdi. Danışma masasında kendisi için bırakılmış bir paket vardı: Heartbreak Kafe'nin rezervasyon defteri. Calder içine bir not yazmıştı.

"Elvis de pizza yerdi herhalde." Görünüşe göre, bundan böyle Heartbreak'te İtalyan yemekleri yenecekti.

Rebus notu okurken danışma masasındaki

görevli memur üst kata telefon etmiş, fısıltıyla konuşuyordu.

"Ne oluyor orada?" diye sordu Rebus. "Geldi" sözcüğünü açık seçik duymuştu.

"Hiçbir şey efendim," dedi danışma görevlisi. Rebus sert bakışlarıyla ağzından laf almaya çalıştı, sonra döndü ve iç kapıyı itip kararlı adımlarla kendisine doğru ilerleyen Kakavan Kızlar Lauderdale ve Flower'ı gördü.

"Arabanın anahtarlarını alabilir miyim?" diye buyurdu Lauderdale.

"Ne oluyor?" Rebus, hararetli bir vaize benzeyen Flower'a baktı.

"Anahtarlar, lütfen." Lauderdale'in eli öyle kararlıydı ki Rebus arkasını dönüp gitse, saatlerce aynı yerde, aynı durumda bekleyeceklerini düşündü. Anahtarlarını uzattı.

"Arabam berbat durumda. Bir iki tekme atmadan çalışmaz." İki adamın peşinden yürüyüp kapıdan çıkmış, otoparka yönelmişti.

"Arabanı kullanacak değilim," dedi Lauderdale. Sesi tehditkârdı, ama Rebus'u asıl telaşlandıran Flower'ın sakin sessizliğiydi. Bir anda uyandı: Tabanca! Tabancadan haberleri vardı. Evet, hâlâ koltuğun altındaydı. Başka nereye saklayacaktı? Eve mi? Michael'ın kolayca bulabileceği bir yere mi? Belinde taşıyıp herkesin görmesine izin mi verecekti? Hayır, elbette arabada bırakmıştı.

Lauderdale şimdi o arabanın kapısını açıyordu. Rebus'a döndü. Eli yine havadaydı. "Tabanca, Müfettiş Rebus." Rebus kımıldamayınca tekrar etti: "Tabancayı ver."

24

Tabancayı kaldırıp ateş etti. Bir, iki, üç atış. Sonra tekrar indirdi.

Hepsi kulaklıkları çıkardılar. Adli tıp uzmanı, tabancayla tahta sandığı andıran bir şeyin içine ateş etmişti. Mermiler sandıktan çıkarılacak ve incelenecekti. Uzman, tabancanın kabzasını, eline giydiği kalın bir naylon eldivenle tutmuştu. Eldiveni çıkarmadan önce tabancayı bir naylon torbaya koydu.

Emniyet Amiri Watson'a, "Size en kısa zamanda haber veririz," dedi. O da başını sallayarak adamın çıkmasına izin verdi. Adam çıktıktan sonra Watson, Lauderdale'e döndü.

"Tekrar anlat Frank."

Lauderdale derin bir nefes aldı. Hikâyesini Watson'a tam üç kere anlatmıştı, ama o aldırmamıştı. Hem de hiç aldırmamıştı. "Müfettiş Flower bu sabah bana geldi ve bir ihbar aldığını..."

"Ne ihbarı?"

"Telefon ihbarı."

"Doğal olarak, kimliği belirsiz birinden."

"Doğal olarak." Lauderdale tekrar nefes aldı. "Arayan şahıs, beş yıl önce Central Otel'de bu-

lunan cesedin öldürülmesinde kullanılan silahın şu anda Müfettiş Rebus'un mülkiyetinde olduğunu söylemiş. Sonra da telefonu kapamış."

"Bu durumda, beş yıl önce o adamı Rebus'un vurduğu sonucuna mı varmamız gerekiyor?"

Lauderdale bilmiyordu. "Tek bildiğim Rebus'un arabasında bir tabanca *bulduğumuz*. Kendisi de söylüyor, tabancanın her yanında Rebus'un parmak izleri var. Aynı silah olup olmadığını günün ilerleyen saatlerinde öğreneceğiz."

"Matah bir şey yapmış gibi konuşma! Bunun tuzak olduğunu ikimiz de biliyoruz."

Watson'un çıkışmasına aldırmayan Lauderdale, "Bizim bildiğimiz, Müfettiş Rebus'un Central Otel hakkında kendi başına bir soruşturma yürüttüğü efendim. Dosyalar masasının yanında duruyor. Kimseye nedenini söylemiyor."

"O halde bir şey buldu ve birilerini telaşlandırdı. Bu yüzden silahı onun arabasına..."

"Saygısızlık etmek istemem efendim." Lauderdale durakladı. "Bu işte başka birinin parmağı yok. Rebus silahı 'bir yabancı' dediği birinden aldığını itiraf etti. O 'yabancı'dan kendisine bir silah bulmasını istediğini söyledi."

"Ne için?"

"Tehdit edildiğini söylüyor. Yalan olması kuvvetle muhtemel."

"Ne demek istiyorsun?"

"Belki de bulduğu ipucu o tabancaydı. O yüzden Central Otel dosyalarını yeniden karıştırmaya başladı. Bize bambaşka bir hikâye uyduruyor,

çünkü bu durumda onu delilleri saklamakla suçlayamayacağımızı biliyor."

Watson bu ihtimali değerlendirdi. "Sen ne diyorsun?"

"Ben önyargılı değilim efendim, ama..."

"Uzatma Frank, Rebus'tan nefret ettiğini hepimiz biliyoruz. Flower'la bir olup üstüne yürüdüğünüzü görünce onu linç etmeye gittiğinizi zannetmiştir."

Lauderdale kayıtsız bir havayla gülmeye çalıştı. "Kişisel problemlerimizi bir kenara bırakıp sadece elimizdeki delillere baksak bile, Müfettiş Rebus'un başı dertte efendim. Tabancayı satın almış olsa da baltayı taşa vurdu. Geçmişte cinayet silahı olarak aranan bir tabanca şimdi onun elinde olabilir."

"Eskisinden beter vaziyette," diye mırıldandı Watson. "Üstelik sevgilisi de evden atmış. O kadından çok umutluydum."

"Efendim?"

"Kadının zoruyla adam gibi giyinmeye başlamıştı. Bizim dağınık Rebus, eli yüzü düzgün bir adam haline geliyordu."

Lauderdale neredeyse dilini yutacaktı.

"Beyinsiz," diye devam etti Watson. Lauderdale, Rebus'tan bahsettiğine karar verdi. "Onunla konuşsam iyi olacak galiba."

"Benim konuşmamı ister misiniz?"

"Senin burada kalıp test sonuçları çıkıncaya kadar beklemeni istiyorum. Flower nerede?"

"Görevine döndü efendim."

"Bara döndü demek istiyorsun herhalde. Onunla da konuşmak istiyorum. Şu isimsiz ispiyoncunun, St. Leonard'da Rebus'u en az senin kadar seven bir adamla konuşmuş olması ilginç değil mi?"

"Seven mi efendim?"

"Nefret eden dedim."

Aslında Rebus görüşmenin nasıl cereyan ettiğini çoktan öğrenmişti. Telefona cevap veren Flower değil, Flower'ın Müfettiş John Rebus hakkındaki düşüncelerini bilen bir polis memuruydu. Flower'ı bardan aramış, Flower da Jackie Stewart misali koşup St. Leonard'a gelmiş ve Lauderdale'e anlatmıştı.

Rebus biliyordu, çünkü herkes Fettes'teki adli tıp laboratuvarına gitmişken St. Leonard'da biraz vakit öldürmek istemişti. Üstelik acele etmesi gerektiğini biliyordu, çünkü Watson gelir gelmez onu görevden uzaklaştıracaktı. Birkaç torba bulup Central Otel dosyalarıyla beraber Heartbreak Kafe'nin rezervasyon defterini toparladı. Sonra torbaları alıp arabasına indirdi ve hepsini bagaja koydu. Muhtemelen Watson'ın ilk bakacağı yer orasıydı.

Oysa tabancadan bu gece kurtulmaya karar vermişti.

Lauderdale tabancanın Central Otel cinayetinde kullanıldığından "kuşkulandıklarını" söylemişti. Bunu kanıtlamak kolay olacaktı. Çıkan kurşun hâlâ ellerindeydi. Rebus, tabancaya daha

dikkatli bakmadığı için pişman olmuştu. Pırıl pırıl, yepyeni bir silahtı, ama belki de o gece ilk ve son kez kullanılmıştı.

Tabancanın cinayet silahı olduğundan hiç kuşkusu yoktu, ancak ona bu tuzağı nasıl kurduklarını merak ediyordu. Cevabı bulmanın tek yolu sondan başa doğru düşünmekti. Silahı ona Deek vermişti. Demek ki Deek'e ulaşmanın bir yolunu bulmuşlardı. Zaten Rebus da Deek Torrance'ı aradığını herkese söylemişti. Haber duyulmuştu. Başkaları da ilgilenmiş ve Deek'in izini bulmak üzere işe koyulmuştu. Ona John Rebus'u nereden tanıdığını sormuşlardı. Sonra, Rebus Deek'ten silah isteyince, Deek onlara haber vermişti.

Elbette, olanların başka bir açıklaması yoktu. Rebus silah almaya karar verdiği anda *kendi* ayağıyla tuzağa girmişti, o zaman ne yapacaklarına daha kolay karar vermişlerdi. Ama o silahı vermeleri biraz pervasızlık değil miydi? Kimse tutuklanmayacaktı elbet, ama olay soruşturulacaktı ve bu türden soruşturmalar aylar sürebilirdi. Rebus soruşturma tamamlanıncaya kadar görevine dönemezdi. O halde ayak altından çekilmesini istemişlerdi, bütün mesele buydu. Çünkü fazla yaklaşmıştı.

Rebus kendi kendine gülümsedi. Aslında Alaska'ya ne kadar yakınsa, onlara da o kadar yakındı. Belki de farkında olmadan bir şey bulmuştu. Şimdi her şeyi, en küçük ayrıntısına kadar yeniden gözden geçirmesi gerekecekti. O da

uzun sürebilirdi. Neyse ki Watson bilmeden de olsa ona istediği kadar zaman tanıyacaktı.

Bu yüzden, Emniyet Amirinin bürosuna girdiğinde rahatlığı Watson'ı bile şaşırttı.

Watson eliyle oturmasını işaret ettikten sonra, "John," dedi. "Nasıl oluyor da her seferinde şapkadan bir sıçan çıkarmayı beceriyorsun?"

"Sihirli kelimeyi biliyorum efendim," dedi Rebus.

"Peki neymiş o sihirli kelime?"

Rebus, Watson'ın bilmeyişine şaşırmış görünüyordu. "Abrakadabra efendim."

"Seni görevden uzaklaştırıyorum John," dedi Watson.

"Teşekkür ederim efendim."

O akşamı Deek Torrance'ın peşinde geçirdi, hatta umutsuz bir gecenin son umudu olarak düşündüğü Güney Queensferry'ye bile gitti. Deek'e şehri terk etmesi için tomarla para vermiş olabilirlerdi. Belki de şimdiye kadar güney yarımküreye geçmişti. Öte yandan, belki de onu dönüşü olmayan bir yöntemle susturmuşlardı.

Rebus bir kere daha kendi kendine, "Ne arkadaşmışsın ama," diye mırıldandı. Çemberi tamamlamak için en sevdiği masaj salonuna yöneldi. Her gidişinde masaj salonunun tek müşterisi kendisiymiş duygusuna kapılır, Kas Gevşetici'nin nasıl para kazandığını merak ederdi. Aslında cevabı biliyordu: Kas Gevşetici evlere de gidiyordu. Tabii yeterince zengin olanların evlerine... Ya da yeterince ünlü olanların...

"Oraya ne zamandır gidiyorsun?" diye sordu Rebus. Masaya uzanmıştı, Kas Gevşetici'nin boynunu veya sırtını kolaylıkla kırabileceğini biliyordu. Yine de öyle bir şey yapacağını düşünmüyor, sezgilerinin en azından bu sefer kendisini yanıltmayacağını umuyordu.

"Sadece iki aydır. Sağlık kulübünden birisi karısına benden bahsetmiş."

"Karısını tanıyor musun?"

"Tanıdığım söylenemez. Fazla sert olduğumu düşünüyor."

"Koca Ger Cafferty'nin karısından böyle bir şey duymak komik olmalı."

"Adam gangster demek?"

"Onu nereden çıkardın?"

"Unuttunuz mu, buraya geleli fazla olmadı."

Doğruydu. Rebus, Kas Gevşetici'nin Londra'nın kuzeyinde bıraktığı köklerini unutmuştu. Oysa keyfi yerinde olunca eski şehri hakkında çok güzel öyküler anlatırdı.

"Onun hakkında bana söylemek istediğin bir şey var mı?" Rebus, boynundaki iri ellere rağmen olta atıyordu.

"Söyleyecek bir şey yok," dedi Kas Gevşetici. "Sükût altındır Müfettiş."

"Bu aralar herkes altın kesildi. Evinde kimleri gördün?"

"Sadece karısıyla şoförünü."

"Şoförü mü? Sol kulağının yerinde bir kıkırdak yumrusu bulunan şu insan dağı mı?"

Kas Gevşetici biraz düşündüktün sonra, "Bu saç modelini açıklıyor," dedi.

"Başka bir açıklaması olabilir mi?"

Kas Gevşetici'nin işi bittikten sonra Rebus evine döndü. Michael geç saatte yayınlanan filmi seyrediyor, televizyonun ışığı dalgın yüzünde yanıp sönüyordu. Rebus gidip televizyonu kapadı. Michael hâlâ gözünü kırpmadan ekrana bakıyordu. Elinde buz gibi olmuş bir fincan çay vardı. Rebus yavaşça fincanı elinden aldı.

"Mickey, konuşacak birine ihtiyacım var."

Michael gözlerini kırparak Rebus'a baktı. "Benimle konuşabilirsin," dedi. "Konuşabileceğini biliyorsun."

"Biliyorum," dedi Rebus. "Ve artık bir ortak özelliğimiz daha var."

"Neymiş?"

Rebus oturdu. "İkimizi de salladılar."

25

Emniyet Amiri Watson cumartesi sabahlarından nefret ediyordu, çünkü karısı her hafta onu kandırıp alışverişe götürmeye çalışıyordu. Çok katlı mağazalarla giyecek satan dükkânlarda geçirdiği dayanılmaz saatler bir yana, süpermarketlere girip mikrodalga fırında pişirilebilir en yeni Malezya yemeğini veya adını bile telaffuz edemediği tuhaf görünüşlü meyveyi deneyen kobay olmak hiç hoşuna gitmiyordu. Daha da kötüsü aynı kendi durumunda olan diğer erkekleri görmekti. Birinin kendini kaybedip bağırmaya başlamaması, bir zamanlar nasıl acımasız ve onurlu avcılar olduğunu haykırmaması onu şaşırtıyordu.

Neyse ki bu sabah bahanesi işti. Çoğu kez St. Leonard'a gideceğini söyleyerek veya eve iş getirerek paçayı kurtarmaya çalışıyordu. Çalışma odasına yerleşti, evin bu en sakin saatlerini İskoçya Radyosunu dinleyerek ve gazete okuyarak geçirecekti. Sonra telefon çaldı. Önce sinirlendi, ama sonra zaten bu telefonu beklediğini hatırladı. Fettes'teki balistik laboratuvarından arıyorlardı. Telefonu kapadıktan sonra, kartoteğinde bir isim aradı ve numarayı çevirdi.

Rebus'a, "Pazartesi sabahı seni resmen sorgulamak için odamda bekliyor olacağım," dedi.

"Anladığım kadarıyla aldığım tabanca tam bir püsküllü bela olacak."

"Hem püsküllü bela hem de büyük rezalet olacak."

"Belki böylesi daha iyi. Kurşunlar eşleşti mi efendim?"

"Evet."

"Böyle olacağını biliyordunuz efendim," dedi Rebus. "Ben de biliyordum."

"Son derece uygunsuz bir durum John."

"Öyle olması gerekiyor."

"Benim için de..."

"Kusura bakmayın efendim, sizi düşünmüyordum."

Siobhan Clarke o sabah uyandığında saate göz attı ve yataktan fırladı. Saat dokuza geliyordu! Tam banyo yapmak için küvetin musluğunu açmış, banyoda temiz çamaşır ararken bir şey fark etti. Bugün cumartesiydi! Acele etmesine gerek yoktu. Aksine, rahat rahat hazırlanabilirdi. Sadece bu hafta sonu için, Para Babası Operasyonu'nun izleme noktasını yedek ekip devralmıştı. Dougary'nin taksi durağında hayat belirtisi olup olmadığına bakacaklardı. Mali Polis, hafta sonlarının Dougary için kutsal olduğunu söylüyordu. Cumartesi ve pazar günleri Gorgie Yolunun yakınına bile gelmiyordu. Yine de emin olmak zorundaydılar, o yüzden Para Babası Operasyonu sade-

ce bu hafta sonu için, durağı gözleyecek bir yedek ekip görevlendirmişti. Hiçbir şey olmazsa, gelecek hafta sonu kimse zahmet etmeyecekti. Dougary alışkanlıklarına son derece bağlıydı. Bu sayede hafta içinde, izleme görevi en geç beş buçukta, çoğu zaman da daha erken bitmişti. Durumdan memnun olan Siobhan, iki kere, mesai saatlerinden sonra Dundee'ye gitme fırsatı bile bulmuştu.

Bu sabah da gitmek üzere program yapmıştı, ama evden çıkmak için en az bir saat vakti vardı. Hem Hib başlangıç vuruşunu yapmadan dönmüş olacaktı.

Şimdi bir fincan kahve içebilirdi. Oturma odası dağınıktı, ama umurunda değildi. Ev işlerini genellikle pazar sabahına bırakırdı. Yalnız yaşamanın en güzel tarafı buydu, insan kendi dağınıklığıyla baş başa yaşayabiliyordu. Kimse yorum yapmıyor, kimse rahatsız olmuyordu. Cips paketleri, pizza kutuları, dörtte üçü boşalmış şarap şişeleri, eski gazete ve dergiler, CD kutuları, birtakım giyecekler, açılmış ve açılmamış mektuplar, tabaklar, çatallar, bıçaklar ve evdeki her türlü fincan... Bunlar, dört metreye dört buçuk metrelik oturma odasında bulunanlardı. Dökün tünün altında bir yerde bir yer yatağıyla kablosuz telefon olmalıydı.

Telefon çalıyordu. Elini bir pizza kutusunun altına daldırdı ve telefonu eline alıp antenini çekti.

"Sen misin Clarke?"

"Evet efendim." Aramasını beklediği son insandı: John Rebus. Banyoya doğru yürüdü.

"Hatta tuhaf bir cızırtı var."

"Küvetin musluğunu kapatıyordum efendim."

"Tanrım, yoksa..."

"Hayır, daha değil efendim. Kablosuz telefon."

"Nefret ediyorum o aletlerden. Biriyle beş dakika konuşsan, sonunda sifonun sesini duyuyorsun. Neyse, kusura bakma. Saat kaç?"

"Tam dokuz."

"Sahi mi?" Sesi bitkin geliyordu.

"Efendim, görevden uzaklaştırıldığınızı duydum."

"Herkes duydu."

"Beni ilgilendirmediğini biliyorum, ama o silahla ne yapmayı düşünüyordunuz?"

"Psikolojik savunma."

"Efendim?"

"Kardeşim öyle diyor. Bu işlerden anlar, eskiden hipnozcuydu."

"Siz iyi misiniz efendim?"

"İyiyim. Maça gidecek misin?"

"Bana ihtiyacınız olacaksa gitmem efendim."

"Birden aklıma geldi. Cafferty dosyaları hâlâ sende mi?"

Siobhan oturma odasına döndü. Dosyalar elbette ondaydı. İçinden çıkan belgelerse sehpasının, çalışma masasının ve kahvaltı tezgâhının üstünü kaplamış durumdaydı.

"Evet efendim."

"Zahmet olmazsa benim daireme getirebilir misin? Ben de Central Otel dosyalarını eve getirdim. Bir ipucu olmalı, ama ben göremiyorum."

"Cafferty dosyalarıyla mı karşılaştıracaksınız? Büyük iş efendim."

"İki koldan tararsak uzun sürmez."

"Kaçta orada olayım?"

Cumartesi günü, Brian Holmes'un teyzesinin Barnton'daki evinde pazar günü gibi geçiyordu, tek farkı cumartesi günü, semtin presbiteryen kilisesindeki ayinde teyzesine eşlik etmek zorunda olmayışıydı. Heartbreak Kafe'nin havasını çok sıcak bulması, orada uzun saatler geçirmesi pek de şaşılacak bir şey değildi. Ne yazık ki o günler geçmişte kalmıştı. Elvis'in öldüğü gerçeğini kabullenmeye çalışıyordu, fakat kolay olmayacaktı. Kral Karidesi, Blue Suede Şokola, In the Gateau[1] yoktu artık, Blue Hawaii[2] kokteylleri içemeyecekti. Bir daha sabahlara kadar tekila (elbette Jose Cuervo Cold eşliğinde) veya Jim Beam (Eddie'nin tercih ettiği viski) küpüne giremeyecekti.

"Beam'den şaşma," derdi Eddie.

"Al bakalım delikanlı." Harika, teyzesi yine onu kendi kendine konuşurken yakalamıştı. Elinde bir fincan Ovaltine[3] vardı.

"Bu meret yatarken içilir. Daha öğlen bile olmadı," dedi teyzesine.

"Seni sakinleştirir Brian."

---

1 Elvis Presley'in "In the Ghetto" şarkısına bir gönderme –çn.

2 Elvis Presley'in "Blue Hawaii" adlı filmine bir gönderme –çn.

3 Malt ekstresi, süt ve yumurta karışımında oluşan ve toz haline getirilerek satılan bir içecek –çn.

Bir yudum aldı. Neyse, en azından tadı kötü değildi. Pat uğramış, pazartesi günü tabutu taşıyanlardan biri olmak isteyip istemeyeceğini sormuştu.

Holmes içtenlikle, "Benim için şereftir," demişti. Pat onunla göz göze gelmemeye çalışmıştı. Belki o da restoranı kapattıktan sonra barda gevezelik ederek geçirdikleri geceleri düşünüyordu. O gecelerden birinde İskoçya'da meydana gelen büyük felaketlerden bahsetmişlerdi. Eddie birden, yangın gecesi Central Otel'de bulunduğunu açıklamıştı.

"Mutfaktaki çocuklardan birinin yerine bakıyordum. Nakit para, soru soran yok. Aslında Eyrie'deki gündüz vardiyasından sonra ayakta duracak halim yoktu."

"Eyrie'de çalıştığını bilmiyordum."

"Büyük patronun asistanıydım. Bu yıl da Michelin ödülüne aday gösterilmezse işi bıraksın daha iyi."

"Ne oldu o gece Central'da?" Alkol Holmes'un aklını bütünüyle bulandırmamıştı.

"Birinci kattaki odalardan birine poker masası kurulmuştu." Gözleri kaymaya başlamıştı, sızmak üzereydi. "Tam'le Eck oyuncu arıyordu."

"Tam'le Eck mi?"

"Tam ve Eck Robertson."

"Sonra ne oldu?"

"Boşuna uğraşma Brian," demişti Pat Calder. "Haline baksana."

Eddie'nin gözleri açıktı, başını kollarına dayamış, kollarını bara yaymıştı. Uyukluyordu.

Pat, bir bardağı parlatırken, "Kuzenlerimden biri, o büyük izdiham yaşandığında Ibrox'taydı," diye açıklamıştı.

Holmes bunun üzerine, "Peki, Jock Stein'ın öldüğü gece nerede olduğunu hatırlıyor musun?" diye sormuş, benzer hikâyeler birbirini izlemiş, bütün bu süre boyunca Eddie uyumuştu.

Bir daha hiç uyanmayacaktı. Holmes dört numaralı taşıyıcıydı. Pat'e birkaç soru sormuştu.

"Tuhaf," demişti Pat, "patronun Rebus da aynı soruları sordu."

Böylece Brian, soruşturmanın emin ellerde olduğuna kanaat getirmişti.

Rebus öğle saatini arabasıyla sokaklarda dolaşarak geçirdi. Cumartesi günü, Princes Caddesinden uzak durduğunuz takdirde kentin daha sakin olduğunu görürdünüz. Bu en azından saat iki buçuğa kadar geçerliydi. Saat ikiden itibaren, hangi takımın kendi sahasında oynadığına bağlı olarak, şehrin batı veya doğu yakasından gelen taraftarlar sokakları doldururdu. Derbi maçı günlerinde şehir merkezinden uzak durmak en iyisiydi. Bugün derbi maçı yoktu, ev sahibi takım Hib'di, o yüzden de şehir sakindi.

Bir barmen Rebus'a, "Daha geçen hafta sormuştunuz," dedi.

"Yine soruyorum."

Yine Deek Torrance'ı aramaya, "bul ve yok et" görevine çıkmıştı. Deek'in ortaya çıkıp çıkmayacağını bilmiyordu, ama insanın kendine güvenini

şişiren alkol ve para çok kötü şeyler yaptırır, her türlü tehlike ve intikam seferine karşı tedbirsiz davranmasına yol açardı. Rebus, Deek'in silaha karşılık aldığı parayla bir yerlerde kafa çekiyor olduğunu umuyordu. Ancak bu umudu da diğerleri gibi boşa çıkabilirdi. Yine de Leith sosyal kulübüne uğrayıp Chick Muir'i buldu ve *haberi* verdi.

"Çok kötü olmuş," diye onu teselli etti Chick. "Burnumu yerden kaldırmam."

Rebus, Chick'in sulandırılmış duygusallığını takdirle karşıladı. Adamı bulmak Chick için zor olmayacaktı. Bazıları muhbirlere "bülbül" derdi, Chick de bülbüller arasında en iyi ötenlerden biriydi.

Saat bir buçukta kendini loş bir bahisçi dükkânında buldu. Bu kadar umutsuz yüzü, bunca gözyaşını daha önce hiç bir arada görmemişti. On dakika sonra, Sutherland Barı'nda, mikrodalgadan çıkmış etli börek ve turp kokularıyla sigara dumanına boğulmuş halde oturuyordu. Biri oturduğu sandalyeye gazete bırakmıştı, alıp okumaya başladı. Şansına, açık duran sayfada Mairie Henderson'ın yazısı vardı.

Mairie otururken, "Geciktin," dedi. Genç kadın az daha kalkıp gidecekti.

"Ben yarım saat önce buradaydım! Biri çeyrek geçe diye anlaşmıştık. Buçuğa kadar bekledim."

Rebus neşeliydi, "Ben bir buçuk diye anlaştık sanıyordum."

"Bir buçukta da gelmediniz. Geri döndüğüm için şanslısınız."

"Neden döndün?"

Genç kadın gazeteyi elinden çekip aldı. "Gazetemi unutmuşum."

"İçinde kayda değer bir şey yok ki..." Ağzına bir lokma etli börek attı.

"Bana yemek ısmarlayacağınızı sanıyordum."

Rebus başıyla yiyecek dolabını gösterdi. "İstediğini al, benim hesabıma yazacaklar."

Mairie'nin açlığı, öfkesine baskın çıktı. Yiyecek dolabından elinde bir tabak dolu kiç ve fasulye salatasıyla dönüp cüzdanını aldı. "Burada *kimsenin* hesabı yokmuş!" diye bilgi verdi. Rebus göz kırptı.

"Küçük bir şakaydı." Genç kadına para vermeyi denedi ama o topuklarının üstünde döndü. Topukları alçaktı, Doc Marten'in çocuk modellerini andıran komik ayakkabılar giymişti. Üstünde siyah tayt vardı. Rebus ağzındaki lokmayı diliyle çevirdi. Mairie sonunda oturup paltosunu çıkardı. Rahat bir pozisyon bulması bir iki dakika sürdü.

"Bir şey içmek ister misin?"

"Ismarlama sırası bende herhalde," diye patladı kadın.

Rebus başını salladı, bunun üzerine Mairie cinle taze portakal suyu istedi. Rebus kadının istedikleriyle birlikte kendine yarım bardak Guinness aldı. Guinness, muhtemelen az önce bitirdiği yemekten daha besleyiciydi.

"Ee," dedi Mairie, "Neymiş o büyük sır?"

Rebus küçük parmağını kullanarak, biranın üstündeki kalın köpük tabakasına adının baş

harflerini yazdı. Birayı bitirdiğinde köpüğün bardağın dibinde kalacağını biliyordu. "Kırmızı kart gördüm."

Bu hareket Mairie'nin başını kaldırıp bakmasını sağladı. "Nasıl yani? Görevden uzaklaştırıldınız mı?" Kızgınlığı geçmişti. Artık haber kokusu almış bir gazeteciydi. Rebus başıyla onayladı. "Ne oldu?" Heyecanla bir çatal dolusu barbunyayla nohudu ağzına doldurdu. Kiracıları Rebus'a fasulye çeşitleri hakkında hızlı kurs vermişti. Bırakın benekli fasulyeyle nohudu, elli metre uzaktan barbunyayla Meksika fasulyesini bile birbirinden ayırabilecek durumdaydı.

"Bir tabanca almıştım. Colt-45. Taklit mi, değil mi bilmiyorum."

"Ee?" Mairie neredeyse ağzındakileri Rebus'un suratına püskürüyordu.

"Central Otel cinayetinde kullanılan tabanca çıktı."

"Hayır!" Çığlığı, birkaç içicinin son yudumu yutmadan önce bir an beklemesine yol açtı. Sutherlard öyle bir yerdi. Kapının önünde isyan çıksa, tek cümlelik yorumlarla geçiştirilirdi. Rebus, Mairie'nin aklının sorularla ağzına kadar dolduğunu görüyordu.

"Hâlâ pazar gazetesine yazıyor musun?" diye sordu. Kadın başıyla onayladı, aklındaki soruları sıraya sokmaya çalışıyordu. "Bana bir iyilik yapmak ister misin? Hep ilk sayfaya haber olmak isterdim."

Gazetenin ilk sayfasında kendi adını görmek gibi bir niyeti yoktu. Birlikte gazetenin bürosuna gidip haberi baştan sona dikkatle gözden geçirdiler. Rebus sonunda binayı gezme fırsatı buldu. Biraz hayal kırıklığına uğradı, çünkü diğer binalar gibi merdiven boşlukları ve açık ofislerden ibaretti ve pek fazla hareket yoktu. Hareketin odağı Mairie'nin masası ve üstünde duran son model bilgisayardı.

Pazar gazetesinin editörüyle kısa bir tartışma bile yapmışlardı. Bir iki ayrıntıdan emin olmaları gerekiyordu. Haberin kaynağı emniyet teşkilatı olmadığı için bazı sorunlar çıkabilirdi. İskoç yasalarında, doğruluğu kanıtlanmamış delillere yer yoktu. Basın da teamüle uyuyordu. Ancak Rebus'un en sadık savunucusu, habere çekinmeden imza atacak olan genç kadındı. Gazetenin yüksek maaşlı avukatıyla yaptıkları konferans görüşmesinden sonra onay verildi ve Mairie klavyenin başına geçip tıklamaya başladı.

"İlk sayfa için söz veremem," demişti editör. "Her an bir son dakika haberi çıkabilir! Sizin yüzünüzden bir otomobil kazasıyla, üç yaralının haberi üçüncü sayfaya düştü."

Rebus büroda kalıp süreci baştan sona izledi. Mairie'nin bilgisayara girdiği bir dizi komut, metni binanın başka bir yerinde bulunan dizgi ofisine gönderdi. Birkaç dakika sonra, yarınki gazetenin birinci sayfasının provası bir lazer yazıcının merdanesinden çıktı. Sayfanın alt bölümde manşeti gördü: BEŞ YILLIK ESRARENGİZ CİNAYETTE KULLANILAN SİLAH BULUNDU.

"Başlık değişir," dedi Mairie. "Yazı müdürü haberi okuduktan sonra mutlaka eli değer."

"Neden?"

"Bir kere cinayet beş yıldır işlenip duruyormuş gibi anlaşılıyor."

Doğruydu. Rebus fark etmemişti. Mairie ona bakıyordu.

"Başınızın daha *beter* derde gireceğini biliyorsunuz değil mi?"

"Sana haberi benim verdiğimi kim bilecek?"

Mairie gülümsedi. "Örneğin, Edinburgh emniyet teşkilatındaki herkes."

Rebus da gülümsedi. Bugün yarı yolda kalmamak için sabah kafein hapları almıştı. İşe yarıyorlardı. "Soran olursa," dedi, "gerçeği söyleyeceğim."

"Tam olarak ne diyeceksiniz?"

"Ben değildim."

26

Rebus, öğle sonrasından gece yarısına kadar evi boş bırakmaları için öğrencilere bir kez daha para dağıttı. İskoç toplumunun tarihinde, kiracısına para veren başka ev sahibi örneği var mıdır diye merak etti. Öğrencilerden sadece ikisi oradaydı, diğer ikisi (artık dört daimi kiracısı olduğunu biliyor, ancak adlarını hatırlamakta güçlük çektiği için mümkün olduğunca kullanmamaya çalışıyordu) hafta sonunu şımartılmak ve beslenmek üzere ailelerinin yanında geçirecekti.

Öte yandan Michael yerinden kımıldamamıştı. Rebus onun ayak altında dolaşmayacağını biliyordu. Ya sandık odasında uyuklayacak ya da televizyon seyredecekti. Sesinin açık ya da kapalı oluşuna aldırmıyordu, ekranda bir resim görmek ona yetiyordu.

Rebus bir torba dolusu erzak getirmişti: gerçek kahve, süt, bira, kolalı içecekler ve abur cubur. Eve döndüğünde Siobhan'ın etyemez olduğunu hatırladı ve et aromalı cips aldığı için kendi kendine küfretti. Belki de yapay aromalı olduğu için aldırmazdı. Siobhan beş buçukta geldi.

"İçeri gir, içeri gir." Rebus onu karanlık koridordan geçirip salona götürdü. "Bu kardeşim Michael."

"Merhaba Michael."

"Mickey, bu hanım da Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke." Michael hafifçe gözlerini kapatarak başıyla selam verdi. "Hadi, ceketini ver de asayım. Bu arada, maç nasıldı?"

"Golsüz." Siobhan getirdiği iki torbayı yere bırakıp siyah deri ceketini çıkardı. Rebus ceketi antreye götürüp astı. Geri döndüğünde, Siobhan'ın kuşkulu gözlerle salonu incelediğini gördü.

"Biraz dağınık," dedi, oysa yarım saatini ortalığı toparlamaya harcamıştı.

"Genişmiş." Dağınıklığı inkâr edecek değildi. Büyük, sürme pencerelerden dışarısı görünmüyordu. Halı da tüyleri dökülmüş bir bizonun sırtından sökülüp yere atılmış gibiydi. Duvar kâğıdına gelince... Öğrencilerin neden her santimetrekaresini k.d. lang ve Jesus & Mary Chain posterleriyle doldurduğunu gayet iyi anlıyordu.

"İçecek bir şey ister misin?"

Siobhan başını salladı. "Hemen başlayalım." Böyle bir ortam beklemiyordu. Hortlak taklidi yapan kardeşin yardım etmeyeceği çok açıktı, ama dikkatlerini de dağıtmayacaktı. İşe koyuldular.

Bir saat sonra, yüzeysel olarak bütün dosyaları taramışlardı. Siobhan yere yan yatmış, bacaklarını kıvırmış, bir eliyle başını destekliyordu. İkinci kola kutusunu bitirmek üzereydi.

Dosya yerde, önünde duruyordu. Rebus kanepede, kucağında ve yanında dosya yığınlarıyla oturuyordu. Kasaplar veya bahisçiler gibi kulağının arkasına bir kalem sıkıştırmıştı. Siobhan'ın kalemi ağzındaydı, düşünürken hafifçe dişlerine vuruyordu. Televizyondan, kötü bir yarışma programının sessiz kahkahaları duyuluyordu. Michael'ın yüzündeki ifadeye bakılacak olursa, bir savaş mahkemesi izliyor sanılabilirdi.

Bir süre sonra koltuğundan kalktı. "Ben biraz kestireceğim," diye bilgi verdi. Salonun kapısına değil de sandık odasına yönelince Siobhan şaşırmamış gibi davranmaya çalıştı. İçeri girip kapıyı kapadı.

"İki şey istiyorum," dedi Rebus. "Birincisi, cinayet kurbanının kimliğini kesin olarak tespit etmek."

"İkincisi de katilin kimliğini tespit etmek herhalde," diye bir tahmin yürüttü Siobhan.

Rebus başını salladı. "Koca Ger'in olayla ilgisini kanıtlamak."

"O gece otelde olduğuna dair hiçbir delil yok."

"Belki de hiç bulamayacağız. Yine de... Poker masasına kimlerin oturduğunu hâlâ bilmiyoruz. Bru-Kafa Kardeşler'den başkaları da vardı mutlaka."

"O gece otelde bulunan bütün müşterilerle birer birer konuşabiliriz."

"Evet, konuşabiliriz." Yine de Rebus'un pek aklına yatmamış gibiydi.

"Ya da yaşadıklarını varsaydığımız kardeşleri bulup onlara sorabiliriz."

"Kuzenleri nerede olduklarını biliyordur belki."

"Kim? Radyatör McCallum mu?"

Rebus başıyla onayladı. "Yalnız onun da nerede olduğunu bilmiyoruz. Eddie Ringan oradaydı, ama listede adı hiç geçmiyordu. Listede Kara Aengus'un da adı yok, Bru-Kafa Kardeşler'in de... Elimizde bir isim listesi olması bile şaşırtıcı aslında."

"Uzun zaman öncesinden bahsediyoruz." Michael gittikten sonra Siobhan'ın sesine bir rahatlık gelmişti.

"Dahası, geçmişte kalan anılardan bahsediyoruz. Belki Kara Aengus'la bir kere daha konuşmam gerekecek."

"Kendinizi düşünüyorsanız ondan uzak durun." Siobhan Dundee'ye gidişlerinden söz edebilirdi, ancak önce emin olmak istiyordu. Pazartesi öğrenecekti, hoş bir sürpriz yapabilirdi.

Telefon çaldı. Rebus açtı.

"John? Ben Patience."

"Merhaba."

"Sana da merhaba. Artık şu randevuyu kararlaştırsak diyecektim."

"Evet tabii. İçki randevusu, değil mi?"

"Sakın unuttuğunu söyleme. Tamam, anladım. Kapris yapıyorsun. Şansını *fazla* zorlama Rebus."

"Hayır, kapris yapmıyorum. Yalnız şu anda biraz meşgulüm." Siobhan durumu kavradı, aya-

ğa kalktı ve kahve yapacağını söyleyip mutfağa gitti. Rebus başıyla onayladı.

"Yaptığın her neyse, böldüğüm için özür dilerim."

"Yanlış anlama Patience, şu sıralar aklımda yığınla şey var."

"Ben dahil değil miyim?"

Rebus bezgin bir ses çıkardı. O sırada mutfaktan daha yüksek bir hapşırık sesi geldi. Evet, Easter Yolundaki teras evler hiç fena değildi.

"John," dedi Patience, "evde bir kadın mı var?"

"Evet," dedi.

"Öğrencilerden biri mi?"

Ona nadiren yalan söylerdi. "Hayır, bir meslektaşım. Bazı soruşturma dosyaları üzerinde çalışıyoruz."

"Anlıyorum."

Olamaz, yalan söylemesi gerekirdi. Central Otel aklını öyle doldurmuştu ki aşık atacak durumda değildi. "Bak," dedi, "randevu için bir yer ve saat düşündüysen söyle."

Ama Patience telefonu çoktan kapamıştı. Rebus ahizeye baktı, omuz silkti ve yere bıraktı. Çalışmaları bir daha bölünsün istemiyordu.

"Kahveyi koydum," dedi Siobhan.

"Harika."

"Yanlış bir şey mi söyledim?"

"Ne? Hayır, hayır, sadece... Yok bir şey."

Siobhan uyanıktı. "Hapşırdığımı duyup evde bir kadın olduğunu zannetti," dedi.

"Evde bir kadın var zaten. Patience'ın kafası farklı çalışır. Bana pek güvendiği söylenemez."

"Güvenmesi gerekir mi?"

Rebus içini çekti. "Sen şu Robertson kardeşleri anlatsana."

Siobhan yere oturup dosyadan okumaya başladı. Kanepede oturan Rebus yukarıdan genç polis memuruna bakıyordu. Başının tepesi, ensesine dökülerek yakasının içinde kaybolan ince telli açık sarı saçları... Küçük, delinmiş kulakları...

"İyi anlaştıklarını biliyoruz. Birbirine bağlı bir aile, tek yatak odalı kulübede altı çocuk büyütmüşler."

"Diğer kardeşlere ne olmuş?"

"Dört kız kardeş," diye okudu Siobhan. "Şimdi hepsi de kendi halinde ev kadınları. Sadece erkekler yoldan çıkmış. İkisi de kumara, özellikle de kâğıt oyunlarıyla at yarışlarına düşkünmüş. Tam kâğıt oyunlarında daha iyiymiş, Eck de at yarışlarında daha talihliymiş. Unutmayın, bu bilgiler altı yıl öncesine ait, üstelik tamamı kulaktan dolma bilgiler."

Rebus başıyla onayladı. Lochgelly'de girdiği son bardaki yaşlı adamı, boya ve tadilat işçilerinin masasına içki taşıyan ihtiyarı hatırlamıştı. Resimlerden birinin tanıdık geldiğini söylemişti. Sonra boyacılardan biri sözünü kesip yaşlı adamın atları insanlardan daha iyi tanıdığına dair bir şaka yapmıştı. Yani adam, Tam ve Eck gibi atlarla yakından ilgiliydi.

"Belki de onu bir bahisçi dükkânında görmüştü," diye aklından geçeni yüksek sesle söyledi Rebus.

"Efendim?"

Ve olanları kadına anlattı.

"Denemeye değer," diye fikir belirtti kadın. "Elimizde başka ne var?"

Rebus'un Dunfermline CID'de tanıdığı biri vardı: Dedektif Komiser Muavini Hendry. Söylentiye göre Hendry işini o kadar iyi yapıyordu ki adı terfi edecekler listesine alınmıyordu. Sadece en beceriksizler terfi ederdi. Onları yükseltip, asıl işi yapan alt kademenin ayaklarına dolaşmasına engel olurlardı. Müfettişliğe kadar terfi etmiş olan Rebus bu görüşe tam olarak katılmıyordu; fakat Hendry'nin uzun zaman önce müfettiş olması gerektiğini biliyor, yolunu tıkayanın kim veya ne olduğunu merak ediyordu. Sebebi Hendry'nin uzlaşmaz kişiliği olamazdı, Rebus'un tanıdığı en mülayim insanlardan biriydi. En büyük zevki olan kuş gözlemciliği, kişiliğini gayet iyi yansıtıyordu. Bir soruşturma sırasında birbirlerine ev numaraların vermişlerdi. Evet, denemeye değerdi.

"Merhaba Hendry," dedi. "Ben Rebus."

"Rebus, çalışan bir insanı tatil gününde rahatsız etmeye utanmıyor musun?"

"Kuş mu gözlüyordun?"

"Bugün bir benekli ağaçkakan gördüm."

"Ben de bir keresinde benekli çük görmüştüm."

"Ah, ben senin kadar görmüş geçirmiş bir adam değilim. Söyle bakalım, ne istiyorsun?"

"Sizin bölgenin telefon rehberine bakmanı istiyorum. Bahisçilerin peşindeyim."

"Belirli biri var mı?"

"Hayır, ben bahisçi seçmem. Hepsinin adlarına ve adreslerine ihtiyacım var."

"Hangi kasabalar?"

Rebus düşündü. "Dunfermline, Cowdenbeath, Lochgelly, Cardenden, Kelty, Ballingry. Onlardan başlayalım."

"Biraz uzun sürebilir. Seni sonra arasam olur mu?"

"Evet, tabii. Özellikle iki isim üzerinde duruyorum. Tam ve Eck Robertson. Kardeşler."

"Tamam. Arden Caddesinde olduğunu duydum."

"Ne?"

"Doktor seni sepetlemiş. Ne oldu, yatakta ne yapılacağını mı unuttun?"

"Sana kim söyledi?"

"Kötü haber çabuk duyulur. Demek doğruymuş."

"Hayır, değil. Kardeşim kısa bir süreliğine ziyarete geldi. Öf, boş ver."

"Sonra konuşuruz."

Rebus telefonu bıraktı. "Şu rezalete bak. Patience'la aramızın açıldığını herkes biliyor. Biri gazeteye ilan falan mı verdi?"

Siobhan gülümsedi. "Şimdi ne yapıyoruz?"

"Hendry bilgileri toplayıp telefon edecek. Bu arada istersen dışarı çıkıp bir şeyler yiyebiliriz."

"Ya biz dışarıdayken ararsa?"

"Tekrar arar."

"Telesekreteriniz yok mu?"

"Çalıştırmayı beceremedim, ben de fırlattım attım. Hem Fife'ta yığınla bahisçi dükkânı var, hepsinin adlarıyla adreslerini bulması saatler sürer."

Tollcross'a yürüdüler. Siobhan ısrarla temiz hava almaları gerektiğini söylüyordu.

"Maçta yeterince temiz hava almışsındır."

"Şaka mı yapıyorsunuz? *Temiz* hava mı? Sigara dumanı, ekşimiş bira kokusu ve kızartma yağı kokuları arasında mı?"

"Böyle konuşursan körili yahni yiyemeyeceğim."

"Eminim siz vindaloo[1] da seviyorsunuzdur."

"Sadece Madras usulü pişirilmişse..."

Yemek sırasında Siobhan'ın artık evine dönmesi gerektiğini düşündü. Bahisçilerin listesi gelse bile bu saatten sonra fazla bir şey yapamazlardı. Hem yarın dükkânlar kapalı olacaktı. Oysa Siobhan en azından Hendry arayıncaya kadar kalmak istiyordu.

"Henüz bütün dosyaları elden geçirmedik," diye itiraz etti.

"Haklısın," dedi Rebus. Yemekten sonra, Siobhan bir fincan kahve içerken, Rebus Michael için bir paket hazırlattı.

"Michael iyi mi?" diye sordu Siobhan.

---

[1] Et, balık veya tavukla yapılan bol baharatlı, acılı bir Hint yemeği –çn.

Rebus ısrarla, "İyileşiyor," diyordu. "Hapları bitmek üzere. Onlardan kurtulunca kendini toparlar."

Eve döndüklerinde Michael, sanki Rebus'u yalancı çıkarmamak istiyormuş gibi mutfaktaydı, süt karıştırılmış sıcak su dolu bir kupaya bir çay poşeti batırıp çıkarıyordu.

"Sana körili yahni getirdim," dedi Rebus.

"Aklımdan geçeni mi okudun?" Michael kahverengi kesekâğıdını kokladı. "Rogan josh[1] mu?" Rebus başıyla onaylayıp Siobhan'a döndü. "Michael, rogan josh uzmanıdır."

"Siz dışarıdayken biri aradı." Michael kesekâğıdındaki karton kapları çıkarıyordu.

"Hendry mi?"

"Adı oydu."

"Bir şey söyledi mi?"

Michael et ve pilav kaplarını açıyordu. "Yeni bir kalemle bir yığın kâğıt hazırlayacakmışsın."

Rebus Siobhan'a gülümsedi. "Gel," dedi, "Hendry'nin telefon faturasını kabartmayalım."

Hendry'nin ilk sözleri, "Aradığına sevindim," oldu. "Birincisi, yarım saat sonra bir bowling turnuvasına katılmak üzere davetliyim. İkincisi, liste bir hayli uzun."

"Oku bakalım," dedi Rebus.

"İstersen karakola faks çekebilirim."

"Çekemezsin, ben oyundan atıldım."

"Hiç haberim olmadı."

---

[1] Genellikle kuzu etinden yapılan ve pilavla servis edilen körili yahni –çn.

"Tuhaf, aşk hayatımla ilgili haberler daha hızlı yayılıyor demek. Ben hazırım."

Hendry isim, adres ve telefon numaralarını okuyor, Rebus Siobhan'a aktarıyordu. Kadın polis hızlı yazdığını iddia etmiş, o yüzden de yazma işi ona verilmişti. Ancak on dakika sonra eli ağrımaya başlayınca yer değiştirdiler. Liste, son haliyle A4 boyunda üç kâğıdı arkalı önlü doldurmuştu. Hendry temel bilgilerin yanı sıra kendi bilgi dağarcığından da ufak tefek notlar vermişti. Ruhsat kavgaları, çalıntı mal dağıtımı kuşkuları, bahis oynayanların çoğunlukla takıldığı yerler gibi ayrıntılar... Rebus hepsi için minnettardı.

Siobhan ahizeyi ona uzattığında, "Bahisçilik iyi kazandırıyor galiba," diye bir yorum yaptı.

"Ne demezsin," dedi Hendry. "Artık kapatabilir miyim?"

"Elbette. Her şey için teşekkür ederim."

"Sahaya dönmene yardımcı olacaksa sevinirim. Bazen hepimizin dinlenmeye ihtiyacı oluyor. Bu arada, o iki isimle ilgili bir şey bulamadım. Ha, Rebus?"

"Ne?"

"Kız müthiş bir şey olmalı."

Hendry, Rebus'un açıklamasına fırsat bırakmadan telefonu kapadı. İş dedikoduya gelince, Hendry'nin mahalle karısından farkı yoktu. Rebus bir iki hafta sonra kendisi hakkında duyacağı hikâyeleri düşününce canı sıkıldı.

"Ne dedi?" diye sordu Siobhan.

"Hiç."

Rebus konuşurken o listeyi gözden geçiriyordu. "Evet," dedi, "buradaki isimlerin hiçbiri benim için bir şey ifade etmiyor." Rebus listeyi aldı.

"Benim için de."

"Öyleyse gelecek durak Fife."

"Benim için öyle. Pazartesi sabahı giderim." Oysa pazartesi günü, önce resmen ifade vermek için Emniyet Amiri Watson'a, ardından da Eddie Ringan'ın cenaze törenine gitmesi gerekiyordu. "Sen Para Babası Operasyonu'yla mı meşgul olacaksın?"

"Ben de cenazeye gitmeyi düşünüyordum. En azından Fife'ta bir iki saat çalışmak için bahane olur."

Rebus başını salladı. "Çok düşüncelisin, ama sen hâlâ görevdesin. Ayak işi yapacak vakti olan benim." Siobhan fena halde hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu. Rebus, "Bunu bir emir say," dedi.

"Baş üstüne efendim," diye cevap verdi Siobhan.

27

Yine bitmez tükenmez bir pazar günü geçirme düşüncesi Rebus'u o kadar rahatsız etti ki ayine katıldıktan sonra Forth Yolu Köprüsünden geçip Fife'a gitti. Sonsuz Yangının Kutsal Bakiresi'ne gitmiş, en arka sıraya oturmuş, ayini yöneten rahibin *kendi* rahibi olup olmadığını anlamaya çalışmıştı. Aksanı İskoçyalı-İrlandalı karışımı bir aksandı, çıkaramadı. Kendi rahibi alçak sesle konuşurken, bu rahip avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Belki de cemaatinde sağır olanlar vardı. Yine de ayine katılan gençlerin sayısı azımsanacak gibi değildi. Kutsal ekmeği reddeden tek kişi oydu.

Aslında orta batı Fife'ın ekmeğe daha çok ihtiyacı vardı. Dahası, şarabı içip kadehi rehine verecek durumdaydılar. Dunfermline'ı sona bırakmaya karar verdi, çünkü bölgenin en büyük kasabasıydı. Ufaklardan başlayacaktı. Ballingry'e kısa yoldan gidebilmek için otoyolun Kinross ayrımından dönmek gerektiğini hatırlayamadı, yine de güzel bir yoldan gidiyordu. Loch Leven'da durdu, çünkü burası çocukluğunda defalarca pikniğe geldiği, defalarca futbol oynadığı kasabaydı. Dizinin altında, Michael'ın bir zaman-

lar yanlışlıkla tekme attığı yerde hâlâ küçük bir şişlik vardı. Dar, dolambaçlı yollar, pazar günü gezintiye çıkan ailelerin ayna gibi parlayan arabalarıyla doluydu. Hendry'nin Loch Leven kuş cennetinde olması kuvvetle muhtemeldi, ama Rebus durmadı. Kısa süre sonra, Ballingry'nin kasvetli sınırından içeri girdi. Gerektiğinden fazla oyalanmadı.

Bu geziden ne elde edeceğini kendisi de bilmiyordu. Bütün bahisçi dükkânlarının kapıları sımsıkı kapalıydı. Belki birini bulup şu veya bu bahisçinin dedikodusunu yapabilirdi, ama ondan da kuşkuluydu. Aslında ne yaptığını biliyordu. Vakit öldürüyordu, burası da o iş için son derece uygundu. En azından, buraya gelince soruşturma için yapıcı adımlar attığına dair bir duyguya kapılmıştı. Arabasını kapalı bir dükkânın önüne park etti ve yapıcı bir havayla üç sayfalık listedeki adresinin kenarına işaret koydu.

Bu sabah erkenden kalkıp evden çıkmasının bir sebebi daha vardı elbet. Pazar gazetesi yanında, arabadaydı. Central Otel haberi ilk sayfada boy gösteriyordu, ancak başlığı CENTRAL CİNAYETİ ALEVLENİYOR: TABANCA BULUNDU şeklinde değiştirilmişti. Watson'la avenesi görünce telefona sarılıp önce birbirlerini, sonra da John Rebus'u aramışlardı mutlaka. Öğrenciler bu seferlik ona gelen telefonları not alacaktı. Ezbere bildiği halde haberi baştan sona iki kere okudu. Bir yerlerde, *başka birinin* okuyup paniğe kapılacağını umuyordu.

Sonraki durakları Lochore, Lochgelly ve Cardenden'di. Rebus Cardenden'de doğup büyümüştü. Daha doğrusu, o zamanlar halkın ABCD dediği Auchterderran, Bowhill, Cardenden ve Dundonald adı verilen dört semtten oluşan Bowhill'de doğup büyümüştü. Daha sonra posta müdürlüğü dört semti bir kasabaya dönüştürmüş, adına da Cardenden demişti. Kasaba Rebus'un hatırladığından pek farklı değildi. Arabasını mezarlığın önünde durdurup annesiyle babasının mezarında birkaç dakika geçirdi. Kırklı yaşlarında bir kadın, yakındaki bir mezara çiçekler getirmişti, Rebus'un yanından geçerken gülümsedi. Rebus mezarlığın kapısına geldiğinde orada bekliyordu.

"Johnny Rebus?"

Öyle beklenmedik bir şeydi ki Johnny Rebus sırıttı, gülüşü yüzünde biriken yılları silip süpürdü.

"Aynı sınıftaydık," diye kendini tanıttı kadın. "Heather Cranston."

"Heather?.." Kadının yüzüne baktı. "*Cranny*?"

Kadın gülerken eliyle ağzını örttü. "Yirmi küsur yıldır bana Cranny diyen olmamıştı."

Rebus şimdi gayet iyi hatırlıyordu. Gülerken çıkan tuhaf sesinden utandığı için eliyle ağzını kapayışını hatırlıyordu. Kadın şimdi başıyla mezarlığı gösteriyordu.

"Hemen her hafta annenle babanın önünden geçiyorum."

"Ben o kadar sık gelemiyorum."

"Evet, ama sen artık Edinburgh'da oturuyorsun, değil mi?"

"Öyle."

"Ziyarete mi geldin?"

"Geçerken uğradım." Artık mezarlıktan çıkmışlar, yokuş aşağı Bowhill'e doğru yürüyorlardı. Rebus'un arabasının yanından geçtiler, ancak Rebus sohbeti kesmek istemedi. Öylece yürüdüler.

"Evet," diyordu Cranny, "gelip geçen çok oluyor. Pek azı kalıyor. Eskiden kasabada gördüğüm herkesi tanırdım, ama şimdi..."

Rebus onu dinlerken, zaman içinde aksanının nasıl bozulduğunu, lehçeyi nasıl unuttuğunu fark etti.

Şimdi de, "Gel bir çay içelim," diyordu. Rebus kadının parmağında bir nişan veya evlilik yüzüğü aradı, ama yoktu. Hiç de çirkin bir kadın değildi. Büyümüştü, oysa okuldayken minik, utangaç bir kızdı. Belki de Rebus doğru hatırlamıyordu. Yanakları pırıl pırıldı, kirpiklerine rimel sürmüştü. Ayaklarında üç dört santim topuklu siyah ayakkabılar, kaslı bacaklarında çay rengi tayt vardı. Kahvaltı etmemiş, öğle yemeği yememiş olan Rebus Cranny'nin kilerinin çeşit çeşit kekler ve bisküvilerle dolu olduğundan emindi.

"Tabii, neden olmasın?" dedi.

Craigside Yolunda bir evde oturuyordu. Mezarlıktan eve yürürken bir bahisçi dükkânının önünden geçtiler. Cadde üstündeki diğer dükkânlar gibi bu da cansızdı.

"Eski eve bakacak mısın?" Kadın, Rebus'un doğup büyüdüğü evden bahsediyordu. Rebus omuz silkti ve kadının kendi kapısını açışını izledi. Cranny antrede bir an durup dinledi, sonra, "Shug! Yukarıda mısın?" diye seslendi. Ancak yukarıdan cevap gelmedi. "Mucize," dedi. "Saat dörtten önce yataktan çıkmış. Bir yere gitti herhalde." Rebus'un yüzündeki ifadeyi görünce eli yine ağzına gitti. "Merak etme, kocam veya sevgilim değil. Hugh benim oğlum."

"Ya?"

Cranny paltosunu çıkardı. "İçeri girsene." Girmesi için salonun kapısını açtı. Üç parçalı büyük bir koltuk takımı, bir yemek masası, sandalyeleri ve büfesiyle, televizyonla tıklım tıklım dolu küçük bir odaydı. Şöminenin bacası kapattırmış, onun yerine merkezi ısıtma sistemi koydurmuştu.

Rebus şöminenin önündeki koltuklardan birine oturdu. "Evli değil misin?"

Cranny kendi paltosunu tırabzanın üstüne atmıştı. Odaya girerken, "Hiç gerek duymadım," dedi. Yürürken odada kalan bütün boşlukları dolduruyordu. Önce radyatöre uzanıp sıcak olup olmadığını kontrol etti, sonra şöminenin üstünden sigarasıyla çakmağını aldı. Bir sigara da Rebus'a ikram etti.

"Bıraktım," dedi Rebus. "Doktorun emri." Bir bakıma doğruydu.

"Ben de bir iki kere bırakmayı denedim, ama kilo alınca değmez dedim." Derin bir nefes çekti.

"Hugh'un babası?.."

Kadın dumanı burnundan üfledi. "Aslında onu hiç tanımadım." Yine Rebus'un yüzündeki ifadeyi gördü. "Seni şaşırttım mı Johnny?"

"Biraz şaşırdım Cranny. Eskiden... Ne bileyim..."

"Akıllı uslu bir kızdım, değil mi? O günlerin üstünden bir ömür geçti. Ne istersin? Kahve mi, çay mı, ben mi?" Sigara tutan elinin arkasından güldü.

John Rebus koltukta biraz kımıldanıp, "Kahve iyi olur," dedi.

Kadın acı toz kahvenin üstüne kaynar su dökerek hazırladığı iki kupayı getirdi. "Kusura bakma, hiç bisküvi kalmamış." Kupalardan birini Rebus'a uzattı. "Biraz şeker koydum, umarım yeterli olur."

Kahveyi şekersiz içen Rebus, "Gayet iyi," dedi. Kupa, Blackpool'dan kalma bir hatıraydı. Okuldan tanıdıkları kişiler hakkında konuştular. Cranny tam karşısına oturmuş, bacak bacak üstüne atmıştı; fakat eteği o kadar dardı ki biraz toparlanıp uçlarını bacağının altına sıkıştırmak zorunda kaldı.

"Peki senin buralarda ne işin var? Geçerken uğradım demiştin."

"Öyle sayılır. Aslında bir bahisçi dükkânı arıyorum."

"Caddede birinin önünden..."

"Ben belirli birini arıyorum. Muhtemelen son dört beş yıl içinde açılmış veya aynı süre içinde yeni biri tarafından devralınmış bir dükkân..."

Kadın, kayıtsız bir sesle, "Öyleyse Hutchy'nin Yeri'ni arıyorsun," dedi, sonra sigarasından bir nefes daha çekti.

"Hucthy'nin Yeri mi? Ama orası biz çocukken de vardı."

Cranny başıyla onayladı. "Adını Joe Hutchinson'dan alıyor, dükkânı açan oydu. Sonra Joe öldü, dükkân oğlu Howie'ye kaldı. Adını değiştirmeyi denedi, ama herkes yine Hutchy'nin Yeri diyordu. O da sonunda pes etti. Beş yıl kadar önce, belki de daha sonra, dükkânı satıp İspanya'ya gitti. Düşünebiliyor musun? Bizimle aynı yaşta, ama çoktan yükünü tutmuş. Emekli olup güneşli diyarlara göçtü. Biz burada mangal yaksak, hava ısındı diye seviniyoruz."

"Dükkânı kime sattığını biliyor musun?"

Bunu biraz düşünmesi gerekiyordu. "Greenwood, galiba adı Greenwood, ama dükkânın adı hâlâ Hutchy'nin Yeri. Kapının üstündeki tabelada öyle yazıyor. Evet, Tommy Greenwood."

"Tommy mi? Emin misin? Tom veya Tam olmasın?"

Kadın permalı saçlarını iki yana salladı. Belli ki kısa süre önce, siyah saçına beyaz röfle yaptırmıştı. Rebus kadının ağaran saçlarını gizlemek için bu yola başvurmuş olabileceğini düşündü. Özellikle taranıp kabartılmıştı. Rebus yıllar öncesine dönüyordu.

"Tommy Greenwood," diye tekrar etti kadın. "Bir arkadaşımla çıkıyordu."

"Hutchy'nin Yeri'ni almadan önce de Cardenden'de mi oturuyordu?"

"Yabancıydı. Hiç kimsenin tanımadığı bir adamdı. Birkaç gün içinde Hutchy'nin Yeri'yle nehir kıyısındaki doktorun evini aldı. Dediklerine göre Howie'ye bir çanta dolusu para vermiş. Yine dediklerine göre adamın hâlâ bankada bir hesabı yokmuş."

"Peki paranın kaynağı neymiş?"

"Evet, şimdi iyi bir soru sordun işte." Başını ağır ağır salladı. "Bu sorunun cevabını merak eden bir iki kişi daha var."

Rebus Greenwood hakkında birkaç soru daha sordu, ama Cranny bütün bildiğini anlatmıştı. Kendi halinde bir adamdı, her gün evinden dükkâna yürüyerek gidip geliyordu. Havalı bir arabası yoktu. Karısı, çocukları da yoktu. Komşularıyla görüşmek, arkadaşlarıyla içmek gibi sosyal faaliyetlerde de bulunmuyordu.

"Yalnız bir kadına iyi koca olur," dedi Cranny. Rebus, sesinin tonundan kadının da olta attığını anladı. "İnan, çok iyi bir koca olur."

Rebus yirmi dakika sonra kaçmayı başardı, ancak adresini, telefon numarasını yazıp onu arayacağına söz vermeden kurtulamadı. Ağır ağır yürüyerek Hutchy'nin Yeri'nin önünden geçti. Camları dumanlı, boyası dökülmüş, küçücük, iç karartıcı bir dükkândı. Sonra hızlı hızlı yokuşu tırmanıp mezarlığa döndü. Mezarlıkta bir başka arabanın kendisininkinin hemen arkasına park etmiş olduğunu gördü. Vişne rengi bir Renault 5. Kendi arabasını geçti ve Renault'nun camını tıklattı. Siobhan Clarke elindeki gazeteyi bırakıp pencereyi açtı.

"Ne işin var senin burada?" diye sordu Rebus.

"Sezgilerimin peşine düştüm."

"Ben hiçbir şey sezmedim."

"Benim uyanmam da epey uzun sürdü. Ballingry'den mi başladınız?" Rebus başıyla onayladı. "Ben yolu uzattım. Otoyoldan gelip Kelty'den döndüm."

"Dinle," dedi Rebus, "ben tarife uyan birini buldum." Siobhan pek ilgilenmemişti. "Bugünkü gazeteyi gördünüz mü?"

"Tabii, sana anlatacaktım."

"Hayır, birinci sayfayı değil, içini."

"İçini mi?"

Siobhan bir başlığı gösterip gazeteyi pencereden uzattı. M8'DEKİ KAZADA ÜÇ YARALI. Haberde Glasgow yönünde ilerleyen bir BMW'nin otoyoldan çıkıp tarlaya girdiği anlatılıyordu. Arabada bulunan aile hastaneye kaldırılmıştı: 41 yaşındaki işadamı Davey Dougary, karısı ve ergen oğlu.

"Vay canına," diye homurdandı Rebus. "Birinci sayfadan kaydırdığım haber buymuş demek."

"Daha önce görmediğinize üzüldüm. Şimdi ne olacak?"

Rebus haberi baştan sona bir kere daha okudu. "Bilmiyorum. Duruma bağlı. Gorgie'deki durağı kapatır veya başka bir yere naklederlerse, biz de ya kapatacağız ya da peşinden gideceğiz."

"Biz mi? Siz görevden uzaklaştırıldınız, unuttunuz mu?"

"Belki de Dougary hastanede yatarken, Cafferty onun yerine başka bir adamını oturtur."

"Hemen birini bulamayabilir."

"Bu durumda rastgele birini seçecek demektir."

"Belki de Dougary'den boşalan yere kendisi geçer."

"Zannetmem," dedi Rebus. "Ama geçse mucize olur. Bunu öğrenebilmemizin tek yolu izleme görevine devam edip sorunu nasıl çözümleyeceklerini görmek olacak."

"O arada ne yapacağız?"

"O arada kontrol etmemiz gereken yığınla bahisçi dükkânı var." Rebus döndü ve Bowhill'e son kez gülümseyerek baktı. "Yalnız içimden bir ses, aradığımız plaseyi çoktan bulduğumuzu söylüyor."

Rebus arabasının kapısını açıp içine girerken Siobhan, "Plase ne efendim?" diye soruyordu.

Durfermline'de bir şeyler atıştırıp birer çay içmek için durduklarında, Rebus kadına Hutchy'nin Yeri'yle çantası para dolu adamı anlattı. Siobhan yüzü, çayı fazla sıcakmış veya sandviçindeki mayonez bozukmuş gibi hafifçe seğirdi.

"Adı ne demiştiniz?" diye sordu.

"Tommy Greenwood."

"O isim Cafferty'nin dosyasında da vardı."

"Ne?" Seğirme sırası Rebus'a gelmişti.

"Tommy Greenwood. Dosyada gördüğümden eminim. Adam... Yıllar önce Cafferty'nin ortaklarından *biriymiş*. Sonra, diğer birçoğu gibi sahneden çekilmiş. Yanlış hatırlamıyorsam eşit pay sahibi olmak gibi bir konu yüzünden tartışmışlar."

"Benim bildiğim, öyle bir tartışma adamın boynuna bir ip geçirip köprüden aşağı sallandırılmasıyla biter."

"Dediğiniz gibi, çok hareketli bir iş kolu."

"Gulp gulp gulp diye denizin dibini boylamıştır."

Siobhan gülümsedi. "Peki adam gerçek Tommy Greenwood mu?"

Rebus omuz silkti. "Suratına estetik ameliyat yaptırdıysa anlamak zor olur. Ama önemli değil, onun da çaresi var." Kendi kendine başını sallıyordu. "Elbette, onun da çaresi var."

Bu çareyi sıcakkanlı bir vergi tahsildarıyla sohbet ederken öğrenmişti...

O pazar günü, sabah gazetesinin ilk sayfasındaki haberi acı, korku, suçluluk duygusu ve öfkeyle okuyanların sayısı birden fazlaydı. Telefonlar edildi. Kurşun gibi sözler sarf edildi. Ancak pazar günü olması nedeniyle, inananların dua etmesi dışında yapılacak fazla bir şey yoktu. Ruhsatsız dükkânlar açık olsaydı veya süpermarketlerle bakkalların alkollü içki satması yasak olmasaydı kederlerini viskide boğar veya öfkelerini birayla söndürürlerdi. Oysa şimdi birikmiş öfke ve çekilen acılar yeniden yüzeye çıkıyordu. Taş üstüne taş koyarak binayı tamamlamıştı. Şimdi tek eksiği bir çatıydı. Basıncı içeride, doğanın diğer güçlerini dışarıda tutacak bir çatı...

Üstelik hepsi John Rebus yüzünden olmuştu. Buna herkes az çok katılıyordu. John Rebus eline bir balyoz alıp ortaya çıkmıştı, kapıyı açıp onu içeri, kendi inine alacak insanların sayısı birden fazlaydı. Elbette ardından kapıyı kilitleyeceklerdi.

28

Çiftçi Watson'un odasındaki görüşme sabah saat dokuzda yapılacaktı. Muhtemelen Rebus'un o saatte hâlâ uyku mahmuru ve akşamdan kalma olacağını tahmin etmişlerdi. Sabahları da hırlardı, ama öğleden önce ısırmaya başlamazdı. Watson'dan kantin personeline kadar herkes tuzağa düşürüldüğünü biliyordu, ancak bunu bilmek durumun uygunsuzluğunu gidermeye yetmiyordu. Bir kere Central Otel yangını hakkında yürüttüğü soruşturma resmi değildi, Watson'ın da bunu görmezden gelmeye niyeti yoktu. Rebus zaten kendi başına çalışırdı. Çiftçi'nin hakkını da teslim etmek gerekiyordu, ekibine iyi bakmıştı. Bu yüzden kendi aralarında bir senaryo uydurup Rebus'un mesai saatleri dışında eski dosyaları karıştırmasına izin verilmiş gibi göstermeye karar verdiler.

"Yeni deliller ışığında soruşturmanın tekrar açılması ihtimali değerlendirilmiştir," dedi Çiftçi. Saç rengi konusundaki zevki korkutucu ama hoş bir kadın olan sekreteri, bu kapanış cümlesini de not defterine yazdı. "İki hafta öncesinin tarihini at."

"Peki efendim," dedi sekreter.

Kadın odadan çıkınca Rebus, "Teşekkür ederim efendim," dedi. Geçen süre içinde hep ayakta durmuştu, çünkü odada bir tek sandalyeye yer vardı, onda da sekreter oturuyordu. Şimdi neşeyle dosya yığınlarının üstünden atlayıp poposunu kadından boşalan sandalyeye yerleştirdi.

"Yalnız seninkini değil, *kendi* ensemi de kolluyorum John. Kimseye bir tek kelime etmek yok, anlaşıldı mı?"

"Evet efendim. Müfettiş Flower ne olacak, kuşkulanmaz mı? En azından Başmüfettiş Lauderdale'e şikâyet edecektir."

"İyi. Flower'la Lauderdale kocakarı dedikodusu yapsınlar. Bu arada anlaman gereken bir şey var John." Watson masanın üstündeki ellerini kenetledi, başı geniş ve yuvarlak omuzlarının arasına gömüldü. Hafif bir sesle konuşuyordu. "Lauderdale'in yerimde gözü olduğunu *biliyorum*. Ona ancak borç verdiğim bir İrlandalı kadar güvenebileceğimi de biliyorum." Durakladı. "Senin *de* yerimde gözün var mı Müfettiş?"

"Hiç korkunuz olmasın."

Watson başıyla onayladı. "Söylemeye çalıştığım buydu. Dinle, önümüzdeki bir iki hafta boyunca yan gelip yatmayacağını biliyorum, onun için tavsiyelerime kulak ver. Yasayı, eski bir araba gibi orasını burasını değiştirip kendi kafana uyduramazsın. Herhangi bir şey yapmadan önce çok iyi düşün. Unutma, silah almak gibi basit bir numara adamı teşkilattan attırır."

"Ama ben silahı satın almadım ki efendim." Rebus birlikte uydurdukları hikâyeyi tekrar ediyordu. "Tesadüfen elime geçince delil olma ihtimalini düşünerek sakladım."

Watson yine başıyla onayladı. "Alıştın bakıyorum. Tabağındaki bonfileyi kurtarsa kurtarsa bu hikâye kurtarır."

"Ben vejetaryenim efendim," dedi Rebus. Watson bu cümleyi gürültülü kahkahalarla karşıladı.

İkisi de Gorgie'de olup bitenlere alışılmadık bir ilgiyle yaklaşıyordu. İlk haberler gelecek vaat etmiyordu. Durağa hiç kimse gelmemişti. Hiç kimse. Ancak küçük bir ayrıntı, şimdi hastanede, traksiyonda tutulan Dougary'nin de izlenmesine yol açmıştı. Gorgie'de bir değişiklik olmazsa, Dougary ayağa kalkıncaya kadar hastaneye taşınacaklardı. Belki de yattığı yerden çalışmaya devam ediyordu. Daha tuhaf şeyler görmüşlerdi. Saat on bir buçukta taksi durağına ayna gibi parlatılmış bir Jaguar yanaştı. Uzun, düz saçlı, dev gibi bir adam olan şoför indi, arka kapıyı açtı ve arabadan Morris Gerald Cafferty çıktı.

Heyecanla art arda deklanşöre basıp bir rulo filmi bitiren Dedektif Polis Memuru Petrie, "İşte kucağıma düştün, aşağılık herif," diye tısladı. Siobhan çoktan telefona sarılmış St. Leonard'ı arıyordu. Başmüfettiş Lauderdale'le konuştuktan sonra, aldığı talimat gereği (Lauderdale'in

talimatı değildi elbette) Arden Caddesini aradı. Rebus telefonu ikinci çalışında açtı.

"Tombala," diyordu Siobhan. "Cafferty ziyarete geldi."

"Dikkat et de fotoğrafların üstünde mutlaka tarih ve saat olsun."

"Peki efendim. Toplantı nasıl geçti?"

"Çiftçi bana âşık galiba."

Sonunda parmağını deklanşörden kaldıran Petrie, "İkisi de içeri giriyor," dedi. Fotoğraf makinesinin motoru durdu. İzlemek için pencereye yaklaşan Madden, adamların kim olduğunu sordu.

Rebus da aynı anda benzer bir soru soruyordu. "Koca Ger'in yanında kim var?"

"Şoförü."

"Uzun saçlı insan dağı mı?"

"Ta kendisi."

"O aynı zamanda kulağı Davey Dougary tarafından koparılan adam."

"Öyleyse araları bozuktur."

"Tabii adam şimdi Koca Ger'in yanında çalışıyor." Bir an düşündü. "Koca Ger'i tanırım, adamı Dougary'i sinir etmek için yanına almıştır."

"Niye öyle bir şey yapsın?"

"Kendine göre espri olsun diye. Çıktığı zaman bana tekrar haber ver."

"Anlaştık."

Siobhan yarım saat kadar sonra tekrar aradı. "Cafferty gitti."

"Fazla kalmamış."

"Yalnız şoförü burada kaldı."

"Ne?"

"Cafferty kendi başına gitti."

"Bir bu eksikti. Dougary'nin hesaplarından artık insan dağı sorumlu olacak."

"Ona güveniyor olmalı."

"Öyle görünüyor. Oysa adam defter tutmaktan anlayan birine benzemiyor. Bekçi köpeğinden başka bir şey olamaz."

"Yani?"

"Yani bakıcılığını Koca Ger yapacak. Yani bundan söyle Koca Ger her gün bizzat durağa gelecek. Bundan iyisi can sağlığı."

"En iyisi biz gidip biraz daha film alalım."

"Evet, film alma işini o kuş beyinli Petrie'ye bırakma. Bu arada, burnu nasıl olmuş?"

"Kaşınıyor, ama kaşıdığı zaman ağrı yapıyor." Petrie dönüp baktı, Siobhan da açıkladı. "Müfettiş Rebus seni sordu."

"Dilim tutulsun," dedi Rebus. "Umarım o koca burnu kopup termosunun içine düşer."

"İyi dileklerinizi iletirim efendim," dedi Siobhan.

"Mutlaka ilet," diye cevap verdi Rebus. "Ekleyeceklerin varsa, onları da ihmal etme. Neyse, ben cenaze törenine gidiyorum."

"Bir ara Brian'la konuştum. Tabut taşıyıcılardan biri oymuş."

"İyi," dedi Rebus, "ağlayacak olursam onun omzuna kapanırım."

Warriston Mezarlığı durmadan genişleyen bir mezarlar karmaşasıydı. En eskisinden (ve saygıda kusur edilmişinden) en yenisine her tür mezar vardı. Kimi taşların üzerindeki yazılar dökülmüş, geride sadece harflerin oyukları kalmıştı. Güneşli bir günde eğitici bir gezi yapmaya uygun bir yer olabilirdi, ama geceleri, yerli Cehennem Melekleri'nin burada sıkı eğlentiler düzenlediği, İskoç halk danslarını uygulamak yerine New Orleans büyücülerinin ayinlerini andıran sahneler canlandırdıkları biliniyordu.

Rebus, Eddie'nin o türden eğlentileri onayladığını düşündü. Elektrikli gitar şeklindeki çelenk ve tabutunda bir Elvis plağının kabıyla gömülecek olması sayılmazsa tören basit ve vakurdu.

Rebus töreni biraz uzaktan izledi, Pat Calder'ın, törenden sonra verilecek yemeğe katılması için yaptığı daveti de geri çevirdi. Yemek içi büsbütün boşalmış Heartbreak Kafe'de değil, yakınlardaki bir barın üst katındaki salonda verilecekti. Aslında Rebus bir an heveslenmişti. Seçilen bar Gibson'ların yeriydi. Ancak bir yandan esefle Calder'in elini sıkarken, bir yandan da, yine esefle başını salladı.

Zavallı Eddie. Rebus, adam hakkında pek fazla şey bilmese de ve adam kızgın tavayla onun başını yarmaya çalışmış olsa da ondan hoşlanmıştı. Onun gibileri her yerde görüyordu. Becerileriyle çok iyi bir hayat kurabilecekken bir köşeye kısılıp kalmış, başaramamış insanlar...

Aslında kendisi de onlardan, daima kaybetmeye mahkûm olanlardan biriydi.

En azından ben hâlâ yaşıyorum, diye düşündü. Hem gazı açmadan önce boğazımdan aşağı huniyle bir şişe alkol boca eden de yok. Yine aklına takıldı: huniye neden gerek duyulmuştu? Tek yapacakları Eddie'yi bir bara götürmekti, Eddie gerisini arka arkaya yuvarlayacağı tekila veya viski kadehleriyle seve seve hallederdi. Onu zorlamaya hiç gerek yoktu. Öte yandan Doktor Curt karaciğerini elinde hoplatmış ve karaciğerinin çok iyi durumda olduğunu söylemişti. Kendi gözüyle görmemiş olsa kabul etmesi zor bir tespitti.

Peki gerçekten görmüş müydü?

Uzağa, bir numaralı ipi tutup dayanıklılığını ölçen Pat Calder'ın bulunduğu tarafa baktı. Brian dört numaraydı, yani tabutu Pat Calder'in karşı tarafında, iki adamın arasına sıkışmış olarak taşıyacaktı. Rebus diğer iki adamı tanımıyordu. Barmen Toni altı numaraydı. Ancak Rebus'un gözü Calder'in üstündeydi. Seni aşağılık serseri. Öyle bir şey yapmış olamazsın, değil mi? Ama belki de yaptın.

Arkasını dönüp, mezarlığın dışında yol kenarına park ettiği arabasına koştu. Arden Caddesine gidiyordu.

Arden Caddesine ve Heartbreak Kafe'nin rezervasyon defterine...

Gördüğünde iki seçeneği olduğunu düşündü. Ya bir tekmeyle kapıyı kıracaktı ya da sessiz sedasız

açmayı deneyecekti. Basit bir kilitti, yuvası sert plastikten yapılmış, genellikle kolay açılan türdendi. Altta bir de çelik zıvanalı emniyet kilidi vardı elbet, ama o muhtemelen kilitlenmemişti. Kapıyı hafifçe itip çekti, tahmininin doğru olduğunu gösteren bir boşluk vardı. O halde sadece ilk kilidi açacaktı. Ancak kapının pervaza oturduğu yer, uzun, süslemeli, ahşap bir kaplamayla kaplanmıştı. Normal şartlarda, hırsızları ürkütecek bir şey değildi. Hırsız levyeyi daldırır, ucu boşluğu buluncaya kadar iterdi.

Oysa Rebus levyeyi yanına almayı unutmuştu.

Kapının tokmağını vursa cevap veren olmayacaktı nasıl olsa. Öte yandan, kilide aldırmadan kapıyı omuzlamak veya tekmelemek de pek akıllıca olmayacaktı. Bu yüzden çömeldi, bir eliyle posta kutusunun kapağını itti, gözlerini açıklığın hizasına getirdi ve diğer elini büyük, demir halkaya uzatarak beş kere sertçe vurdu. Bazıları buna şifreli vuruş diyordu. Bir dostun geldiğini haber veriyordu; ya da Rebus öyle umuyordu. Evin içinde ne ses ne hareket vardı. Colonies gündüz saatlerinde sessiz oluyordu. Kapıyı bir levyeyle açmaya kalksa muhtemelen kimsenin ruhu duymazdı. Onun yerine tokmağı bir daha vurmayı denedi. Kapıda gözetleme deliği vardı. Birinin dayanamayıp sürünerek kapıya kadar geleceğini ve gözetleme deliğinden bakmaya çalışacağını umuyordu.

Bu kez hareketi gördü. Bir gölge oturma odasından antreye doğru ilerliyor, hiç ses çıkar-

madan yürüyordu. Sonra bir baş kapıya doğru uzandı. Rebus'un beklediği de buydu zaten.

"Merhaba Eddie," diye seslendi. "Sana çelengini getirdim."

Eddie Ringan onu içeri aldı.

Üstünde, kimonoyu andıran, sırtında vahşi bir ejderha bulunan kırmızı ipek bir sabahlık vardı. Kollarında Rebus'un ne olduğunu anlayamadığı simgeler vardı. Aldırmadı. Eddie kendini, Rebus'un daha önce oturduğu kanepeye attı, böylece Rebus'a ayakta durmaktan başka çare kalmadı.

"Çelenk hakkında söylediğim yalandı," dedi.

"Önemli olan düşünmek. Takım elbiseniz çok şık."

"Kravatı ödünç almak zorunda kaldım."

"Siyah kravatları severim." Eddie mezardan çıkmış gibiydi. Gözleri kan çanağına dönmüştü, etrafı mor halkalarla çevriliydi. Yüzü bir mahkûmun yüzü gibiydi: güneş görmediği için grileşmiş, umudunu yitirmişti. Kolunun altını kaşıyordu. "Ee, nasıl gitti?"

"Seni mezara indirirlerken oradan ayrıldım."

"Öyleyse yemek başlamıştır. Yemekleri kendim hazırlamak isterdim, ama bu işler nasıldır bilirsiniz."

Rebus başıyla onayladı. "Ölü olmak kolay değil. Sen benden daha iyi bilirsin."

"Geçmişte başaranlar da olmuş."

"Radyatör McCallum'la Robertson kardeşler gibi mi?"

Eddie'nin yüzünde acı bir gülümseme belirdi. "Onlardan biri, evet."

"Kendini öldü göstermeye çalıştığına göre ümitsizliğe kapılmış olmalısın."

"Ben hiçbir şey söylemiyorum."

"Bence sakıncası yok." Bir anlık sessizliği Eddie bozdu.

"Nasıl anladınız?"

Rebus dalgınlıkla şöminenin üstündeki paketten bir sigara aldı. "Pat sayesinde. Gereksiz yere abartılmış hikâyesi sayesinde anladım."

"Pat öyledir. Tepeden tırnağa amatör oyuncu."

"Willie'nin, suratını bir müşterinin çorba kâsesine daldırdıktan sonra restorandan fırlayıp gittiğini söylemişti. O gece restoranda yemek yiyen birkaç kişiyle konuştum. Bir iki kısa telefon görüşmesi yetti. Kimse öyle bir şey görmemişti. Sonra bir de cesetten çıkan karaciğer vardı. Son derece sağlıklıydı, yani senin olması mümkün değildi."

"İşte o konuda haklısınız."

Rebus neredeyse sigarayı yakıyordu. Hemen toparlandı, sigarayı ağzından çıkardı ve paketin yanına koydu.

"Sonra kayıp kişi ihbarlarını kontrol ettim. Anlaşılan Willie birkaç gündür evine gitmiyormuş. Baştan aşağı amatör işi bir tezgâhtı Eddie. Patlamada zavallının yüzü kavrulmasaydı sen olmadığını hemen anlayacaktık."

"Anlar mıydınız? Biz pek emin değildik. Hele Brian'ın ortalarda olmadığını, sizin de Haymar-

ket tiplerini pek iyi tanımadığınızı düşününce yutturabiliriz gibi geldi."

Rebus başını salladı. "Bir kere, fotoğraflar çekeriz. Nasıl olsa onları eninde sonunda görecektim. Mutlaka bakarım." Durakladı. "Onu niye öldürdünüz?"

"Kazaydı."

"Dur, ben tahmin edeyim. Gece iyice kafayı bulduktan sonra geç saatte restorana geldin. Willie'nin bütün gece tek başına idare ettiğini duyunca çılgına döndün. Kavga ettiniz, Willie başını çarpıp düştü. O zaman plan yapmaya başladınız."

"Olabilir."

"Yalnız bu hikâyede sana hiç yakıştıramadığım bir şey var," dedi Rebus. Eddie kanepede kımıldandı. Kimonoyla gülünç görünüyordu, kendini korumak ister gibi kollarını kavuşturmuştu. Gözünü ayırmadan şömineye bakıyor, Rebus'u görmezden geliyordu.

"Neymiş o?" diye sordu sonunda.

"Pat, Willie'nin *salı* gecesi restorandan koşarak çıktığını söylemişti. Oysa biz cesedi ta perşembe sabahı bulduk. Salı geceki kavgada ölmüş olsaydı, patolog ten rengine ve cesedin katılaşma derecesine bakarak eski olduğunu söyleyebilirdi. Ama değildi, yeniydi. Bu da perşembe sabahına kadar boğazına içki akıtıp gazı açık fırına sokmayı akıl etmediniz demektir. Yani çarşamba günü, sonuçta ne yapacağınızı bile bile onu canlı tuttunuz."

"Ben hiçbir şey söylemiyorum."

"Hayır, *ben* söylüyorum. Dediğim gibi, umutsuz bir çabaydı Eddie. Bundan daha umutsuzunu görmemiştim. Hadi, kalk bakalım."

"Ne?"

"Gezintiye çıkıyoruz."

"Nereye?"

"Karakola elbette. Üstüne doğru düzgün bir şey geçir." Rebus, ayağa kalkmak için çabalayışını seyretti. Dizlerini dik tutması bir hayli uzun sürdü. Evet, cinayetin böyle etkileri olabiliyordu. Cesetteki katılaşma etkisinin tam tersiydi. Katil yumuşuyor, jöleye dönüyordu. Giyinmesi uzun sürdü, Rebus her anını izledi. Hazır olduğunda Eddie'nin gözlerinde yaş vardı, dudakları da salyasıyla ıslanmıştı.

Rebus başıyla onayladı. "İdare edersin," dedi. Niyeti Eddie'yi St. Leonard'a götürmekti.

Ancak manzaralı bir yola gireceklerdi.

"Nereye gidiyoruz?"

"Biraz dolaşacağız. Hava da uygun."

Eddie karşıya baktı. Dışarıda gök de binalar gibi koyu gri bir renk almıştı. Yağmur geliyorum diyor, rüzgâr hızlanıyordu. Holyrood Park Yoluna döndükleri zaman anladı, doğru Arthur Tepesine gidiyorlardı. Ancak Rebus aniden sağa dönüp Holyrood'dan uzaklaşmaya, Duddingston yönünde ilerlemeye başlayınca Eddie'nin yüzünü derin bir endişe kapladı.

"Nereye gittiğimizi anladın mı?" diye sordu Rebus.

"Hayır."

"Öyle olsun."

Yola devam etti, evin dış kapısına gelinceye kadar hiç yavaşlamadı. Kapıda selektör yaparak garaj yoluna gireceğini haber verdi.

"Hayır, lütfen," diye bağırdı Eddie Ringan. Bacaklarını itti, dizleri her an kırılabilirmiş gibi kontrol panelinin altına soktu. Rebus kapıdan içeri girmek yerine aniden döndü ve biraz ileride yol kenarında durdu. Cafferty'nin malikânesi buradan görülebiliyordu. Şu anda bulundukları yöndeki pencerelerin birinden bakan olsa arabayı görebilirdi.

"Hayır, hayır." Eddie ağlıyordu.

"Buranın kimin evi olduğunu *biliyorsun*," dedi Rebus. Sesinde şaşkınlık vardı. "Demek Koca Ger'i tanıyorsun?" Eddie başıyla onaylayıncaya kadar bekledi. Aşçı artık cenin duruşundaydı. Ayaklarını altına almış, başını dizlerine bastırmıştı. "Ondan korkuyor musun?" Eddie tekrar başıyla onayladı. "Neden?" Eddie yavaşça başını salladı. "Central Otel yüzünden mi?"

"Ne diye söyledim sanki Brian'a?" Avazı çıktığı kadar bağırmış, arabada kapalı olmaları yüzünden sesi daha da yüksek çıkmıştı sanki. "Neden bu kadar aptalım ben?"

"Tabancayı buldular, biliyorsun değil mi?"

"O konuda hiçbir şey bilmiyorum."

"Tabancayı hiç görmedin mi?"

Eddie başını salladı. Lanet olsun, bu kadarıyla yetinemezdi. "Peki ne gördün?"

"Ben mutfaktaydım."

"Evet?"

"Adamın biri koşarak içeri girdi, bana gazı aç diye bağırdı. Çılgın gibiydi; yüzü, kirpikleri kana bulanmıştı." Eddie konuştukça arınıyor, arındıkça sakinleşiyordu. "Bütün ocakların düğmelerini çevirmeye başladı. Hiçbirini yakmıyordu. O kadar çılgın gibiydi ki ona yardım ettim. Söylediği gibi gazı açtım."

"Sonra?"

"Oradan çıktım. Kalacak değildim elbet. Herkesin aklına gelen benim de aklıma gelmişti. Mesele haraç meselesi diye düşündüm. Ta ki ceset bulununcaya kadar... Bir hafta sonra Koca Ger beni ziyarete geldi. Benim için çok *acılı* geçen bir görüşme oldu. Mesajı çok açıktı: Olanlar hakkında tek kelime etmek yok."

"Koca Ger o gece orada mıydı?"

Eddie omuz silkti. Bir kere daha lanet olsun! "Ben mutfaktaydım. Sadece o çılgına dönmüş adamı gördüm."

Neyse, Rebus onun da kim olduğunu biliyordu. Central'ın mutfağını gören biriydi. "Kara Aengus muydu?" diye sordu.

Eddie birkaç dakika hiçbir şey söylemeden, sadece kızarmış gözleriyle karşıya bakarak oturdu. Sonra, "Koca Ger konuştuğumu mutlaka öğrenecek. Ara sıra bir uyarı gönderir. Fiziksel bir uyarı değil ama... En azından bana yönelik olmaz. Sadece beni unutmadığını hatırlatır. Beni öldürecek." Başını Rebus'a çevirdi. "Beni öldürecek, oysa tek yaptığım gazı açmaktı."

"Yüzü kana bulanmış adam... Aengus Gibson'dı, değil mi?"

Eddie yavaşça başıyla onayladı, sımsıkı kapattığı gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Rebus arabayı çalıştırdı. Tam uzaklaşırken karşı yönden tanıdık bir 4x4'ün geldiğini gördü. Kapıdan içeri girmek için sinyal veriyordu, kapı da kendiliğinden açılmaya başlamıştı. Arabayı, Rebus'un daha önce hiç görmediği bir goril kullanıyordu. Arkada oturan Mo Cafferty'di.

Tedirgin olmuştu. St. Leonard'a dönüş yolunda, yolcu koltuğunda büzülüp kalmış olan Eddie ağlıyordu. Tedirgin olmuştu. Mo Cafferty araba kullanmayı bilmiyor muydu acaba? Bu sorunun cevabını bulmak kolaydı, trafik şubesini arayıp biraz sohbet etmesi yeterli olurdu. Bilmiyorsa, her çıkışında şoföre ihtiyaç duyuyorsa, Rebus'un 4x4'ü Bone'un dükkânının önünde park edilmiş olarak gördüğü gün arabayı kim kullanıyordu? Hem tesadüfün bu kadarı fazla değil miydi? Rebus tesadüflere inanmazdı.

Eddie'ye, "Heartbreak Kafe etlerini Bone'dan almıyordu, değil mi?" diye sordu. Eddie soruyu yanlış anladı. "Kasap Bone'dan bahsediyorum," diye açıkladı Rebus, ama Eddie başını salladı. "Boş ver," dedi Rebus.

St. Leonard'a döndüklerinde, tam da görmek istediği kişi onu bekliyordu.

"Sen neden Gorgie'de değilsin?" diye sordu.

"Siz neden görevden uzak değilsiniz?" sorusuyla cevap verdi Siobhan Clarke.

"Belden aşağı vuruyorsun. Hem ilk ben sordum."

"Şunları almam gerekiyordu." Kadın elindeki kocaman kahverengi zarfı gösterdi.

"Peki. Dinle, sana küçük bir iş vereceğim. Aslında birkaç iş vereceğim. Birincisi, Eddie Ringan'ın tabutunu mezardan çıkarttırmamız lazım."

"Ne?"

"İçindeki Eddie değil, onu az önce hücreye kapattım. Sorguya çekip işlemlerini tamamlamak da sana düşüyor. Sonra her şeyi anlatırım."

"Bir yere not alsam iyi olacak."

"Hayır, gerek yok. Hafızan gayet iyi."

"Beynim şoka girdiği zaman o kadar iyi değildir. Fırında yanan Eddie değildi mi diyorsunuz?"

"Aynen öyle diyorum. Sonra Mo Cafferty'nin sürücü belgesi alıp almadığını kontrol et."

"Neden?"

"Dediğimi yap. Hatırlıyor musun? Bana Bone'un Mercedes'i kazandığı bahiste, kasap dükkânındaki *hissesi* üzerine bahse girdiğini söylemiştin. Bunlar senin sözlerin, hissesi demiştin."

"Hatırlıyorum. Karısı öyle söylemişti."

Rebus başıyla onayladı. "Diğer hissedarın kim olduğunu bilmek istiyorum."

"Hepsi bu mu efendim?"

Rebus düşündü. "Hayır, daha bitmedi. Bone'un Mercedes'ini araştır, ondan önceki sahibi kimmiş öğren. Böylece kimden kazandığını öğrenmiş olacağız." Gözünü kırpmadan kadın

polise baktı. "Mümkün olduğu kadar çabuk. Olur mu?"

"Mümkün olduğu kadar çabuk hallederim efendim. Şimdi zarfta ne olduğunu sormayacak mısınız? Her şeyi olan adama gidiyor."

"Söyle bakalım, beni şaşırt."

Şaşırttı da.

Rebus öyle şaşırmıştı ki Siobhan'ı kantine götürüp kahveyle çörek ısmarladı. Röntgen filmleri, aralarındaki masanın üstünde yatıyordu.

"İnanamıyorum," deyip duruyordu. "Gerçekten inanamıyorum. Bunları *yıllar* önce aratmıştım."

"Ninewells'deki arşivde duruyormuş."

"Ama onlara da *sordum*!"

"Peki, lütfen dediniz mi?"

Siobhan, bir iki kere Dundee'ye gitme fırsatı bulduğunu, işe yarayabilecek herkesle, özellikle de bir kargaşa anıtı olan arşivdeki herkesle sohbet ettiğini, arşivin birkaç yıl önce taşınıp yeniden düzenlendiğini, eski kayıtların da aynı kargaşa içinde terk edildiğini öğrendiğini anlatmıştı. Biraz uzun sürmüştü. Dahası, aradığı filmleri bulmayı başaran delikanlıya randevu vermek zorunda kalmıştı.

Rebus filmlerden birini tekrar ışığa kaldırıp baktı.

"Sağ kolda kırık var," dedi Siobhan. "On iki yıl öncesinden, Dundee'de oturduğu ve çalıştığı zamandan kalmaymış."

Rebus uzatmadan, "Tam Robertson," dedi. Bu kadar basitti öyleyse. Ölen adam, kalbinde bir kurşun deliği olan adam, Rebus'un satın aldığı Colt-45'ten çıkan kurşunla hayatını kaybeden adam Tam Robertson'dı.

"Mahkemede kanıtlamak kolay olmayabilir," diye hatırlattı Siobhan. Doğruydu, jüriye bir cinayet kurbanının kimliğini tanımlarken söylentilerle birkaç röntgen filminden fazlası gerekirdi.

"Bir çaresi bulunur," dedi Rebus. "Artık cesedin kimliği hakkında az çok bir fikrimiz olduğuna göre diş kayıtlarını yeniden kontrol edebiliriz. Hem diğer delillerle de çakışıyor. Bu kadarı şimdilik bana yeter, ben tatmin oldum." Başıyla onayladı. "Aferin Clarke." Ayağa kalkıyordu.

"Efendim?"

"Evet?"

Gülümsüyordu. "Mutlu Noeller, efendim."

29

Gibson Bira Fabrikasını aradı, ancak "Mr. Aengus" Newcastle'da bir bira yarışmasına gitmişti ve gece geç saatte dönecekti. O yüzden Birleşik Krallık Vergi Tahsilat Müdürlüğünü arayıp bu davadan sorumlu olan müfettişle konuştu. Tommy Greenwood'la yüzleşecekse cebinde yeterince cephane bulundurması gerekiyordu. Düşününce, kötü bir benzetme yaptığını fark etti, yine de doğruydu. Kafasını toparlamak için kısa bir yürüyüşe çıkarken arabasını St. Leonard'da bırakmıştı. Artık bütün taşlar yerine oturuyordu. Aengus Gibson, Tam Robertson'la kâğıt oynarken onu vurmuştu. Sonra, cinayeti örtbas etmek için oteli ateşe vermişti. Aradaki bağ bu kadar basit olmalıydı, fakat Rebus'un aklı cevaptan çok soru üretiyordu. En yaramaz günlerinde bile Aengus'un üstünde silah taşıması mümkün müydü? Neden, aynı masada kâğıt oynayan Eck kardeşinin intikamını almaya çalışmamıştı? Aengus'un onun da çenesini bir şekilde kapamış olması gerekmez miydi? Poker masasında bu üç kişiden başkası var mıydı? Peki tabancayı Deek Torrance'a veren kimdi? Ne çok soru vardı...

South Clerk Caddesine yaklaşırken, Bone'un dükkânının önünde park etmiş bir minibüs gördü. Dükkânın vitrinine yeni cam takılıyordu, minibüsün arka kapısı açıktı. Rebus minibüse kadar yürüyüp arkasına baktı. Belli ki bir zamanlar tam bir kasap arabasıydı, sonradan zahmet edip değiştiren olmamıştı. Tezgâhlar, dolaplar ve küçük bir buzdolabının durduğu arka bölümüne bir basamakla çıkılıyordu. Minibüs, şehrin toplu konut alanlarını dolaşarak satış yapıyor olmalıydı. Ev kadınlarıyla yaşlılar, otobüsle şehre inmektense minibüsün arkasında kuyruk olup et alıyorlardı. Eskiden bir domuz olan et kütlesini omzuna atmış beyaz gömlekli bir adam Bone'un dükkânından çıkıyordu.

Eti minibüse götürürken, "Affedersiniz," dedi.

"Bunu teslimatta mı kullanıyorsunuz?" diye sordu Rebus.

Adam başıyla onayladı. "Sadece restoranlara."

"Bir zamanlar bizim mahalleye de bir kasap arabası gelirdi," diye hatırladı.

"Evet, ama bu devirde pek kazançlı olmuyor."

"Her şey değişiyor," dedi Rebus. Adam bunu da başıyla onayladı. Rebus hâlâ minibüsün arkasını inceliyordu. Tezgâhın arkasına geçmek için o bir basamağı çıktı, içeri girdi, tezgâhın menteşeli bölümünü kaldırdı ve küçük, dar kapıyı itip açtı. Dar. Minibüsün arkasını en iyi tanımlayan sözcük buydu. Michael'ın bindirildiği minibüs hakkında söylediklerini hatırladı. Pis kokulu dar bir minibüs. Adam minibüsten

inerken ayağıyla yere yapışmış bir şeyi yerinden oynattı. Bir saman parçasıydı. Kasap arabasında saman ne arıyordu? Bu minibüsle taşınan hayvanlar kim bilir ne zamandır saman yüzü görmemişti.

Rebus dükkânın kapısından içeri baktı. Genç bir tezgâhtar camın takılışına nezaret ediyordu.

Neşeli bir sesle, "Faaliyetimiz devam ediyor efendim," diyerek Rebus'u içeri davet etti.

"Mr. Bone'a bakmıştım."

"Bugün gelmeyecek."

Rebus başıyla minibüsü gösterdi. "Hâlâ mahalle aralarına giriyor musunuz?"

"Ne? Seyyar satış mı?" Genç adam başını salladı. "Sadece toplu teslimatta kullanıyoruz."

Evet, Rebus o kadarını anlamıştı.

Yine yürüyerek St. Leonard'a döndü ve Siobhan'ı buldu. "Söylemeyi unutmuşum..."

"Yeni bir iş mi vereceksiniz?"

"Büyük bir şey değil. Sorgulamak için Pat Calder'ı da karakola getirmemiz gerekiyor. Şu sıralar eve dönmüş olmalı, Eddie'yi evde bulamayınca deliye dönmüştür. İki sevgilinin kavuşmasında bulunamayacağım için üzülüyorum. Ama nasıl olsa mahkemede bir daha buluşacaklar."

Müthiş bir gün geçirmişti, üstelik saat altı bile değildi. Eve döndüğünde öğrencileri mutfakta körili mercimek yemeği yaparken buldu. Michael oturma odasında oturmuş, hipnozla tedavi hakkında yeni bir kitap okuyordu. Artık evde her

şey gayet düzenliydi. İlk aklına gelen tanım "ev gibi" olmuştu. Bir grup ergen öğrenci, bir polis ve eski bir mahkûmun paylaştığı evi tanımlamaya pek uygun değildi belki, ama aklına ilk gelen sözcükler onlardı.

Michael haplarını bitirmiş, şimdiden daha canlı görünmeye başlamıştı. Kontrol için doktordan tekrar randevu alması gerekiyordu, ama Rebus kuşkuluydu: Muhtemelen yeni bir kutu hap verip göndereceklerdi. Oysa yaralar, doğal seyir içinde iyileşecekti. Tek gereken zamandı. İştahı şimdiden yerine gelmişti: İki porsiyon körili yahniyi yutmuştu.

Yemekten sonra hep birlikte salonda oturdular. Öğrenciler şarap içiyordu, Michael istememişti. Rebus elindeki kutudan bira içiyordu. Hiç unutulmayan cinsten müzik de vardı: Stones ve Doors, Janis Joplin ve Pink Floyd'un erken dönemi... O akşamlardan biriydi. Rebus kendini büsbütün bitkin hissediyor, bu durumu aldığı kafein haplarına yoruyordu. Bir yandan Michael için endişeleniyordu, öbür yandan da kendisi o berbat hapları yutuyordu. Gerçi haplar sayesinde hızlı bir hafta sonu geçirmiş, çok az uyuyup bol bol düşünmüştü. Ancak böyle devam edemezdi. Şimdi müzik, bira ve sohbetle iyice gevşemişti, her an kanepede uyuyakalabilirdi.

"Neydi o?"

"Biri sokakta şişe falan kırdı herhalde." Öğrenciler pencereden bakmak için ayağa kalkmıştı. "Hiçbir şey görünmüyor."

"Hayır, bakın. Yolda cam kırıkları var." Rebus'a döndüler. "Biri arabanızın ön camını kırmış."

Gerçekten de biri arabasının ön camını kırmıştı, aşağı inip sokağa çıktığında kendi gözüyle gördü. Komşular, olanları izlemek için kapılara, camlara toplanmıştı, ama çoğu artık içeri giriyordu. Yolcu koltuğunda kocaman bir taş duruyordu, etrafı cam kırıklarıyla doluydu. Yakınlarda bir araba, park ettiği yerden geri geri çıkıyordu. Tam yanına gelince durdu. Yolcu tarafındaki cam indi.

"Ne oldu?"

"Yok bir şey. Ön cama taş atmışlar."

"Ne?" Yolcu, sürücüye döndü. "Bir dakika bekle." Hasarı incelemek için arabadan indi. "Kim böyle bir şey yapmak ister?"

"Kaç isim duymak istersiniz?" Rebus taşı almak için uzandı ve başının arkasına bir şeyin çarptığını hissetti. Bir an için çok anlamsız geldi, ama o arada arabasından yola doğru sürüklenmeye başlamıştı. Bir arabanın yaklaşıp durduğunu duydu. Direnmeye, tırnaklarıyla asfalta tutunmaya çalıştı. Tanrım, bayılacaktı. Beyni bütün kanalları kapatmaya çalışıyordu. Başına gelen her darbe kafatasında dayanılmaz acılara yol açıyordu. Biri pencereyi açmış bağıra çağıra bir şeyler söylüyor, bir yandan uyarıyor, bir yandan şikâyet ediyordu. Şimdi yolun ortasında tek başınaydı. Yolcu koşarak indiği arabaya dönmüş, kapısını kapamıştı. Rebus zorla dört ayak üstüne kalktı, ilk kez yerçekimine karşı koymayı dene-

yen bir bebek gibiydi. Gözlerini kırptı, görüşünü engelleyen buluttan kurtulmaya çalıştı. Sonra iki far gördü ve ne yapacaklarını anladı.

Arabayla üstünden geçeceklerdi.

Yumruk sersemletmek içindi, o da yemişti. Saldırganın, yardım edecekmiş gibi yanaşması. Arthur Tepesinden daha eski bir numara. Arabanın motoru kükredi, lastikler çığlıklar atarak hareketlendi ve arabayı ona yöneltti. Rebus ölmeden önce arabanın plakasını alıp alamayacağını düşündü.

Sonra bir el gömleğinin yakasını kavradı ve kaldırdı, onu çeke çeke yolun kenarına götürdü. Araba ayaklarına dokunmuş, ayakkabılarından birini ayağından çıkarıp havaya fırlatmıştı. Durmadan, hatta yavaşlamadan yokuşa vurup yolun tepesine çıkmış, sonra sağa dönerek gözden kaybolmuştu.

"İyi misin John?"

Michael'dı. "Hayatımı kurtardın Mickey." Rebus'un vücudundaki adrenalin acıyla karışmış, midesini bulandırmıştı. Henüz sindirmediği körili mercimeği kaldırıma kustu.

"Ayağa kalkmaya çalış," dedi Michael. Rebus denedi, ama beceremedi.

"Bacaklarım acıyor," dedi. "Tanrım, bacaklarım çok fena acıyor."

Röntgen filmlerinde ne bir kırık ne de bir çatlak vardı. Yerinden oynamış bir kemik bile yoktu. Hastanedeki kadın doktor, "Sadece ağır zedelen-

meler var Müfettiş," dedi. "Şansınız varmış, öyle bir çarpma ciddi sonuçlara yol açabilirdi."

Rebus başıyla onayladı. "Eninde sonunda buraya hasta olarak geleceğimi tahmin etmem gerekirdi. Son günlerde ziyaretçi olarak o kadar çok geldim ki..."

"Size bir şey getireyim," dedi doktor. "Bir saniye doktor. Laboratuvarlarınız akşamları açık oluyor mu?"

Kadın başını salladı. "Neden sordunuz?"

"Hiç."

Doktor odadan çıktı. Michael yaklaştı. "Nasılsın?"

"Hangisi daha çok acıyor karar veremiyorum. Başım mı, sol bacağım mı?"

"Yeşil sahalar için büyük kayıp sayılmazsın."

Rebus neredeyse gülümsüyordu. Yüz kaslarındaki en küçük bir hareket beynine şimşek benzeri elektrik akımları gönderiyordu. Doktor tekrar odaya geldi. "Alın bakalım," dedi, "bunun biraz yardımı olur."

Rebus ağrı kesici bekliyordu, oysa kadının elinde bir baston vardı.

Geniş sapı kauçuk kaplıydı, gövdesi boyunca açılmış deliklere takılan minik bir çubuk sayesinde yüksekliği ayarlanabiliyordu. Tuhaf, nefesli bir çalgıyı andırıyordu, fakat Rebus hastaneden yürüyerek çıkarken bastonu veren doktora minnet duydu.

Eve döndüklerinde, merakla onları bekleyen öğrencilerden biri daha iyi bir şey getireceği-

ni söyleyip yatak odasına gitti ve sapı gümüşle kemik karışımından yapılmış, siyah ahşap bir baston getirdi. Rebus bastonu denedi. Yüksekliği gayet uygundu.

"Bir hurdacıdan almıştım," dedi öğrenci. "Neden aldın diye sormayın."

"İçine gizlenmiş bir kılıç varmış gibi görünüyor," dedi Rebus. Sapını döndürüp çekmeyi denedi, ama hiçbir şey olmadı. "Yokmuş."

Hastanede Rebus'la konuşan polisler, öğrencilerle de konuşmuştu.

Rebus'un, adının Ed olduğundan emin olduğu baston sahibi, "Bir memur vardı," dedi. "Bize sanki buraya zorla girip evi işgal etmişiz gibi bakıyordu. Israrla, Müfettiş Rebus burada sizinle mi birlikteydi diye sordu. Biz de evet, bizimle birlikteydi dedik. Adam hiçbir anlam veremedi." Gülmeye başladı. Michael bile gülümsedi. Biri bir demlik dolusu bitki çayı getirdi.

Rebus, harika, diye düşündü. Dilden dile dolaşacak yeni bir hikâye çıkarmıştı: Rebus evini öğrencilerle doldurmuş, sonra akşam oturmuş onlarla şarap ve bira içiyormuş. Hastanede ona adamlardan herhangi birini tanıyıp tanımadığını sormuşlardı. Cevap hayırdı. Ne de olsa hareketli bir meslekti. Komşulardan biri arabanın plakasını almıştı. Araba bir Ford Escort'tu, olaydan sadece bir saat önce, Lothian Yolundaki Sheraton Otel'in otoparkından çalınmıştı. Kısa bir süre sonra, muhtemelen Marchmont'tan pek uzak olmayan bir yerde terk

edilmiş olarak bulunacaktı. Üzerinde parmak izine rastlanmayacaktı.

Eve dönerlerken Michael, "Bu adamlar deli galiba," dedi. Rebus, onları eve bırakması için bir devriye aracı ayarlamıştı. "Yaptıkları numara cüret ister."

"Numara falan değildi Michael. Biri umutsuzluğa kapıldı. Dünkü gazetede çıkan yazı adamları fena sarstı." Aslında yaratmak istediği etki tam olarak bu değil miydi? Tepki almak istemişti ve almıştı.

Eve vardığında, ön camı hemen değiştirtmek için gece gündüz açık bir şirkete telefon etti. Maliyeti yüksek olacaktı elbet, ama sabah erkenden arabayı kullanması gerekecekti. Gece uykusunda bacağına kramp girmesin diye dua etti.

30

Elbette kramp girdi. Saat beşte kalktı, oturma odasında gidip gelerek yürüme antrenmanı yaptı, eklemleriyle tendonlarındaki gerilimi azaltmaya çalıştı. Sol bacağına baktı. Kanla dolu göz kamaştırıcı bir bere baldırı boyunca uzanıyor, bütün haşmetiyle bacağının ön tarafına doğru yayılıyordu. Darbeyi, bacağının kaslı arka tarafı yerine, kemikli ön tarafından alsaydı, şimdi bacağında en azından bir kırık olurdu. Hastanedeki doktorun ağrı durumunda tavsiye ettiği gibi iki parasetamol yuttu ve sabah olmasını bekledi. Dün gece uykuya ihtiyacı vardı, ama pek uyuyamamıştı. Bugün aklını kullanması gerekecekti. Tek dileği aklının onu yarı yolda bırakmamasıydı.

Saat altı buçukta apartmanın merdivenlerini zar zor inip, topallayarak arabasına yürüdü. Artık, muhtemelen arabanın toplam ederinden daha değerli bir ön camı vardı. Şehir merkezine doğru akan trafik hâlâ sakindi, şehir dışına çıkan yollarsa bomboştu. Bu yüzden yolculuğu beklediğinden kısa sürdü. Debriyaja basmak, bacağını ta kasığına kadar ağrıtıyordu. North Berwick'e gitmek için kıyı yoluna çıktı ve sık sık vites de-

ğiştirmektense yolculuğun yükünü motora yükledi. Aradığı evi kasabanın öbür ucunda buldu. Aslında bir siteydi, ama toplu konut sitesi değildi. En az on beş, yirmi hektarlık alana kurulmuş, Forth Körfezinin ağzından dev Bass Kayası'na kadar kesintisiz manzarası olan bir siteydi. Rebus mimariden pek anlamazdı, George dönemi diye tahmin etti. Edinburgh'un Yeni Kent semtindeki çoğu binaya benziyordu. Kapının iki yanında yivli sütunları, her kanadında dokuz panel bulunan geniş sürme pencereleri vardı.

Broderick Gibson bahçesindeki kulübede aileden kalma tariflerle oynayarak bira yaptığı günlerden bu yana bir hayli yol almıştı. Rebus arabasını kapının önüne park edip kapının zilini çaldı. Kapıyı açan Mrs. Gibson oldu. Dedektif kendini tanıttı.

"Daha çok erken Müfettiş, bir aksilik mi oldu?"

"Sakıncası yoksa oğlunuzla konuşmak istiyorum. Lütfen."

"Kahvaltı ediyor. Salonda biraz beklerseniz, kendisine..."

"Gerek yok anne." Aengus Gibson hâlâ lokmasını çiğniyor, kumaş peçetesiyle çenesini siliyordu. Yemek odasının kapısında durdu. "Böyle buyurun Müfettiş."

Rebus, mücadeleden yenik çıkan Mrs. Gibson'ın yanından geçerken gülümsedi.

"Bacağınıza ne oldu?" diye sordu Gibson.

"Biliyor olacağınızı düşünmüştüm."

"Sahi mi? Neden?" Aengus masaya oturmuştu. Rebus masada gümüşten, pırıl pırıl bir servis takımı görmeyi bekliyordu: Büyük çorba kâsesi; haşlanmış pirinç, yumurta, balık ve çeşitli sebzelerle dolu, elektrikle ısıtılan büyük servis tabağı, küçük çiroz tabakları, Wedgwood porseleni tabaklar, bir uşağın çay doldurduğu porselen fincanlar olmalıydı. Ancak tek gördüğü, düz beyaz bir tabak ve yağ içinde yüzen sosisli yumurtaydı. Yanında tereyağı sürülmüş kızarmış ekmek ve bir kahve kupası vardı. Aengus'un yanında katlı iki gazete duruyordu: Mairie'nin gazetesiyle *Financial Times*. Masaya yayılmış ekmek kırıntılarından anneyle babanın kahvaltıyı çoktan bitirdiğini anladı.

Mrs. Gibson kapıdan başını uzatmış, "Bir fincan kahve içer misiniz Müfettiş?" diyordu.

"Hayır, teşekkür ederim Mrs. Gibson." Kadın gülümseyerek çekildi.

Rebus, Aengus'a, "Sizin ayarlamış olabileceğinizi düşünmüştüm," dedi.

"Anlayamadım."

"Central Otel hakkında sorular sormaya başlayınca beni susturmak istediğinizi düşündüm."

"Yine mi o hikâye?" Aengus ekmeğini ısırdı.

"Evet, yine o hikâye." Rebus masaya oturdu, sol bacağını ileriye uzattı. Bakın, o gece, Mr. Vanderhyde gittikten sonra uzun süre otelde kaldığınızı biliyorum. Tam ve Eck Robertson adlı iki serserinin hazırlattığı poker masasına oturduğunuzu biliyorum. Birinin ateş edip

Tam'i öldürdüğünü; sizin kan içinde, koşarak mutfağa dalıp gazı açmaları için personele bağırdığınızı da biliyorum. Benim bildiklerim bunlar Mr. Gibson."

Gibson ısırdığı ekmeği yutmakta güçlük çekiyor gibiydi. Bir yudum kahve içip ağzını tekrar sildi.

"Müfettiş," dedi, "bildikleriniz bunlardan ibaretse, pek bir şey bilmiyorsunuz derim."

"Belki bilmediklerimi siz anlatmak istersiniz efendim."

Sessizce oturdular. Aengus boş kupasıyla oynuyor, Rebus onun konuşmasını bekliyordu. Kapı gürültüyle açıldı.

"Defol git evimden!" diye kükredi Broderick Gibson. Üstünde pantolonla yakası açık bir gömlek vardı, kol düğmelerini henüz takmadığı için manşetleri de açıktı. Belli ki karısı haberi, giyinmeyi bitirmesini beklemeden vermişti. "Seni şu anda tutuklatabilirim!" dedi. "Emniyet Müdürü görevden uzaklaştırıldığını söylemişti."

Rebus yaralı bacağını göstererek yavaşça ayağa kalktı, ancak Broderick Gibson acıma duygularına yenilecek adam değildi.

"Yetkin yoksa bizden uzak dur! Bugün ilk işim avukatımla konuşmak olacak."

Rebus artık kapıya gelmişti. Durdu, dönüp Broderick Gibson'ın gözlerinin içine baktı. "Şiddetle tavsiye ederim efendim. O arada, belki Central Otel'in yandığı gece nerede olduğunuzu da avukatınıza söylersiniz. Oğlunuzun başı dert-

te Mr. Gibson. Gerçeği daha fazla saklayamayacaksınız."

"Çık dışarı," diye tısladı Gibson.

"Bacağıma ne olduğunu sormadınız."

"Ne?"

"Yok bir şey efendim, sadece yüksek sesle düşünüyordum."

Rebus, çeşitli resimler, büyük bir avize ve üst kata çıkan şık, döner merdivenin süslediği geniş antre boyunca dış kapıya doğru yürürken evin ne kadar soğuk olduğunu fark etti. Tek nedeni eski oluşu veya mermer kaplı zemini değildi. Evin yüreği soğuktu.

Gorgie'ye geldiğinde, Siobhan fincanına günün ilk kafeinsiz kahvesini dolduruyordu.

"Bacağınıza ne oldu?" diye sordu.

Rebus bastonuyla, fotoğraf makinesinin arkasında vaziyet almış adamı işaret etti.

"Sen ne arıyorsun burada?"

"Petrie'nin yerine geldim," dedi Brian Holmes.

"Doğrusunu isterseniz, ben hiçbirimizin ne aradığını bilmiyorum," dedi Siobhan. Rebus onu duymazdan geldi.

"Sen raporlusun."

"Sıkıldım, raporumun süresi dolmadan işe döndüm. Dün Emniyet Amiriyle konuştum, kabul etti. Ben de geldim." Holmes iyi görünüyordu, ama sesi sinirliydi. "Ama asıl niyetim farklıydı. Eddie'yle Pat'in hikâyesini bir de Siobhan'dan dinlemek istiyordum. Her şey inanıl-

maz geliyor. Dün mezarlıkta ağladım, ama arkasından ağladığım aşağılık herif evinde oturmuş keyif çatıyordu."

"Yakında, keyif çattığı yer hapishane olacak," dedi Rebus. Sonra Siobhan'a döndü. "Bana da biraz kahve versene." Plastik bardağı geri vermeden önce iki büyük yudum kahve içti. "Sağ ol. Gelişme var mı?"

"Henüz kimse gelmedi. Mali Polis'teki ortağımız bile gelmedi."

"Ben diğer konulardan bahsediyordum."

"Bacağınıza ne oldu?" diye sordu Holmes. Rebus da ne olduğunu anlattı.

"Suç bende. Bu işe benim yüzümden karıştınız."

"Haklısın, doğru," dedi Rebus. "Ceza olarak gözünü o camdan ayırmayacaksın." Yine Siobhan'a döndü. "Ee?"

Kadın derin bir nefes aldı. "Dün öğleden sonra Ringan'la Calder'ı sorguya çektim. İkisi de tutuklandı. Ayrıca Mrs. Cafferty'nin, evlenmeden önce veya sonra, hiç sürücü belgesi almadığını öğrendim. Bone'un Mercedes'inin eski sahibi de..."

"Koca Ger Cafferty'miş."

"Biliyor muydunuz?"

"Tahmin ediyordum. Peki Bone'un dükkânının diğer hissedarı kimmiş?"

"Geronimo Holding adında bir şirket."

"Tabii o da Koca Ger'e ait."

"İşin hoş tarafı, Geronimo adı kendi adıyla karısının adından oluşuyor. Peki ne çıkaracağız bunlardan?"

"Bana öyle geliyor ki, Ger dükkândaki hissesini Bone'la girdiği bir bahisten kazandı."

"Ya öyle ya da Bone'un koruma parası adı altında ödediği haraç karşılayamayacağı boyutlara geldi," dedi Holmes.

"Olabilir," dedi Rebus. "Ama bahiste kazanmış olması daha kuvvetli bir ihtimal."

"Ne de olsa, Bone da Cafferty'le girdiği bahiste bir otomobil kazanmış. Demek ki uzun zamandır birlikte kumar oynuyorlar," dedi Siobhan.

Rebus başıyla onayladı. "Sonuçta, aralarında sıkı bir ilişki olduğu ortaya çıkıyor. Henüz kanıtlayamadım, ama sıkı ilişki içinde olan başkaları da var."

"Bir dakika," dedi Siobhan. "Bıçaklanan kuzenle kırılan vitrin camı haraç veya kumar borcuyla ilgiliyse, o zaman iş doğrudan Cafferty'e bağlanıyor. Cafferty dükkânın yarısına sahip olduğuna göre, Cafferty *kendi* dükkânının camını kırdı demektir."

Rebus başını sallıyordu. "İki olayın kumar veya haraç borcuyla ilgili olduğunu söylemedim."

Holmes araya girdi. "Peki bıçaklanan kuzenin bunlarla ne ilgisi var?"

"Vay vay vay," diye alay etti Rebus. "Sen çalışmayı bayağı özlemişsin. Kintoul'un ne ilgisi var bilmiyorum, ama bazı varsayımlarda bulunabilirim."

"Durun," dedi Holmes. "Başlıyoruz."

Mora boyalı, harap, küçük bir araba taksi durağına yaklaşırken üçü de izliyordu. Sürücü kapısı açıldı ve insan dağı zar zor arabadan indi.

"Tüpten diş macunu sıkar gibi," diye bir yorum yaptı Rebus.

"Aman Tanrım, ön koltukları sökmüş olmalı," dedi Holmes.

"Bugün yalnız," dedi Siobhan.

"Cafferty'nin kontrol etmek için bir ara uğrayacağından eminim," dedi Rebus. "Geçmişte fena kazık yemiş, bir daha kimsenin kazık atmasına izin vermez."

Siobhan, Rebus'un sözlerini tekrarladı. "Demek geçmişte fena kazık yemiş? Siz nereden biliyorsunuz?"

Rebus kadına göz kırptı. "Bahisler açık değil miydi?"

İstediği bilgiye ulaşmak için öğle tatili sonrasını beklemek zorunda kaldı. Mahalledeki bir gazete bayiine faks çekmelerini istemişti. Gorgie'deki uzun bekleyişi sırasında olayları Holmes ve Siobhan'la tartıştı. İkisi bir konuda aynı fikirdeydi: Kimse Cafferty aleyhine tanıklık etmeyecekti. İkinci bir konuda da fikir birliği içindeydiler: Cafferty'nin olaylarla ilgisi olduğunu kanıtlayan hiçbir şey bulamamışlardı.

Faksı almak için dışarı çıkmak üzere olan Rebus, "Bugün öğleden sonra bulacağım," dedi.

Bastonla yürümeye alışmıştı. Yürüdüğü sürece bacağı ağrımıyordu. Ancak Cardenden'e kadar araba kullanmanın pek iyi gelmeyeceğini biliyordu. Trene binmeyi düşündü, ama çabucak vazgeçti. Fife'tan aceleyle kaçmak isteyebilirdi,

ama İskoçya Demiryollarının kalkış saatleri uygun değildi.

Saat iki buçuğu biraz geçe kapıyı açıp Hutchy'nin bahisçi dükkânına girdi. Dükkân havasızdı, toz ve köhnelik kokuyordu. Yerdeki sigara izmaritleri büyük ihtimalle geçen haftadan kalmıştı. İki otuz beşte yeni bir yarış başlayacaktı. Birkaç müşteri duvar dibine dizilmiş, radyodaki yayının başlamasını bekliyordu. Rebus dükkânın görünüşüne aldanmadı. Kimse lüks bir dükkânda bahis oynamak istemezdi, çünkü bu dükkân sahibinin çok fazla para kazandığını gösterirdi. Dükkânın görüntüsü bütünüyle müşteri psikolojisiyle ilgiliydi. Bir bakıma, bahisçinin, "Para kazanmıyorum diye şikâyet etmeyin, benim halime bakın. Sizden daha iyi durumda değilim," deyişiydi.

Oysa daha iyi durumdaydı.

Rebus duvara raptiyelenmiş gazetelerden birindeki formu inceleyen tanıdık bir yüz gördü, ancak bütün kasaba tanıdık yüzlerle doluydu. Cam bölmeyle ayrılmış büroya yürüdü. "Mr. Greenwood'la konuşmak istiyorum, lütfen."

"Randevunuz var mı?"

Ancak Rebus artık kadınla konuşmuyordu. Bütün dikkati, gerideki masadan başını kaldırıp bakan adamın üstünde yoğunlaşmıştı. "Mr. Greenwood, ben bir polis memuruyum. Biraz konuşabilir miyiz?"

Greenwood biraz düşündü, sonra ayağa kalktı, cam bölmenin kilidini açıp dışarı çıktı. "Böyle

gelin," diyerek Rebus'u dükkânın arka kısmına götürdü. Başka bir kapının kilidini açtı, daha sıcak ve daha iyi döşenmiş bir büroya girdi.

Masasına oturdu, çekmecesindeki viski şişesine uzanırken, "Bir sorun mu var?" diye sordu.

"Ben almayayım efendim," dedi Rebus. Greenwood'un karşısına oturup gözlerini adamın gözlerine dikti. Bunca yıl sonra hiç kolay olmayacaktı. Ancak bu sefil yaratığın yüzü tıpatıp uyuyordu. Satranç oyuncusu olsa, oyunu bir piyon sürerek açardı, ama Rebus vezirini feda etmeye karar verdi. Koltuğa yayılarak, "Ee Eck, işler nasıl bakalım?" dedi.

Greenwood etrafına bakındı. "Benimle mi konuşuyorsunuz?"

"Başka kiminle konuşabilirim? Benim adım Eck değil. Oyunu sürdürmek mi istiyorsun? Peki öyleyse, sürdürelim." Greenwood kendine koca bir bardak viski doldurdu. "Adın Eck Robertson. Koca Ger'in parasından yüklü bir miktar çalarak Cafferty çetesinden kaçtın. O arada başka bir kişinin de kimliğini çaldın: Thomas Greenwood. Tommy'nin itiraz etmeyeceğini biliyordun, çünkü ölmüştü. O da Koca Ger'in müthiş adam kaybetme numaralarından birinin kurbanıydı. Greenwood'un adıyla kimliğini aldın, Fife'ın en yoksul bölgesine yerleştin, satın aldığın dükkân kâra geçinceye kadar bavul dolusu parayı kullandın." Rebus durakladı. "Nasıl gidiyorum?"

Greenwood, *namı diğer* Eck Robertson, gürültüyle yutkunup bardağını tekrar doldurdu.

"Yalnız Greenwood'un kimliğini fazla benimsemişsin. Buraya yerleştiğinde, Vergi Tahsilat Müdürlüğü eski bir gelir vergisi borcu için peşine düşmüş. Önce mektup yazmışsın, ama sonunda parayı ödemişsin." Rebus faks kâğıtlarını cebinden çıkardı. "Elimde senin mektubunla, *gerçek* Thomas Greenwood'la daha önce yapılmış yazışmaların kopyaları var. Bakalım mahkemede el yazısı uzmanı gördüğü zaman ne diyecek. Jürinin uzman görüşlerinden ne kadar etkilendiğini biliyor musun? Adamlar Perry Mason gibi. Ayrıca, imzaların farklı olduğunu ben bile anlayabiliyorum."

"Yazım zamanla değişti."

Rebus gülümsedi. "Yüzün de değişmiş. Saçın boyanmış, bıyığın kesilmiş, gözlerin lenslerle renklenmiş. Aslında gözlerin elaydı, değil mi Eck?"

"Söyledim ya, adım..."

Rebus ayağa kalktı. "Sen ne dersen de. Eminim Koca Ger seni görür görmez tanır."

"Bir dakika. Otur." Rebus oturup bekledi. Eck Robertson gülümsemeye çalıştı. Bir iki dakikalığına radyosunu açtı, yarışı dinledi, sonra tekrar kapadı. Bire altı veren bir at işi bitirmişti.

"Bahisçiye bir kama daha," dedi Rebus. "Gençliğinden beri atları seviyorsun, değil mi? Ama sen Tam gibi değilsin, Tam bahse girmeyi seviyordu. Seninle de, Ger'in ruhu duymadan parasını çarpabileceğine dair bahse girdi. Ufak ufak söğüşlüyordu, ama damlaya damlaya göl olurmuş. Al." Rebus, Tam Robertson'ın resmini

masanın üstüne attı. "Koca Ger'in ruhu duymasaydı, şimdi buna benzer bir adam olacaktı."

Eck Robertson resme baktı, parmağını üstünde gezdirdi.

"Koca Ger seni de yakalamadan tüymek zorundaydın, parayı alıp ortadan kayboldun. Sonra Radyatör de kaçtı. Ne de olsa Tam'le seni çeteye tanıtan oydu. O da bir şekilde cezalandırılacaktı." Rebus tekrar durakladı. "Yoksa Koca Ger işini bitirdi mi?"

Robertson gözleri hâlâ resimde, omuz silkti.

"Her neyse," dedi Rebus. "Şimdi bir kadeh viski içebilirim." Bacağı fena halde ağrımaya başlamış, bastonun sapını sıkan parmakları bembeyaz olmuştu. Robertson'ın içkiyi koyması birkaç saniye sürdü. "Ee, eklemek istediğin bir şey var mı?" diye sordu Rebus.

"Beni nasıl buldun?"

"Gören olmuş."

Robertson başıyla onayladı. "Şu aşçı... Neydi adı? Ringan mıydı? Cowdenbeath'de bir barda gördüm. Fitil gibi sarhoştu, ben de hemen oradan çıktım. Beni görmediğini sanıyordum, görse bile tanıyamaz diye düşünmüştüm. Yanılmışım demek."

"Yanılmışsın." Rebus, kaşıkla ilaç içiyormuş gibi viskisinden bir yudum aldı.

Robertson birden, "Aengus Gibson'dı," dedi. "Tabanca Aengus Gibson'ın elindeydi."

Sonra hikâyenin geri kalan kısmını anlattı. Tam her zamanki gibi pokerde hile yapıyordu.

Ancak Aengus fark etmiş ve silahını çekmişti. Sonra da Tam'i vurup öldürmüştü.

"Hepimiz kaçıştık."

"Ne?" Rebus kulaklarına inanamadı. "İntikam planları yapmadın mı? O sarhoş çocuk kardeşini öldürdü."

"Kara Aengus'a kimse dokunamazdı. Koca Ger'in arkadaşıydı. Bir yanlış anlama yüzünden, kazayla Mo'nun evine girmesi sonucunda tanışmışlar, çok iyi arkadaş olmuşlardı. Koca Ger'in onunla ilgili büyük planları vardı."

"Ne tür planlar?"

Robertson omuz silkti. "Planlar işte... Para konusunda haklıydın. Vakit varken kaçmanın en doğru şey olacağını düşünmüştüm."

"Peki niye buraya geldin?"

Robertson göz kırptı. "Burası genel hattın dışında bir duraktı. Koca Ger'in Fife'la hiç ilgisi olmamıştı. Fife'a girmeye çalışmak demek, İtalyanlarla Orange'lıları karşısına almak demekti."

Rebus şimdi daha hızlı düşünüyordu. "Peki Aengus Tam'i vurunca Koca Ger ne yaptı?"

"Nasıl yani?"

"Eck, o gece poker masasında Koca Ger de vardı. O ne yaptı?"

"Herkes gibi o da tüydü."

O halde Koca Ger *gerçekten* oradaydı. Robertson'ın gözleri yine kardeşinin resmine takılmıştı. Rebus, Cafferty'nin Aengus için yaptığı "planlar"ın ne olduğunu tahmin edebiliyordu. Düşünsenize, günün birinde Gibson Bira Fabrikasının

başına geçecek olan adamı avucunun içine almıştı. Onca yıldır hâlâ avucunun içindeydi.

"Tabancayı kim götürdü Eck?"

Eck tekrar omuz silkti. Rebus artık dinlemediği hissine kapılmıştı. Bastonuyla masanın kenarına vurdu. "Bu noktaya gelmek için çok çaba harcadın Eck. Hiç kimse takdir etmediyse bile Eddie Ringan seni çok takdir ediyordu. Ortadan kaybolmanın mümkün olduğunu senden öğrendi. İnsanın peşinde Koca Ger gibi bir adam varsa, işe yarar bir dersti. Cafferty insanları ortadan yok etmeyi iyi biliyor, değil mi? Çuvala doldurup denize atıyor. Yaptığı o, değil mi?"

"Bir süre sonra, evet."

Rebus kaşlarını çattı. Ancak Eck Robertson'ın sonraki sözleri, Rebus'u tam on ikiden vurdu.

"Bir kasap minibüsü kimsenin dikkatini çekmez."

Rebus başıyla onaylayarak gülümsedi. "O konuda haklısın işte." Dudaklarını ıslattı. "Eck, onun aleyhine tanıklık yapar mısın? Kapalı bir duruşma yapılsa, hatta kimliğin gizli tutulsa... Yapar mısın?"

Ancak Eck Robertson başını sallıyordu. Kapı gürültüyle açıldığında hâlâ başını sallıyordu. Ah, duvardaki forma bakan tanıdık yüz... Midden'da bilardo oynayan gençti.

"İyi misin Tommy?"

"İyiyim Sharky, iyiyim." Oysa "Tommy Greenwood" pek iyi görünmüyordu.

"Çık dışarı delikanlı," dedi Rebus. "Mr. Greenwood'la iş konuşuyoruz."

Sharky duymazdan geldi. "Onu dışarı atayım mı Tommy?"

Tommy Greenwood cevap verecek fırsat bulamadı. Rebus bütün gücüyle bastonun sapını, alttan Sharky'nin burnuna itti, sonra daha da büyük bir güçle dizlerine vurdu. Delikanlı yere yığıldı. Rebus ayağa kalktı. Bastona bakıp, "Her işe yarıyor," dedi. Sonra ucunu kaldırıp Eck Robertson'a doğrulttu. "Resmi hatıra diye sakla, Eck. Bu arada, tekrar geleceğim. Cafferty aleyhine tanıklık etmeni istiyorum. Şimdi değil, daha vakit var. Önce onu sağlam delillerle mahkemeye çıkarmam lazım. Sen ifade vermezsen, Eck Robertson'u yeniden canlandırabilirim. İyi düşün. Öyle ya da böyle, Koca Ger'in haberi olacak."

Haberi, Forth Yolu Köprüsünü geçerken radyodan duydu.

"Lanet olsun," deyip gaza yüklendi.

31

Rebus, bira fabrikasının ana kapısından girerken kimliğini gösterdi. Olay yerinde bir tek polis arabası kalmıştı, ambulanstan da eser yoktu. İşçiler birbirine sokularak küçük gruplar oluşturmuş, fısıltıyla konuşup sigara ve dedikodu alışverişi yapıyordu.

Rebus komiser muavini dedektifi tanıyordu. Edinburgh'un batısında çalışan adamın talihsiz adı Robert Burns'dü.[1] Bu Burns, uzun boylu, cüsseli, kızıl saçlı ve çilliydi. Bazı pazar günleri öğleden sonra Mound'ın dibinde, çevrede gezinen kâfirlere fırça çekerken görülürdü. Rebus, Burns'ü gördüğüne sevinmişti. Vaazlarıyla insana cehennem azabı çektirebilirdi, ama asla kaçak oynamazdı.

Burns muazzam alüminyum tankı gösterdi. "Tepesine çıkmış." Evet, Rebus gayet iyi görüyordu. Tankın tepesine çıkan metal basamakların yanı sıra, aşağı yukarı her on metrede bir tankın çevresini saran dar setler vardı. "Tepeye çıkınca atlamış. İşçilerin çoğu onu görmüş, hepsi aynı

[1] Ünlü İskoç şair, yılbaşı geceleri söylenen "Auld Lang Syne" şarkısının sözlerinin yazarı –çn.

şeyi söyledi. Kararlı adımlarla son basamağa kadar tırmanmış, sonra kollarını açıp atlamış. İçlerinden biri Olimpiyatlarda bile o kadar iyi bir atlayış görmediğini söyledi."

"O kadar iyiymiş demek?" Tanka bakan yalnız onlar değildi. İşçilerin bazıları da ara sıra başlarını kaldırıyor, Aengus Gibson'ın atlayışını gözlerinin önüne getiriyorlardı. Asfalta çakılınca akordeon gibi büzüşüp dağılmış olmalıydı. Yerde sanki iri bir kaya düşmüş gibi bir oyuk vardı.

Burns anlatmaya devam etti. "Babası peşinden yukarı çıkmaya çalışmış ama fazla ileri gidememiş. Adam yaşlı tabii, kalbinin o kadar dayanması bile mucize sayılır. Üçüncü setten aşağı indirmişler."

Rebus üçüncü sete baktı. "Dante gibi, değil mi?" dedi, Burns'e göz kırptı.

"Babası kazaydı diyor."

"Elbette öyle diyecek."

"Ama değildi."

"Elbette değildi."

"Atladığını söyleyen en az on görgü tanığı var."

Rebus düzeltti: "İşini kaybetme tehlikesiyle burun buruna gelirse fikrini değiştirebilecek en az on tanık."

"Evet, o da doğru."

Rebus derin bir nefes aldı. Şerbetçiotu kokusunu severdi, fakat bundan sonra kokunun ona farklı geleceğini biliyordu. Artık hep, tıpkı bu an gibi kokacaktı ve bu sahne gözünde tekrar tekrar canlanacaktı.

"Tanrı verdi, Tanrı aldı," dedi Burns. "Bu arada, bacağına ne oldu?"

"Tırnağım batmış," dedi Rebus. "Onu da Tanrı verdi, ama hastane çıkarıp aldı."

Burns, Rebus'un ağzında kolayca çıkan bu küfür karşısında başını sallıyordu ki arkalarındaki binada bir pencere açıldı.

"Sen!" diye bağırdı Broderick Gibson. "Onu sen öldürdün! Sebebi sensin!" Düz tutmayı beceremediği çarpık parmağı Rebus'u gösteriyordu. Gözleri ıslak cam gibiydi, güçlükle nefes alıyordu. Biri ellerini omuzlarına koymuş, onu yavaşça camdan içeri çekmeye çalışıyordu. Rebus'a, "Bunun bedeli ödenecek!" diye bağırdı. "Bu lafımı bir kenara yaz! Bunun bedeli ödenecek!"

Sonunda yaşlı adamı içeri çektiler, pencere arkasından hızla kapandı. İşçiler şimdi iki polise bakıyordu.

Rebus arabasına yönelirken, "Sana söyledi galiba," dedi. Buraya kadardı. Aengus Gibson, Tam Robertson'ı öldürmüştü. Şimdi Aengus da ölmüştü. Hikâye burada bitiyordu. Rebus, Aengus'un ailesinden olmadığı halde çok öfkelenecek birini daha tanıyordu: Koca Ger Cafferty. Cafferty Kara Aengus'u korumuş, hatta belki şantaj yapmış, geçen süre boyunca genç adamın bira fabrikasının başına geçeceği günü beklemişti. Aengus ölünce büyük projesi cehennemin dibini boylamıştı. İyi de olmuştu.

Yine de Cafferty bu olay yüzünden suçlanmayacak, ceza da almayacaktı.

Eve döndüğünde, Michael'ın bir haberi vardı.

"Doktor sana ulaşmaya çalışıyor."

"Hangisi? Son günlerde öyle çok doktor gördüm ki..."

"Doktor Patience Aitken. Anladığım kadarıyla onu atlattığını zannediyor. Taktiğin işe yaramış."

"Taktik falan değil. Şu sıralar aklımda çok şey var."

"Tabağındaki yemeği bitirmezsen, tatlı yiyemezsin." Michael gülümsedi. "Tatlı bir kadına benziyor."

"Öyledir. Hıyarlık eden benim."

"Öyleyse ziyarete git."

Rebus kendini kanepeye attı. "Belki giderim. Ne okuyorsun?" Michael kitabın kapağını gösterdi. "Yine mi hipnozla tedavi? Konuyla ilgili bütün kitapları okumuşsundur herhalde."

"İşin daha çok başındayım." Michael durakladı. "Ders alacağım."

"Sahi mi?"

"Hipnoz uzmanı olacağım. İnsanları hipnotize edebiliyorum."

"Birine donunu indirip köpek gibi havlamasını söylemek eğlenceli olmalı."

"Öyle, ama daha yararlı işler de yapabilirim."

"Gülmek en iyi ilaçtır derler."

"Kapa çeneni John, ben çok ciddiyim. Chrissie'yle çocukların yanına taşınacağım."

"Ya?"

"Onunla konuştum. Bir daha denemeye karar verdik."

"Çok romantik."

"Evet, en azından birimizin ruhunda romantizmin kırıntıları var demek." Michael telefonu alıp Rebus'a uzattı. "Şimdi doktoru ara."

"Baş üstüne," dedi Rebus.

Broderick Gibson nüfuzlu adamdı, bunu inkâr etmek mümkün değildi. Çarşamba sabahı gazeteler, Fountainbridge, Edinburgh yakınlarındaki Gibson Bira Fabrikasında meydana gelen "elim kaza"dan bahsediyordu. Kimi Aengus'un Kara Aengus olduğu günlerden kalma fotoğrafları, kimi de hayır kuruluşlarına hizmet eden örnek insan haline geldiği günlere ait fotoğraflarını kullanmıştı. İntiharın esamesi okunmuyordu. Aengus'un babası yine olayı hasıraltı etmiş, gerçeği bir kere daha saklamayı başarmıştı. Broderick Gibson'ın müdahalesi herkes için olağan hale gelmişti.

Onu çeyrek geçe Rebus'a bir telefon geldi. Arayan Emniyet Amiri Watson'dı.

"Burada seni görmek isteyen biri var," diyordu. "Görevden uzaklaştırıldığını söyledim, ama ısrarla seni istiyor."

"Kimmiş?" diye sordu Rebus.

"Vanderhyde adında kör bunağın teki."

Rebus geldiğinde Vanderhyde hâlâ bekliyordu. Aklını çevresindeki seslere vermiş, oldukça rahat görünüyordu. Konuşanlar, çalan telefonlar, klavye tıkırtıları... Rebus'un masasının önündeki sandalyeye oturmuştu. Rebus par-

mak ucunda sandalyenin çevresinden dolaşıp yerine oturdu. Bir iki dakika Matthew Vanderhyde'ı izledi. Koyu renk takım elbiseyle beyaz gömlek giymiş, siyah kravat takmıştı. Yas giysisiyle geziyordu. Kucağında mavi, karton bir dosya duruyordu. Bastonunu sandalyesinin kenarı dayamıştı.

Birden, "Ee Müfettiş," dedi, "yeterince incelediniz mi?"

Rebus müzipçe gülümsedi. "Günaydın Mr. Vanderhyde, beni ele veren neydi?"

"Baston gibi bir şey kullanıyorsunuz. Masanızın köşesine çarptı.

Rebus başıyla onayladı. "Ne kadar üzüldüğümü..."

"Annesiyle babası kadar üzülmüş olamazsınız. Aengus'u bugünlere getirebilmek için çok emek verdiler. *Zor* bir çocuktu. Annesiyle babasının hayatını zehir etmişti. Şimdi bütün emekler boşa gitti." Vanderhyde sandalyesinde öne eğildi. Görseydi, Rebus'un gözlerinin içine bakıyor olacaktı. Rebus şimdi Vanderhyde'ın gözlüğünde kendi yüzünün yansımasını görüyordu. "Ölmeyi hak etmiş miydi Müfettiş?"

"Seçme hakkı vardı."

"Var mıydı?"

Rebus rahibin sözlerini hatırlıyordu. *Ömrünün kalan kısmını hatıralar ve suçluluk duygusuyla yaşayabilecek misin?* Vanderhyde Rebus'un cevap vermeyeceğini biliyordu. Yavaşça başını sallayıp tekrar arkasına yaslandı.

"O gece oradaydınız, değil mi?" diye sordu Rebus.

"Nerede?"

"Poker masasında."

"Gözü görmeyen insan kâğıt oynayamaz Müfettiş."

"Gözü gören birinin yardımıyla oynayabilir." Rebus bekledi. Vanderhyde, bir Viktorya dönemi beyefendisinin balmumu heykeli gibi dimdik, kımıldamadan oturuyordu. "Broderick Gibson gibi birinin..."

Vanderhyde'ın elleri mavi dosyanın üzerinde kımıldadı, dosyayı kavradı, sonra masanın üzerinden uzattı.

"Broderick bunu size vermemi istedi."

"O ne?"

"Bana söylemedi. Kendisinin kuşkuları var, ama senin işine yarayacağını umuyor. Tek söylediği buydu. Vanderhyde durakladı. "Ben de merak edip kendime göre bir inceleme yaptım. Defter gibi bir şey olmalı." Rebus ağır dosyayı aldı, Vanderhyde elini çekti, el yordamıyla bastonunu bulup sapına tutundu. "Aengus'un üstünde birtakım anahtarlar bulunmuş. Bilinen kilitlerin hiçbirine uymayan anahtarlar... Broderick dün gece, her ay düzenli olarak bir emlak bürosuna yapılan ödemelerin banka dekontlarını bulmuş. Emlakçinin bağlı olduğu şirketin genel müdürünü tanıdığı için ona telefon etmiş. Anlaşılan, Aengus Blair Caddesinde bir daire kiralamış."

Rebus caddeyi biliyordu, aslında High Caddesiyle Cowgate arasında, saygınlıkla sefahatin bir arada, hassas bir dengeyle hüküm sürdüğü dar bir geçitti. "Kimsenin haberi yok muymuş?"

Vanderhyde başını salladı. "Aengus kendine bir in yapmış Müfettiş. Broderick'e bakılırsa tam bir sıçan deliğiymiş. Küflenmiş yiyecekler, boş şişeler ve pornografik videolar bulmuş."

"Sıradan bir bekâr evi yani."

Vanderhyde bu küçük şakayı duymazdan geldi. "Bu defteri de orada bulmuş."

Rebus dosyayı çoktan açmıştı. İçinde büyük boy, spiral ciltli bir defter vardı. Başlık konulmamıştı, ama dar satırları yazılarla doluydu. İlk birkaç satır, Rebus'a önündekinin ne olduğunu anlatmaya yetti: Aengus'un günlüğüydü.

32

Rebus masasında oturup defteri okudu. Görevden uzaklaştırılmış olmasına rağmen kimse onu rahatsız etmedi. Sonunda güneş günü terk etti, büro yavaş yavaş boşaldı. Çevresinde olup bitenlerin o kadar farkında değildi ki tek başına bir hücreye kapatılsa aldırmazdı. Telefonu açık bırakmış, başını elleriyle sakladığı deftere gömmüştü; görüntüsü rahatsız edilmek istemediğini açıkça belli ediyordu.

Önce günlüğü baştan sona, hızla gözden geçirdi. Her sayfasının soruşturduğu olayla ilgili olmasını beklemiyordu. İlk sayfalar çılgın partileri, bugün hâlâ saygın "şahsiyetler" olan evli kadınlarla yazlık malikânelerde kurduğu ahlaksız ilişkileri, aynı kadınların kızlarıyla beraberliklerini anlatıyordu. Annesi ve babasıyla, genellikle para yüzünden yaptığı tartışmaları... Para. İlk sayfalarda para lafı sıkça geçiyordu. Seyahatlerde harcanan paralar, arabalar, şampanya, giysiler... Ancak günlük hayli tuhaf bir yazıyla başlıyordu.

Bazen, çoğunlukla da yanımda başkaları olduğu halde kendimi yalnız hissettiğim za-

manlar, gözümün ucuyla birini görüyorum. Ya da görmüşüm gibi geliyor. Başımı çevirip baktığımda, orada kimse olmuyor. Belki bir nesne ya da açık bir kapıyla veya pencereyle bütünleşen zeminin yarattığı, insanı andıran ilginç bir görüntü ortaya çıkmış oluyor. Kapıyla pencereyi özellikle belirtiyorum, çünkü son yaşadığım örnek öyleydi.

Ancak, gerçekten de bir şeyler gördüğüme iyiden iyiye inanmaya başlıyorum. Gördüğüm, daha doğrusu bana gösterilen, benim. Benim öteki yarım. Çocukken kiliseye gider, hayaletlere inanırdım. Hayaletlere hâlâ inanıyorum.

Rebus, sonraki sayfanın başına atladı:

Bu günlüğü okuyan her kimse –evet, senden bahsediyorum sevgili okur– ancak ben öldükten sonra okuduğunu bilmenin güveniyle yazıyorum. Hiç arkadaşım, sırdaşım olmadığı için günlüğün burada olduğunu kimse bilmiyor, birinin gizlice göz atması bile mümkün değil. Evimi soymaya gelen bir hırsız alıp götürebilir elbette, ama yazık olur: Bu evdeki en değersiz şey bu defter. Ancak ben yazmayı sürdürürsem belirli bir değer kazanabilir.

Tarih sırasında büyük boşluklar vardı. Bazen koca bir yıl, birkaç günün olaylarıyla özetlenmişti. Anlaşılan Kara Aengus, hayatının diğer yönle-

ri gibi günlük yazmakta da pek düzenli değildi. Oysa beş yıl önce, art arda yazılmış pek çok günün anıları vardı. Mo'nun dairesine kazayla girişi, Aengus'un Mo'yla arkadaş olması, onun aracılığıyla Morris Cafferty adında biriyle tanışması ayrıntılarıyla anlatılmıştı. Bir süre sonra Cafferty'le partilerde, barlarda, kulüplerde daha sık karşılaşmaya başlayınca, Cafferty kısaca "Koca Ger" adını almıştı.

Öte yandan, Rebus'un asıl ilgilendiği gün, sayfalar dolusu yazıyla en ayrıntılı anlatılan gündü.

Aslında burası hiç fena bir yer değil. Hemşirelerle hastabakıcılar gayet anlayışlı, her an bir fıkra veya hikâye anlatmaya hazırlar. Kendimi alakasız bir yerde bulduğum zaman beni nezaketle ikna edip odama götürüyorlar. Koridorlar uzun, labirent gibi. Bir keresinde bir koridorda bir ağaç gördüm, meğer cama boyanmış bir resimmiş. Gerçek olmadığına aklım yatsın diye hemşire elimi tutup soğuk cama koydu.

O da diğerleri gibi bana gizlice votka getirmeyi reddetti.

Odamın penceresinden bir sincap görüyorum, kızıl bir sincap galiba. Ağaçtan ağaca zıplayıp, kötü bir saç tıraşı gibi budanarak gelişmesi engellenen bitki çeşitleriyle kaplı tepelerin ardında kayboluyor.

Ben aslında o kır manzarasını hiç görmüyorum. Tek gördüğüm bir oda, bu hastane-

den çıktıktan sonra bile zamanımın büyük bölümünü geçireceğim bu oda...

Neden o gece babamı pokere götürmek için o kadar dil döktüm sanki? Cevabı şimdi biliyorum. Çünkü Cafferty babamın orada olmasını istemişti. Babam da hevesliydi doğrusu. Bana en büyük mirası olan vahşiliğinin kıvılcımları hâlâ gözlerinde yanıp sönüyor. Ne yazık ki gelemedi. Gelseydi, o gece farklı sonuçlanır mıydı acaba diye düşünüp duruyorum.

Matthew Amca'yla barda buluştum. Tanrım, yine içimi baydı. Milliyetçi iblislerle, gulyabanilerle amatörce dirsek teması kurdu diye kendini adam sanıyor. Dilimin ucuna kadar geldi, ama asıl Cafferty gibi adamların adam sayıldığını söyleyemedim. Perde arkasında iş bağlayanlar, iş bitirenler onlar. Kısacası, gün onların günü, işler onların elinden çıkıyor. Hem de ne işler...

Tam Robertson beni birinci katta kurdukları poker masasına davet etti. Ortaya konacak para pek yüksek değildi, hem gerektiğinde birkaç dakikalığına Blair Caddesine kaçıp para alabilirdim. Tam Robertson'un şöhretini duymuştum elbette. Kendine özgü bir kâğıt dağıtma şekli vardı, sağ dirseğini iyice çıkarıp yukarıda tutardı. Ben nasıl becerdiğini anlayamadım, ama bazıları o şekilde dağıtırken kâğıtları görebildiğini söylüyordu. Kardeşi Eck, bu tuhaf hareketi gençliğinde kolu-

nu kırmış olmasıyla açıklıyordu. Ben hileden hurdadan pek anlamam, zaten birkaç sterlin kaybetmeyi göze almıştım, ama masada biri hile yapmaya kalkarsa bunu anlayacağımdan emindim.

Sonra diğer iki oyuncu geldi, o zaman hile yapılmayacağını anladım. Çünkü gelenlerden biri Cafferty, diğeri de mesleği kasaplık olan Jimmy Bone adında bir adamdı. Tombul yüzü, kırmızı yanakları, sosis kalınlığındaki parmaklarıyla kasaba benziyordu zaten. Dahası, yeni yıkandığı belliydi. İnsan bir kasaplara, bir doktorlara, bir de mezbaha işçilerine bakınca o izlenimi edinir. Temizden daha temiz görünürler.

Şimdi düşünüyorum da, aslında Cafferty de öyle görünüyordu, Tam de, Eck de... Tam sürekli ellerini ovuşturuyor, etrafa limon aromalı sabun kokuları yayıyordu. Veya tırnaklarını inceliyor, içlerini temizliyordu. Üstüne başına bakınca aklınızın ucundan bile geçmezdi, fakat Tam patolojik bir temizlik hastasıydı. O zaman fark etmemiştim, fakat şimdi anlıyorum ki Robertson kardeşler Cafferty'nin gelmesine hiç memnun olmamışlardı. Kasap da Cafferty'nin tatlı diline kanıp masaya oturduğu için pişmandı. Yeterince borcum var zaten, diye şikâyet ediyordu, ama Cafferty itiraz istemiyordu.

Kasap berbat bir poker oyuncusuydu. Kötü bir el geldiği zaman yüzünü buruştu-

ruyor, eli iyiyse oturduğu yerde kımıldanıp ayaklarını sallıyordu. Saatler ilerledikçe Cafferty'le Robertson kardeşler arasında bir sürtüşme olduğu ortaya çıktı. Cafferty durmadan işinden şikâyet ediyordu. Yavaşlamıştı, para eskisi gibi akmıyordu. Sonra birden bana döndü ve masanın üstünde duran elime vurdu.

"Sen kaç ölü gördün bakayım?"

Cafferty'nin yanında her zamankinden daha fazla horozlanırdım. Çoğunlukla, hak edilmemiş bir rahatlık duygusunun sonucuydu.

"Fazla değil," dedim (Ya da ona benzer rastgele bir şey söyledim.)

Cafferty üsteledi. "Hiç görmedim desene." Benden cevap beklemiyordu. "Ben onlarcasını gördüm. Evet, onlarca... Dahası Kara Aengus, ben de payıma düşen kadarını öldürdüm."

Elini kaldırdı, arkasına yaslandı, sustu. Sonraki el sessizlik içinde dağıtıldı. Keşke Mo orada olsaydı. Onu sakinleştirmek için ne yapacağını bilirdi. Cafferty viskiyi şişeden içiyor, ağzında çalkaladıktan sonra gürültüyle yutuyordu. Ayıkken ne yapacağı belli olmaz, sarhoşken tehlikelidir. Onu bu yüzden seviyorum, hatta tuhaf bir hayranlık duyduğumu bile söyleyebilirim. İstediğini elde etmek için ne gerekiyorsa yapıyor. Onunki gibi tek yönlü işleyen bir aklın da kendine özgü

bir çekiciliği var. Onun yanındayken, normal şartlarda beni ukala bir züppe veya birinin deyimiyle "üstüne işenmiş bok parçası" gibi gören insanlardan saygı görüyordum. Benden o şekilde söz ettiklerini anlattığım zaman Cafferty çok kızmış, özellikle de o sözü sarf eden adamı ziyarete gitmişti.

Peki benimle vakit geçirmek istemesinin sebebi ne? O geceden önce, birbirimizin gözündeki ateşi gördüğümüze inanırdım. Oysa şimdi bunun doğru olmadığını biliyorum. Benimle vakit geçiriyordu, çünkü onun için amacına ulaşmasını sağlayacak bir başka araçtım. Onu nihai hedefine götürecek bir maşa...

Ben votka içiyordum. Önce portakal suyuyla, sonra sek; ama hep bardakta ve hep buzla. Robertson'lar bira içiyordu. Yerde, ikisinin arasına yerleştirilmiş bir bira kasası vardı. Kasap, Cafferty lütfedip bardağına doldurduğu zaman viski içiyordu, ancak zavallı kasap bir yudum viski için uzun süre beklemek zorunda kalıyordu. Bir iki dakika içinde yirmi sterlin içeri girdim, on beş dakikanın sonunda altmış sterlin kaybetmiştim. Cafferty tekrar elini elimin üstüne koydu.

"Ben çıkıp gelmeseydim, sırtındaki gömleği, kıçındaki donu alırlardı," dedi.

"Ben asla hile yapmam," dedi Tam Robertson. Anladığım kadarıyla Cafferty başından beri onun bir şey söylemesini istiyordu. Robertson, konuşurken dudağını ısırmıştı.

Cafferty hile yapmadığından emin olup olmadığını sordu. Robertson hiçbir şey söylemedi. Kardeşi ortalığı yatıştırmaya, herkesin ilgisini oyuna çekmeye çalıştı. Ancak Cafferty dağıtılan kâğıtları elin alırken Tam Robertson'a sırıtıyordu. Biraz sonra tekrar başladı.

"Çok adam öldürdüm," dedi. Gözleri benim üstümdeydi, ama sözleri Robertson'ları hedef alıyordu. "Ama birini bile sebepsiz yere öldürmedim. Kiminin bana borcu vardı, kimi bana yanlış yapmış, beni aldatmaya kalkmıştı. Benim gördüğüm kadarıyla, hepsi başlarına gelecekleri biliyordu. Öyle değil mi?"

Söyleyecek başka şey bulamadığım için haklı olduğunu söyledim.

"İnsan bir işin içine girdi mi, katlanması gereken sonuçları olacağını bilir, öyle değil mi?" Yine başımla onayladım. "Kara Aengus," dedi, "hiç birini öldürmeyi *düşündün* mü?"

"Defalarca."

Gerçi şimdi, keşke çenemi tutsaydım diyorum, ama doğruydu. Benden daha zengin, benden daha yakışıklı, en güzel kadınlara sahip olan erkeklerle beni reddeden kadınları öldürmek istiyordum. Sarhoşken bana içki vermeyi reddeden, gülümsediğim zaman bana karşılık vermeyen, otellerde adı anons edilen, Hollywood'da filmlerde oynayan, büyük çiftliklere, şatolara, kendi özel ordularına sahip olan insanları öldürmek istiyordum. Bu yüzden cevabım çok açıktı.

"Defalarca."

Cafferty başını salladı. Viski şişesi neredeyse boşalmıştı. Bir şeyler olacağını, şiddet içeren bir şeyler yapacağını hissediyordum. Hazırlıklıydım, daha doğrusu hazırlıklı olduğumu sanıyordum. Robertson'lar her an infilak edecekmiş veya çökecekmiş gibi görünüyordu. Tam'in elleri masanın kenarında, ayağa fırlamaya hazır durumdaydı. Sonra kapı açıldı, mutfaktan biri geldi. Bir süre önce sipariş ettiğimiz sandviçleri getirmişti. Tütsülenmiş somon ve rosto. Adam parasını almak için bekledi.

Cafferty yavaşça, "Hadi Tam," dedi, "bu gece şansı yaver giden sensin. Adamın parasını ver."

Tam gönülsüzce birkaç banknot ayırıp uzattı.

"Bahşiş de ver," dedi Cafferty. Bir banknot daha uzandı. Garson odadan çıktı. "Çok hoş bir jestti," dedi Cafferty. Dağıtma sırası ondaydı. "Ne kadar kaybettin Kara Aengus?"

"İdare ediyorum," dedim.

"Ne kadar diye sordum."

"Kırk kadar." Aslında, bir noktada yüz sterlin kadar vermiştim, sonra arka arkaya gelen iki iyi el kaybımın bir kısmını karşılamıştı. Dahası, masadaki hiç kuşkusuz en iyi iki oyuncu –ki bunu söylemekle Robertson kardeşleri kast ediyorum– oyuna konsantre olmakta güçlük çekiyordu. Oda sıcak değildi,

ama Eck'in favorilerinden ter akıyordu. Ara sıra elinin tersiyle terini siliyordu.

Cafferty, sohbet eder gibi, "Seni kırk sterlin dolandırmalarına izin mi vereceksin?" diye sordu.

Tam Robertson ayağa fırladı, kalkarken sandalyesi arkaya devrildi.

"Daha fazla dayanamayacağım!"

Fakat Eck sandalyeyi kaldırıp düzeltti ve kardeşini çekip oturttu. Cafferty dağıtmayı bitirmiş, olan bitenin farkında değilmiş gibi kendi kâğıtlarını inceliyordu. Kasap birden ayağa kalktı, kusacağını söyledi. Sonra hızlı adımlarla odadan çıktı.

"Geri dönmeyecek," diye açıkladı Cafferty.

Ben de erken yatmayı düşündüğüm yolunda sudan bir bahane uydurdum. Cafferty bana döndüğünde yüzü ve sesi, o güne kadar tanık olduğum birçok kişiliğinden hiçbirine benzemiyordu.

"Sen bebekliğinden beri tek bir gece bile erken yatmamışsındır," dedi. Yeniden dağıtmak için kâğıtları toplamaya başlamıştı. Yanaklarımın kızarmaya başladığını hissediyordum. Benimle konuşurken yüzünde tiksinmeye yakın bir ifade vardı. Kendi kendime çok fazla içtiğini söyleyip duruyordum. İnsanlar sarhoş olunca saçma sapan konuşur, diyordum içimden. Hale bak, sarhoş saçmalıklarından şikâyet edecek durumdaymışım gibi...

Kâğıtları tekrar dağıttı. Konuşma sırası ona geldiğinde ortaya bir sterlin attı, sonra kâğıtlarını masaya kapattı. Elini pantolonunun kemerine attı. Başından beri takım elbiseyle oturuyordu, her zaman çok şık giyinir. Polisler kılığı kıyafeti yerinde adamlara bulaşmaya çekinirler, el kaldırmaya cesaret edemezler, der.

Bir keresinde, "İyi kumaşa zarar vermek istemezler," demişti. "İskoçlar nekestir, bilirsin."

Bu sefer, elini kemerinden çektiğinde bir tabanca tutuyordu. Robertson'lar hemen itiraz etti, oysa ben gözümü tabancadan ayıramıyordum. Daha önce de tabanca görmüştüm, ama hiç o kadar yakından ve hiç o şartlar altında görmemiştim. Bütün gece hiçbir etki göstermeyen votka aniden, kanalizasyona akan atık su gibi damarlarımda dolaşmaya başlamıştı. Bir an kusacağımı sandım, ama yutkunup gelenleri geri gönderdim. Bayılacağımı bile düşündüm. O arada Cafferty, gayet sakin bir sesle Tam'in kendisini nasıl dolandırdığını anlatıyor, paranın nerede olduğunu soruyordu.

"Üstelik Kara Aengus'a da hile yaptın," dedi. Doğru olmadığını söylemek istedim, fakat ağzımı açarsam kusacağımdan korktum. Bu nedenle sadece başımı salladım ve kendimi daha da kötü hissettim. Olayı dürüstçe ve aynen olduğu gibi yazmaya çalışırken

duyduğum acıyı ve hüsranı anlayamazsın. O gecenin üstünden on dört hafta geçti, her gece uyur uyanık yatarken tekrar tekrar hatırlıyorum. Burada bana ilaç veriyorlar, alkol kesinlikle yasak. Gündüzleri bahçede dolaşabiliyorum. Konuşarak sorunumdan kurtulmama yardımcı olması gereken "yüzleşme grupları" var. Tanrım, keşke o kadar kolay olsaydı! Babamın ilk yaptığı beni ayak altından çekmek oldu. *Kendi* yöntemlerini uyguladı. Onun bulduğu çözüm beni tatile göndermek oldu. Annemin gözetiminde New England'a, Bar Limanında evi olan teyzemi ziyarete gittim. Annemle konuşmaya çalıştım, ama pek yararı olmadı. Yüzüne yapışmış merhamet dolu bir gülücükle budala gibi görünüyordu.

Konu dışına çıktım, ama o kadar da önemli değil. Poker gecesine dönelim. Daha sonra ne olduğunu tahmin etmişsinizdir. Cafferty'nin elini bir kere daha elimin üstünde hissettim, yalnız bu sefer çekip kaldırdı. Sonra tabancayı elime yerleştirdi. O soğuk sertliğini şimdi bile hissedebiliyorum. Bir yarım tabancanın sahte olduğunu, Robertson'ları korkutmak için numara yaptığını düşünürken, diğer yarım tabancanın gerçek olduğunu biliyor, ama kullanacağına inanmıyordu.

Sonra işaretparmağım tetiğe oturuncaya kadar parmaklarımı sıktı. Artık eli, elimi tümüyle kavramıştı. Nişan aldı, kendi parmağıyla benim parmağıma bastırdı ve odada bir

patlama duyuldu, barutun geniz yakan dumanı her yana dağıldı. Hepimizin yüzünde kandan çiller oluşmuştu. Tenimde önce bir anlık sıcaklık, ardından bir soğukluk hissettim. Eck kardeşinin üstüne eğilmiş, bir şeyler söylüyordu. Tabancayı masaya bıraktım. O anda olanları tam anlamıyla kavrayamıyordum, ancak Cafferty'nin tabancayı naylon torbaya koyduğunu gördüm. Üstündeki bütün parmak izlerinin bana ait olduğunu biliyorum.

Masadan fırlayıp kalktım, paniğe kapılmıştım, çılgın gibiydim. Cafferty kımıldamadan oturuyor, sakinleşmiş görünüyordu. Onun sakinliği beni iyice tahrik etti. Votka şişesini duvara fırlattım, çarpıp kırıldığı yerdeki duvar kâğıdıyla perdeler alkole bulandı. Sonra birden aklıma gelen bir fikirle, masadan bir çakmak alıp votkaya doğru çaktım. Cafferty ancak o zaman ayağa kalktı. Bana küfrediyor, alevleri söndürmeye çalışıyordu, ancak alevler çoktan yetişemeyeceğimiz bir köşeye sıçramış, kumaştan yapılmış duvar kaplamasını yalayarak tavana doğru yükselmeye başlamıştı. Ateşin bizden hızlı hareket ettiğini gördü. Sanırım ben daha odadan çıkmadan Eck kardeşini öylece bırakıp tüymüştü. Basamaklardan üçer üçer atlayıp mutfağa daldım, bütün ocakların gazını açmalarını söyledim. Madem Central yanacaktı, bütün deliller otelle birlikte yanmalıydı.

Halimden ürkmüş olmalı ki şef dediğimi yaptı. Galiba sandviçleri getiren garson oydu, ama ceketini değiştirmişti. Vakit epeyce geçti, mutfakta tek başınaydı, bir defterin üzerine eğilmiş bir şeyler yazıyordu. Dışarı çıkmasını söyledim. Arka kapıdan çıktı, ben de peşinden fırlayıp koşa koşa Blair Caddesine gittim.

Galiba hepsi bu kadar. Yazmak hiçbir şeyi değiştirmedi. Kendimi içimdeki şeytandan kurtulmuş veya tam bir dinginliğe kavuşmuş gibi hissetmiyorum. Belki daha sonra... Biliyorsun, cesedi buldular. Dahası, adamın vurulduğunu anladılar. Nasıl anladılar bilmiyorum, ama anladılar işte. Belki biri söylemiştir. Eck Robertson söylediyse hak vermemek mümkün değil. Söyleyebilecek tek kişi oydu. Bütün suç bendeydi. Cafferty'nin bana, odada yangın çıkarıp her şeyi berbat ettiğim için küfrettiğini biliyorum. O çakmağı çakmasaydım Tam Robertson'ı her zamanki yöntemleriyle ortadan kaldırabilirdi. Kimsenin haberi olmazdı. Cinayet de yanımıza kâr kalırdı.

Oysa "yanımıza kâr kalması", her zaman yanımıza kâr kalacağı anlamına gelmiyor. Ceset aklımdan çıkmıyor. Dün gece rüyamda, kömürleşmiş, her yanından duman tüten bedenin bana doğru yürüdüğünü gördüm. Parmağını bana uzatmış, tetik çeker gibi büküp açıyordu. Tanrım, acı denen şey bu

olmalı. Bir de buraya alkolik olduğum için yattığımı sanıyorlar. Hâlâ babama her şeyi anlatmadım. Henüz anlatmadım. Yine de biliyor. Orada olduğumu biliyor, ama şimdilik bir şey söylemiyor. Bazen, keşke çocukken beni daha çok dövüp yaramazlık yapmama engel olsaydı diyorum. Yaramazlıklarım *hoşuna* giderdi! "Seni sağlam bir erkek yapacağım," derdi. Baba, ben oldum.

Buraya kadardı. Rebus sandalyesine yaslanıp gözünü tavana dikti. Eddie Ringan söylediklerinden biraz daha fazlasını biliyordu. Poker masasını görmüştü, Cafferty'nin orada bulunduğuna tanıklık edebilirdi. O kadar korkmasının sebebi anlaşılmıştı. Cafferty muhtemelen o zaman Ringan'ı tanımıyordu, düzenli personelden olmayan, kaçak çalışan bir garsonun kimliğini pek önemsememişti.

Rebus gözlerini ovuşturup yeniden okumaya başladı. Tatil hakkında birkaç sayfa, ardından yine hastane anıları vardı. Ancak birkaç ay önce bir gün şöyle yazmıştı:

Bugün (pazar) Cafferty'le görüştüm. Benim fikrim değildi. Beni izlemiş olmalı. Blackford Tepesinde yakaladı. Ben Hermitage yönünden gelmiş, tepenin dik yamacına tırmanıyordum. Ondan kaçmaya çalıştığımı zannetmiş olmalı. Kolumdan tutup beni geri çevirdi. Korkudan neredeyse bayılacaktım.

Bundan böyle pis işlere bulaşma, dedi. Hastaneye yatmakla iyi ettiğimi söyledi. Galiba yaptığım her şeyden haberdar olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Aslında ne yaptığını anladım. Sabrediyor. Fabrikada işi öğrenmemi bekliyor. Babamın yerine işin başına geçeceğim günü bekliyor. Galiba her şeyimi; hem bedenimi hem ruhumu istiyor.

Evet; hem bedenimi hem ruhumu.

Daha sayfalar dolusu yazı vardı. Aengus değişmeye çalıştıkça tuttuğu günlüğün içeriğiyle üslubu da değişmişti. Çalışmak zor gelmişti. Topluma gösterdiği yardımsever Aengus yüzü, çılgınlıklarla dolu geçmişine duyduğu özlemi örtbas etmek içindi. Rebus sayfaları hızla çevirip son sayfayı açtı. Tarih yoktu.

Aslına bakarsan, sevgili dost veya düşman, o tabancayı elimde tutmak hoşuma gitti. Hele Cafferty parmağımı tetiğe koyduğu zaman... Gerçekten o çekti. Eminim. Peki ya çekmeseydi? O güçlü, kararlı, güven veren eli elimin üstündeyken yine de ateş eder miydim? Aradan geçen bunca yıl, bunca kâbus, bunca soğuk ter ve yürek çarpıntısından sonra bir şey oldu. Soruşturma yeniden açılıyor. Cafferty'le konuştum, bana endişelenecek bir şey yok, dedi. Benim bütün enerjimi fabrikaya vermem gerektiğini söylüyor. Mali konuları benden çok daha iyi bildiği belli. Babam ge-

lecek yıl emekli olmaktan bahsediyor. O zaman fabrika büsbütün benim ve Cafferty'nin olacak. Onu, yanında Mo'yla bağış toplantılarında, çeşitli sosyete gecelerinde gördüm. Konuşuyoruz, ama o geceden beri birlikte olmaktan hoşlanmıyoruz. Ben o gece işe yarar bir insan olma niteliğimi kaybettim. Belki de o şişeyi duvara atarak zafiyetimi gösterdim. Ya da belki asıl plan oydu. Beni görünce göz kırpıyor. Aslında herkese göz kırpıyor, ama bana göz kırptığı zaman, o tek gözünü bir anlığına kapadığı zaman, nişan alıyormuş da namlunun ucunda ben varmışım gibi geliyor. Tanrım, o namlunun ucundan kurtulmak mümkün değil mi? Bu kadar korkmasam, polis beni bulsun diye dua edeceğim. Cafferty izin vermez ki... Asla izin vermez, asla.

Rebus günlüğü kapadı. Yüreği hızla atıyor, elleri titriyordu. Zavallı budala Aengus. Gazetede silahı bulduğumuzu okuyunca parmak izi tespiti yapacağımızı ve gelip seni bulacağımızı zannettin.

Oysa Cafferty kozunu Rebus'u suçlu göstermek için oynamış, böylece bir süreliğine de olsa onu ayak altından uzaklaştırmıştı. Kader de oyununu oynamıştı. İzler silindiği için Kara Aengus temize çıkmış, aslında işlemediği bir cinayet yüzünden suçlanmaktan kurtulmuştu.

Yine de bunların tümü varsayımdan ibaretti. Rebus, tedavi görmekte olan bir dipsomanyağın günlüğünü koltuğunun altına koyup Royal Mile

adliyesine gitmeye kalksa, savunmanın nasıl bayram edeceğini tahmin ediyordu. Edinburgh mahkemeleri, en hoşgörülü haliyle bile son derece katı olmakla nam salmıştı. Cafferty'nin nasıl bir avukat tutacağı düşünülürse, yargıç daha kürsüye çıkmadan dava kaybedilmiş olacaktı.

Ancak Rebus, Cafferty'nin işini bitirmesi gerektiğini *biliyordu*. Adam cezayı, hatta bir milyon cezayı hak etmişti. O halde suça uygun bir ceza verilmeli, diye düşündü, ama bunu hemen aklından çıkardı. Bir daha tabanca olmayacaktı.

Eve gitmedi. Hemen gitmedi. Artık bomboş olan bürodan çıkıp arabasına bindi. Orada, otoparkta öylece oturdu. Anahtar kontaktaydı, ama öylece bıraktı. Elleri direksiyondaydı. Yaklaşık bir saat sonra motoru çalıştırdı, ama üşümeye başladığı için çalıştırdı. Hiçbir yere gitmedi, yolculuğu aklındaydı. Yavaş, fakat emin adımlarla, geldiği yoldan geri döndü, geçtiği yollardan bir kere daha geçti. Ceza suça uygun olmalıydı. Evet, ama Cafferty'nin cezası değil. Hayır, Cafferty'nin değil, Andrew McPhail'in.

33

Rebus iki gün boyunca St. Leonard'ın yakınından bile geçmedi. Oysa Çiftçi Watson'dan bir haber almış, Broderick Gibson'ın, oğlunu taciz ettiği için aleyhinde dava açmayı düşündüğünü öğrenmişti.

Rebus'un tek yorumu, "O yıllardır kendi kendini taciz ediyormuş," olmuştu.

Ancak Andy Steele'i serbest bıraktıklarında arabasında bekliyordu. Balıkçı artığı hafiye güneşi görünce gözlerini kırpıştırdı. Rebus kornasına bastı, Steele ürkek adımlarla yaklaştı. Rebus camını indirdi.

"Ha, siz miydiniz?" dedi Steele. Sesinde hayal kırıklığı vardı. Rebus delikanlıya elinden geleni yapacağını söylemiş, sonra da bir daha yanına uğramamış, onu hapiste çürümeye terk etmişti.

"Demek seni bıraktılar," dedi Rebus.

"Evet, kefaletle."

"Öyleyse biri senin adına para ödemiş."

Steele başıyla onayladı, sonra birden uyandı. "Siz miydiniz?"

"Bendim ya. Atla bakalım, sana bir iş vereceğim."

"Nasıl bir iş?"

"Bin de anlatayım."

Steele arabanın yolcu tarafına yürürken biraz daha canlanmış gibiydi. Kapıyı açtı.

"Özel dedektif olmak istiyordun," dedi Rebus. "Hadi bakalım, sana göre bir iş var."

Steele başlangıçta pek kavrayamamış gibi görünüyordu, sonra başını sert bir hareketle sallayıp elleriyle saçını düzeltirken aklını topladı.

"Çok iyi," dedi. "Yasaya aykırı bir şey olmadığı sürece yaparım."

"Hayır, yasadışı bir şey yok. Tek *istediğim* birkaç kişiyle konuşman. Hem dinlemeyi de severler, sorun çıkaracaklarını sanmam."

"Ne söyleyeceğim?"

Rebus arabayı çalıştırdı. "Belirli bir kişinin işini bitirmek için bir tetikçi tutulduğunu söyleyeceksin."

"Tetikçi mi?"

"Yapma Andy, filmlerde görmüşsündür. Tetikçi işte..."

Rebus trafiğe dalarken Andy Steele ses çıkarmadan, "Tetikçi," diye tekrarlıyordu.

Andrew McPhail'den hâlâ haber yoktu. Rebus, Alex Maclean'in hayata döndüğünü, fakat henüz işine dönmediğini öğrenmişti. Rebus Mrs. Mackenzie'yi ziyaret ettiğinde, kadın evin çevresinde elleri ve yüzü sargılı birinin dolaştığını görmediğini söyledi. Oysa komşulardan biri görmüştü. Neyse, önemli değildi. Nasıl olsa McPhail oraya

bir daha gelmeyecekti. Büyük ihtimalle mektup yazacak veya telefon edecek, pansiyoncu kadın eşyasını göndersin diye yeni bir adres bildirecekti. Rebus arabasına binerken okula doğru baktı. Çocuklar kendi küçük dünyalarında oynuyordu. Güven içinde...

Uzun süre dolaştı, okullara, çocuk parklarına gitti. McPhail muhtemelen sokakta kalmıştı. Belki de çoktan Edinburgh'dan ayrılmıştı. Rebus'un gözünün önüne gelen bir sahne vardı: McPhail güneye giden bir kömür trenine tırmanıyor, vagonun kapısından uzanan bir el onu içeri çekiyordu. Elin sahibi Deek Torrance'dı. Jenerik akmaya başlıyordu.

McPhail'i bulamasa da önemli değildi; bulsa hoş olurdu elbette. İnsafsızca hoş olurdu.

Wester Hailes kaybolmaya uygun bir yerdi, daha doğrusu kaybolması kolay bir yerdi. Şehrin güneybatı ucunda, Edinburgh'u kuzeyden güneye kucaklayan çevre yolundan görünen bir semt olan Wester Hailes, şehrin unutmak istediği insanları yerleştirdiği bir yerdi. Mimarisi yaratıcılıktan uzak, çokkatlı blokların duvarları nemden ve çatlaklardan görünmez haldeydi.

Wester Hailes halkının kimi zamanla başka yerlere göçer, kimi bütün ömrünü yollar, sanayi tesisleri ve boş yeşil alanlar arasında geçirirdi. Daha önce Rebus'un aklına gelmemişti, ama saklanmak için de iyi bir yerdi. Sokaklarda, Kingsknowe golf sahasında veya Sighthill civarındaki yollarda dolaşabilirdiniz; ortamın yabancısı ol-

duğunuzu belli etmediğinizi sürece emniyette olurdunuz. Kimseye fark ettirmeden uyuyabileceğiniz yerler bulurdunuz. İlginizi çekiyorsa, bir okulu da vardı. Bir okul ve az sayıda olsa da küçük oyun parkları...

Andrew McPhail'i oraya gittiği ikinci gün buldu. Otobüs terminalleriyle tren istasyonlarını boş vermişti, Rebus nereye bakacağını biliyordu. McPhail'i kırk beş dakika kadar takip etti. Önce arabadaydı; sonra, McPhail kaldırımdan kestirme bir yola girince hantal bir yaya olarak arkasından gitti. McPhail aralıksız yürüyordu, adımları tempoluydu. Aslında yürüyüşe çıkmış biri gibi yürüyordu. Belki biraz hırpaniydi, ama bu devirde işsizlik sigortasının verdiği parayla yaşamak zorunda olan insanın her sabah tıraş olma şevkini kaybetmesi normal değil miydi?

McPhail dikkat çekmemeye özen gösteriyor, gördüğü çocuklara bakmak için durmuyordu. Onlara gülümseyip yoluna devam ediyordu. Rebus yeterince gördüğüne kanaat getirince hızla arayı kapadı ve McPhail'in omzuna dokundu. Üvendireyle dürtse bu kadar olurdu.

"Tanrım, siz miydiniz?" McPhail'in eli göğsüne gitti. "Neredeyse kalp krizi geçiriyordum."

"Hiç değilse Alex Maclean işinden olmazdı."

"Durumu nasıl?"

"Ufak tefek yanıkları var. Çoktan ayaklanıp harp meydanına döndü."

"Olacak şey değil. *Yıllar* öncesinde kalmış bir olaydan bahsediyoruz!"

"Bir daha olmayacak mı yani?"

"Hayır!"

"İlkokulun karşısında oturman tesadüftü öyleyse."

"Evet."

"Seni bir okulun veya oyun parkının çevresinde bulacağımı düşünmekle hata ettim öyleyse."

Andrew McPhail ağzını açtı, sonra tekrar kapadı. Başını salladı. "Hayır, hata etmedin. Çocukları hâlâ seviyorum. Ama bir daha... Bir daha asla onlara bir şey yapmam. Son günlerde konuşmaya bile cesaretim yok." Başını kaldırıp Rebus'a baktı. "Elimden geleni *yapıyorum* Müfettiş."

Herkes ikinci bir şans bekliyordu: Michael, McPhail, hatta Kara Aengus. Rebus bazen yardım edebiliyordu. "Bak, ne diyeceğim," dedi. "Eski sabıkalılar için düzenlenen bazı programlar var. Onlardan birine katılabilirsin. Edinburgh'da değil, başka bir yerde. Sosyal sigortaya kaydolup iş arayabilirsin." McPhail bir şey söyleyecekmiş gibi görünüyordu. "Paraya ihtiyacın olacak elbette, biraz parayla kısa sürede ayağa kalkabilirsin. Belki o konuda da yardım edebilirim."

McPhail göz kırptı, bir gözü yarı yarıya kapalı kaldı. "Neden?" "Yardım etmek istiyorum da ondan. Sonra seni rahat bırakacağım, söz veriyorum. Nerede olduğunu, paçayı nasıl kurtardığını kimseye söylemeyeceğim. Anlaştık mı?"

McPhail biraz düşündü. Sadece iki saniye... "Anlaştık," dedi.

"İyi öyleyse." Rebus elini tekrar McPhail'in omzuna koydu, onu hafifçe kendine doğru çekti. "Yalnız önce benim için yapmanı istediğim küçük bir şey var."

Sosyal kulüp sessizdi, Chick Muir artık eve dönmeyi düşünmeye başlamıştı ki bardaki delikanlı ona bir içki ikram edebileceğini söyledi. Chick ikiletmeden kabul etti.

"Yalnız içmek hoşuma gitmiyor," diye açıkladı delikanlı.

Chick hak vererek, "Hiçbirimiz sevmeyiz," dedi boş bardağını barmene uzatırken. "Buralı değilsin galiba."

"Aberdeen," dedi delikanlı.

"Memleketinden bayağı uzaktasın. Orası hâlâ Dallas gibi mi?"

Chick, başladığı gibi biten petrol çılgınlığından söz ediyordu. Efsane Aberdeen dışında yaşayanların da kulağına gitmiş, herkesin gözünü boyamıştı.

"Sayılır," dedi delikanlı. "Yine de benim gibilerin işten çıkarılmasına engel olmuyor."

"Şimdi üzüldüm işte." Chick gerçekten de üzülmüştü. Delikanlının bir sondaj kulesinde çalıştığını, cebini doldurup tatile çıktığını zannetmişti. En azından bir onluk çarpmayı ummuştu, ama işsiz kaldığını öğrenince vazgeçti.

"Bu arada, adım Andy Steele."

"Chick Muir." Andy Steele'ın elini sıkmak için sigarasını dudaklarına sıkıştırdı. Delikanlının eli çöp presi gibiydi.

"Para Aberdeen'e pek uğur getirmedi." Steele dalgındı. "Sadece bir avuç tefeciyle gangster getirdi."

"Hiç şaşırmadım." Muir içkisini yarılamıştı. Bir tane daha isteyip istemediği sorulduğunda, önündeki yarım litrelik bardak yerine viski istemediğine pişman oldu. Şimdi değiştirmek hoş olmazdı, onun için yarım birasıyla yetindi.

"Aslında burada bulunmamın bir sebebi de onlar," dedi Steele.

"Kim, gangsterler mi?" Muir neşelenmiş gibiydi.

"Bir bakıma öyle. Bir de arkadaşımı ziyaret ettim, ama hazır buradayken biraz para kazanırım diye düşünüyorum."

"Nasıl olacak o?" Chick tedirgin olmaya başlamıştı, yine de meraklandı.

Barda başka müşteri olmamasına rağmen Steele sesini kıstı. "Aberdeen'de bir dedikodu duydum. Edinburgh'dan birinin peşinde birtakım adamlar varmış."

Barmen, tezgâhın arkasındaki kasetçaların düğmesine bastı. Alçak tavanlı salon, bir anda halk şarkıları söyleyen bir çiftin sesiyle doldu. Geçen hafta kulüpte çalıp söylemişler, barmen de kasete kaydetmişti. Sesleri şimdi daha da kötü geliyordu.

"Amma kafa şişirdin, kapat şunu!" Chick'in sesi pek yüksek değildi, fakat kimse bir ağırlığı olmadığını söyleyemezdi. Barmen sesi biraz kıstı, Chick'in hâlâ dik dik baktığını görünce

biraz daha kıstı. Andy Steele'a, "Ne diyordun?" diye sordu. Bu arada içkisinden keyifli bir iki yudum alan Andy Steele bardağını bırakıp Chick Muir'e bir daha söyledi. Kısa bir süre sonra görevi tamamlanmıştı. Chick'e son bir bira ısmarlayıp çıktı.

Chick Muir yeni doldurulmuş yarım litrelik bardağına dokunmadı. Gözünü dikmiş, tezgâhın arkasındaki aynada kendi yansımasına bakıyordu. Sonra bir iki yere telefon etti, o boktan vızıltıyı kapaması için barmene bir kere daha kükredi. Üçüncü telefon St. Leonard karakolunaydı, ancak neden o kadar neşeli olduğunu anlayamadığı bir ses Müfettiş Rebus'un görevden uzaklaştırıldığını, soruşturmasının askıya alındığını söyledi. Rebus'un evini aradı, ama orada da hayat yoktu. Eh, neyse, o kadar da önemli değildi. Asıl önemli olan büyük adamla konuşmasıydı. Bu kez büyük adam ona borçlanmıştı, Chick Muir gibi cebi delik bir serseri için yeter de artardı bile.

Andy Steele aynı gösteriyi loş bir barla bir bahisçi dükkânında tekrarladı. O akşamın olayı Powderhall'daki tazı yarışlarıydı. Rebus'un verdiği eşkali kendi kendine bir daha tekrarladı; sonra barda, pencere kenarındaki masada patates kızartması yiyen adamı gördü.

"Shuggie Oliphant siz misiniz?" diye sordu.

Otuz yaşlarındaki dev adam, "Benim," diye cevap verdi. Elini kesekâğıdına daldırmış, tuz paketini arıyordu.

"Biri elimdeki bilginin senin ilgini çekebileceğini söyledi."

Oliphant henüz ona bakmamıştı. Kesekâğıdı boşalınca ince bir şerit haline gelinceye kadar katladı, sonra düğüm yapıp masaya bıraktı. Yan yana dizilmiş dört fiyonk daha vardı. Bir yandan yağlı parmaklarıyla dudaklarını yalarken, "Ne söyleyeceğini bilmeden metelik vermem," dedi.

Andy Steele karşısına oturdu. "Bana uyar," dedi.

Pazar sabahı, Rebus uğultulu Calton Tepesinde bekliyordu. Diğer pazar yürüyüşçüleri gibi rasathanenin çevresini dolaştı. Bacağı şimdi daha iyiydi. İnsanlar uzakta bir yerlere bakıyordu. Parçalanmış bulutlar, soluk mavi gökyüzünde hızlı hızlı ilerliyordu. Dünyanın hiçbir yerinde böyle yükseltiler, vadiler, kayalıklarla dolu bir coğrafya yoktur diye düşündü. Aslında her şey Edinburgh Kalesinin hemen altındaki kraterin boynunu doldurup tıkayan taşlaşmış lavla başlamıştı. Tam o noktaya bir kale yapmamak için deli olmak gerekirdi. Şehir o kalenin çevresinde gelişmiş, sınırları Wester Hailes'a, hatta ötesine uzanmıştı.

Rasathane tuhaf, fakat işlevsel bir yapıydı. Öte yandan, hemen arkasındaki süslü bina hiçbir işe yaramıyor; ancak basamaklarını tırmananların adlarını yazabilecekleri bir duvar görevi görüyordu. Bina, bir antik Yunan tapınağına benzetilerek yapılmıştı (ne de olsa Edinburgh "Kuzeyin

Atinası"ydı). Ancak bu yapının ardındaki tuhaf ötesi beyin, inşaatı bitirmeden parasını bitirdiği için tapınağın sadece bir cephesini tamamlayabilmişti.

Şimdi karşısında yüksek kaideler üzerine oturtulmuş bir dizi sütun duruyordu. Kaideler o kadar yüksekti ki çocuklar üstüne çıkabilmek için birbirlerinin omzuna tırmanıyordu.

Rebus binaya bakınca, kaidelerden birine oturmuş, ayaklarını sallayan bir kadın gördü. Siobhan Clarke'tı. Yanına gitti.

"Ne zamandır buradasın?" diye seslendi.

"Fazla olmadı. Bastonunuz nerede?"

"Bastonsuz da gayet iyi idare ediyorum." Doğruydu, ancak "gayet iyi" derken, makul bir süratle topallayabildiğini anlatmaya çalışıyordu. "Dün Hib gol atmış diye duydum."

"Zamanı gelmişti.

"Adamımız hâlâ gelmedi mi?"

Siobhan otoparkı gösterdi. "Şimdi geliyor."

Bir Mini Metro yokuşu tırmanıp tepeye çıkmıştı, şatafatlı iki büyük arabanın arasına sıkışmaya çalışıyordu. "Yardım edin de ineyim," dedi Siobhan.

"Bacağıma dikkat et," diye söylendi Rebus. Oysa belinden kavrayıp aşağı indirirken kız tüy gibi hafif gelmişti.

"Sağ olun." Brian Holmes arabasını kilitlemek üzereyken sahneyi görmüş, şimdi onlara doğru yürüyordu.

"Baryshnikov halt etmiş," dedi.

"Teşekkür ederim."

"Mesele nedir, efendim?" diye sordu Siobhan. "Bu esrarengiz havanın sebebi ne?"

Yürümeye başlayan Rebus, "Esrarengiz bir şey yok," dedi. "Bir müfettişin iki genç meslektaşıyla, *güvenilir* iki genç meslektaşıyla konuşmak istemesinin nesi esrarengiz?"

Siobhan, Holmes'la göz göze geldi. Holmes başını salladı: Bizden bir şey isteyecek. Sanki Siobhan anlamamış gibi...

Korkuluklara dayanıp manzarayı seyrettiler, çoğunlukla Rebus konuşuyordu. Siobhan ve Holmes ara sıra laf olsun diye sordukları sorularla sözünü kesiyordu.

"Yani bu oyunu kendi kendimize mi oynayacağız?"

"Elbette," diye cevap verdi Rebus. "Siz gerektiğinde sorumluluk almaktan çekinmeyen iki genç, gayretli polis memurusunuz." Onun da bir sorusu vardı. "Işık yeterli olacak mı?"

Holmes omuz silkti. "Jimmy Hutton'a sorarım. Profesyonel fotoğrafçıdır. Takvim fotoğrafları falan çeker."

"Bu sefer kedi yavruları veya kır manzarası çekmeyecek," diye cevap verdi Rebus.

"Evet efendim."

"Bunun işe yarayacağına gerçekten inanıyor musunuz?" diye sordu Siobhan.

Rebus omuz silkti. "Bekleyip göreceğiz."

"Yaparız demedik efendim."

Rebus arkasını dönerken, "Evet," dedi. "Ama yapacaksınız."

34

Böylece, çekinmeden sorumluluk alan Holmes ve Siobhan, pazartesi sabahını Para Babası Operasyonu'nu izleme noktasında geçirmeye karar verdi. Bir köşesine çömeldikleri kalorifersiz oda soğuk ve rutubetli, dahası farelerin kendini rahat hissedebileceği kadar karanlıktı. Holmes, takvimci arkadaşının tavsiyesini aldıktan sonra fotoğraf makinesini kurmuştu. Bu özel durum için hem teleobjektif hem gece görüş aparatı yerine geçen özel bir objektif de almıştı. Bu sefer "walkman"iyle Patsy Cline kasetlerini getirmemişti. Eskiden olsa Siobhan'la konuşacak bir sürü şey bulurlardı, ama bu gece kadın o havada değildi. Durmadan dudaklarını kemiriyor, ara sıra ayağa kalkıp esneme hareketleri yapıyordu.

"Senin bacakların tutulmadı mı?" diye sordu Siobhan.

Holmes yavaşça, "Ben alışkınım," dedi. "Yıllardır kanepede köşe yastığı numarası yaparak böyle bir görev için antrenman yapıyordum."

"Ben formuna dikkat ettiğini sanıyordum."

Holmes, Siobhan'ın öne doğru esneyip ellerini ayaklarına değdirmesini izledi. "Senin eklemlerin de lastikten galiba."

"Pek değil. Sen beni gençliğimde görecektin." Sokak lambasının turuncu ışığı Holmes'un gülümsemesini aydınlattı. "Otur Bobi," dedi Siobhan. Yukarıdan bir tıkırtı geliyordu.

"Fare var," dedi Holmes. "Hiç fare yakaladın mı?" Siobhan başını salladı. "Akıntıya karşı yüzen somonlar gibi zıplıyorlar."

"Küçükken annemle babam beni bir baraja götürmüştü."

"Pitlochry'dekine mi?" Siobhan başıyla onayladı. "Öyleyse somonların nasıl zıpladığını görmüşsündür." Siobhan bir kere daha onayladı. "Neyse," dedi Holmes, "balıkların tüylü, kocaman dişli ve uzun kuyruklu halini düşün."

"Düşünmemeyi tercih ederim." Siobhan pencereden dışarı baktı. "Sence gelecek mi?"

"Bilmiyorum. John Rebus pek sık yanılmaz."

"Herkes bu yüzden mi ondan nefret ediyor?"

Holmes şaşırmış gibiydi. "Ondan nefret eden kim?"

Kadın omuz silkti. "St. Leonard'da, başka yerlerde konuştuğum insanlar. Ona güvenmiyorlar."

"Böyle olmasını isteyen o."

"Neden?"

"Çünkü kafası tersine işliyor." Rebus'un onu ilk defa bir soruşturmada kullandığı günü hatırlıyordu. Yine soğuk, rutubetli bir geceyi hiç başlamayan bir köpek dövüşünün başlamasını

bekleyerek geçirmişti. Bu gecenin daha verimli olacağını umuyordu.

Fare yine yürümeye başlamıştı. Bu kez kapı tarafından, odanın arka kısmına doğru gidiyordu.

Siobhan tekrar, "Gerçekten, gelecek mi dersin?" diye sordu.

"Gelecek, tatlım." İkisi aynı anda kapıda beliren gölgeye döndü. Rebus'tu. "Şu halinize bakın. Kocakarılar gibi çene çalıyorsunuz," dedi. "Merdivenleri ayağımda nalla bile çıksam duymayacaksınız." Pencereye geldi. "Bir şey var mı?"

"Yok efendim."

Rebus saatini ışığa doğru tuttu. "Beş var galiba."

Siobhan'ın dijital saati ışıklıydı. "On var efendim."

"Kahrolası saat," diye homurdandı Rebus. "Eli kulağındadır. Saat başında hareket başlar. Tabii o kuş beyinli Aberdeenli işi yüzüne gözüne bulaştırmadıysa..."

Ancak kuş beyinli Aberdeenli o kadar da kuş beyinli değildi. Koca Ger Cafferty bilgiye karşılık para verirdi. Çoktan bildiği bir bilgi olsa bile bedelini öderdi: *Her şeyden* haberdar olmak için ekonomik bir yöntem. Örneğin, Teuchter'lerin[1] kendisini tepelemeyi planladığını iki ayrı kaynaktan öğrenmiş olmasına rağmen, Shug Oliphant'ın çabası için ona üç beş banknot ödedi. Kendi kaynaklarını canlı tutmayı seven Oliphant

[1] Kuzeyli, anadili Galce olan İskoçlar –çn.

da Andy Steele'a on sterlin verdi ki bu Oliphant'ın aldığı ödülün beşte ikisi kadardı.

"Al bakalım," dedi.

Andy Steele kendinden memnun, "Sağ ol," dedi.

"Hoşuna giden bir şey buldun mu?"

Oliphant, işlettiği küçük kaset kiralama dükkânını çepeçevre saran videokasetlerden bahsediyordu. Tezgâhın arkasındaki alan o kadar küçüktü ki Oliphant güçlükle sığıyordu. En ufak bir hareketinde raftan bir şey yere düşüyor ve eğilmesi mümkün olmadığı için orada kalıyordu.

"Tezgâhın altında da ufak tefek bir şeyler var," diye devam etti. "İlgini çekerse..."

"Hayır, kaset istemiyorum."

Oliphant sevimsiz bir ifadeyle sırıttı. Andy'e, "Beyefendinin hikâyene inandığından emin değilim," dedi. "Ama seninle konuştuktan sonra dedikoduyu başkalarından da duydum. Belki doğruluk payı vardır."

Andy Steele, "Var," dedi. Rebus haklıydı. Pazartesi sağır bir adama bir şey söyle, salı günü akşam gazetesinde okursun. "Girip çıktığı yerlere dikkat etsin. Gorgie'deki merkez bile güvenli olmayabilir."

Oliphant bir hayli şüphelenmiş gibiydi. "Sen nereden biliyorsun?"

"Talih yüzüme güldü diyelim. Adamlardan birine rastladım. Aberdeen'den tanırım. Bana, başın belaya girsin istemiyorsan buralardan uzak dur, dedi."

"Ama sen hâlâ buradasın."

"Yarın sabah posta trenine bineceğim."

"Öyleyse bu gece bir şeyler olacak." Oliphant'ın sesi hâlâ kuşku doluydu, ama o hep öyleydi zaten.

Steele omuz silkti. "Tek bildiğim gözlerini üstünden ayırmadıkları. Belki de sadece konuşmak istiyorlardır."

Oliphant elini bir kasetin üstünden geçirirken bu fikri tarttı. "Dün gece birileri iki barın camlarını indirmiş." Steele gözünü bile kırpmadı. "Beyefendilerin gittiği cinsten barlar. İlgisi olabilir mi?"

Steele omuz silkti. "Olabilir." Dürüst davranacak olsaydı, kendisi şoförlük yaparken Rebus'un camlara attığı kocaman taşlardan söz edebilirdi. Barlardan biri Tollcross'taki Firth'ti. Diğeriyse Easter Yolunun dibindeki Bowery'di.

Onun yerine, "McPhail denen bir kaçık var," dedi. "Gorgie'yi gözetleyen o. İşin başında o var."

Oliphant başıyla onayladı. "Bu işler nasıldır bilirsin. Bir iki gün sonra uğra. Beyefendinin aklına yatarsa, sana da ufak bir bahşiş gönderir."

Ancak Steele başını sallıyordu. "Ben Aberdeen'e gidiyorum."

"Demek kararlısın?" dedi Oliphant. "Bak ne diyeceğim." Bloknotundan bir sayfa kopardı. "Bana adresini ver de paranı postayla göndereyim."

Andy Steele adresi uydururken çok eğlendi.

Haberi aldığında Cafferty bilardo oynuyordu. Leith'te, daha pahalı dükkânların bulunduğu çarşıdaki bilardo salonuyla oyun merkezinin çeyrek hissesi ona aitti. Hedef kitlesi üniversite mezunu genç yöneticiler ve sınıf atlamaya çalışan açgözlü işçilerdi. Ancak genç yöneticiler hızla elini eteğini çekmişti. Şimdi oyun merkezi zekice bir manevrayla alt tabakaya hitap edecek şekilde yeniden düzenleniyor, video oyunları, işyerlerine indirimli saatler, elektronik cihazlarla dolu bir salon, son olarak da bir bowling salonuyla çeşitlendiriliyordu. Gençlerin cebinde her zaman para olurdu. Nadiren kullanılan spor salonunu, bitişiğindeki restoran ve aerobik salonuyla birleştirip geniş bir bowling salonu yapmayı düşünüyorlardı.

Her sektörde parmağı olan Cafferty'e göre iş hayatındaki en önemli şey, esnek olmaktı. Rüzgâr değişirse, rüzgâra karşı kürek çekmeye kalkışmazdınız. Tartışılan projeler arasında "soul" müzik yapılan bir gece kulübüyle danslı çay partileri ve "karartma geceleri" (veya Cafferty'nin deyimiyle kararma geceleri) gibi eğlencelerin düzenleneceği, 1940'ların modasına göre döşenmiş bir balo salonu vardı.

Berbat bir oyuncu olduğunu biliyordu, ama bilardoyu seviyordu. Savunması çok basitti: Yeterince idman yapacak vakti yoktu. Kibri yüzünden ders alamıyor, dillere destan sabırsızlığı da en yürekli bilardocuları bile ders vermekten alıkoyuyordu. Mo'nun isteği üzerine farklı spor dallarını

denemişti: Tenis, duvar tenisi oynamış, hatta bir kere kayak bile yapmıştı. Hoşuna giden tek spor golftu. O minicik topu oradan oraya fırlatmaya bayılıyordu. Ancak ne zaman yavaşlaması, ne zaman daha uzağa atması gerektiğini bir türlü kestiremiyordu. Dokuz deliğin sonunda en az iki topu parçalamadıysa mutlu olamıyordu.

Bilardo ona uyuyordu. Sevdiği her şey vardı: taktikler, sigara, içki ve bahis... Onun için de her zamanki gibi bilardo salonuna gelmişti. Tepedeki lambalar yeşil çuhalı masaları aydınlatıyordu. Salonun gerisi loştu. Üstelik sessizdi, dinlendiriciydi. Sadece birbirine çarpan toplar, ara sıra yapılan bir yorum, bir espri, iyi bir atıştan sonra yere vurulan istekaların sesi duyuluyordu. Bir de masaya gelen Kulak Jimmy'nin ayak sesleri...

Cafferty'e, "Evden arıyorlar," diye haber verdi. Sonra da Oliphant'ın mesajını iletti.

Andrew McPhail, Rebus'a ancak günahı kadar güveniyordu. Şu anda tası tarağı toplayıp şehri koşa koşa terk etmesi gerektiğini biliyordu. Günahı kimin boynuna kalırsa artık... Birkaç ihtimal vardı. Rebus, McPhail'le Maclean'i bir araya getirmeyi düşünüyor olabilirdi. McPhail o kadarına hazırlıklıydı. Ancak Rebus başka bir numara yaparsa, McPhail muhtemelen sonunda bir temiz sopa yiyip Edinburgh'dan karga tulumba atılacaktı.

Belki de numara yoktu. Tabii, belki de güneş hiç doğmazdı. Rebus, McPhail'den bir mesaj,

daha doğrusu bir mektup götürmesini istemişti. Ona bir zarf vermişti. Mektup Cafferty adında bir adama yazılmıştı, adam akşam saat onda Gorgie Yolundaki taksi durağından çıkıyor olacaktı.

"Mektupta ne yazıyor?"

"Orası seni ilgilendirmez," demişti Rebus.

"Neden beni seçtiniz?"

"Benim gönderdiğimi bilmemesi gerekiyor, bu kadarını bil yeter. Mutlaka kendisini bulacaksın ve zarfı eline vereceksin."

"Bu işte bir bityeniği var."

"Sana gayet basit bir iş verdim. Hallettikten sonra buluşup yeni bir gelecek için plan yapacağız. Çarklar çoktan dönmeye başladı.

"Tabii," dedi McPhail. "Çarklar dönmeye başladı da, gemi nereye gidiyor?"

Yine de buradaydı işte. Gorgie Yolundan yukarıya yürüyordu. Biraz soğuktu, yağmur bastıracak gibiydi. Rebus öğleden sonra onu St. Leonard'a götürmüş, duş alıp tıraş olması için yardımcı olmuş, hatta Mrs. Mackenzie'ye gidip birkaç parça temiz giyecek bile getirmişti.

"Mektubumu bir berduşla gönderecek değilim," demişti. Ah, mektup. McPhail aptal değildi. Akşam bir ara zarfı yırtıp açmıştı. İçinde daha küçük kahverengi bir zarfla, üstünde BAKMAK YOK McPHAIL! yazılı bir kâğıt vardı.

Yine de açmayı düşünmüştü, ama içinde kayda değer bir şey yok gibiydi. Tek sayfalık bir mektup olduğu belliydi. Bir şey onu durdurmuştu. Bir kıvılcım, her şeyin yolunda gideceğine

dair belli belirsiz bir umut kıvılcımı görür gibi olmuştu.

Saati yoktu, ama çok gelişmiş bir zaman algısı vardı. Saat on olmuş gibi geliyordu. Şimdi taksi durağının önündeydi. İçeride ışıklar yanıyor, dışarıdaki taksiler kalkışa hazır bekliyordu. En hareketli saatleri başlamak üzereydi, dükkânını kapatan evine gitmek için telefon edecekti. Gece saat on olmuş gibi kokuyordu. Demiryolu hattının dizel kokusu, yaklaşan yağmur... Andrew McPhail bekledi.

Önce farları gördü. Araba (Jaguar'dı) savrulup kaldırıma çıktığında ilk aklına gelen şoförün sarhoş olduğuydu. Ancak araba yavaşça fren yapıp yanında durdu. Neredeyse arabayla kümes telinden yapılmış çit arasında sıkışıp kalacaktı. Şoför indi. İriyarıydı. Uzun saçları esintiyle uçuşuyordu. McPhail bir kulağının eksik olduğunu gördü.

"McPhail sen misin?" diye sordu. Jaguar'ın arka kapısı yavaş yavaş açıldı, başka bir adam iniyordu. Şoför kadar iri değildi, ama nedense daha heybetli görünüyordu. Sevimsiz bir ifadeyle gülümsüyordu.

Mektup McPhail'in cebindeydi. Sesi ciğerini parçalayıp çıkıyormuş gibi, "Cafferty?" diye sordu.

Gülümseyen adam evet demek yerine tembelce göz kırptı. McPhail'in diğer cebinde, dolup taşmış bir geri dönüşüm kumbarasında bulduğu, kırılmış bir viski şişesinin boynu vardı. Pek etkili bir silah sayılmazdı, ama elinden gelen bu

kadardı. Hem şansını zorlayacak değildi. Mesanesi acı verecek kadar dolmuş gibiydi. Elini mektuba attı.

Şoför McPhail'in kollarını aşağı çekip kımıldayamaz hale getirdi, sonra hızla döndürüp Cafferty'le yüz yüze gelmesini sağladı. Cafferty önce kasığına bir tekme savurdu, sonra üç parçalı bir istekayı mahir bir hareketle ceketinin kolundan kaydırıp eline düşürdü. McPhail iki büklüm oldu, hızla inen isteka çenesini kırdı, dişlerini yerinden oynattı. Yere kapaklanmasının ödülü, ensesine yediği isteka darbesi oldu. Bir anda bütün vücudu uyuştu. Şimdi şoför saçına asılmış, başını yukarı çekiyor, Cafferty de istekayı ağzını dayamış, dilinin üstünden gırtlağına doğru itiyordu.

"Olduğunuz yerde kalın!" Biri erkek, diğeri kadın iki kişi kimliklerini göstererek karşı kaldırımdan üstlerine doğru koşuyordu. "Polis!"

Cafferty hemen iki elini birden çekti, başının iki yanına kaldırıp orada tuttu. İstekayı McPhail'in ağzında bırakmıştı. Şoför, perişan durumdaki adamın kollarını bıraktı ve dizlerinin üstünde öylece kalakaldı. Andrew McPhail titrek hareketlerle istekayı boğazından çekmeye başladı. Önce siren sesleri, ardından yaklaşan polis arabası duyuldu.

"Önemli bir şey değil Memur Bey," diyordu Cafferty. "Küçük bir anlaşmazlık."

"Ne anlaşmazlık ama," dedi erkek polis memuru. Yanındaki kadın elini McPhail'in cebine

daldırdı. Eline kırık bir şişe geldi. Öbür cep. Öbür cepten mektubu çıkardı, zarf iyice buruşmuştu. Mektubu Cafferty'e uzattı.

"Lütfen zarfı açın efendim," dedi.

Cafferty zarfa uzun uzun baktı. "Bana tuzak mı kurdunuz?" Yine de zarfı açtı. İçinde ikiye katlanmış bir kâğıt vardı. Kâğıdı açtı. İmzasızdı. Yine de kimden geldiğini biliyordu. Tükürür gibi, "Rebus!" dedi. "Aşağılık Rebus!"

Birkaç dakika sonra, Cafferty'le şoförü götürülürken Andrew McPhail için bir ambulans geliyordu. Siobhan Cafferty'nin düşürdüğü mektubu aldı. Kısaca, "Umarın derinden hatıra eşyası yapıp satarlar," yazıyordu. Siobhan kaşlarını çatıp izleme yaptıkları pencereye baktı, fakat kimseyi görmedi.

Görebilseydi, bir erkek gölgesinin elini yumruk yapmış, Cafferty'e nişan alan bir tabanca gibi işaretparmağını uzatmış, hayali bir tetiği çektiğini görecekti.

Dan!

35

St. Leonard'da hiç kimse, Holmes'la Siobhan'ın aşırı bir sorumluluk duygusu yüzünden o gece orada bulunduğuna inanmadı. Öykünün daha inanılır bir çeşitlemesi, sevişmek için gizlice buluştukları ve tesadüfen olayın üstüne geldikleri yolundaydı. Neyse ki izleme noktasındaki fotoğraf makinesinde film vardı. Hem fotoğraflar da gayet güzel çıkmıştı.

Cafferty gözetim altına alınınca, özel eşyasıyla meşhur şifreli günlüğüne de el koyma fırsatını yakalamış oldular. Emniyet Amirinin kapısı çalındığında, Watson'la Lauderdale fotokopisi çekilmiş sayfaların üstünde kafa patlatıyordu.

"Girin," diye seslendi Watson.

John Rebus içeri girdi ve genişlemiş olan odaya hayranlıkla göz gezdirdi. "Bakıyorum dolaplarınız gelmiş efendim."

Lauderdale hemen dikleşti. "Senin ne işin var burada? Sen görevden uzaklaştırıldın."

"Telaşlanma Frank," dedi Watson. "Müfettiş Rebus'u ben çağırdım." Fotokopi sayfalarını Rebus'a uzattı. "Bir de sen bak."

Uzun sürmedi. Daha önce, Cafferty'nin şifresini çözememelerinin sebebi, bir nirengi noktası

bulamamalarıydı. Oysa şimdi Rebus'un elinde farklı veriler vardı. Parmağını satırlardan birinin üstüne koydu. "İşte," dedi. "3PSK GCC."

"Evet?"

"Güney Clerk Caddesindeki kasabın üç bin sterlin borcu olduğunu gösteriyor. 'Kasap' sözcüğünü kısaltıp tersten yazmış."

Lauderdale inanmaz gözlerle baktı. "Emin misin?"

Rebus omuz silkti. "İsterseniz bir de Fettes'teki uzmanlar baksın. En azından tanıdık birkaç isim bulacaklar."

"Teşekkür ederim John," dedi Watson. Rebus kibarca döndü ve odadan çıktı. Lauderdale gözünü ayırmadan amirine bakıyordu.

"İçimden bir ses, benim bilmediğim bir şeylerin döndüğünü söylüyor," dedi.

"Bugünün diğerlerinden ne farkı var Frank?" dedi Watson.

Söylentilere göre, bu son söz Başmüfettiş Lauderdale'in gazını almaya yetmişti.

Soruşturmada ele geçirilen en önemli bilgiyi sunan Siobhan Clarke oldu.

Soruşturma artık resmen açılmıştı. Rebus, mekanizmanın kendisi olmadan işlemesine aldırmıyordu. Holmes ve Clarke her günün sonunda ona rapor veriyordu. Şifre çözücüler sıkı çalışıp işi bitirmiş, sonuçta dedektifler Cafferty'nin kara defterindeki kurbanlarla birer birer konuşmaya başlamıştı. İçlerinden bir ikisi mahkemeye

çıkmayı kabul etse, Cafferty bu sefer mutlaka hüküm giyerdi. Ancak şimdilik kimse konuşmuyordu. Rebus, biraz teşvikle konuşmaya ikna edilebilecek birini tanıyordu.

O arada Siobhan Clarke, Cafferty'nin şirketi Geronimo Holding'in, Borders'ın güneybatısında bulunan büyük bir çiftliğin yüzde yetmiş dokuzluk payına sahip olduğundan bahsetti. Çiftliğin bulunduğu yer, son zamanlarda birtakım cesetlerin kıyıya vurduğu sahil şeridinden pek uzak değildi. Çiftliğe bir ekip gönderildi. Adli tıp uzmanlarının hemen incelemeye aldığı birçok şey buldular. Özellikle de domuz ahırlarında... Ahırlar yeterince temizdi aslında, fakat derme çatma paravanlarla bölünmüş her ahır bölmesinin üstünde kapalı bir depo bulunuyordu. Çiftliğin büyük bölümü, son teknoloji ürünü cihazlarla bilgisayarlı tarıma geçmiş olmasına rağmen, ahırlar eskisi gibiydi. Polisi alarma geçiren de bu oldu. Domuz ahırlarının üstünde, çamurlu samanla sıvanmış karanlık girintilerde, elle tutulur bir leş kokusu, zararlı, kokuşmuş bir şey vardı. Kapalı bölmelerde kumaş şeritleri, bir köşede de erkek pantolonlarının beline takılan cinsten bir kemer bulundu. Ahır bütün ayrıntılarıyla fotoğraflandı ve en küçük parçacığına kadar ayıklanıp torbalandı. Öte yandan, üst kattaki çiftlik evinde bulunan adam, başlangıçta tarım işçisi olduğunu iddia ettiyse de sonradan Deek adıyla maruf Derek Torrance olduğunu itiraf etti.

Rebus o sırada Dalkeith'e, tam olarak Duncton Terrace'a gidiyordu. Akşamın ilk saatleriydi ve

Kintoul ailesi evdeydi. Anne, baba ve oğul mutfaktaki açılır kapanır masanın üç tarafına yerleşmişti. Patates tavası hâlâ cızırdıyor, gazlı ocağa yağ zerreleri tükürüyordu. Silinebilir duvar kâğıdı buhardan nemlenmişti. Tabaklardaki yiyeceklerin çoğu et sosuyla kaplanarak gizlenmişti. Rebus'un burnuna sirke ve bulaşık deterjanı kokusu çalındı. Rory Kintoul özür diledi ve Rebus'la birlikte oturma odasına geçti. Mutfakla oturma odası, bir servis penceresi yoluyla birbirine bağlanıyordu. Rebus, anneyle oğlun pencerenin kenarından dinleyip dinlemediklerini merak etti.

Rebus şöminenin önündeki koltuğa, Kintoul da karşısına oturdu.

"Ters bir saatte rahatsız ettiysem özür dilerim," diye söze girdi Rebus. Ne de olsa uyulması gereken kurallar vardı.

"Mesele nedir Müfettiş?"

"Duymuşsunuzdur Mr. Kintoul, Morris Cafferty'i tutukladık. Uzun süre hapis yatacak." Rebus şöminenin üzerindeki fotoğraflara baktı: Dişleri dökülmüş çocuklar, kız ve erkek yeğenler... Onlara gülümsedi. "Siz de artık konuşmaya başlasanız iyi olur."

Bir süre sessiz kaldı, çerçeveli fotoğrafları incelemeyi sürdürdü. Kintoul hiçbir şey söylemiyordu.

"Bakın," dedi Rebus, "Sizin iyi bir insan olduğunuzu biliyorum. *Gerçekten* iyi bir insansınız. Ailenizi her şeyin önüne koymuşsunuz, yanılmıyorum, değil mi?" Kintoul kararsız, başıyla onay-

ladı. "Öncelik eşinizle oğlunuzda, onlar için her şeyi yaparsınız. Aynı şey ailenizin diğer fertleri; anneniz, babanız, kardeşleriniz, kuzenleriniz için de geçerli." Rebus'un sesi giderek zayıfladı.

"Cafferty'nin hapse gireceğini biliyorum," dedi Kintoul.

"Ee?"

Kintoul omuz silkti.

"Kısaca özetleyeyim," dedi Rebus. "Olan biten her şeyden haberdar olduğunuzu biliyoruz. Sadece bizimle işbirliği yapmanızı istiyoruz."

"Yani tanıklık etmemi istiyorsunuz."

Rebus başıyla onayladı. Eddie Ringan da tanıklık edecek, kendi davasında polisin olumlu ifade vermesi karşılığında Central Otel hakkında bildiği her şeyi söyleyecekti. "Mr. Kintoul, bir şeyi kabul etmek zorundasınız. Siz değiştiniz, bir iki yıl önceki adam değilsiniz artık. Neden yaptınız?" Rebus bu soruyu bir arkadaşına sorar gibi, meraktan sormuştu.

Kintoul çenesine bulaşmış bir damla sosu elinin tersiyle sildi. "Yardım etmek için. Jim'in sık sık yardıma ihtiyacı olur.

"Yani minibüsü siz kullandınız."

"Evet, siparişleri teslim ediyordum."

"Ama siz laborantsınız!"

Kintoul gülümsedi. "Ama kasap minibüsünde daha çok para kazanıyordum." Tekrar omuz silkti. "Dediğiniz gibi Müfettiş, ailem her şeyin önünde gelir. Özellikle de para söz konusu olduğu zaman..."

"Devam edin."

"Ne kadarını biliyorsunuz?"

"Minibüsün cesetlerden kurtulmak için kullanıldığını biliyoruz."

"Kasap arabası kimsenin dikkatini çekmez."

"Kuzeydoğu Fife'taki zavallı polis memurunu saymazsak... O beyin sarsıntısından öldü."

"O olay benden sonraydı, ben minibüs işini bırakmıştım." Rebus başıyla onaylayıncaya kadar bekledi, sonra devam etti. "Yalnız ilişkimi kesmek istediğimi söylediğim zaman Cafferty kabul etmedi. Bana baskı yapıyordu."

"O yüzden mi bıçakladılar?"

"Yanındaki goril yaptı. Kulak Jimmy. Kendini kaybetti, arabadan inerken bıçağı saplayıverdi. Manyak herif." Kintoul servis penceresine göz attı. "Bir daha minibüsü kullanmak istemediğimi söylediğim zaman Cafferty ne yaptı biliyor musunuz? Jason'a şoförlük teklif etti. Jason benim oğlum."

Rebus başıyla onayladı. "Peki bunca patırtının sebebi neydi? Cafferty istese o minibüsü kullanacak yüz şoför bulurdu."

"Onu tanıdığınızı sanıyordum Müfettiş. Cafferty öyledir. Canı çok kıymetlidir."

"Bence tam bir deli," dedi Rebus. "Peki siz nasıl karıştınız bu işlere?"

"Cafferty, Jimmy'nin dükkânının yarısını kazandığında ben minibüsle teslimat yapıyordum. Bir akşam Cafferty'nin adamları gelip beni bir güzel yağladı, ertesi sabah erkenden kıyıya bir

teslimat yapılacağını söyledi. Malı Borders'da bir çiftlikten alacaktık."

"Çiftliğe gittiniz mi?" Demek minibüste gördüğü saman parçaları oradan kalmaydı.

Kintoul'un yüzündeki kan çekilmeye, benzi söğüş et rengini almaya başlamıştı.

"Gittim ya. Domuz ahırında bir şey vardı, gübre torbalarıyla sarılmıştı. İğrenç kokuyordu. Uzun süredir kasapta çalıştığım için kokudan, haftalardır, hatta aylardır orada çürümeye terk edildiğini anladım.

"Ceset miydi?"

"Anlamak zor değildi. Kusmaktan içim dışıma çıktı. Cafferty'nin adamları kusmuğum ziyan oldu diye söylendi. Yalağa kusmam gerekirmiş." Kintoul durakladı. Hâlâ elinin tersiyle çenesini siliyordu, oysa sos damlası çoktan temizlenmişti. "Cafferty cesetleri çürümeden elden çıkarmak istemiyordu. Böylece kıyıya vurdukları zaman yüzleri tanınmaz durumda oluyormuş."

"Aman Tanrım."

"Daha en kötü kısmını anlatmadım." Kintoul'un karısıyla oğlu bitişik odada fısıltıyla konuşuyordu. Rebus'un acelesi yoktu, Kintoul ayağa kalkıp pencerenin önünde durduğunda onu izlemekle yetindi. Pencere evin arka bahçesine bakıyordu. Minicikti, ama Kintoul'un bahçesiydi işte. Geri dönüp gazlı şöminenin önünde durdu. Rebus'a bakmıyordu.

Sıradan bir şey söylüyormuş gibi, "Bir keresinde birini öldürdüğünü gördüm," dedi. Sonra

gözlerini sımsıkı kapadı. Rebus kendi nefesini kontrol etmeye çalışıyordu. Bu adam pırlanta gibi bir tanık olacaktı.

"Nasıl öldürdü?" Hâlâ baskı yapmıyordu, hâlâ dostça soruyordu.

Kintoul başını arkaya attı, gözpınarlarına dolan yaşları geri göndermeye çalışıyordu sanki. "Nasıl mı? Elleriyle. Geç gelmiştik. Minibüs dağın başında arızalanmıştı. Saat sabahın onuydu. Çiftlik sis içindeydi, Brigadoon'a giriyor gibi olmuştuk. İkisi de takım elbiseliydi. Beni şaşırtan da o olmuştu, çünkü ikisi de bileklerine kadar çamurun içindeydi."

Rebus kaşlarını çattı, pek anlayamamıştı. "Nasıl yani, domuz ahırında mıydılar?"

Kintoul başıyla onayladı. "Ahırın hemen önünde etrafı çitle çevrili bir alan vardır. Cafferty tanımadığım bir adamla oraya girmişti. Diğerleri çitin gerisinden seyrediyordu." Yutkundu. "Cafferty yaptığı şeyden zevk alıyordu, yemin ederim zevk alıyordu. Üstü başı çamur içindeydi, bölmelere kapatılmış domuzlar çığlık çığlığa bağrışıyor, seyircilerden çıt çıkmıyordu." Kintoul, her gün birkaç kere yaptığı gibi görüntüyü aklından çıkarıp atmak ister gibi başını salladı.

"Kavga mı ediyorlardı?"

"Öbür adamın önceden iyice hırpalandığı belliydi. Eşit şartlarda bir kavga olduğunu kimse söyleyemez. Cafferty adamı eli ayağı kesilinceye kadar dövdü. Sonra ensesinden kavradı ve suratını çamura daldırdı. Sonra sırtına çıktı, başını

iki eliyle birden bastırdı. İlk defa yapıyormuş gibi görünmüyordu. Adam bir süre debelendi, sonra kımıldamaz oldu."

Rebus da Kintoul da suskundu; kulakları uğulduyor, sabahın köründe domuz ahırında olanların görüntüsünü akıllarından çıkarmaya çalışıyorlardı. "Daha sonra bize dönüp sırıttı," dedi Kintoul. Sesi artık iyice kısıktı. "Taç giyme töreninin seyircileriydik sanki..."

Sonra, acı dolu suskunluğu içinde ağlamaya başladı.

Rebus son günlerde hastaneye o kadar sık gitmişti ki artık sezonluk giriş bileti almayı düşünüyordu. Ancak Flower'ı orada görmeyi hiç beklemiyordu.

"Yatacak mısın? Psikiyatri servisi koridorun öbür ucunda."

"Ha ha ha," dedi Flower.

"Ne arıyorsun burada?"

"Ben de sana aynı şeyi soracaktım."

"Ben burada oturuyorum. Sıra sende."

"Birkaç soru sormaya geldim."

"Andrew McPhail hakkında mı?" Flower başıyla onayladı. "Kımıldatmasın diye çenesini tellerle bağladıklarını söyleyen olmadı mı?" Flower'ın seğiren yüzü Rebus'u gülümsetti. "Hem seni neden ilgilendiriyor?"

"İşin içinde Cafferty var," dedi Flower.

"Doğru ya, tabii. Unutmuşum."

"Bu sefer köşeye kıstırdık galiba."

"Öyle görünüyor. Yine de Cafferty'nin ne yapacağı belli olmaz." Rebus konuşurken Flower'a göz kırpıyordu. "Bu kadar uzun süre elimizden kurtulmasının sebebi zekâsı. Hem zeki hem de en iyi avukatları tutuyor. Dahası insanları hem korkutuyor hem de cebini doldurup kendine bağlıyor. Belki aralarında bir iki polis bile vardır."

Flower, Rebus'un sözü bitinceye kadar gözünü kaçırmadan bakmayı başardı. Şimdi o göz kırpıyordu. "Benim de cebimi doldurduğunu mu düşünüyorsun?"

Rebus bu konuyu düşünmüştü. Michael'a yapılan saldırıyla cinayette kullanılan silahın Rebus'a ulaştırılmasının arkasında Cafferty vardı. Beceriksizce tezgâhlanan vur kaç olayıysa amatör işiydi, onun mimarının Broderick Gibson olduğunu tahmin ediyordu. Fazla basitti, Cafferty olsa daha iyi adamlar kullanırdı.

Bunları düşünürken sessiz kalmıştı, başını salladı. "O kadar zeki değilsin. Cafferty zeki adamları sever. Öte yandan, vergi dairesine benim hakkımda bilgi verdiğini tahmin ediyorum."

"Neden bahsettiğini bile anlamadım."

Rebus sırıttı. "Klişelere bayılırım." Sonra koridora doğru yürüdü.

Andrew McPhail'i bulmak kolay oldu. Kırık bir yüz aramak yeterli olmuştu. İlk defa sigorta kutusu gören biri tarafından döşenmiş kablo karmaşasını andırıyordu. Rebus yüzünün bazı bölümlerinde gereksiz bazı teller kullanılmış ola-

bileceğini düşündü. Ama o doktor değildi. McPhail'in gözleri kapalıydı.

"Merhaba," dedi Rebus. Gözler açıldı. Öfke doluydu, fakat Rebus o kadarını görmezden gelebilirdi. Bir elini kaldırdı. "Hayır," dedi, "sakın teşekkür etme." Sonra gülümsedi. "Hastaneden çıktıktan sonra sana iyi bir program ayarladım. Rehabilitasyon için kuzeye gideceksin. Belki bir iş bulur, oraya yerleşir, sahilde yürüyüşler yaparsın. Seni kıskanıyorum doğrusu." Koğuşa göz gezdirdi. Her yatakta bir beden vardı. Hemşireler fena halde tatile veya en azından limonlu bir cin tonikle bir avuç fıstığa ihtiyaçları varmış gibi görünüyordu.

"Seni rahat bırakacağımı söylemiştim," diye devam etti Rebus. "Sözümü tutacağım, ama önce küçük bir tavsiyem olacak." Ellerini yatağın kenarındaki parmaklığa dayayıp hafifçe McPhail'e doğru eğildi. "Cafferty buraların en çok korkulan gangsteridir. Edinburgh'da bunu bilmeyen tek kişi sensin herhalde. Adamları McPhail adında bir adamın patronlarına tuzak kurduğunu biliyor. Yani senin yerinde olsam bir daha buraya gelmeyi aklımdan bile geçirmezdim." McPhail gözünü ayırmadan ona bakıyordu. "Güzel," dedi Rebus. Doğruldu, döndü, yürümeye başladı, sonra durdu ve döndü. "Ha, bir şey daha söyleyecektim," dedi. Yatağa döndü ve bu kez ayakucunda durdu. McPhail'in ateşini, tansiyonunu ve verilen ilaçları not ettikleri tabloya baktı. McPhail'in nemli gözleri kendisine dönünceye kadar bekledi, sonra anlayışlı bir ifadeyle gülümsedi.

"Kusura bakma," dedi. Bu sefer döndüğünde doğruca yürüyüp koğuştan çıktı.

Andy Steele'in üstlendiği görev çok önemliydi. Rebus'un haberi ilk ağızdan duyurmaya kalkması çok tehlikeli olurdu. Haberin kaynağı Cafferty'nin kulağına gidebilir, o zaman da plan bütünüyle suya düşerdi. McPhail çok gerekli değildi, ama yararlı olmuştu. Rebus planı Andy Steele'a iki kere anlatmak zorunda kalmıştı. Ancak buna rağmen genç balıkçı her şeyi çok iyi anlamamıştı. Gözlerinde, sorulmaması gereken onlarca soruya ait soru işaretleri vardı.

"Şimdi ne yapacaksın?" diye sordu Rebus. Aslında, Steele'ın çoktan evine dönmüş olacağını umuyordu.

"Bir bursa başvurdum," dedi Steele.

"Üniversiteye mi gideceksin?"

Steele kahkahayla güldü. "Yok canım! İşsizleri iş hayatına kazandırmak için düzenlenen programlardan birine katılacağım."

"Sahi mi?"

Steele başıyla onayladı. "Şartlarım uygun."

"Nasıl bir iş düşünüyorsun?"

"Dedektiflik bürosu, başka ne olabilir?"

"Nerede?"

"Edinburgh'da. Buraya geldiğimden beri, Aberdeen'de altı ayda kazandığımdan daha fazla para kazandım."

"Ciddi olamazsın," dedi Rebus. Oysa Steele ciddiydi.

36

Planladığı son bir görüşme vardı, ama ayak sürüyordu. St. Leonard'dan George Meydanı'nda bulunan üniversite kütüphanesine kadar yürüdü. Kapıdaki ilgisiz güvenlik görevlisi, Rebus'un kimliğine şöyle bir bakıp başıyla Nell Stapleton'un oturduğu danışma masasını gösterdi. Uzun boylu, geniş omuzlu kadın, gocuk giymiş bir öğrencinin iade ettiği kitapları alıyordu. Bir an göz göze geldiler, Nell şaşırdı. Önce sevindi; ancak sonra başını önündeki kitaplara çevirdiğinde Rebus, kadının aklının yaptığı işte olmadığını anladı. Nell sonunda işi bitirdi ve Rebus'un yanına geldi.

"Merhaba John."

"Nell."

"Seni buraya hangi rüzgâr attı?"

"Biraz konuşabilir miyiz?"

Nell, diğer görevliye beş dakika ara vereceğini söyledi. İki yanı sıra sıra kitaplıklarla dolu koridorun ucuna yürüdüler.

"Brian soruşturma dosyasını kapattığınızı söylemişti. İkinizi de telaşlandıran dosyadan bahsediyordu herhalde."

Rebus başıyla onayladı.

"Harika bir haber. Yardımların için teşekkür ederim."

Rebus omuz silkti.

Nell hafifçe başını eğdi. "Bir şey mi oldu?"

"Emin değilim," dedi Rebus. "Sen anlatmak ister misin?"

"*Ben* mi?"

Rebus yine başıyla onayladı.

"Anlayamadım."

"Bir polis memuruyla yaşıyordun Nell. İşlenen suçun gerekçesini de araştırdığımızı bilirsin. Her zaman çok kolay olmaz. Son günlerde, gerekçeleri düşünüyordum." Bir kız öğrenci kapıyı açıp koridora girince sustu; kız Nell'e gülümsedi, sonra yürüyüp uzaklaştı. Nell kızın arkasından baktı. Rebus, kızın vücuduna imrenerek baktığını düşündü.

"Gerekçe mi?" diye sordu. Sırtını duvara yaslamıştı, ancak Rebus kadının duruşundaki tedirginliği açıkça görüyordu.

"Hatırlıyor musun?" diye sordu. "O gece, Brian'ın saldırıya uğradığı gece, hastanede konuşmuştuk. Tartıştığınızı, onun da çekip Heartbreak Kafe'ye gittiğini söylemiştin."

Nell başıyla onayladı. "Haklısın. O gece bir şeyler içip konuşmak için buluşmuştuk, ama tartıştık. Ne ilgisi..."

"Saldırının gerekçesini düşünüyordum. Başlangıçta birçok gerekçe varmış gibi görünüyordu, ama ihtimalleri eleyince geriye birkaç seçenek kaldı. O seçeneklerin tamamı *seninle* ilgili Nell."

"Ne?"

"Onun adına korktuğunu söylemiştin, *o* korktuğu için korktuğunu söylemiştin. Brian, Koca Ger Cafferty'i kafeslemesini sağlayacak bir bilgiye ulaştığı için korkuyordu. Soruşturma dosyasına bir kişi daha katılsa, şimşekleri üstüne çekecek biri daha olsa rahatlardın, değil mi? O biri bendim. Bu yüzden beni de karıştırdın."

"Dur bir dakika..."

Ancak Rebus elini kaldırıp gözlerini kapadı, susması için yalvarıyor gibiydi. "Bir de," dedi, "Clarke vardı elbette. Brian'la çok iyi anlaşıyorlardı. Kıskançlık olabilir mi? Çok sağlam bir gerekçedir."

"İnanamıyorum."

Rebus duymazdan geldi. "Aynı zamanda çok sık rastlanan bir gerekçedir. Çocuk sahibi olmak konusunda anlaşmazlığa düşmüştünüz. Üstelik Brian bazen boş zamanlarını bile çalışarak geçiriyor, sana yeterince ilgi göstermiyordu."

"Bunu kendisi mi söyledi?"

Rebus acımasız davranmak istemiyordu. "O gece kavga ettiğinizi sen söyledin. Nereye gideceğini biliyordun. Her zaman gittiği yere gidecekti. Oraya gidip arabasının yanında beklemek, dışarı çıkınca da tepelemek fena fikir değildi. Sade, hoş bir intikamdı." Rebus durakladı. "Kaç gerekçe etti? Ben sayısına şaşırdım. Yine de üstüne gitmeye değecek kadar var."

"İnanamıyorum." Gözleri dolmaya başlamıştı. Gözünü her kırptığında yaşlar çoğalıyordu.

Başparmağı ve işaretparmağıyla burnunu sıvazladı, sümüğünü çekti, gürültüyle nefes aldı. Sonunda, "Ne yapacaksın?" diye sordu.

"Sana mendilimi vereceğim," dedi Rebus.

"Senin pis mendilini istemiyorum!"

Rebus parmağını dudağına götürdü. "Kütüphanedeyiz, unuttun mu?"

Kadın burnunu çekti, gözlerini elinin tersiyle sildi.

Rebus yavaşça, "Nell," dedi. "Hiçbir şey söylemeni istemiyorum. Bilmek istemiyorum. Sadece senin bilmeni istiyorum. Tamam mı?"

"Kendini çok akıllı sanıyorsun."

Rebus omuz silkti. "Mendil teklifim hâlâ geçerli."

"Kıçına sok."

"Brian'ın teşkilattan ayrılmasını gerçekten istiyor musun?"

Ancak kadın çoktan uzaklaşmıştı. Başı dik, omuzları abartılı bir şekilde gerilmişti. Nell'in masanın arkasına geçişini seyretti. Bir terslik olduğunu fark eden diğer görevli, arkadaşını teselli etmek için bir elini omzuna koydu. Rebus önündeki koridor boyunca uzanan kitap raflarına baktı, ancak gidişini geciktirecek bir şey göremedi.

Meadows'da, kütüphane binasının arkasında bir banka oturdu. Elleri cebinde, alelacele toplanmış, biri sekiz, biri yedi kişilik iki takımın futbol oynayışını seyretti. Yanına gelip, eksik takımı tamamlamak isteyip istemeyeceğini sormuşlardı.

Başını sallarken, "Durum o kadar ümitsiz demek?" demişti. Kale direkleri, bir tarafta turuncu beyaz bir trafik konisiyle bir paltodan, diğer tarafta bir defter kitap kümesiyle yere saplanmış bir ağaç dalından oluşuyordu. Rebus saatine gereğinden sık bakıyordu. Oysa futbol oynayanlar, ilk yarının kaç dakika sürdüğüne hiç mi hiç aldırmıyordu. Oyunculardan ikisi birbirine çok benziyordu, kardeş gibiydiler. Ancak karşı takımlarda oynuyorlardı. Mickey o sabah evden ayrılmış, babalarıyla Jimmy Amca'nın fotoğrafını yanına almıştı.

"Unutmamak için," demişti.

Burberry pardösü giymiş bir kadın bankta yanına oturdu.

"İyi oynuyorlar mı bari?" diye sordu.

"Bence Hib'i yenerler."

"İyiler mi yani?" diye sordu kadın.

Rebus, Doktor Patience Aitken'a dönüp gülümsedi, uzanıp elini tuttu. "Neden bu kadar geciktin?" diye sordu.

"Her zamanki şey," dedi kadın. "İş."

"Seni defalarca aradım."

"Öyleyse beni rahatlat."

"Nasıl?"

Rebus'a sokuldu. "Kara kapaklı küçük defterinde sıradan bir numara olmadığımı söyle bana..."